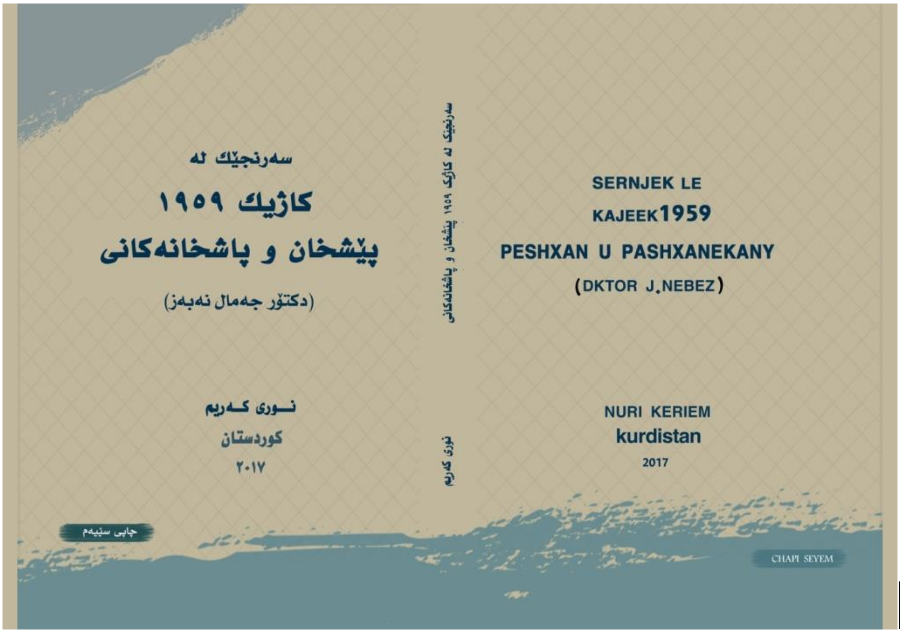
سەرنجێك لە
كاژێك ١٩٥٩
پێشخان و پاشخانەكانی
(دكتۆر جەمال نەبەز)
نوری كەریم
كوردستان
٢٠١٧
چاپی سێیەم
سەرنجێك لە كاژێك ١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەكانی
نوری كەریم
SERNJEK LE
KAJEEK1959
PESHXAN U PASHXANEKANY
(DKTOR J.NEBEZ)
NURI KERIEM
kurdistan
2017
CHAPI SEYEM

سەرنجێك

لە كاژێك ١٩٥٩

پێشخان و پاشخانەكانی

(دكتۆر جەمال نەبەز)

نوری كەریم

كوردستان

٢٠١٧

چاپی سێیەم

ناوی كتێب: سەرنجێك لە كاژێك ١٩٥٩ و پاشخانەكانی،(دكتۆر جەمال نەبەز)

ناوی نوسەر : نـــوری کـــەریم

نـــەخشەسازی بـــەرگ : ناوەندی سارا (هونەر عوسمان)

نەخشەسازی ناوەڕۆك : ناوەندی سارا (ئارام عوسمان)

چاپی یەکەم : ٢٠١٥ , ئەڵمانیا

چاپی دووەم : ٢٠١٦ ، کوردستان

چاپی سێیەم : ٢٠١٧، کوردستان

قەبارە : ٣٢٧ لاپەڕەی ناونجی(ئەی٥)

شوێنی چاپ : ناوەندی سارا بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە- سلێمانی –بازاری ئاوباریك

تیراژ: ٢٥٠ دانە

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان ، ژمارەی سپاردنی(١٨٢٧)ی ساڵی (٢٠١٦) ی پێدراوە

مافی چاپ و لەبەرگرتنەوەی پارێزراوە بۆ نووسەر

پێشکەشە :

بە گیانی بەرزە فڕی

گشت شەهیدانی ڕێگای ڕزگاریی و سەربەخۆیی کورد

بە هەموو ئەوانەی

لەبەرامبەر تاریکیدا شمشێر

هەڵناکێشن،مۆمێك دادەگیرسێنن

ناوەڕۆکی کتێبەکە :

بابەت	لاپەڕە
دەستپێك	٥ ـــ ١٨
دەقی کتێبەکە	١٩ ـــ ٢٩٦
ژێدەرەکان	٢٩٧
ئەلبوومی وێنەکان	٢٩٨ ـــ ٣٢٠
سەرچاوەکانی وێنەکان	٣٢١
پاشکۆ	٣٢-٣٢٢

دەستپێك

وەك ئاشكرایە پرۆفیسۆر دكتۆر جەمال نەبەز, ناوێكە پانتاییەكی فراوانی لە رووبەری رووناكبیریی كورددا بە شایستەیی پڕكردۆتەوە و هەرلەپەنجاكانی سەدەی رابوردووەوە بەنووسینەكانی لەرۆژنامە عارەبییەكانی ئەوسەردەمەی بەغدادا بەناوی(صامدألكوردستانی) و (ج . أ . كلول) بۆداكۆكیكردن لە مافەكانی كوردو بەرپەرچدانەوەی ناحەزان , نەیاران ودوژمنانی كورد لەلایەك و وەرگێڕانە سەركەوتووەكانی لە زمانەكانی بێگانەوەو دانانی یەكەمین فەرهەنگی زانستیی و هەوڵەكانیشی بۆدانان وبەكاربردنی ئەلف و بێی لاتینی لە لایەكی دیكەوە , ئیتر پێدەنێتە دنیای رامیاریی و رێكخستن و خەباتی نهێنی ولەگەڵ هاوبیرەكانیدا١٩٥٩/٤/١٤ یەكەمین رێكخراوی نەتەوەیی لەمێژووی كورددا دادەمەزرێنن بەنێوی كۆمەڵەی ئازادی و ژیانەوە و یەكێتی كورد ـ كاژیك , كەبنكە سەرەكییەكەی سلێمانی بوو, دواتریش لەسنووری پارێزگای سلێمانی دەرنەچوو, مەگەر بەئاستەم, بەڵام مامۆستا نەبەز ساڵی ١٩٦٢بەنیازی خوێندنی باڵا، وڵات جێدەهێلێت و روودەكاتە ئەورووپاو پێلاوی نامۆیی لە شاری جنێڤ ـ سویسرا دەكرێتەوە و دەست بە خوێندن دەكات و لەپاڵ خوێندن و فێربوونی زمانی و فەرەنسایی‌داوەك رامیارو كارگێڕێكی چالاكیی خەبات ورێكخستنی نەتەوەیی و نووسەروكوردۆلۆگییەكی پڕكارو فرە بەرهەم وماندوونەناس

بازووی کوردانەی هەڵدەماڵێ و تەمەن درێژبێت هەتا ئەمڕۆش خاونەبۆتەوە ,بەرهەمەکانیشی لە بواری هزر و هەوڵدان بۆ خستنە قاڵبی بیری کوردایەتیی و دارشتنی پایەکانی، وەك فەلسەفەیەکی کوردانە ... بەمەش دکتۆر نەبەز دەبێتە نەك یەکەمین بەڵکو تاکە سوارچاکی رێبازەکە . لێرەدا بەهەلی دەزانم بڵێم لە بەرواری سەر بلاڤۆکە سەرەتاییەکانی کاژیکدا رۆژ و مانگ و ساڵ دەنوسران , لە مانگ وساڵەکە(٤/١٩٥٩)دڵنیام بەڵام گومانم لە رۆژەکە هەیە کە ١٤بێت ،بریا هاوبیرێك دۆکومێنتێکی لەو رووەوە بلاوبکردایەتەوە کە گومانەکەم پشتراست بکاتەوە یا بڕەوێنێتەوە.

گریمان نەتەوەی کورد بیرمەندانی هەن, وەك پیرەمێرد , ئیبراهیم ئەحمەد , مەسعوود محەممەد ,عەبدوڵڵاجەوهەر, زەبیحیی ,دکتۆر جەمال نەبەز ئەگەر

پێشەنگیان نەبێت بەدڵنیاییەوە دەڵێم لەهەرهەموویان بەبەرهەمترو پشوودرێژترو بەمەوداترە,منیش کە ئەم پێشەکییە دەنووسم دەڵێم نەبا هێشتا(هەرچەندە گومانیشم هەیە) خوێنەری کورد هەبێت دکتۆر جەمال نەبەز ناسنەکات . ئەز یەکەمین جارمامۆستا نەبەزم وەك نووسەر و وەرگێر ناسکرد, کاتێك ناوەڕاستی پەنجاکانی سەدەی رابوردوو لە کتێبخانەی گشتیی سلێمانی کەئەو کات لەشەقامی پیرەمیرد, بەرامبەر مڵکێکی بنەماڵەی سۆران بوو کەبارەگای شابەندەر(کونسوڵگەریی) ی ئێرانی تێدابوو(خوارووی باخچەی دایك).یەکەمین جار لەو کتێبخانەیە لەسەر پێشنیازی هاوڕێیەکمان کە ساڵێك لە ئێمە بەتەمەنتر بو, داوای کتێبی

(پاڵتۆ) دەکەین, دەڵـێم داوای دەکـەین , چـونکە پێـکـەوە دەمانخوێنـدەوە!!
مـــن بەشـــبەحاڵی خـــۆم نەمـــدەزانی نوســـەرەکەی کێیـــە , گـــرنگیش نـــەبو هەرکەسە, دیارە ئەوەشم نەدەزانی کە لەزمانی بێگانەوە وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی کوردی , دوای چەندین ساڵ ئینجـا زانـیم ئـەوە (گۆگـۆڵ) نوسـیوێتی مـامۆسـتاجەمال نەبـەز کردوویـەتی بـەکوردی... ئیترجارێـك و دووان وئـەو کتێبەمان وەردەگرت و هەموو جارێکیش پێکەوە تەنها یەك دوولاپەڕەمان

دەخوێنـــــــــدەوەو کەدەگەیشـــــــــتینە ســـــــــەر نـــــــــاوی پاڵـــــــــەوانی چـیرۆکەکە(ئەلفریدمویللەرئەفەندی) پێکـەنین دەیگـرتین وخۆمـان کـۆنترۆل نـەدەکرد و دەنگمـان دەبیسـترا. بەڕێوەبـەری کتێبخانـەش کـە پیـاوێکی سپیکەلەی باڵابـەرزی چاوێلکەلەچـاوی زۆر پۆشتەوشـیك بوو,دەهـات و زۆر بەهێمنی سووکوباریك کتێبەکەی وەردەگرتەوەو دەریدەکردینە دەرەوە, بـەڵام هـەرگیز نەیـدەوت جـارێکی دیکـە نەیەنـەوە! ئێمـە ئـەوکات هەسـتمان بەهەڵوێسـتی پەروەردەکارانـەی ئـەو بەڕێوەبـەرە نـەدەکرد....دەچـوینەوە وئەویش وەك هـیچ نـەبوبێت ئـەرکی پـیرۆزی خـۆی ئەنجامـدەدا. سـاڵانێکی دوورودرێژ تێپەرین وکتێبخانە گوێزرایەوە شـوێنی ئێسـتاو هـەر ئـەو پیـاوە ئێسك سووکەش بەڕێوەی دەبردو بەهۆی برای گەورەو هاوبیرو هاوڕیم شەهید مـامۆستاحەمەصـاڵح ناسـراو بـە (صـاڵح هێتلـەر)زانیم نـاوی عـەبدلکـەریم عـارفە و دواترێکیش زانیم ئەندامی سەرکردایەتی کاژێکیشـە,جیگەی داخـە شـەوێك لەیـەکێك لەئوتێلـەکانی بەغـدا(گیان دەسـپێرێت) ... دووەمـین

بەرهـەمی مامۆستا نەبـەز کـەمن بـە هـەرزەکاریی خوێندمـەوە چیرۆکێك بوو(ئەگەرهەڵەنـەبم) بەناوی(ئەمرەکـەی بەگم)هەرچـەند ئێستاش نـازانم مەبەست لەناونیشانەکە کـام لـەم دوانەیـە: بـەڵێ قوربـان فەرمانتـە(یا) فەرمانەکەی بەگ . (دیارە بەهەڵەدا چوبووم, ئـەو چیرۆکە نوسینی یوسف ئەلعانی و وەرگێڕانی بەهەشتیی ئەمینی میرزا کەریمە),ئەمـە وەها.سـاڵی ١٩٦٢رۆژێکیـان پورزاکـانم وتیـان تەماشـاکە, دەسـتیان بـۆ پیـاوێکی باڵامەیلەوبەرزی سووروسپی چاو سەوزو رووخۆش راکێشا وتیان(ئەوەجـەمال نەبەزە,کە زۆر حەزدەکەیت بیبینیت !) چاوم لێ نەتروکاند و بەهەمو کـامی دڵ تێرتێر سەرنجمدا... ئیترلەو رۆژە بـەدوا ئـەو پیـاوەم بـەبینین نەبینییـەوە بـەڵام لـە ئـەوروپاوە بەرهەمـەکانی دەگەیشـتە رێکخسـتنەکانی کاژیـك لـە کوردستان. وەك وتم ئیتر من مامۆستا جەمال نەبەزم نەبینییەوە هەتاسـاڵی ١٩٩٤ گەیشتمە ڤییەننای پێتەختی وڵاتی نەمساو میوانی هاوڕێی دڵسۆزم ئەنـدازیار ئازادحەمـە عـەلی بـوم ,وتـی خۆشـی لـەخۆت سـبەینی دەچین بۆسیمینارێکی دکتۆرجەمال نەبەز.... بەڕاستی ئەوە بۆمن مژدەی بەهەشت بـو دوای ٣٢ سـاڵێك ئـەو پیـاوە , ئـەو روونـاکبیرە ناسـراوە, خـاوەنی ئـەو قەڵەمە بەبڕشت و فرە بەرهەمـە ببینـم . بەڕاسـتی مـن زۆر تامـەزرۆبوم, لەهۆڵی سیمینارەکەدا هەرچاوم دەگێڕاو ملەقوتەم بوو, بەڵام ئەو جەمال

نەبەزەم بەرچاونەکەوت کەلەبیرەوەرمدابوو, یا لە وینە فۆتۆگرافەکەی لەسەر گۆڕەکەی یەکەمین شـەهیدی کاژیـك, شـەهیدی جوانەمـەرگ لـەتیف عـەلی

لەگۆڕستانەکەی شاری گـویتینگن گرتوویـەتی ونـاردبوویـەوە بۆهـاوبیرانی کاژیـك , وتم ئـەری کاکـە ئـازاد ئـەوە دکتـۆر نەبـەز بۆنـەهات؟ وتـی ئـەی ئەوەنییـە دانیشـتووە, ئـەوەی کراسـە رەنگاورەنگەکـەی لەبەردایـە, بـاوەرم بەچاوی خۆم نەدەکرد, زۆر گۆڕابو, زۆر زۆر, ئەو کاریگەرییـەکانی نـامۆیی و دەردی نامۆیی و دور لەکەسوکار و دۆسـت و ئـازیزان و یادگارییـە تـاڵ و شیرینەکانی کۆلان ,گەڕەك,شـار و کوردسـتانەکەی ئاشـکرا پێـوە دیـاربوو. مامۆستا سیمینارەکەی بـەزمانی ئەڵـەمانی پێشکەشـکردو منـیش تەقـەی سـەرم دەهـات , وامـدەزانی گـوێزم بۆدەژمێرێـت , کەتـەواوبوو چـوومە بەردەمی و وەك هاوبیریك خۆم پێناسـاند و هەنـدیك باسوخواسـی کاژیـك و پاسۆکم وروژاند بەلاّم ئەو هەر زۆر سارد و سڕ بوو, وایدەزانی هاتووم لەپـەنا ئەودا کوردایەتی یا حیزبایەتی بکەم! نە وەلاّمێـك , نـە روونکردنەوەیـەك , نە کۆمێنتێك. دواتریش هەموو ئەو جارانەی لەسـیمینارەکانیدا بەخزمـەتی دەگەیشتم سـەری پریاسـکەیەکم بـۆدەکردەوە بـەلاّم هـەرگیز ئـەو وەلاّمانـەم دەستنەکەوتن تاسەشکێن بـن .... لـە سـەردانەکەمدا هـاوینی٢٠١٥دا بـۆ کوردسـتان, دوو رۆژ بـەر لەگەڕانـەوەم وتیـان بەرهـەمێکی دکتـۆر جـەمال نەبەز دەرچووەو وەلاّمی بۆچوونەکانی دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرینیشی داوەتەوە. لەو دو رۆژەدا کتێبەکەم دەست نەکەوت بـەلاّم هـەر گەیشـتمەوە ئەڵـەمانیا پەیوەندیم بە مامۆستاوەکرد , فەرمووی خەم ناکـا بەپۆسـت بـۆت دەنێـرم و وەلاّمـی هەرهـەموو پرسیارەکانیشـت لەوێـدا دەبینیتـەوە. بەرەکەتـدا لـەم کتێبەدا زۆریك لەو باسوخواسـانەی(بن بەڕە)کـەی خسـتۆتە سـەر (بەڕە)کـە

بەڵام هەرچەند لاپەڕەیەکم دەخوێندەوە سەرنج و تێبینییەکانی کە پێشتر هەمبوون قووڵتر دەبوونەوە و لەهەندێك بابەتیشدا کەموزۆر, دورو نزیك, راستەوخۆ و لاوەکی (خۆمانم) دەبینییەوە کە لە رووداوەکاندا ژیاوین و ئەو چرایەی مامۆستاش پێیکرد هانیدام و رێگای بۆخۆشکردم سەرنج و تیبێنییەکانم کۆبکەمەوەو بیانخەمە بەرچاوی خوێنەری کورد بەگشتیی و هاوبیرانی کاژیك و پاسۆك بەتایبەتی .

بەرهەمەکانی مامۆستا لەژماردن نایەن ,هەموویانیش هەر لە کتێبی میری سۆران کەتێزی دکتۆرانامەکەیەتی بە زمانی ئەڵەمانی و فەخری سیلاح

شۆڕ وەریگێڕاوەتە سەر زمانی عەرەبی وبەئەرك و ماندوبوون وپارەی خۆی چاپ و بڵاویکردوونەتەوە . کۆمەڵە وتارەکانیشی لەیادنەکەین لەرۆژنامەکانی بەغدادا, وەك وتاری بەرپەرچدانەوەی درۆ و دەلەسەکانی کونسولگەریی عێراق لەلوبنان بەزمانی عارەبی لە١٠/٥/١٩٦٦دا بەناونیشانی(أنتم مجرموا حرب ولستم كحكام سويسرا) ئێوە وەك فەرمانڕەواکانی سویسرا نین بەڵکو تاوانکارانی جەنگن. نووسینەکانی لە رۆژنامەی(صوت ألاهالی) بەغدادا, بەناوی نهێنی (صامدالکوردستانی) و (ج.أ.کلۆڵ)لەبەرپەرچدانەوەی دو وتاری بەڕێزان بەهادین نوری و مەسعوودی مەلامحەمەدی کۆیی, لەبەرهەمەکانیشی بە شێوەی کتێب لە بوارەکانی زمان و زمانەوانیی,دیرۆك,رامیاریی ,ئەوەندەی من بزانم بریتین لە :

١ - بەرهەمە ناوازەکەی(سەرەتای میکانیک وخۆماڵەکانی مادە) ساڵی ١٩٦٠ نوسیوێتی کە یەکەمین بەرهەمی زانستیی فیزیکە بەزمانی کوردی وشارای ئەو وشە نوێیانەی لەو کتێبەو لەفەرهەنگۆکە زانستییەکەیدا کە بۆ یەکەمجارخستییە سەر خەرمانی وشەو دەربڕینی نوێ لە زمانی کوردیداو بەرهەمەکەشی بێ بەرامبەر دابەشکردووە بەسەر خوێندکارانی کورددا لەشاری کەرکووك.

٢ـ کتێبی کوردایەتی بزووتنەوەو بڕواو رژێمە(بەناوی خواستراوی زەردەشت) ەوە .

٣ـ حقیقە کاژیك (بەزمانی عەرەبی) .

٤ ـ فەرهەنگۆکی زانستیی.

٥ – زمانی یەکگرتووی کورد-١٩٧٦

٦– هەندێك لە کێشە بنەڕەتییەکانی قوتابخانەی سۆشیالیزمی کورردی ١٩٨٤.

٧ـ کوردو شۆڕشەکەی, ألمستضعفون ألکورد واخوانهم المسلمون.

٨ـ بیری نەتەوەیی کوردی, نەبیری قەومییەتی رۆژهەڵاتی و نەبیری ناسیۆنالیزمی رۆژاواییە.

٩ ـ دۆزی ناسیۆنالی کورد....

١٠- فەلسەفەو رامانی یارسانیی -٢٠٠٩.

١١-ناسنامەو کێشەی ناسیۆنالی کورد-٢٠١٢

١٢ ـ دۆزی ناسیۆنالی کورد....

١٣ ـ پێوەنداریێتیی کورد, کورد کێ یە و کوردبوون مانای چی ؟

١٤ـ رۆژانی ئاوارەییم لەسویسرا. ئەمانە جگە لەو وتارانەی لەرۆژنامەو گۆڤارەکاندا بەهەردو زمانی کوردی و عەرەبی بلاۆیکردوونەتەوە. مێژووی خەباتی نهێنی و ئاشکرای دکتۆر نەبەز لە کوردستان و لە ئەورووپا کەچێکی کەمتر نییەلە بەرهەمەکانی بەنووسین و چاپکردن و بلاۆکردنەوەشەوە.ئینجا تۆ وەرە تەماشای مێژووی ژیانی رامیاریی و٦٥ساڵێك خەباتی سەخت و نەپساوەی بکە, هەر لە هاوبەشیکردنی دامەزراندنی کاژیکەوە بۆ دامەزراندنی نوکسە,سوکسە, ئەکادیمیای زانست و هونەری کوردیی,کۆنگرەی نیشتمانیی کوردستان,دامەزراندنی پەیوەندی لەگەڵ پێشەوا شەهید موعەممەر قەززافی و... ئیتر ئەم کەڵە پیاوەی کورد بەهەموولایەکدا هەڵپە دەکات بۆ رەنگدانەوە و سەرخستنی بیری نەتەوەیی کوردو سەرکەوتنی شۆڕش, هەموودەمیش پڕکار و بەکار وبە بەرهەمە وهاوکاری بەردەوام و هاوبیری دڵسۆزو بەئەمەکیشی کاك بروسکە ئیبراهیمی ئەحمەدی قازییە.

لەم دواییەدا دکتۆرنەبەز بەرهەمێکی نوێی بەنێوی کاژیك ١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی (کۆبەرهەم ژمارە١٣ سلێمانی٢٠١٥) خستەسەر خەرمانی بەرهەمەکانی وبۆیەکەمین جارگۆمە مەنگەکەی شڵەقاندو چەندین قۆناغ و لایەنی گرنگی نهێنی و نەزانراوی پەیوەست بەکاژیك و پاسۆکی ئاشکراکرد و وەڵامی زۆرێك لەوپرسیارانەی دایەوە خوێنەری کورد بەگشتی و هاوبیرانی کاژیك و پاسۆك بەتایبەتی بەدووایدا وێڵبوون ... بەندەش کەلە ساڵی١٩٦٢ەوە لەگەڵ بزوتنەوەکەدا ژیاوم و وەك کادیرێکی پێشکەوتووش لەرووداوەکان بێئاگانیم , بۆیە لەژێر سێبەری ئەم بەرهەمە دانسقەیەی مامۆستادا سەرنج و تیبینییەکانم دەخەمە بەرچاو, **بەتایبەتیش کەمامۆستا دەڵێت : (بەرهەمەکە بێ کەموکووڕیی نییەو پێویستی بەتێهەڵچوونی هاوبیرانی کاژیك هەیە)**,جائەوە منیش سەرنج و تێبینییەکانی خۆم دەردەبڕم وکورد وتەنی(تاڵ وکرمێش لەسەرخۆم !) ئەم هەوڵدانەش تەنها لەو سونگەیەوەیە, کە مامۆستا هەرلە١٩٦٢ەوە, هەتا ئێستا بێ پچڕان دووره وڵات ژیان دەگوزەرێنێت ولەوکاتەوە چاوی بە باشوور نەکەوتۆتەوە, پێدەچێت ئاگاداری زۆر چەمك و زۆر رووداو نەبێت ... **بۆیە هەوڵدەدەم لە پشت مامۆستاوە و پێ بە**

پێی کتێبەکە لەهەر شوێنێکدا ڕێگەی قسەم هەبێت ڕوخسەت لەماموّستا وەردەگرم و بەسەربوردەی بزوتنەوەکەو ئەو هەمووکۆسپ وتەگەرەو تەنگەژانەی لە ڕێیدابوو سەرنجێك دەدەم و سەرەتەقەیەك دەکەم. ئەگەرنا پێگەو پلەی زانستیی وخەباتگێڕیی وماندونەبوون وخۆراگریی مەزنە پیاوێکی وەها تەنیاو تەنیابالّ , بێ پلەی دکتۆراو پرۆفیسۆریش هێشتا ئەوە نییە گەدایەکی دەست سپی وەکو من ڕەخنەی لێبگرێت , بۆیە بەتایبەتیش قسە لەو بابەتانە دەکەم کە خۆی ورووژاندوونی. ئەو خالآنەش کە پەیوەندی بەو بەرێزانەوە هەیە ماموّستا ناویانی هێناوە. یا ناویانم هێناوە , بەویژدانەوە دەدوێم و لایەنی هەق و ڕاستیی دەگرم و لەگەڵ هیچ کەسێکیاندا کێشە و ئالۆزیم نەبووە و نییە.

دەمێنێتەوە سەر ئەوەی ماموّستا کە گۆمە مەنگەکەی شڵەقاند, نەك کەلێنێکی گەورە بەڵکو کەندەلآنێکی لە مێژووی کاژیك وبزوتنەوەی نەتەوەیی ڕێکخراوەییدا پڕکردەوە کە لای خوێنەر بەگشتیی و لای زۆرینەی هاوبیرانی کاژیك و پاسۆکیش پەنهان بوو... لێرەوە پێ بە پێی کتێبەکە ئەو خالآنەی سەرنج و بۆچوونم لەسەریان هەیە, جگە لە چەند شوێنێك کە لەبەر دوورو درێژیی, پوختەی کورتکردنەوەی بیر و بۆچوونەکەی ماموّستام نووسیوەتەوە, بێئەوەی تۆزقالێك ناوەڕۆك و کاکڵەی مەبەستەکەی

گۆڕدرابێت , ئەگەرنا دەقاو دەق بۆچوونەکانی مامۆستادەخەمە نێوان دووجووت کەوانەی "   " لەمجۆرەوە و بە فۆنتی قەڵەو دەنووسم و ژمارەی لاپەڕەکانیشیان دەخەمە بەرچاو و سەرنجەکانیشم بە هێمای دوو ئەستێرە** نیشانە دەکەم . دەخوازم خوێنەری هێژا بزانێت یەکەمین چاپی(تایپ) ی ئەم نامیلکەیە هەڵەی تایپی پێوە دیاربوو, مامۆستای هێژا کامیل ژیر دوای ئەوەی دووجار پێیداچووبووەوە لەو رووەوە رێنمایی کردم و منیش پێداچوونەوەیەکی سەرتاخوارم کردو ئەوەی هەڵەی چاپ ـ تایپ بوو, راستکرانەوە و بەدەم ئەو هەڵە چنییەشەوە, پیتێك لێرەو وشەیەك لەوێ, دەستە واژەیەك لەملاو رستەیەك لەولا, سڕینەوە و لابردنێك , خستنەسەرو زیادکردنێك روویداوەو ژمارەی لاپەڕەکانیش هەڵکشاون و(ئەلبوومی وێنەکان) یشی چۆتە پاڵ، بەو هیوایەی مەلۆیەك بخەمە سەر خەرمانەکە .

نوری کەریم

ئەڵەمانیا,نیسانی٢٠١٦

دکتــۆر جــەمال نەبــەز ئــەم دوا بەرهەمــەی بەنێونیشــانی (کاژێــك ١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی) بەمجۆرە دەستپێدەکات :

لا.١: " ... کەمێك دوورو درێژ باسێکی دامەزراندنی کاژێك و پاسۆك و ڕەوتی کارکردنیان بکەم , تا ئەو هەندازەیەی ئاگادارم لێیان , هەروەها پێشخان و پاشخانی هەردووکیان ... "

**مامۆســتا دکتــۆر نەبــەز ئــەو بۆشــایی و کەلێنــە گەورەیــەی بەمێــژووی ڕەوتی یەکەمین ڕێکخراوی ڕامیاریی نەتــەوەیی کــوردەوە زەق زەق دیــاربوو, بــەهۆی کەمتەرخــەمیی و بێبــاکیی هــاوبیرانی دامەزرێنــەر وکۆمیتــەی سەرکردایەتیی (کۆمەڵەی ئازادی و ژیانەوە و یەکێتی کــورد ــــ کاژێــك)ەوە پڕدەکاتــەوە, بەتایبــەتیش ئەوانــەی هــەتا ڕاپەڕینەکــەی بــەهاری ١٩٩١ی باشوور لەژیاندابوون وهیچکامیان لەو ڕووەوە کەم وزۆر قەڵــەمیان نەخستە سەر کاغەزو هەرنەبێت سەرەتای بڵاوبوونەوەی بیری کاژێــك و قۆنــاغی ئــەو چەند ساڵەی نێوان ١٩٥٩ ــ ١٩٦٤ یا مەرگە ســاتی لــەناکاو و خەفــەکردن وکوژاندنــەوەی مەشــخەڵەکەی دەســتی کاژێــك, کــە هەریەکــەیان دەیتــوانی بەپێی تواناو لێپرسراوێتیی خۆی تیشکێك بخاتە سەر یــەکێك لــەو قۆناغانــە ... لە کاك ئاسۆس هەردی بیستوومە کە مامۆستا هەردی بیرەوەرییــەکانی خۆیی گێڕاوەتەوە و ئاری بابانی پۆرزای کە دەبێتە پورزای منیش پاکنووسی کــردوون .گرنگــی بەرهەمەکــەی مامۆســتا نەبــەز لەوەدایــە ئــەو کەلێنــەی پڕکــردەوە و گیــانی هــاوبیرانی شــەهیدو کوچــکردوو ئاســوودە دەکــات و

تینوێتیی هاوبیرانی زیندوش دەشکێنێت و تەمەن درێـژبێت دوابەرهەمیشـی نابێت

لا.۲ :" لەنیوەی یەکەمی پە نجاکاندا رەخنەمان لەسیستەمی کۆمۆنیستێتی و سەرمایەداریی دەگرت وخۆمان بە قوتا بخانەیەکی کوردیی بۆ سۆسیالیزم دەزانی . جالەبەرئەوەی نەلەگەڵ پارتی ونەلەگەڵ کۆمۆنیستەکان بووین , خەڵك ئێمەیان بە (رێبازی سێیەم) دادەنا چونکە قسەکا نمان لەقسەی پارتەکان و کۆمۆنیستەکان نەدەچوون ."

**ئەوە زۆر راستە نەتەوەییەکانی کورد , لەهەموو لایەنەکانی رێکخراوەیی و رامیاریی و مێژوویی و ستراتیژ وتاکتیکیشەوە, لە شـیکردنەوەی کێشـەی کورد , خەباتی هاوبەشی کوردو گەلانی عـەرەب و تـورك و فـارس ,برایـەتی کورد و داگیرکارانی کوردستان,ململانێی چینایەتی وخۆبەستنەوە بـە بلـۆکی خۆرهــەلات بــە ســەرکردایەتی رووســیا و بلـۆکی خۆرئـاوا بەسـەرکردایەتی ئەمــەریکا زۆر جیــاواز بــوون , ئەمانــەش هــەمووی لەقســەو کــردار وهەڵســوکەوتی رۆژانەیانــدا, وەك تیزێکــی جیــاواز لــە نێــو کۆمەڵگــەی مەڵبەندی سلێمانی و خوێندکارانی زانکـۆ و روونـاکبیرانی کـورددا لەبەغـدا رەنگی دەدایەوە , تەنانەت ناوی رێکخراوەکەش (کاژیك) نویٚ بو, لەهـەموو مێژووی کورددا یەکەمجار (ژیٚ ــ کاف)لە خۆرهەڵاتی کوردستان و دوای نزیکەی ۱۷ ساڵیش لە باشوور نـاوی (کاژیـك) نـویٚ و نـاوازە بڵاوبـووەوە و کەوتە سەرزاران .... بەڵام رێبازی سێیەم یا هێزی سێیەم , ئەوە لە سەرو بەنـدی یـەکگرتنی پاسـۆك و حیزبـی سۆسیالیسـتی کوردسـتان و دواتـر یەکگرتنی سێقۆلّی لەگەلّ پارتی گەل بۆ دروستکردنی هێزێـك بەرامبـەر دو

زلهێزەکەی باشوور, یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان ـ عێراق, زاراوەی (هێزی سێیەم) بڵاوبووەوە و نزیکەی ساڵێك بەسەرزارانەوە بوو هەتا هەرسێکیان پێکەوە چوونە نێو پارتی وفیکەی کۆتایی گەمەکەش لێدرا, سێ بە هیچ.!

لا.٢: "... **پەرتووکی جۆراوجۆرمان دەخوێندەوەو هەوڵی فێربوونی شتی نوێمان دەدا. لەوهاورێیانە مامۆستا فایەق ئارف ,دکتۆر ئەلی, مامۆستا ئەبدوڵلا میدیا,مامۆستا ئەبدوڵلا زێباری, بەرێز ئەحمەد سمێڵ کاکەیی , مامۆستا جەلال تۆفیق , شێخ ئەحمەد نەقیب , مەلا ئەبدوولی مەلا سەئید و چەند هاورێیەکی دی** ...... **بەتێپەرِبوونی کات پەیوەندیم لەگەڵ کاك کامیل ژیر بەهێزبوو** ..."

** پێدەچێت لێرەدا دکتۆر نەبەز ناوی مامۆستایان محەمەد حەوێز و نوری عەبدوڵڵا(ناسراو بە مەلا نوری) لەیاد نەبووبێت یا بەرچاپ نەکەوتبێت . ئەو بەرێزانە لە پیاوە ناسراوەکانی شاری سلێمانی بوون ,یەکەمیان کۆیی و دوەمیان گەرمیانی و خەلکی گوندی عەسکەرە لە دەڤەری گەرمیان.مامۆستا محەمەد حەوێز بەرێوەبەری خانەی پێگەیاندنی مامۆستایان ,فایەق عارف مامۆستای کیمیا و مامۆستا نوری عەبدوڵڵا مامۆستای زمان و وێژەی عەرەب لە وانە بێژە سەرکەوتووەکان بوون ولای خوێندکاران زۆر بەرێزو خۆشەویست بوون ,. لەرووی کۆمەڵایەتییەوە هاوکاریی خوێندکارانیان دەکرد, بەشانازییەوە دەڵێم ٣سێ چوار ساڵ لە خزمەت هەرسێکیاندا خوێندکاربووم لە دواناوەندی وەتەن و خانەی پێگەیاندنی مامۆستایان . مامۆستایان عەبدوڵڵامیدیا و عەبدوڵڵا زیباری

دووماموٚستای خوێندنی سەرەتایی و فرە دڵسۆز و کوردپەروەربوون , عەبدوڵڵا زێباری لەسەر کوردایەتی دوورخرابووەوە بۆ سلێمانی, لە رقی میریی و دەستوپێوەندەکانی بە شاڵوشپیلکە نەتەوەییەکەیەوە دەهاتە بازاڕ. بەڵام کاك جەلال تۆفیق ماموٚستا نەبوو, دۆکانێکی رازاوەی هەبوو بۆ فرۆشتنی کالای کارەبایی ناومالٚ, محەمەد عەلی تۆفیقی برازای لە رێکخستنەکانی کاژیکدابوو. شێخ ئەحمەدیش کوڕی شێخ رەوفی کوڕی سەیید نوری نەقیبە ولە بنەماڵەی شێخی کوردان, شێخ مەحموودی مەلیکی کوردستانە, خاوەنی مزگەوتی نەقیب و ئەو ملکانەی دەوروبەری مزگەوتەکەشن کە بەشێکی کراوە بە بازاڕی نەقیب بە ١٥٠ دوکانەوە .بەداخەوە بەرێزان مەلاعەبدوولی مەلاسەعید و ئەحمەد سمێلٚ کاکەیی ناناسم.

لا.٣٠: .." پێموابوو, ئێستەش پێموایە کۆمەڵگەی کورد کۆمەڵگەیەکە لەبنەڕەتەوە سەقەتە و پێویستی بەخۆدروستکردنەوە وخۆناسین و باوەڕ بەخۆهێنان هەیە و دەبێ جارێ خەریکی رۆشنکاریی بین , بەتایبەتی بۆ ئەو سەردەمە کە رێبازی کۆمۆنیستێتی سەربە سۆڤێت و چین بەرچاوی گە نجی کوردی بەتەواوی گرتبوو, رێی نەدەدا هیچ جۆرە بیرۆکەیەکی دیی لەکوردستاندا رووناکی ببینێ,خۆئەگەر بیرۆکەیەکی دیکە سەریهەڵبدایە, ئەوا ئەوەی بەفیتی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و چی وچی لێکدەدایەوە ."

**ماموٚستا دەق پێکاوێتی , کۆمەڵگەی کوردەواری سەقەتە وهەر بە سەقەتیش هاتووە, ئێستەش ئەم سەقەتییە چەند نەوەیەك دەپێچێتەوە.ئەو هەڵشێلانەوەیەش پرۆسەیەکی مێژوویی درێژخایەنەو بە دە ساڵ و بیست

وسی ساڵیش ئەگەر ئەنجام بدرێت ئینجا دێتە سەر بارە دروستەکە و راستدەبێتەوە,ئەوەش ئاسان نییە,چارەسەرکردنی هەر ئەندامێکی لەش ساناترە لە چارەسەرکردنی ئەوەی لە کەللەسەردایە.کۆمۆنیستەکانیش هەر لە ساڵی ١٩٣٤ەوە گۆڕەپانی بیر و رامیارییان نەك تەنها لەباشوور,لە کوردستانی گەورەو تۆبڵێ لە خۆرهەڵاتی ناوەندیشدا لەباری رێکخستن و جەماوەرەوە قورخ و پاوان کردبوو, کۆمۆنیستە کوردەکان گاڵتەو قەشمەرییان بەزمانە زگماکەکەی خۆیان دەکردو ئاواتە خوازبوون لەکوێرە دێیەکی روسیا بهاتنایە دنیاوە و بە(زمانە پیرۆزەکەی) دیکتاتۆریەتی پرۆلیتاریا زمانیان بپژایە,زۆربەشیان سوکایەتییان بە ئاڵای پیرۆزی کوردستان دەکرد و دەیان وت پەرو بەگویەکیان هێناوە لەپێناویدا شەڕدەکەن! ئەوانە لەشۆڕشی کوردیش بەدگومان بوون و دەیانگوت ئەم جوڵانەوە چەکدارییە بۆنی نەوت وئینگلیزی لێدێت .! لە کتێبی (پانۆڕامای مێژووی کورد, ٤٠٠٠پ.ز. ـــ ١٩٧٥, کورد نەتەوە, نیشتیمان, کولتوور) ئەم بابەتەم خەستتر کردۆتەوە .

لا.٤٠: "...هەرلەو رۆژانەدا لەسلێمانی چەند کەسێك هەبوون وەك ئێمە سەربە (رێبازی سێیەم) نە پارتی بوون و نەکۆمۆنیست ... بەزۆری لەگەڵ مامۆستا ئەحمەدهەردی دەبینداران , لەوانە ئەبدوڵلا جەوهەر و فەرەیدوون ئەلیی ئەمین ...بەکاك کامیلم وت : تۆ جاری سەرێکی سلێمانی بدەو لە پێشدا پێوەندیی بکە بە مامۆستایان فایەق ئارف و ئیحسان ئەبدولکەریم فوئادەوە کە هاورێی نێزیکی منن و سەر بە(رێبازی سێیەم) بوون و ئەگەر رازی بوون هەرسێکتان پێکەوە پێوەندی بە هەردی, جەوهەر, فەرەیدوون بکەن و بزانن بیرورایان چۆنە . کامیل کە گەڕایەوە بەخدا گوتی : پەیامەکەتم بە ئیحسان ئەبدولکەریم فوئاد,

کامیل ژیر, گەیاند وهەردوولا رازین و لەکۆبوونەوەیەکدا رۆژی ١٩٥٩/٤/١٤ لەسلێمانی بە ئەو شەش کەسە : فایەق ئارف ,ئەحمەدهەردی, عەبدوڵلا جەوهەر,فەرەیدوون عەلی ئەمین بڕیاردرا بە دامەزراندنی رێکخراوێکی نەتەوەیی, پاش ئەوە بەرەزامەندی منیش (نەبەز) و لەکۆبوونەنەوەیەکی حەوت قۆڵیدا لەسلێمانی و لەماڵی مامۆستا ئەحمەد هەردی بریاردەدەن ئەو رۆژە بکرێت بەرۆژی دامەزراندن و رێکخراوەکەش ناوی کۆمەڵە بێت (کۆمەڵەی ئازادی و ژیاندنەوە و یەکێتی کورد ـ کاژیك) نەك حیزب, ئەوانەی سەر بەو کۆمەڵەیەن (هاوبیر) و دژەکانیش (دژبیر)ن و دروشمی کوردستان بۆ کورد , یەکسانی بۆگەل دروشمی سەرەکی بێت . "

**بۆ ئەم پەرەگرافە تەنها دووسێ کورتە تێبینیم هەیە:

یەکەم : جگە لەوانەی سەرەوە لە قۆناغێکیشدا (١٩٦٤ ـ١٩٦٥) سونبولێك بۆ کاژیك دانرا لە شێوەی دوو پیتی لاتینی k بەرامبەر بەیەك وکاژیك لەناوەڕاستیاندا نوسرابوو . ئەگەر هەڵنەبم دەستپێشکارییەکی جوانی هاوبیرانی باڵەکەی پارتی گەلی کورد و جێگەدەستی ئەوانی پێوە دیاربوو کە ئەوماوەیە زۆر چستوچالاك وماندونەناس هەڵدەسووڕان لەگەڵ هاوبیرانی دیکەشدا,لەوانە :

شەهید شێخ محەمەدی هەرسین	دوکاندار
محەمەد عەزیز	پێشمەرگە
شەهید تۆفیق نوری بەگ	خوێندکار
شەهید حەمە صالح بێسەری(صالح هێتلەر)	مامۆستا

شەهید عیزەت رەشید	مامۆستا
شێرکۆ بێکەس	فەرمانبەر/هۆنەر
جەمال شارباژێڕی	فەرمانبەر/هۆنەر
جەلال دەروێش قادر	فەرمانبەر
عەلی محەمەد مامە	کرێکار
ئەحمەد حەمە شەمەیی	بازرگان
غەفور ئەمین ئەفەندیی	مامۆستا
سەعید گەوهەر	چایچیی
لەتیف سابیر قەرەداخی	خوێندکار
کەریم شێخ حەسەن چەخماخساز	خوێندکار
حەمە عەلی فەرەج	مامۆستا
محەمەد مەجید ئەصڵان	مامۆستا
فەتاح عەبدولرەزاق(مەلا فەتاح)	فەرمانبەر
ئەحمەد ئەمین ئەفەندیی	فەرمانبەر
عەبدوڵڵا ئەحمەد کۆرناڵ	خوێندکار

شێخ جەلال بەردەزەردیی		بازرکان

هیوا ...		رادیۆساز

دوەم : هاوبیر ئیحسان فوئاد لەنێو کۆڕو کۆمەڵی نەتەوەییەکاندا دەنگورەنگی نەبووە, تەنانەت لە بەیانەکەی١٩٧٥/١/٢٥ی دژبە سەرکردایەتی کاژیکیشدا ناوی نەهێنراوە. بێگومان هاوبیری جوانەمەرگ عەبدولکەریم عارفیش کە بەڕێوەبەری کتێبخانەی گشتیی سلێمانی بوو,دواتر دەبێت بە ئەندامی سەرکردایەتی کاژیك.

سێیەم : مامۆستا نەبەز بۆ ئامادەی ئەو کۆبونەوە مێژوییە نەبوو؟ خۆ لەدەرەوەی وڵات نەبو, نەتوانێت بگەڕێتەوە ,لە بەغدا بو, بەچەند سەعاتێك دەگەیشتەوە سلێمانی! لەوەش گرگنتر نازانین هێڵەگشتییەکان وئامانجە سەرەکییەکان چیبوون کە رەنگرێژکران, یا ئەوانە خرانە دواتر؟

چوارەم : لەو رۆژەدا کاژیك لە دایکبو, ناویش نرا(بڕیار دەدەن ئەو رۆژە(١٩٥٩/٤/١٤ بکرێت بە رۆژی دامەزراندن و رێکخراوەکەش ناوی کۆمەڵە بێت ....) ئەی ئامانجەکان , هێڵە گشتییەکان ,دروشمەکان چیبون , یا هەر دامەزراندن و ناونانەکەبو ,ئەوانی دیکە دواتر ئەنجام دراون !

لا.٥: " .... **پارتییەکانیش کەریم قاسمیان بە(کاکە کەریم) نێودەبرد و وەك فریشتە تێیاندەڕوانی, تەنانەت پارێزەر برایم ئەحمەد کە ئەو کاتە لە سەرکردەیەتی پارتی دابوو, لەهەڵبەستێکدا بۆ پەسەندانی قاسم , گوتی(کەریم گۆشت و ئێسقان نییە , کەریم تاکە ئینسان نییە ,کەریم بیروباوەڕە** .."

** **بەر** لە هەموو شتێك (کەریم تەنها ئینسان نییە) دروستە, نەك (کەریم تاکە ئینسان نییە)! دوای ئەوە مامۆستا برایم ئەحمەدیش هەمان بیروباوەڕی نەتەوەیی هەبوو, بگرە خۆیی و زۆرێك لەهەڤاڵەکانیشی هەتاسەر ئێسقان نەتەوەیی بوون , لەو لایەنەوە تەنها لە تاکتیك و ستراتیژدا ڕێبازێکی گونجاو و بەرنامەیەکی لەباری هەڵدەبژارد ,جیاواز لەتاکتیك و ستراتیژی کاژیك ودرۆشمی سەربەخۆیی و کوردستانی گەورەو دەوڵەتی کورد, خۆ هەر هاوبیرانی کاژیك نەتەوەیی نەبوون ,راستە ئەوانە لە ڕێخراوێکی نەتەوەییدا کاریان نەدەکرد ,بەڵام ڕێژەیەکی کورد ئەوساش هەر نەتەوەیی بوون ئەگەرنا لە ژێر (دروشمی کوردستان یا نەمان) خەباتیان نەدەکرد.عەلی عەسکەریی لە بنکەی سەرکردایەتیی تیپی دوی سوپای عیراق ـ کەرکوك کورسییەکی لەسەری ئەفسەرێکی باڵادا شکاند سوکایەتی بە کورد کردبو.سەرکردایەتیی شۆڕشی ئەیلوول لەژێر دروشمی (یاکوردستان یا نەمان) دا شۆڕشیان هەڵگیرساندو دواتر دابەزین و ئەمجارە دروشمی (دیموکراتیی بۆعێراق و ئۆتۆنۆمی بۆکورد)یان بەرزکردەوە. بریا و هەزار جار بریا دوای جیابوونەوەی باڵەکەی مەکتەبی سیاسی لە بارزانی, نزیکبوونەوەو لەیەکتر تێگەیشتنێکیان لەگەڵ کاژیك بسازاندایە , بێگومان ئەو کاتە مێژووی بزوتنەوەی کوردایەتی لەباشوور و ڕێڕەوی ڕووداوو گۆڕانکارییەکانیش زۆر جیاوازو لەبەرژەوەندی کورد دەبوون, چەندین کارەساتی مێژوویی پشتشکێن و هەڵەو پەڵەی ڕەشیی ئەم لایەن و ئەو لایەنیش نەدەکەوتنەوە....مامۆستا ئیبراهیم ئەحمەدیش هەرچییەکی بۆ پێشەواکەی شۆڕشی

١٤/تەمووزی١٩٥٨ژەنەڕاڵ عەبدولکەریم قاسم وتووە لەجێگەی خۆیدابوو. ئەو پیاوە دۆست و پشتیوانی کورد بوو , بۆ یەکەمین جار لەمێژووی عێراقدا ,خاڵێکی گرنگی لەبەرنامە رامیارییەکەی حیزبی دیموکراتیی نیشتمانیی بەسەرۆکایەتی کامیل چادرچی وەرگرت و سەلماندی کوردو عەرەب لەعێراقدا هاوبەشن و لەیاسای کاتیی عێراقیشدا(ألدستور العراقی المؤقت) چەسپاندی کە(عارەب و کورد لەم نیشتیمانەدا هاوبەشن). هەرئەویش بوو خەنجەری کوردو شمشێری عەرەبی لە دروشمی فەرمیی کۆماری عێراقدا جێگیرکرد ,مۆڵەتی کاری رێکخستنی رامیاریشی بە پارتی دیموکراتی کوردستان دا, لە کاتێکدا بە پارتی کۆمونیستی عێراق نەدا! خوا ئەوانە بگرێت کوردیان کردە دوژمنیی و ئەویشیان کردە قوربانیی بۆ بەعسییەکان . برایم ئەحمەد هەڵە نەبوو, لەبەر بارزانی وبارودۆخە (هەڵگیرسێنراوەکە) ش نەبووایە پەیوەندییەکانی لەگەڵ سەرکۆمار عەبدولکەریم قاسمدا تێکنەدەدا و بەردەوام پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتی کومۆنستیش پشتگیرییان لێدەکرد و بەعسییەکان بەو ئاسانییە بەسەریدا زاڵنەدەبوون .

لا ٦٠: بەم جۆرە کاژیك لەگەڵ ئاستی هوشیاریی و رادەی تێگەیشتنی کۆمەڵگە نەدەچوو بەرێوە, بەڵکو لە پێش کۆمەڵگەوە بوو, چاریش نەبوو, رێپیشاندەر چرا بەدەستە و دەبێ ریزی پێشەوە بگرێ ..."

** بەڵێ راستە, رابەرو رێگا پیشاندەر دەبێت لە پێش جەماوەرەوە بێت ,رێبین و رێگارۆشنکار بێت بەڵام کاژیك لە پراکتیکدا نەیتوانی ئەوە بکات ! بۆ؟ چونکە

نەیتوانی بچێتە نێو چینە جیاوازەکانی کۆمەڵگەی کوردەواری باشوورەوە , دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش کۆمەڵێکی هەڵبژاردەی چینی هەرە پێگەیشتو و رووناکبیری ئەوکاتە بوون و بە دەستەبژێر(نوخبە) ناودەبران و لەبریی ئەوەی جەماوەرەکە بەدووی ئەو چراو (چرابەدەستانە)دا بگەڕێن , ئەوان بەدووی کەسانێکدا وێڵبوون وەك خۆیان هەڵبژاردە و لە هەموو روویەکەوە پەسەند و عەیاری ٢٤ بێت, دیارە رێکخراوی رامیاریش بەوجۆرە دانامەزرێت و ئەگەر دامەزراش سست و لاواز وبێهێز دەردەچێت و ناتوانێت رەگوریشەی قووڵ لەنێو کۆمەڵدا دابکوتێت و لە هەموو کۆڵان و گەڕەك وشار و شارۆچکەو گوند و کارگەو فەرمانگەو خوێندنگەو بازاڕ و قەیسەرییەکدا ئەندام و دۆست و لایەنگری هەبێت , بۆیە کاژێك بەئاستەم لە سنووری سلێمانی چووەدەرەو دەستی بە کرێکاران و جوتیاران و کاسبکاران و ئافرەتان و ..... نەگەیشت و رۆژ لەدوای رۆژیش دەپووکایەوە و ژمارەیەك لە ئەندامانی دامەزرێنەریش زۆر زوو هەستیان بەوەکردبوو ئەم کارە هەوڵدانێکی نەزۆکە و هیچی لێ سەوز نابێت , بە بێدەنگی کشانەوە و چوونە دوواوە وەك هەستکردنێکی قووڵ بە لێپرسراوێتی مێژوویی سەرشانیان بەرامبەر نەوەکانی داهاتوو کە پڕ بە پێستی واتای وشەی , گەر (سەرکردایەتیی)نەبم , (سەیرکردایەتی) ش نابم .

کە هەنگاوێ ئەنێم هەنگاوی دی یاریدەم نادا

نییە ئومێدی سەرکەوتن لەبەر کەمتینیی هەنگاوم

لا.٧:" ئەو کەسانەی کە کاژێك دەگەڕابۆیان, دەبوو کەسانێك بن لەجۆرێکی تاییەتی و جێی متمانە بن, بێجگە لەمەش دوژمن نەیدەزانی تۆ خۆت بەژمارە چەندیت و قەوارەی خۆت و لایەنگرانت چەندە ."

※※کاژێك کەدامەزرا لەچەند دەستەو چینێکی هەڵبژاردەو(نەخت و پوخت) پێکهاتبوو:

١ـــ دەســـتەی دامەزرێنەر(حەوتەوانەکـــە): ئەحمـــەد هـــەردی, جـــەمال نەبەز,عەبـدولڵا جەوهـەر,کامیل ژیـر, فایـەق عـارف, فەرەیـدوون عـەلی ئەمین,ئیحســـان عەبدولکـــەریم فوئاد.ئەمانـــە هەرخۆشـــیان کۆمیتـــەی سەرکردایەتیش بوون ودوای یەکگرتنی هەردو رێکخراوە نەتەوەییەکـە(پارتی گـەلی کورد)و(کۆمـەڵـەی ئـازادیی وژیانـەوە و یـەکێتیی کـورد ـ کاژیـك)حەمەی عەزیز وشـێخ محەمـەدی هەرسـین و دواتـر عەبدولکـەریم عـارفیش بوونەتە (ئەندامی سەرکردایەتیی)یەکگرتنەکە بـەناوی کۆمـەڵـەی ئـازادیی و ژیانەوە و یەکێتیی کـورد-کاژیك.کـاك حەمـەی عـەزیز لـەو رووەوە دەڵێـت (رۆژێك تۆفیقی نوری بەگ هات,وتی چەند مامۆستایەك دەناسـم وەك ئێمـە بیردەکەنەوە,یـــــەکێکیان مامۆســـــتا ئەحمـــــەد هـــــەردی شاعیرە,خزمیشمانە,حەزدەکەن یەکتربناسین و قسە بکەین.ئـەوەبوو لـەماڵی ئەحمەد هەردیی کۆبووینەوە و هەردوولا یەکمانگرت بە ناوی کاژیکەوە.)

٢ ـ دەســتەی دووەم : کـادیرە پێشــکەوتووەکان , وەك هــاوبیران شـێرکۆ بیکـەس ,حەمەعـەلی فـەرەج , محەمەدصـاڵح فـەرەج (ناسـراو بـە صـاڵح هیتلەر), محەمەد مەجید ئەصڵان,عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق(ناسراو بە مەلا فەتاح), ساڵح سیك ,جەلال دەروێـش قادر,غـەفوور ئـەمین, شـەهید تۆفیـق نوری بەگ,جەلالی حەمەی قەپانچیی,شەهید فـەتاح ئاغا,عەبـدولڵا عـەزیز خالید(دکتۆر عەبدولڵا ئاگرین),سەعید گەوهـەر,عارف قەرەچـەتانی,ئەکرەم عــارف و ئــەنوەرعارف قەرەچــەتانی,کەمال عوسمــان دایی,لــەتیف ســابیر

قەرەداخی,عـــــەلی محەمـــــــەد مامە,کـــــەریم شــــێخ حەســــەن چەخماخساز,عەبدوڵلائەحمەدچایچـــــی(عەبدوڵلاکورناڵ),ئەحمەد ئــــــەمین ئەفەندیی,کەبەوپەڕی چالاکی هەڵدەسووران و جەماوەریان بە بیروباوەڕەکە گۆشـدەکرد و ئامادەیـان دەکـردن بـۆ ڕێکخسـتنەکانی لاوان و قوتابیـانی نەتەوەیی و ئینجا لەوێوە دەکەوتنـە بـەر پرۆسـەیەکی سست و درێژخایـەنی لەبێژنگـدان و تەتەڵـەکردن و بڕیـاردان لەسـەر (وەرگـرتن یاوەرنـەگرتن) لـە ڕێکخستندا, جابزانە بۆ ئەندامێتیی کاژیـك چـەندی دەویسـت و مەرجـەکان چیبوون و چەند گرانبوون ؟ بێگومان ڕێکخسـتنی جـەماوەر و دامـەزرانـدنی کۆمەڵـە و ئۆرگـان وحیـزب بـەمجۆرە شـتێکی لێسـەوزنابێت و وەك ئەوەیـە ئاسـنی سـارد بکـوتین یـا ئـاو بەبێژنگـدا بکـەین ! زۆریـش لـە هـاوبیران و بەتایبەتیش دەستەی دووەم هەستیان دەکرد ئـەو جـۆرە دیسـپلینە یـەکجار سـەخت و دژوارە ,دەسـت و پێـی بەسـتوون و کاژیکیشـی کردۆتـە ئـەو ڕێکخراوەی دەنگی هەیەو رەنگی نییە , هەوادارانیشی هـەر سـاڵێك و دوان بێئارام چاوەڕوانیان دەکـرد و ئـیتر بێهیـوا دەبـوون و بـەناکامیی روویـان لـە لایەکی دیکە دەکرد یا هەر وازیان لە حیزبایەتیی دەهێنا .

٣ ـ چینی پێشـمەرگە و ئەوانـەی لـەنێو شۆڕشـدابوون, بەتایبـەتیش هێـزی خـەبات کـە بـەهۆی هـاوبیران و هـەوادارانی کاژیکـەوە ئەوەنـدە فـراوان بوو,سـەرکردایەتیی شۆڕشـی ئـەیلوول ناچـاربو بیکـات بـە دووهێـز. لـەو پێشـمەرگانەش شـەهیدان فـەتاح محەمـەد ئـەمین ئاغـا(فەرمانـدەری هێـز)

,نـوری حەمـە عەلی(فەرمانـدەری بـەتالیۆن وجێگـری فەرمانـدەری هێـز),
عومەری صالّح مەنصوور(سەرلق),صالّح سـیك, نـوری شـەریف (سـەرپەل),
ئەنوەری عـەلی نەججار(دەستەی تایبەت),محەمەدی حاجی مەحمود,حامیـدی
حاجی غالی مولازم عومەر , شەوکەتی شا محەمەد,رەوف بالاّبەرز و هتد...
ئایا دوژمنانی کاژیك و ناحەزەکانی ئەندامان و هـەوادارانی ئـەو رێکخـراوە
(زۆر نهێنی)یەیان نەدەناسی ,زانیاریـان لەسـەریان نـەبوو,قالّب و قـەوارەیان
چەندە؟ بـەڵی زانیارییـان هەبوو,هـەموو ئەندامانی(سـەرکردایەتی) وکـادیرە
پێشـکەوتووەکانیان دەناسـین بـەڵام بەڵگـەیان لەسـەر جموجـۆڵ و چـالاکییان
نەبوو کـە زیـانی راسـتەوخۆ و بەتایبـەتیش سـەربازیی بـەدواوە بێـت ,ئـەو
ململانێ فیکریی و فەلسەفییەی کاژیـك لەگـەڵ کۆمۆنیسـتەکان و پـارتی و
جلالییەکانیشــدا دەیکــرد وچــۆن حکومەتــەکانی عێراقــی بــەداگیرکاری
کوردســتان دەبینی,ئێـران و تورکیاشـی هــەر بەوچـاوە تەماشـادەکرد,بۆیە
دەسگا هەواڵگرییە تۆقێنەر و داپڵۆسێنەرەکانی میریی عێراق نەیدەوروژاندن
...کـە دەڵـێم دوژمنـان و ناحـەزان بەڵگـەیان لەسـەر هـاوبیرانی کاژیـك
بەدەستەوە نەبوو, هەتا ساڵی١٩٧٥وهەرەسی شۆڕشی ئەیلوول بەهەرهەموو
دەسـگاکانی میریـی و سـیخوڕەکانیانەوە , بەهـەموو هێـزە رامیارییـەکانی
گۆڕەپانەکەی کوردستانی باشوور کۆپییەکی کاژیکنامەیان دەستنەکەوت کە
زۆر بەتایبــەتیی عــەودالّی بــوون , یــەکێك لــەو (هاوبیرانــە) پەیوەنــدی
رێکخستنی بە بەنـدەوە بـو! ئـەو بـرادەرە راسـپێردرابوو بەهـەرجۆرێك و بـە
هـەرنرخێك بـێ مـن بخاتـە سـەر ئـەو بـارە کاژیکنامـەی بـدەمی شـەوێك

بیخوێنێتـــەوە و بـــەیانی زوو بیهێنێتەوە.لـــەو رۆژگارەشـــدا دەســـگاکانی هەواڵگریی میریی ئامێریان هەبوو کتێبێك زۆر بە خێرایی کۆپی بکات.

ل.٧:"... بەرامبەر بەم خاڵە نەرێتییانە کەلەژێرباری ناچاریی و لەبن باندۆری بارودۆخە سەختەکەدا سەپێندرابوون بەسەر کاژێکدا ئەم نهێنیکارییە لایەنێکی باشەشی هەبوو کـە دژیرو دوژمن نەیاندەتوانی پەی بـەکاروبڕیارەکانی کاژێـك بـەرن و بەئاسـانی خۆیـان بخزێننە نێو ریزەکانی ... کاژێك لەسەر رێبازی نەخت و پوخت نەك زۆر و بۆر دەڕۆی بەڕێوە .... دوژمن نەیدەتووانی بزانێ تۆ خۆت بەژمارە چەندیت و قەوارەی خۆت و لایەنگرانت چەندە."

** بارۆدۆخی خەباتی نهێنی هەموو کاتێك هەرسەختە,بەڵام خـۆ هـەر بـۆ کاژێك وەهـا نـەبوو, بەگشـتیی بـۆ لایەنـەکانی دیکـەی نێـو گۆڕەپانەکـەش (جادەکەی پان نەبوو).ئەوە راسـتە ناحـەز و دوژمـن نەیـدەتوانی بەئاسـانیی دزە بکاتە ریزەکانی کاژیکەوە, بەش بەحاڵی خۆم لەو باوەرەدام لای ناحەزان و دوژمنان هەر هەموو هـاوبیرانی نەتـەوەیی ناسـراوبوون و دەزانـرا ژمـارەو قەوارەشیان چەندە. لـە کۆبوونەوەکـەی هێزەکـانی کـوردی باشـوور لـەلیبیا , شاندەکەی (ینك)کە هاوبیران بروسـکە ئیـبراهیم وجـەواد مـەلا دەبیـنن, بـە یارمەتیـدەرەکانی پێشـەوا شـەهید موعەمـەر قـەززافیی دەڵـێن: ئەمانـە جوداخوازەکـانی پاشـاوەی کـاژیکن و ژمارەشـیان لـە ژمـارەی پەنجـەکانی دەست تێپەڕناکات , نە جەماوەریان هەیەو نەکاریگەریشـیان بەسـەر رەوتـی رووداوەکانەوە هەیە.قەزافی کە ئەو قسەیەی پێدەگات بەیەکێك لە هاوکـارە نێزیکـەکانی دەڵێـت : ئـەو بەڕێزانـە سـەرەرای ئـەوەی بـانگ کـراون بـۆ

کۆبوونەوەکـە, میـوانی تایبـەتیی مـنن . ئـەوەبو دەمودەسـت جێگـەی دانیشتنیان لەریزی هەرە پێشەوە بۆ دیـاریکردن . مـەلا بـەختیاریش١٩٧٧ نامەیەکی نووسیوە بۆ(حەمەی عەتیٚ) بەرپرسیی (ینك) لەشارباژێڕ: (جـاریٚ بەسەبر بن لەگەڵ پاسۆك, هێشتا مەترسیی نـین بۆسـەر ئێمـە , هـەرکاتێك ژمارەیان گەیشتە ١٠٠ صـەد کـەس ئینجـا پـەلاماریان بـدەن.) قوربـان , مامۆستا گیان , دوژمن و نەیارانیش کـەموزۆر زانیاریـان لەسـەر کاژیـك و هـاوبیرانی کاژیـك هەبوو,دەمـە دەمـی هەڵگیرسـاندنەوەی شۆڕشـی نـویٚ بەرپرسێکی باڵادەستی حیزبی بەعس لە سلێمانی لە دانیشـتنێکدا لەگـەڵ کۆمەڵێك کورددا وتوویەتی: با کـەس بەهەڵـەدا نەچێت زانیـاری تـەواومان لەسەر هەموولایەنە سیاسییەکانی کـورد هەیـە, تەنانـەت کـازیکیش(پیتی (ژیٚ) کەی بە (زیٚ) دەربڕیوە) . خۆ ئـەوەش نهێنـی نییـە هـەر کـادیرێکی سەر بە پارتی , یەکێتی,کۆمۆنیست تەزبیحێکی بەدەستەوە بگرتایە , دانـە دانـە هـەموو هـاوبیرانی کـاژیکی دەژمـارد ! بـەڵام لەگـەڵ ئەوانەشـدا خۆشـبەختانە بەدرێـژایی سـاڵانی ١٩٥٩ ـ ١٩٧٥هـەر بـە نـەخت پـوختی مایەوە, هەرچەندە وەك (دوکانەکەی بەکر و چوار قالّب صابوون) مانـەوەو و وەك کریستەکانی سلێمانی کە هەر بە زاووزیٚ زیاد دەکـەن ! پارتـەکان بـە کاژیکیـان دەوت شـەش کـەس و لـەتێکن ویـەکێتیش بەپاسـۆکی دەوت مەنجەڵێك یاپراخ سەرو زیادیانە .

ئەوەنـدەی منـیش بـزانم وکـاتی خـۆی ناوەکانیـانم گەیانـدووە,دوو(هاوبیر)ی کاژێــك, یــەکێکیان پەیوەنــدی ڕێکخستنیشــی بــە منــەوە بــوو, جــۆرە پەیوەندییەکیان بە میرییەوە هەبوو{ئەگەری ئەوەشم لەبەرچاوگرتبوو ناپـاك نین بەڵکو بە(لارێدا۔ خەت مائیل) نێردراونەتە نێو میریی}بەڵام دواتـرو لـەم ساڵانەدا هـاوبیرێکی دێرینمان(جـەلالی حـاجی دەروێشـی بـەقاڵ) کـە کـاتی خۆی ئەویش پەیوەندی ڕێکخستنی بەمنەوە بوو بەڵگەی سـەلمێنەری لەسـەر یەکێکیان پێدام کە باوەڕپێکراوێکی بەعسییەکان بـوو, منـیش بەڵگـەکانیم سەلماند چونگە ئەو بەناو هاوبیرە چـەند جارێـك داوای کاژێکنامـەی دەکـردو کلاشینکۆفێکی بێقۆناغی دەخستە بەردەستم و دەیـوت (تـەنها یـەك شـەو کاژێك نامە بخوێنمەوە , ئەم دیارییەت پێشکەش دەکەم) .خۆ ئەگەر بپرسین ئەی بۆ کاژێکیش بەرشالاوی دڕندانەی دوژمن نەدەکەوت؟ ئەوە بەو هۆیـەوە بوو کە کاژێك مەترسییەکی هەنووکـەیی بۆسـەر دوژمـن نەبوو,بەتایبـەتیش لەرووی جەنگییەوە کـە هێـزی چـەکداری نەبوو.ئەمـە جگـە لـەوەی کاژێـك لەیــەك کاتــدا بەربــەرەکانێی پــارتی و کۆمۆنیســت وعێــراق وئێــران و تورکیاوسووریا وئەمەریکاو سۆڤێتیشی دەکـرد! ڕژێمـەکانی عێـراقیش هـەر دژی ئەوانــەبوون.ئینجا ئایــا کاژێکــەکان نەدەناســران؟ وەك پێشــتریش روونمکردەوە, بەڵێ دەناسران... سـاڵی ١٩٦٤ڕێکخەرەکـەم لـە ڕێکخسـتنی قوتابیانی نەتەوەیی کورددا, لەبەردەم درگای قوتابخانەی دواناوەندی وەتـەن, ئاسایش دەسـتگیریانکردبوو, مـن نـەمزانیبوو, وەك هـەموو ڕۆژانـی دیکـە ئاسایی چووم بۆ قوتابخانە,دوو هاوڕێی خوێندن جیـا بـەجیا هـاتن و وتیـان(

نـەوزاد گـیراوە , تۆچـۆن هاتوویتەوە؟هـەتا زووە دەربازبـە, تـۆش دەگـرن.)
کەواتە ئەو هاوڕێیانە نەك هەر ئەوەی بزانن ئێمە کاژێکین بـەڵکو دەیـانزانی پەیوەندی ڕێکخستنیشمان پێکەوەیە!!

ل.٧: مامۆستا نەبەز دوای شۆڕشی ١٤ی تەمووزی ١٩٥٨و بەرلەوەی کاژێك دا بمەزێت تایـپ رایتەرێکی عارەبیی کڕیوەو هێناویێتییەوە بۆ سلێمانی بۆ کاروباری تایبـەتیی خـۆی و دواتـر داوێتی بەهاوبیران و لەوباوەڕەدایـە: "بەرهەڵسـتێکی گـەورە لەبـەردەم کاژێکـدا لـەرووی تەکنیکییەوە نەبوونی تـایپ رایتەرو رۆنیۆ بووە بۆ دابینکردنی کاروباری چاپەمەنی ."

**قوربان هەرگیز باوەڕمەکە, ئەوە بەرهەڵسـت بووبێـت .ڕێکخسـتنەکەش ئەوەندە لقوپۆپی لێنەبووبوەوە بە هۆی تایپ رایتەرەوە نەبێت فریانەکـەوێت, ئەگـەرنا ئـەویش وەك لایەنـەکانی دیکـە پەیدایدەکرد.ئـەو تایـپ رایتـەرەی ئێوەش هەرمابوو,لە ماڵی هاوبیر عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق (مـەلا فـەتاح) بـوو ,سـاڵی ١٩٦٨ بەنـدە لەگـەڵ هـاوبیر ئەحمـەدی ئـەمین ئەفەنـدی بـە ماتۆڕەکەی ئەو(هێنامانەوە) و لە گەنجینە تاریکەکەی مـاڵی کـاك ئەحمـەد شاردمانەوە وکاك ئەحمەدیش تەمەن درێژبێت هێشتا لەژیاندایە . مامۆستا جیهان عومەری چیرۆکنووس دوای خوێندنەوەی چاپی دووەمی کتێبەکە,بیرەوەرییـەکی سەرەتای ساڵانی شەستەکانی سەدەی رابوردووی لەمـەڕ تایـپ رایتـەرێکی کاژێـك بـۆ ناردم بەڵام لە ساڵەکەی دڵنیا نییە, بۆیە ناتوانین بڵێین هی پارتی گەلی کورد بـووە یـا هی کاژێك بووە؟ مەبەستم ئەوەیە ئایا پێش یەکگرتن بووە یا دوای یەکگرتنی هەردوو ڕێکخـراوە نەتەوەییەکـە بـووە؟ مامۆسـتا جیهـان دەڵێت(لـەو سـاڵانەدا هاتوچـۆی دۆکانەکەی شەهید شێخ محەمەدی هەرسینم دەکرد لە سەر شەقامی مەولەوی سلێمانی

و له بارو دۆخی ئەو سەردەمەی کورد و لایەنە رامیارییەکانی گۆڕەپانەکەی باشووری کوردستان دەدواین, بیرو راو بۆچوونەکانیشمان جووت دەهاتنەوە و باوەڕێکی چەسپاو و نەگۆڕیشم بە هێڵە درشتەکانی کاژیك هەبوو,بەردەوام لە نووسینەکانیشمدا رەنگدانەوەیان هەبوو,بەڵام لە رێکخستندا نەبووم. رۆژێك وتی ئەرێ کاکە جیهان شارەزاییت لە(تابیعە) هەیە؟ وتم بەڵێ,وتی دانەیەکمان هەیە دەمێکە هەڵگیراوە و شریتەکەشی پچڕاوە,دەتوانیت بۆمان چاکبکەیتەوە؟ وتم بەسەرچاو. رۆژی دوایی لە شوێنی دیاریکراو چاوەڕوانی کوڕێکم دەکرد بە پەرلەیەکی نهێنیدا یەکتربناسینەوە...ئەو کوڕە شەهید تۆفیقی نوری بەگ بوو کە دواتر ئەو و هاوبیرێکی دیکەی کاژیك(مامۆستاعەبدوڵڵا ئەحمەد(عەبدوڵڵا کۆرناڵ) بوون بە هاوژینی دووان لە خوشکەکانم! چووینەماڵی شەهید تۆفیق و لە گەنجینەیەکی تاریکدا چاڵێکی هەڵدایەوە تایپەکەی دەرهێنا.دەستوبرد بەنەوت پاکمکردەو دوای وشککردنەوەی چەورمکرد و شریتە پساوەکەشم گۆڕیی و بۆ دڵنیابوونیش چەند دێڕێکم پێ چاپکرد.دواتر بەدەستی کاك عوسمان حەمە صالح (برای مامۆستا یاسین,یاریزانی هەڵبژاردەی تیپی تۆپی پێی سلێمانی,لە رۆژە رەشەکەی ١٩٦٣/٦/٩شەهیدکرا)سوپاسنامەیەکم لە (یەکێتی لاوانی نەتەوەیی کورد)ەو بۆ هات .دەمێنێتەوە سەر ئەوەی ئاخۆ ئەو تایپ رایتەرەی دکتۆر جەمال نەبەز باسیکردووە, ئەوەیە کە من چاکمکردەوە یا ئەوەیە کە تۆ و کاك ئەحمەدی ئەمینە فەندی لە ماڵی کاك فەتاح (مەلا فەتاح)ەوە گوێزاوتانەتەوە بۆ گەنجینەکەی ماڵی ئەوان؟

لا.٩: لەبارەی ئەو چەندو چوونەی کراوەو دەکرێت کە ئایا کێ کاژیکنامەی نووسیوە , چاکبوو مامۆستا نەبەز (بەرلەوەی هەموو شتەکان بێ خاوەن بمێننەوە) فریاکەوت و ئەوگرێیەی کردەوە وتەمومژەکەشی رەواندەوە ودەڵێت : " **کاژیکنامە بەرهەمێکی ناوکۆییە, پێشەکی و پاشەکییەکەی کەبانگەوازێکی بەسۆزن,**

هاوبیر عەبدوڵلاجەوهەر نووسی, بەشی تیۆری و سۆسیالیزمەکەی نووسینی منە, بەشی مێژووەکەی بەرهەمی هەموومانە بەتایبەتی هاوبیران ئەحمەد هەردی وهاوبیر فەرەیدوون ئەلی ئەمینیش چەند پێشنیازێکی بەکەڵکی هەبوو, لەسەر پێشنیاری منیش ناونراوە."

** *لە سەرکردەکانی کاژیك ,تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان دکتۆرجەمال نەبەز, کامیل ژیر, فایەق عارف لە ژیاندامان. مامۆستا نەبەز قسەی خۆیی کرد و مامۆستا فایەق عارفیش زۆر بەداخەوە باری تەندروستییەکەی زۆرناسازە, دەمێنێتەوە کاك کامیل ژیر ئەویش قسەی خۆی بکات وئەگەر برایان ئاسۆس هەردی و رێبین هەردی,ئاسۆ فەرەیدوون عەلی ئەمین(پارێزگاری سلێمانی),ئاری هەرسین زانیاریی تایبەتییان لەهەر روویەکەوە لەباوکیان بیستبێت.یا بەرگوێ کەوتبێت ,کەلێنێك دەگرێت ,هاوبیرانی دیکەش دڵنیام هەریەکێکیان کەموزۆر سەرەداوێك,باس و خواسێکی بەلاوەیە.

لا.١٠: "... **بەمجۆرە هەتا کاژێکنامەم بەتەواویی لە نێزیکەی ٧٥لاپەڕەدا(نیوە پەڕە) تایپکرد, بەقەوارەی گیرفان. بەرگێکی جوانیشم تێگرت و دامە دەست هاوبیران, کە بەداخەوە نەیانپاراست.)هەروەها دەڵێت (تلینڤیسێك(تایپ رایتەر)ەکەشیان نە پاراست."**

** *بە دڵنیاییەوە دەڵێم هاوبیرانی دەستەی یەکەم یا (سەرکردایەتی) چەندین کۆپی کاژیکنامەیان وەك گلێنەی چاو دەپاراست و هەر یەکێ لەوان وهاوبیرانی دەستەی دووەم و دەستەی سێیەمیش هەریەکەو کۆپییەکی (کتێبە پیرۆزە)کەیان روونووس کردبو, ئەوەندەی من بزانم هەتا دوای هەرەسی شۆڕشی ئەیلوولیش جگە لە ئەندامانی کاژیك , هاوبیرانی لاوانی

نەتــەوەیی وقوتابیــانیش نەیانــدیتبوو ! چــجای نــەیاران . هــەر هــەموو لایەنەکانیش وەك پارتی و جـەلالی وپـارتی کۆمونیسـتی عێـراق و میریـی عێراقیش بەئاواتەوەبوون بەچاو ببیبنن . چەندهاوبیرێکی جواننـووس چـەند کۆپییــەکی دەستنووســیان لێهــەڵگرتبووەوە, بــەڵام بــە قــەوارەی لاپــەڕەی خورشیدی(ئەی ٤)چونکە ئەرکی کەمتر و لاپەڕەی کەمتریشی دەویسـت وبـۆ شاردنەوەش قەبەو ئەستوور نەبوو, بەئاسـانیش تێبینیـدەکرا دەسـتخەتەکان جیاوازن و ژمارەی دێڕەکان ودیزاینەکانیش چوونیەك نـین. بڵاوکردنەوەشـیان تەنها بۆ ریزەکانی رێکخستن بوو, دوای خوێندنەوەش لەماوەی دیـاریکراودا, وەردەگیرایەوە.! جگە لە کاژیکنامـە , بڵاوکراوەکـانی دیکـە بـە نهێنـی بـۆ کەسـانێکی دیـاریکراو لــە خوێندنگـەکان دەخرانــە مێـزی خوێندکارانــەوە و شەوانیش فرێدەدرانە حەوشەی ماڵانـەوە .لەگـەڵ کۆمــەڵێك هــاوبیردا هــەتا ١٩٦٧/١٩٦٦لــە رێکخســتنەکانی یــەکێتی قوتابیــانی نەتــەوەیی کــورددا بووین,کەمال عەلی نانەوا,کەمالی جەمالی موختـار و بەنـدە , پەیوەنـدیمان بە هاوبیر عـارف ئەحمەد(ناسـراو بـە عارفـە سـوور)ەوە بـوو, پێویسـت بـوو هەفتانــەش هەریەکــەمان ٩کــۆپی لەبــەر ئــەو نووســراوانە بنووســێتەوە کــە پێماندەدرا و دوواتــرییش دەبــوو بــەیانی زوو بەرلــەهاتنی قوتابیــان, بچــینە پۆلەکان و بە نهێنی بیانخەینە مێزەکانی چـەند قوتابییـەکی دیـاریکراوەوە! هەرچەندە ئێمـە کارەکـەمان زۆر بـەنهێنی ئـەنجام دەدا , بـەڵام هاوڕێکانمـان هــەموویان دەیــانزانی ئێمــەین , چــونکە کاژیکــەکان وەك گــای قەشــە

دەناســـران. چــــەندین جـــار هاوڕێیـــانی خوێنـــدن وەك نەجمــــەدین عەزیز(سالارعەزیز) و سەلاحی شێخ جەلال باراوی بەپێکەنینەوە دەیـانوت : (ئەریٚ کاکە بۆ نایدەنـە دەسـت خۆمـان!) راستیشـیان دەکـرد, بـەڵام ئێمـە دەبوو وەك سیستمی سەربازیی (ئەرکەکە ئەنجامدە ئینجا رەخنە بگرە) ئێمە رەخنەکــەمان دەگــرت بــەڵام تــەنها جــارێکیش وەڵامێــك ,ئــەنجامێکمان بۆنەهاتەوە . با ئەوەش بڵێین گشت پێداویستییەکانی کۆپیکردنەکـەشمان بـە پارەی خۆمــان دەکــڕی. هــەموو نامەیــەکی رێکخسـتنیش دوای خوێندنــەوە دەسووتێنرا. دێمەوە سەر کاژێکنامەی پیرۆز, کەبەراستی شـاکارێکی مـەزن بــوو لــە مێــژووی چـاپەمەنیی خـەباتی نهـێنی هــەموو کوردســتاندا, لــەو رۆژگارەدا بۆ ئێمە وەك (بیبلٚ) وەهابوو بۆ کریسـتەکان, کەسـانێکی پسـپۆڕ لـــە بوارەکـــانی مێـــژووی کـــورد و دراوســـێکانیدا, لـــەزمان و کولتـــور و دەروونناسـیدا بـەزمانێکی سـفت وپوخـت وپـاراو و بەشـێوازێکی نـویٚ و زۆر بەتام وشام مرۆڤی کوردی دەدواند کـە زۆر جیـاواز بـوو لەگـەڵ چاپەمەنیی لایەنەکانی دیکەی گۆڕەپانەکەدا,بەتایبـەتیش ئەوانـەی کۆمۆنیسـتەکان کـە هەر قەوانـە سـواوەکەی ئیمپریـالیزمی جیهـانیی وکۆمپانیـا مۆنۆپۆڵـەکانی نـەوت و یـەکێتی خـەباتیی کـوردو عـەرەب و خـەباتی چینایەتی و قـەڵای ئاشتیخوازان و...هتد. بوون و خوێنەر هەر زوو لەخوێندنـەوەیان بێزاردەبـوو چونکە سەرتاخوار وشەو دەستە واژەو رستەی وشك وبێزارکار بوون, ئەوانەی پارتیش تەنها بلاڤۆکی شەڕی بەرەکانی جەنگ و چـالاکییەکانی پێشـمەرگە بوو ,خوێنەری بەردەوامیشی هەبوو چێژی لێوەردەگرت .ئەمـە جگـە لـەوەی

بیرو بۆچوونەكانی كاژیك وشـیوەی خەباتیشـی نـامۆ و نـاوازە بـوو, دروشمـە سـەرەكییەكانیش چـاوی لــە هـیچ داگیركـارێكی كوردسـتان و چـینێكی كۆمەڵگای كوردەواری نەدەنووقاند (كوردستان بۆ كـورد یەكسـانی بۆگـەل) ئەمەش نەك هەر دەسەڵاتدارانی عێراق , ئێـران, توركیـا و سـوریا , بـەڵكو شۆڤێنزمی عەرەب و فارس و تـورك و فێـودال (ئاغـاو دەرەبـەگ) و چینە مشەخۆرەكانی كوردەواریشی بێ جیـاوازی پێدەناسـاندین و ئـاڵای خـەباتی لەدژیان بەرزكردبووەوە و هەر ئەوەش ئەو شـێوە خەباتـە نهێنییـە سـەخت و دیسپلینە ئاسنینەی بەسەردا سەپاند,كە نەدەبوو بچێتە ژێر ئەو بارە گرانە.

لا.١٠: "...(كاكە كـەریم) بەتـەمای تـەختكردنی سـلێمانی بـوو بـە بۆمبـای فڕۆكـە شەڕكەرەكانی(میگ و سۆخۆ و ئیلیوشن) كە لە سۆڤێتەوە بۆی هاتبوون."

** فڕۆكـەكانی سـۆپای عێـراق لـەجۆری مێـك ١٧حەڤـدەی بەرهــەمی كارگەكانی یەكێتی سۆڤێت هێندە نزم بەئاسمانی سلێمانیدا دەفڕین , هەموو جارێك بەربەستی دەنگیان دەبەزاند(حاجزالصوت). دواتر فڕۆكەی شەڕكاریی مێـك ١٩, ٢١, ٢٣ درا بـە عێـراق , سـوپای عێـراق دوای هەرەسـهێنانی رێككەوتنی ١١ی مارتی ١٩٧٠ ی نێوان شۆڕشـی كـوردو میریـی عێـراق و دەسـتپێكردنەوەی شـەڕ, لـە بـەهاری ١٩٧٤ دا فڕۆكـەی سـۆڤێتیی جـۆری (سـۆخۆی) دژی كـورد و شۆڕشــەكەی بــەكارهێنا, نــەك لــە ١٩٦١ەوە , هەرچـەند فڕۆكـەی مێـك بـە توانـاترو كاریگـەرتربوو.كوردی بـێ پشـتیوان كەدەكەوتە ژێر رۆكێتەكانی ئەو فڕۆكانەی رووسـیای قـەڵای ئاشـتیخوازانەوە

دەبوو سەر بەرزبکاتـەوە بـۆ ئاسمـان و هاواربکـات (کـۆتری ئاشـتی) قـەڵای ئاشتیخوازان , خۆت یا هێلکەکانت .! بەڵام هەرگیز نە ئەو سـەردەمە و نـە دواتـریش بەرنامـەو پلانـی (تـەختکردنی شـارە گـەورەکانی وەك سـلێمانی ,کەرکوك ,هەولێر ,دهـۆك لـە ئـارادا نەبووە,بـەڵکو حکومـەتی بەعسـییان لــە١٩٨٦ بــەدواوە پلانــی چــۆڵکردنی ســلێمانی و هــەولێری هــەبوو, دانیشتووانەکەش راگوێزێت بۆ عەرەبستانی عێراق و عـەرەب لـە شـوێنیاندا نیشتەجیێ بکات .

لا١٣: "... **خۆپیشاندانی خۆکرد لەشارەکانی کوردستاندا بۆ بەجێگەیاندنی مافەکانی کورد کەلە دەستوورەکەی قاسمیشدا نوسرابوو, کەوتە سەرپێ . سەرکردەکانی پارتی و کۆمۆنیست هەردوولایان دژ بـەم خۆپیشـاندنانە بـوون و دەیانویسـت ئۆباڵەکـەی بخەنـە ئەسـتۆی ئیمەمانانی ناسراو بە(رێبازی سێیەم) و کەسانی نەتەوەیی** ."

** خۆپیشاندانەکان(وەك زۆربەی بەرخۆدانەکانی دژبە دوژمن لـە باشـوور هـەر لـە سـلێمانی بـووە) بـەبڕیاری سـەرانی پـارتی دیموکراتی کوردسـتان ـ عێراق بوون, بەمەبەسـتی قورسـکردنی پارسـەنگی هێـزی بـارزانی مسـتەفا بەرامبـەر سـەرکۆماری عێـراق ژەنـەڕاڵ عەبدولکـەریم قاسـم و سـوپاکەی, هـەروەها هێـزو پێـزی جـەماوەری کـورد پێشـانی کۆمۆنیسـتەکان بـدەن . یەکێتی قوتابیانی کوردستانی عێراق سەر بە پـارتی دیموکراتی کوردسـتان لقـی سـلێمانی داینـەمۆی بـەکاریی خۆپیشـاندنەکان بـوو, هەرهەموشـیان نەتەوەیی و خوێندکاری سەرگەرم بـوون بـەڵام لـە رێکخسـتنەکانی پارتیـدا خەباتیان دەکرد.

لا.١٤١: "... ناڕەزایی جەماوەرانە کە بوو بەهۆی بەرخۆدانی چەکدارانە و لەئەنجامدا هەڵگیرسانی شۆڕش واکوتوپڕ و لەو هەلومەرجە نالەبارەدا, لەکڵۆڵی و بێشانسیی کاژێک بوو, چونکە کاژێک هێشتا بنکەی خۆی جێگیرنەکردبوو, ڕەگی خۆی لەنێوجەماوەردا دانەکوتابوو, هەمووی دووساڵ و نیو بوو دامەزرابوو."

**لای هەموان ئاشکرایە شۆڕشی ئەیلوول کاردانەوەی فیودالّی کوردی باشوور(ئاغاو دەرەبەگەکان) بوو لەدژی یاسای دابەشکردنی زەویزارەکانیان بەسەر جووتیاراندا.ئەوەبوو پێشتر هەندێکیان بە خێزانەوە چوونە ئێران, تەوژمی هەڕەشەو پاڵەپەستۆی بەردەوام و ترسناکی چینە چەوساوەکانیش بە هاندانی پارتی کۆمۆنیستی عێراق روو لە هەڵکشان بوو , بەتایبەتیش ئەوانەی کۆمۆنیست بوون و ئەوانەش کە تەنها لەدژی ئاغاودەرەبەگ چووبوونە ریزەکانی پارتی کۆمۆنیستەوە. ئەو دەمە سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان بەگشتی پشتگیریی چەوساوەکانی دەکرد... هەوڵیاندەدا بارودۆخەکە بقۆزنەوەو بەرەکە لەژێر پێی فیۆدالّە یاخییە چەکدارەکان دەربهێنن و ڕێڕەوی یاخیبوونەکە بە ئاراستەی شۆڕشێکدا بگۆڕن لەپێناو مافەکانی کورددا و ڕەزامەندیی بارزانیشی لەسەربێت, هەرچەند بارزانی هێشتاکاری دیکەی هەبوو, پەیوەست بەکێشەکانی بارزانیان لەگەڵ هۆزەکانی دراوسێدا وەك لۆلان , هەرکیی , سورکیی ودەبوو ئەو کێشانە (بەلایەکدا بکەون).پارتی گەر سەربکەوتایە ئەوە ئالّای شۆڕشی کوردی بەرزکردۆتەوەو پێشڕەوی خەباتی رزگاریخوازی کوردە, خۆ ئەگەر سەرکەوتووش نەبوو, ئەوە یاخیبوونێکی چەکدارانەی فیۆدالّەکان بوو

دامرکایەوە . خۆشبەختانە ئەنجامی رووداوەکان بەدڵی ئەوان و جەماوەری کوردی باشوور کەوتەوە و دروشمی(پێشڕەوی کورد پارتییە, سەرۆکمان بارزانییە)زۆر بەفراوانیی بڵاوبووەوە وحەپولکی دروشمی دیکەی نەدەدا. دەشێت کورد شانازی بە رۆڵی ئەو سەردەمەی پارتییەوە بکات کە پشتگیریی چینە بەشخوراوەکانی کوردی باشوری دەکرد, هۆکارەکەشی دیاربوو لە کوێوە سەریهەڵداوە کە بریتیبوو لەسەرهەڵدانی ناکۆکیی سەرانی پارتی لەگەڵ بارزانیدا ولە ولاشەوە بووە ململانێ وکێشەیەکی ئاشکراتر لەجاران لەگەڵ کۆمۆنیستەکاندا, کە وایاندەزانی ئەوان لەهەرکوێ بونیان هەبێت, هەر خۆیان پێشڕەوی جەماوەرن. کاژێکیش هەتا ١٩٦٤ بانگەشەی ئەوەی نەدەکرد پێشڕەوی راستەقینەی کوردو خواستەکانێ جەماوەرو ئامانجە نەتەوەییەکانێتی , چونکە نە ئەو سەردەمەو نە دواتریش ئەوهێزەی نەبوو دروشمەکان بکاتە کردار, ئەگەرنا کاژێك لەبری باڵەکەی مەکتەبی سیاسیی بەرابەرایەتی ئیبراهیم ئەحمەد لە بارزانی راستدەبووەوە , جا ئەنجامەکەی چۆن دەکەوتەوە, وەڵامدانەوەی ئاسان نییە و ئێرەش شوێنی ئەوە نییە.ئینجا کە دکتۆر نەبەز دەڵێت (هەڵگیرسانی شۆڕش وا کوتوپڕ و لەو هەلومەرجە نالەبارەدا, لە کلۆڵی و بێشانسیی کاژێك بوو,چونکە کاژێك هێشتا بنکەی خۆی جێگیر نەکردبوو,رەگی خۆی لە نێو جەماوەردا دانەکوتابوو, هەمووی دووساڵ و نیو بوو دامەزرابوو.) دەتوانین بڵێین :

١ ـ بارو دۆخەکە زۆر لەبار بوو, کورد تینووی ئازادی و سەربەخۆیی بوو,ئامادەییەکی تەواوی هەبوو بە سەر و سامان هەموو قوربانییەك لەو پێناوەدا بدات .پۆلیسی کورد لە بنکەکانی پۆلیسدا لەدەرەوەی شارەگەورەکان , پۆلیسە عارەب و تورکمانەکانیان چەك دەکردو بە بارێك تفەنگ و فیشەکەوە پەیوەندییان بە شۆرشەوە دەکرد,سەربازە کوردەکانی نێو سوپای عێراق لە (عەرەبستان) ناوەڕاست و خوارووی عێراق بەهەزار دەردەسەری و رێگایەکی دور و پڕ لە مەترسیدا چەکەکانیان دەفڕاند و بە(کونی هەتیتە)دا خۆیان دەگەیاندەوە کوردستان و دەچوونە نێو شۆڕشەوە, تەنانەت شوورەیی بوو سەربازێکی کورد بێ چەك پەیوەندی بکات بە شۆڕشەوە .

٢ ـ ئینجادکتۆر نەبەز کەدەڵێت: کاژێك هێشتا بنکەی خۆی جێگیرنەکردبوو, رەگی لە نێو جەماوەردا دانەکوتابوو... هەموو ئەوە دەزانین و دەشزانین نە جێگیر دەبوو نە لە نێو جەماوەریشدا رەگی دادەکوتا, چونکە کوڕی خۆی دەکرد بە قوربانی کچی خەڵکی ,ئەوەندەی پەرۆشی حاڵوباری خۆی بوو, چەندانەی ئەوە پەرۆشی سەرکەوتنی شۆڕشی کورد بوو بە سەرکردایەتیی بارزانی مستەفا .

٣ ـ ..."**هەمووی دوو ساڵ و نیو بوو کاژێك دامەزرابوو**" قوربان دوو ساڵ و نیو کەم نییە, بەتایبەتیش بۆ ئەو رۆژگارە کە وەك بینیمان پارتی کۆمۆنیستی عێراق هەتا ساڵی١٩٥٩ـ١٩٦٠ زۆر لە پێش پارتی دیموکراتی کوردستانەوە

بــوو لــە نێــو جــەماوەری کــورددا و لــەناو جــەماوەری عەرەبیشــدا ئــەوە هەرمەپرسە,هەرکەس خۆی بە روناکبیر لە قەڵەم بدایە دەبوو سەر بەو پارتــە بێت, بەڵام پارتیی بە بەرنامەو پلانی دروست تــوانی زۆر ســەرکەوتووانە لــە ماوەیــەکی کورتــدا بــە پشــتدا ئــەوان بخاتــە چــاڵەوەو ئــاڵای پێشــڕەوایەتی جــەماوەریی لــە دەســت دەرهێنــان و(پێشــڕەوی کــورد پارتییــە , ســەرۆکمان بەرزانییـــــە)ی بـــــەرز و جـــــێگیر چـــــەقاند و وەك پـــــارتێکی نیشـــــتمانیی باوەڕپێکراویش(بــە هیمــەتی مامۆســتا بــرایم ئەحمــەد و هــەڤاڵانی مۆڵــەتی یاسایی وەرگرت ولە١٩٦١دا شۆڕشیکی نەتەوەییشی بەرپاکرد و دوو ســاڵ و نیویشــی نەخایاند...بزوتنــەوەی گــۆڕان لــە مــاوەی کــەمتر لــە (دوو ســاڵ و نیودا) دامەزراو لە هەڵبژاردنەکانیشدا ئەوەندەی جەمار هەبوو ٢٥ کورســی پەرلەمانی کوردستان داگیربکات .

لا.١٤ " شۆڕشیش لەسەرەتاوە را پــەڕینێکی جەماوەرانــەی خۆجــۆش بــوو,هیچ حیــزب و رێکخراو وسەرکردەو کەسایەتییەکی ناسراوی لە پشــتەوە نــەبوو, دەســتی هــیچ بیــانی و ناحەزێکی کــوردی تێدانــەبوو, بێزاریــدەربڕینێکی رەوای خەڵکەکــەبوو دژ بــە ملــهوڕی و لووتبەرزی کەریم قاسم, ئەگەرنا خۆپیشاندەرەکان هیچ داخوازییەکی گەورەوەگرانیان نەبوو کەجێبەجێ نەکرێ, دەیانویست قاسم بەڵێنەکان و دەستوورەکەی خــۆی بخاتــەکار بــەڵام گەوجێتی قاسم کارێکی وایکرد مەلامستەفای بــارزانی کــەتا ئــەو دەمــەی قاســم فڕۆکــە بۆمباهاوێژەکانی نەناردبووە سەری, بێ قڕەوبــڕە لەگوندەکــەی خــۆی دانیشــتبوو بــەڵام بەقسەی قاسمی نەکرد کەداوای کردبوو لێی خۆپیشاندەرەکان بە نۆکەری بێگانــە بداتــە قەڵەم .کە نێوچەی بارزان بۆمباران کرا لە١٩٦١/٩/١٦ دا, مەلامستەفا ناچارکرا بکەوێتە بەربەرەکانی لەشکری دەستدرێژکەری ئێراق, ئەوجا خەڵکەکەش کەدەیاندی پیاوێکی وەك مەلامستەفای بارزانی سەرکردەیەتیی بەرخۆدان دەکا, ئەوانەی پێیاندەگوتن (کوڕەکوڕە) چ

بەئارەزوو چ بەناچـاری و لەترسـی گـرتن و کوشـتن چـوون بـۆلای مەلامسـتەفاو بوونـە پێشمەرگەی ویی. ئیدی روویان لەکاژێك نەکرد, مەگەر کەسانی خاوەن باوەڕو تێگەیشتوو, ئەوانیش زۆر زۆر کەم بوون لەو رۆژەدا و ئێستەش هەروا کەمن ئەگەر نەبێژم دەگمەنن ."

**بـەڵێ شۆڕشـی ئـەیلوولی١٩٦١دەسـتی دەرەکیـی تێدانـەبوو, یاسـای چارەسـەرکردنی کشـتوکاڵ یـا دروسـتتر بڵـێم یاسـای چارەسـەرکردنی زەویـو زاری کشــتوکاڵیی کــە ســەرکۆماری عێــراق خوالێیخۆشـبێ ژەنــەڕاڵ عەبدولکەریم قاسـم بڕیـاری جێبـەجێکردنی دابـوو لەبەرژەوەنـدی جوتیـار و پاڵەی چەوساوە و فلیقاوەی چنگی چینی فیوداڵ و مشەخۆرەکانی کوردستان و عێـراق, بەرژەوەندییـەکانی ئـەو چینەی خسـتە مەترسـییەوە و جوتیـار و پاڵەو رەنجدەرانی کوردستان راچڵەکین و ئینجا راپەڕین و سەریان بـەرزکردەوە بینییـان ئاغـاو دەرەبەگـەکان تـا دوێنـێ خوێنیـان دەمـژین, ئێسـتا کـزو لاواز,پشتوپەنایان نەماوە,ئەوچینە چەوسـاوانە بـەجۆرێك راپـەڕین هەنـدێك لەو دەرەبەگانە خۆیان لەبەردەم رقوکینەی پەنگخواردوویاندا رانـەگرت و بـە خاووخێزانەوە هەڵاتن و پـەنایان بـۆ شـای ئێـران بـرد. شـای ئێـرانیش لـەوە تۆقیبوو لەپەنایەوە لە عێراق شۆڕشێکی پێشکەوتنخواز رژێمـی پاشـایەتیی رامـاڵیی وگـەلانی عێـراق جگـە لـە تورکمانـەکان بـەدڵ و گیـان و هـەموو توانایەکیانــەوە پشــتگیریی دەکــەن و ســەربازی گیــان لەسەردەســتی خوالێخۆشبوو سەرکۆمار ژەنەڕاڵ عەبدولکەریم قاسم بوون,هەسـت و سـۆزی خۆشەویسـتیی بـۆ یەکـەمین سـەرکۆماری عێـراق گەیشـتە ئاسـتێك کـە بەبرینداری لەپلانی تیرۆرکردنەکەی بە دەسـتی بەعسییەکان رزگـاربوو کـە

صەدام حسەین یەکێك بوو لە تیرۆریستەکان, بەو بۆنەیەوە رۆژیك تائێوارە چێشتخانەو کەبابخانەو چایخانە شەربەت و ماستاو و دۆی کوردیی وگەلێك خواردن و خواردنەوەی بەخۆڕایی پێشکەش هاوولاتیان دەکرد....

نێوەڕاستی ساڵی ١٩٦١ ولەم بار و دۆخەدا چینە چەوساوە و بەشخوراوەکان لەزادەی بیری سادەی خۆیانەوە دروشمە بەنێوبانگەکەی (فەلاح ئەرزی خۆیەتی ئاغا باوکە رۆیەتی) بەرزدەکەنەوە و تەنگیان بە رەنجخۆر وخوێنخۆرەکانیان هەڵچنی , ئەوانیش (ئاغاو دەرەبەگەکانی دەڤەری پشدەرایەتی و بیتوێن) دژی یاساکە و رژێمی کۆماریی و یاسای چارەسەرکردنی زەویوزار دەستیان دایە چەك و یاخیبوونیان راگەیاند,دەربەندی بازیان و رێگەی سلێمانی ـ کەرکووك دەبەستن , ئەمەش فرە وەگیانی بەریتانیاو ئێران و تورکیاو هاوپەیمانەکانیان خۆشبوو بەلام یاخیبوونەکە بەرگەی یەکەمین بەرپەرچدانەوەی سوپای عێراقی نەگر,چەکدارەکان بلاوەیان لێکرد, سەرانی پارتیش دەمودەست ئەو هەلە دەقۆزنەوەو سواری شەپۆلەکە بوون . جەماوەرەکەی پارتیی و بارزانیی بەوپەڕی ناهوشیاریی کولتووریی ومێژوویی و رامیارییەوە , تینووی سەربەخۆیی نەتەوەیی بوون, پارتی دیموکراتی کوردستان و بارزانیش بێ زەمینەسازیی وهەلومەرجی گونجاوو ئامادەکردنی چینوتوێژەکانی کۆمەڵ بۆ شۆڕش, فوویان پێداکردو چوونە شاخ , دەستیان دایە چەك و بووبە شۆڕشی ١٩٦١/٩/١١ بۆیە ئێستەش هەر کێشەو قەیرانی چارەسەرنەکراوەبێ

چارەسەر بەسەریەکتردا کەڵەکە بـوون وبـە دوای یـەکتردا دێـن و زۆربەشـیان گەیشتوونەتە بنبەست.

"خۆپیشاندەرەکان داخوازی گەورەو گرانیان نەبوو"

** ئەگەر دکتـۆر نەبـەز مەبەسـتی خڕبوونـەوە چـەکدارییەکەی دەربەنـدی بازیانە, ئەوە یاخیبووێکی چەکداریی بوو ڕۆژێك خۆیان ڕانـەگرت, (بـەرەی شەڕ) یان چۆڵکرد کشانەوە بۆ پشتی چوارتا ـ شارباژێر و فڕۆکـەکانی هێـزی ئاسمانیی عێراقیش لە جۆری میك١٧ی دیاری ڕووسـیا لـەوێش پەلاماریـدان ویەکەمین قوربانیش شـەهید حەمیـد کـاوانی و دوای ئـەویش شـەهید مـەلا ڕەســـوولْ بوو.خۆپیشـــاندانەکانی ئەوسەردەمە(خۆپێشـــاندانی ئاشـــتییانە) یەکێتی قوتابیانی کوردستان زۆر چـالاکانە و کاریگـەر ڕابەرایـەتیی دەکـرد بە ئامانجی پیادەکردنی یاسایەك بۆ خوێنـدن بـە زمـانی کـوردی (بەرنامـەی خوێنــدن بــە کــوردی کــە ئــەو کاتــە پێــی دەوترا(مــەعاریفی کوردســتان) وکۆمۆنیستەکان بـۆ سـوکایەتی بـە لاقرتـی دەیانوت(مـەعاریفی قلیاسـان!) هــەرگیز ســەرکۆماریش ئــەو خۆپیشــاندنانەی بــە نایاسـایی یـا مەترسـیدار نەبینیوە هەتا داوا لە بارزانی بکات ئەوانە بە(نۆکەری بێگانە بداتە قەڵـەم) ئەوەشمان لەیاد بێـت ژەنـەڕاڵ قاسـم بەدەسـتی خـۆی دو دەسـکەوتی گـەلێك مەزنی بۆکورد لە یاسای کاتیی کۆماری عێراقدا چەسپاند: عـارەب و کـورد هاوبەشن لەم وڵاتـەدا(عێراق وڵاتـی عـارەب و کـوردە) و دروشـمی کۆمـاری عێراقیش شمشێری عارەب و خەنجەری کوردە.جگە لەوانـەش هـەموو کاتێـك

بۆ ئەو جۆرە داواکارییانە رووی لە شێخ ئەحمەدی بارزان دەکرد نەك مەلا مستەفا کە پەنجەی بە ئاودا نەکرد بێ رەزامەندیی گەورەو سەردار و رابەری دینیی ودنیایی بارزانیان (خودانی بارزان)... ژەنەراڵ قاسم گەوج نەبوو بەڵام لێبوردەییەکەی و فرە باوەڕبەخۆبوونەکەی,خاڵی هەرە لاوازی بوو کەبەدەستێکی ئاسنین لەو بەعسییانەی نەدا کە رۆژی٧/١٠/١٩٥٩لە کاتی تێپەڕبوونی بە شەقامی رەشیددا لەناوجەرگەی شاری بەغدادا کە سەرەکیترین شەقامەکانی پایتەختە,تەقەیان لێکرد.ئەو دەستوەشێنە جەربەزانەی بەعسییەکان زۆر پشت ئەستوور و بێباك ئەو چالاکییەیان ئەنجامدا: عەبدلوەهاب غرێری,صەدام حسەین, ئییاد سەعید سابیت,تەحسین معەلە,سلیم زیئبەق و خالید عەلی صالیح .عەبدولوەهاب غرێری وصەدام حسەین ئازاترین لاوە دەستوەشێنەکانی حیزبەکە بوون بەلام ناکۆك و رکەبەری یەکتریش بوون,صەدام لەبەردڵی گران بوو کەسێك لەو ئازاتربێت,لەو چالاکییەدا لە دوواوە تەقەی لێکرد و کوشتی!! صەدام بە برینداریی بە هۆی دۆستێکی هەرە دڵسۆزی بنەماڵەکەیانەوە لەکەنار رووباری فورات خۆی گەیاندە سوریا. ئەوە هەمان ئەو دۆستە هەرە دڵسۆزە وهەمان ئەو ماڵەی سەنار کەناری رووباری فورات بوو کە صەدام لە چالێکی حەوشەکەیدا دەستگیرکرا چونکە خانەخوێ دڵسۆزەکە ئەمجارەیان دڵی گۆڕیی و ناپاکیی لێکرد! با لێرەدا ئەوەش بڵێین صەدام حسەین و عەبدولوەهاب غرێری لە هەرە لاوە سەرگەرم و دەستوەشێنەکانی بەعسییەکان بوون بەڵام رکەبەر و ناحەزی یەکتریش بوون,صەدام حسەین

بەدەم تەقەکردن لە سەرکۆمار عەبدولکەریمەوە تەقەی لە غرێریش کرد و کوشتی !

لەبارەی پەیوەندی نێوان ژەنەراڵ عەبدولکەریم قاسم و بارزانی مستەفاشەوە , ماوەیەك بوو نێوانیان تێکچوبو بەڵام هەرگیز ئەو بارزانی پاڵنەدا دەست بداتە چەك , نەخێر, لە کۆبوونەوەی سەرۆك هۆزەکانی کورددا بۆ چارە سەرکردنی کێشەی نێوان بارزانیان و هۆزەکانی هەرکی و سورکی و لۆلانی بەسەرپەرشتیی پاریزگاری هەولێر بەدرەدین عەلی, نوێنەرانی بارزانییەکان بەسەرۆکایەتیی شێخ ئەحمەد ئامادەی کۆبوونەوەکە نەبوون, بەو بیانووەی میریی و(صدیق میران) ی سەرۆکی هۆزی خۆشناو ,مەحموود ئەفەندی سەرۆکی هۆزی هەمەوەند بیلایەن نین و پشتگیریی دوژمنەکانیان دەکەن وهەولّی لاوازکردنی بارزانیان دەدن. ئەوە لەکاتێکدا بارزانیان لەچەند شەڕێکدا بەسەرکردایەتیی خودی بارزانی مستەفا , دەستی قورسیان لە دوژمنەکانیان وەشاندبوو... ئیتر ئەوەبوو پارێزگاری هەولێر و هەردوو سەرۆکی هۆزی خۆشناو و هۆزی هەمەوەند کوژران و گوایە مامۆستا برایم ئەحمەدیش لەو کێشەیەوە تێوەگلاو میریی عێراق فەرمانی دەستگیرکردنی بۆدەرکرد و ناچار چووە شاخ بەڵام راستییەکەی ئەوەیە مامۆستا برایم وتارێکی لە رۆژنامەکەی نیشتمانپەروەری عەرەبی عێراق مامۆستا کامیل چادرچی بلاّوکردبووەوە بەرپەرچی شۆڤێنیستانی عەرەبی دابووەوە کە گەلی عێراق بەشێك نییە لە نەتەوەی عەرەب بەلّکو گەلی عەرەب لە عێراق

بەشێکە لەنەتەوەی عەرەب و گەلی کوردیش لە عێراق بەشێکە لەنەتەوەی کورد ... جەماوەری کورد بەخۆشیی بارزانییەوە باوەشی بۆ شۆڕش کردەوەو کەوتنە شوێن ناو و ناوبانگ و مێژووی خەبات و کولّنەدانی ژەنەراڵ مستەفا بارزانی و داستانی پەڕینەوەی بارزانییان لە رووباری ئاراس بۆ ئەرمینیا ــ یەکێتی سۆڤیێت . دکتۆر نەبەز دەڵێت **"گەوجێتی قاسم کارێکی وایکرد مەلا مستەفای بارزانی کە تا ئەودەمەی قاسم فڕۆکە بۆمباهاوێژەکانی نەناردبووەسەری, بێ قڕەوبڕە لە گوندەکەی خۆی دانیشتبوو** " قوربان مامۆستا نەبەز, مەلا مستەفای بارزان کەی بێ قڕەو بڕەدانیشتووە؟ بۆمبارانی گوندی بارزانیش لە ۱۹٦۱/۹/۱٦دا پێنج رۆژ بوو شۆرش بەفەرمان و بە سەرکردایەتی خودی بارزانی مستەفا لە۱۹٦۱/۹/۱۱دا هەڵگیرسابوو. ئینجا مامۆستا دەڵێت **"ئەوانەی پییان دەگوتن (کوڕە کوڕە" چ بە ئارەزوو چ بە ناچاری و لە ترسی گرتن و کوشتن چوون بۆلای مەلا مستەفاو بوونە پێشمەرگەی ویی. ئیدی روویان لە کاژێك نەکرد"** لێرەشدا هەر بۆ مێژوو چەند راستییەك دەخەمە روو:

١ ـ لاوانی خوێن گەرمی کورد لە سلێمانی, ئەو دەمەی مامۆستا باسیدەکات هیچ ترسێکیان لە میریی نەبوو, زۆربەی هەرە زۆری سیخوڕەکانی بەڕێوەبەرایەتی ئاسایش(ئەمن)لە رێکخستنەکانی پارتیدابوون و هەرە چالاکەکانیشیان شەهید عومەری سام سام , حەمەی شەریف وسابیرە لووتە بوون, ئەوانەی دژی شۆڕشیش دەجولآنەوە لیژنەی رێکخستنی پێشمەرگەی ناوخۆ(ناوشار) زوو دەستنیشانی دەکردن و رۆژانە چەند

دانەیەکیان بە ئاسانی لەنێو دەبران ... گومانم نییە ئەو ساڵانە لاوانی سلێمانی لە ترسی گرتن و کوشتن چوونەتە شاخ , نەخێر باو باوی بوون بە پێشمەرگە بوو, ئەوەی بەخۆیدا رادەپەرموو(دەچووە دەرەوە) ئەگینا بەر تانەو تەشەری هەڤاڵانی دەکەوت . کەواتە هەرگیز ئەوە رێگر نەبوو لە پەیوەندیکردن بە کاژیکەوە, چەندین کەسانی نەتەوەیی پەیوەندییان بە ریکخستنی لاوان یا قوتابیانی نەتەوەیی سەر بە کاژیکەوە کردووە و چوونەتە شاخ و چەکی پیشمەرگایەتییان کردەشان و هەر بە هاوبیری دڵسۆزی کاژیکیش مانەوە, وەك ئەو هاوبیرانەی هێزی خەبات چونکە کاژیك (لای) نەبوو هاوبیرەکان بچنە لای... ئیتر کاژیك هاوبیرانی خۆی پەروەردە دەکرد وئامادەی دەکردن بۆ خزمەتی شۆڕش و سەرکردایەتییەکەی بارزانی مستەفا, هەروەك چۆن لە پەنجاکانی سەدەی رابوردودا کە هەمزە عەبدوڵڵا سکرتێری پارتی دیموکراتی کوردستان ـ عێراق بوو,رێکخستنەکانی قوتابیان و لاوان و ئافرەتانی بە مارکسیزم پەروەردە دەکردو ئامادەی دەکردن بۆ پەیوەندیکردن بە پارتی کۆمۆنیستی عێراقەوە!

لا. ١٥ : "وەك لەمەوبەر بڕیارم دابوو کەلەوڵات بچمەدەرەوە بۆ ئەورووپا بۆ درێژەدان بەخوێندن و هەوڵبدەم ئاشنایەتیی و پێوەندی لەگەڵ کەسانی زاناو زانستگەکان و رۆشنبیران و رامیاران ببەستم و چەند زمانێکی دیکە فێرببم و ئەوجا بگەڕێمەوە کوردستان..... بێجگە لەوەش رێکەوتنێك هەبوو لەنێوا نماندا کە هەندێکمان بچنە دەرەوەی وڵات بۆدروستکردنی پێوەندییەك لەنێوان ئەوروپاییەکان و کورداو کێشەی کوردو رۆڵی کاژیك بە رۆژنامەوانەکانی ئەوروپاو رامیارەکانیان بگەیەنین. بۆ ئەمە هاوبیر ئیحسان فوئاد زەمالەیەکی خوێندنی بۆ وێژەی کوردیی لەسۆڤێتی دوابڕاو درابوویە, چوو بۆ مۆسکۆ

بۆخوێندن بەڵام هیچ چالاکییەکی بۆکاژیك نەبوو ...بێجگە لـەوەش بووبـوو بەئەنـدامی کۆمەڵەی KSSE ی سەر بە پارتی نەك ئەندامی یەکێتی نەتـەوەیی خوێنـدکارانی کـورد لەئەورووپاNUKSEکە لە ١٩٦٥/٣/٢١ دا لە میونشن دروستمانکرد.... و لەسـەر رێـازی کاژیك دەچوو بەرێوە ."

** وا مەزەنـدە دەکـەم دامەزرێنـەرانی کاژیـك هـەر لەسـەرەتاوە نەخشـە رێگایەکیان داناوە بـۆ ئەرکـەکانیان و بـۆ ئـەو مەبەسـتەش بـەپێی ئاسـتیی زانسـتیی و پسـپۆڕیی ولێوەشـاوەییان لـەبوارە جیاجیاکانـدا, بەسـەر سـێ دەستەدا دابەشبن :

چەند کەسێکیان بچنە نێو ریزەکانی شۆڕشەوە : فەرەیدوون عـەلی ئـەمین و دواتر محەمەد عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین .

ژمارەیـەکیان ئـەرکی سەرپەرشـتیکردنی رێکخسـتنەکان و رابـەریکردنی بزوتنەوەکە بگرنە ئەستۆ: ئەحمەد هەردی, عەبدوڵڵا جەوهەر, فایەق عارف.

ئەوانیدیکـەش بچـنە دەرەوەی وڵات بـۆ ناسـاندنی بزووتنەوەکـەو دۆسـت و پشتیوان پەیداکردن : جەمال نەبەز, ئیحسـان فوئـاد و کامیـل ژیـر . بـەڵام هـەر زوو دەرکـەوت ئەنجامـەکان هیوابـەخش نـین و هـیچ نیشـانەیەکی سەرکەوتنیان پێوە دیارنییە, جگـە لـە مامۆسـتا جـەمال نەبـەز کەجێگـەی خۆیی کردەوەو خوێندنی باڵای بەکامی دڵـی خـۆی تـەواوکرد و درێـژەدەدات بەو خەباتەی کاژیـك دەسـتیدابوویە , بـەڵام مانەوەکـەی لـە ئـەورووپا هـەر نەبڕایـەوە وهـەتا ئـەمڕۆش هـەر درێـژە دەکێشـێت و بـۆ تـەنها جـارێکیش

سـەردانی کوردسـتان وسـلێمانییەکەی زێـدی بـاو و بـاپیرانی نـەکردەوە کـە ئەوانیش وەك بنەماڵەی حاجی تۆفیقی تازە دەوڵەمەند لە بنەماڵە رەسـەن و هەرە دێرینەکانی سلێمانین ,ئەمـە جگەلـەوەی **"رێکـەوتنێك لەنێوا نمانـدا هەبوو**..." لەهیچ بلاوکراوەیەکی کاژێکدا نەبینراوە, کە ئامانجێك بوبێت.

لا.١٨ :"... بەدرخان شتێکی پەیداکرد بۆم کەبەوشتە هاوبیرانم لەکوردستان توانییـان زووتر و باشتر دەنگوباسەکان بگەیەنن پێم . ئەوشتەم بە زەکیٚ خانی خێزانی خوالێخۆشبو سەئید قەزازدا ناردەوە بۆهاوبیران."

** بێگومان ئـەمڕۆ خوێنـەران بـە گشـتیی و هـاوبیران بەتایبـەتیی و بـەر لەهـەموان دەپرسـن : دەبـێ ئـەو شـتە چـی بووبێـت و کـەی نێردراوەتـەوە بۆهاوبیران؟ ئینجا ئەگەر وایە , دەبوایـە بـەردەوام و گـەرموگوڕ لـە هـەموو روویەکەوە ئاگاتان لەیەکدیی بوایە و لە رووداوە گرنگەکان بێئاگانەبوونایـە, هــەر بــۆ نموونــە یــەکگرتنی پــارتی گــەلی کــورد لەگــەڵ کاژێــك کــە هەتاسەردانەکەی هاوبیر بروسکە ئیبراهیم لە ئەیلوولی١٩٦٤ دا بۆ سلێمانی و لەگەڵ خۆیدا چەند بلاوکراوەیەکی کـاژیکی لەگـەڵ خۆیـدا هێنابوو,ئینجـا زانیتــان یــەکگرتنێك کــراوە , بــەلام چــەند و چــۆن و ســەرو ژێــر و وردەکارییــەکانی چــیبوون و بــۆ و بــە چ ئامانجێــك ئــەو یەکگرتنــە یــا تێکەلاوبوونە لە نێـوان پـارتی گـەلی کـورد و کاژێکـدا کرابـوو, ئێـوە هـیچ زانیاریتان نـەبوو هـەتا هـاوینی١٩٧٠کـە مامۆسـتاکامیل ژیـر و دواتـریش مامۆسـتا فایـەق عـارف بەسـەردان دێنـە ئەڵـەمانیا و ئاگـادارت دەکـەن ,

ئـەوەش ئـەوە دەسـەلمێنێت کە(شـتەکە) نەگەیشـتۆتە دەسـت هـاوبیران یـا بێکەڵك بووە یا هەرنەبووە.

لا.١٨ : " رادیۆی قاهیرە کەلەساڵی ١٩٥٧دا بەشی کوردی کردەوە بەهۆی هەوڵی منەوە بوو."

** دکتۆر فوئاد مەعصووم کە ئێستا سەرکۆماری عێراقـی فیدراڵـەو ئـەو کاتە سەرکردایەتی شۆڕشی ئەیلول ناردبووی بۆ میصر بۆخوێندن و هـەروەها بۆ هاوکاریکردنی نوێنەری شـۆڕش لـەقاهیرە , لـەبارەی پەخشـی ئێسـتگەی رادیۆی قاهیرە بە زمانی کوردی بۆ ماوەی کاژێرێـك بووچـوونێکی جیـاوازی هەیــە . لــەو دۆکۆمێنتــەدا کــە کــەوتبووە دەســت پــارتی و کۆپییــەکم دەســتکەوتووە, راپۆرتێکیشــی تێدایــە فوئــاد مەعســووم کــە ئێســتا سەرکۆماری عێراقی فیدراڵە,لەسەر جەلال تاڵەبانی پڕکردۆتەوەو ناردوویەتی بۆ بارەگای بارزانی . دکتۆر فوئاد پەخشی ئەو ئێستگەی رادیۆیـە بـەزمانی کوردی و بەڕێوەبردنیشی بە دەستە گوڵی خۆیان دەژمێرێت .

لا. ٢١ : لــەبارەی نێــوانی میرکامــەران بــەدرخان و عیســمەت شــەریف وانلــی ســەرۆکی KSSEمامۆسـتا نەبـەز دەڵێت " ...میرکامـەران بـەدرخان بـۆ دامەزرانـدنی دەوڵـەتێکی کوردستانی هەوڵیدەدا, بە پێی پەرتووکی (ألموساد فی ألعراق و دول ألجوار, أنهیارللامـال ألاســرائیلیە وألکردیــە, ترجمــە بــدرعقیلی), کامــەران بــەدرخان پێوەنــدیکردبوو بەئیسرائیلەوە بۆ یارمەتیدانی کورد بەڵام ئیسمەت شەریف وانلـی لای ئیسـرائیلییەکان و مەلامستەفای بارزانی تێچێنی دژ بـە میربـەدرخان کردبـوو, لەئە نجامـدا ئیسـمەت کـرا بە(نوێنەری شۆڕش) لەلایەن مەلامستەفاوە."

* *خوێنەر بـۆی هەیـە بپرسـێت (تێچـینی) یەکـە چیبوو , چ تۆمـەتێکی درایەپاڵ ؟ بەداخەوە مامۆستا بـۆ نەیدرکانـدووە, ئەوانـە میـژوون وئـەرکی مێـــژوونووس, لێکۆڵـــەر, روونـــاکبیر و بەتایبـــەتیش دکتـــور نەبـــەز کـــە کوردۆلۆگییە , ئـەرکیان سـاغکردنەوە , روونکردنـەوە و کردنـەوەی گـرێ و گـرێ کوێرەکـانی مێـژو و رووداوەکانـە , بەتایبـەتیش هـەردوو تێکۆشـەری چالاکی کورد لە ئەوروپا کامەران بەدرخان و عیسمەت شەریف وانلی رۆڵی بەرچاویان لە خەباتی کوردایەتیدا هەیەو خاوەن چەندین لاپەڕەی پڕ شانازیی مێژوون .دیرۆکی کورد چەندین لاپەڕەی پـڕ لـە گرێکـوێرەو لایـەنی ئـاڵۆز و ئاڵۆسکاوی تێدایە هەر وەك خـۆی بـە لێڵـوپێڵی وتەمومـژێکی ئەسـتوورەوە ماونەتەوە.

لا. ٢٤ : "... رژێمی سۆڤێت سـەبارەت بـەوەی بەئسـییەکان کوشـتارێکی گـەورەیان لـە کۆمۆنیستەکانی ئێراق کردبوو , هەڵوێستییان بەرامبەر رژێمی ئێراق دوژمنانـەبوو,رژێمی سۆڤێت ماوەی چەند مانگێك پشتگیریی کـوردی دەکـرد. لـەکۆنگرەی کۆمەڵەدا(مەبەسـتی لەکۆمەڵەی خوێندکارانی کوردە لە ئەوروپا.ن . ك) لە میونشن لـە ٩ ـ ١٥مـارتی١٩٦٣ ... کۆمۆنیستەکان و پارتییەکان تووکەی سمێڵیان دەهات . بۆ ئەو کۆنگرەیە جەلال تاڵەبانی ومحەممەد مەهدی جەواهیری و گەلێك کەسی دیی وەك میوان هاتبوون . کاك بروسکەو ئەز گوتمان " ئێمە ئەم هەڵوێستەی دوایی سۆڤێت بەباش دەزانین هیوامان وایـە لەسـەر ئـەم هەڵوێستە بمێنێتەوە , لەگـەڵ ئەوەشـدا نـابێ رابـوردووی یـەکێتی سـۆڤێت دژ بـەکورد لەبیرخۆمان ببەینەوە" ئەم قسانە هەلایەکی گەورەیان نایەوە. سەیر ئەوەیە کـاك ئـەلی قازی(کوڕی پێشەوای شەهید قازی محەمەد) کەئەوکاتە لە کونسڵخانەی ئێران لەبـەرلین کارمەندبوو لەنێو ئەوخەڵقانەدا داوای ئـەوەی کـرد کـەکاك بروسـکەو ئـەز لەکۆمەڵـەی خوێندکارانیکورد لە ئەوروپا KSSE دەربکرێین چونکە قسەمان بەیەکێتی سۆڤێت گوتووە. "

**شای ئێران و هاوپەیمانەکانی, یەکێتیی سۆڤێتیان بەمەترسی هەرەگەورە دادەنا بۆسەر ئێران وناوچەی خۆرهەلاتی نێوەند وهەموو بلۆکی خۆرئاوا وئەمەریکاش, ئاخۆ دەشێت کارمەندێکی کونسولخانەی ئەمەریکا وەها ئاشکراو بەرۆژی نیوەڕۆ داکۆکی لەسۆڤێت بکات؟ جا ئەمە لەچاو هاوکاریکردنی کاك عەلی قازی لەگەڵ شای ئێرانی باوە کوشتەیدا , هەر هیچ نییە .

ل٢٧: " لەمانگی تەباخی ١٩٦٤دا بوو کەهاوبیر بروسکە ئیبراهیم لە پشووی زانستگەدا چووەوە بۆکوردستان و پێوەندیکرد بەهاوبیرانی کاژێکەوە. لەسلێمانی چاوی بەهاوبیران فایەق ئارف , کامیل ژیر و ئەحمەد هەردی کەوتبوو, پێیانی گوتبوو کەدەیەوێ ببێ بەئەندامی کاژێك, ئەوانیش بەخۆشییەوە رازی بوون ... کەهاتەوە میونشن چەند بلاڤۆك و نوسینێك کەهاوبیران دابویان پێی... یەکێك لەونوسینانە بیرخەرەوەیەك بوو لە ١٩٦٤/٥/١٣ بەئارەبی نووسرابوو بۆمەلامستەفای بارزانی لەبارەی جەمال عەبدولناسرەوە ... نووسینێك باسی ئەوەکرابوو کەحیزبێك بەنێوی "پارتی گەلی کورد"ەوە لەگەڵ کاژێك یەکیگرتووە و لەو رووەوە هیچیان بەبروسکە نوگوتبوو, ئەم نهێنییە هەروامایەوە هەتا هاوینی١٩٧٠هاوبیر کامیل ژیرهات بۆبەرلین و گوتی ئەوانەی سەربە پارتی گەلی کورد بوون کاك حەمەی ئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین و چەندکەسێکی دیی بوون ... ئێمە ئەو دووکەسەمان ناردنە نێو شۆڕشەوە کەخزمەتی بیری کاژێك بکەن لەنێوشۆڕشدا , کەچی خزمەتی پارتییان کردو هیچ خێرێکیان بۆکاژێك نەبوو."

**دیارە هاوبیری بەڕێزمان بروسکە ئیبراهیم بەتەزکییەی تۆ و بەقەڵەمبازێك بووە بە ئەندامی کاژێك! من ئەو هاوبیرەم خۆشدەوێ و وەك دۆستایەتی خۆیی و ناسیاری هاوسەرەکەشی رێزی تایبەتیم بۆیان هەیە و ئەو شەرەفە گەورەیەشی پیرۆزبێت چونکە بەردەوام و بێ پسانەوە هەتا

ئەمڕۆ ساردنەبۆتەوەو چالاکیی کوردانەی ئەکادیمیی و زانستیی بەهێز و پێز پەخش دەکات بەلام ئەوە ڕێگام لێناگرێت بڵێم زۆر کوردی دڵسۆزمان هەبوو, چەند ساڵێك چاوەڕوان بوون لە ڕێکخستنی کاژیکدا وەربگیرێن و ئەو شەرەفە گەورەیەیان هەبێت بەڵام بەو ئاواتەوە سەریان نایەوە و وەرنەگیران! ناردنی ئەو دوو برادەرەش شەهید شێخ محەمەد هەرسین و محەمەد عەزیز بۆ نێو شۆڕش و چۆن وازوو گەیشتنە بارەگای بەرزانی و بوونە دوان لەهەرە نزیکەکانی بارزانی و باوەڕپێکراوەکانی و بناوانەکەی چۆن و بەدەستی کێ و کێ شێلرابوو, کەینو بەینەکەی سەر بە کوێوە دەنێت نهێنییەکە ئێستەش ئاشکرا نەبووە و کەسیش سەرەداوێکی لێشۆرنەکردۆتەوە نەك بەو دووقسەیەی مامۆستا ژیر لە١٩٧٠ دا, گرێکە کرابێتەوە ,چونکە بۆمان هەیە بپرسین ئەی مامۆستا فەرەیدون عەلی ئەمین لە نێو شۆشدابۆ جێگەی نەبووەوە ؟...لەبارەی ئەو دووکەسەشەوە کە خێریان بۆ کاژیك نەبووە,لەهەڵویستدا بەرامبەر هاوبیرانی کاژیك جیاوازبوون , شەهید شێخ محەمەدی هەرسین دەستی بەرووی هیچ هاوبیرێکەوە نەناوە.کەبەرپرسی لقی چواری پارتیش بوو هەتا١٩٧٠ دڵسۆزانە هاوکاریی هاوبیرانی کاژیکی دەکرد وهەوڵی دەدا لە هەڵبژاردنەکانی لیژنەی ناوچەکاندا هاوبیران سەربکەون, بەتایبەتی بۆ مامۆستایان کامیل ژیر, فایەق عارف و شەهید تۆفیق نوری بەگ و بەندە نوری کەریم کەخۆمان پاڵاوتبوو بۆ ئەندامێتی لیژنەی ناوچەی سلێمانی . ئەو ماوەیەی دوای ڕێککەوتنەکەی مارتی١٩٧٠ی نێوان حکومەتی عێراق

و سەرکردایەتیی شۆڕشی کوردی باشووریش کە بەرپرسی لقی سێی پارتی بوو لەکەرکووك درێغی نەدەکرد, هەربۆنموونە دەڵێم دووخزمان لەوێ کارێکی گرنگیان کەوتبووە لق, نامەیەکی ئاساییم پێدان ئاسانکارییان بۆبکرێت,شێخ محەمەد بەدڵی خۆیان کارەکەی بۆ ئەنجامدابوون . بەڵام کاك حەمەی عەزیز وەهانەبوو, دوای تەواوبوونی کۆبوونەوەکەی(کۆنفرانسەکەی) شاری نەغەدە ـ خۆرهەڵاتی کوردستان(کۆتایی پایزی١٩٧٥), کاك هەردی فەرمووی حەمە نوری ئەم ماوەیە هاتوچۆت زۆرکردووە و لەسەر گیرفانی خۆتیش, نامەیەکت بۆ دەنووسم بۆ کاك حەمەی عەزیز یارمەتییەکت بدا, نامەکەی نوسیی و لەوەدابوو زەرفەکە دابخات , زمانی بەکەتیرەکەشیدا هینابوو, فەرمووی بەخوا باوەڕناکەم ...! وتم خەم مەخۆ, ئەم سەفەرەیان پارەم خەرج نەکردووە, کاك فەتاح ئاغا بۆی دابین کردووین و ئوتومبیلێکیشی خستۆتە ژێردەستمان و پەنجا دیناریشی بۆ سەرف کردووین و بێمنەتیش لەگەل نوری حەمە عەلیدا دەگەڕێینەوەو دەچێنەوە بۆ پێنجوین . لێرەدا خاڵێکی یەکجار گرنگیش ماوە, نامەوێت بەسەریدا تێپەڕێم , هەر هەموو ئامادەبووانی کۆنفرانسەکەی نەغەدە یەك ئامانج کۆی نەکردبوونەوە وەك لە هەموو کۆنفرانسێکدا دەبینرێت,هەر گروپ و هەر تاکێکیش بەخۆی و چەند خاڵێکەوە بەشداریدەکات , جا دەیەوێت بیانکاتە بڕیار و پیادە بکرێت یا جەند خاڵێکی لە پەیڕەوی ناوخۆ یا پڕۆگرامدا دیاریکردووە و هەوڵدەدات دەستکاریی پێویستییان تێدابکرێت یا هەر بڕیاری سرینەوەی بدرێت , هەوڵی بردنە پێشەوە و سەرخستنی هاوبیر و

هاودەنگەکان ولاوازکردن و پەرکردنی نەیارەکانی دەدات بەڵام کۆنفراسـەکەی نەغەدە زۆر جیاوازبوو, شەهیدان کاك فەتاح ئاغا و شێخ محەمـەدی هەرسـین , کاك حەمـەی عـەزیز, کـاك عەبـدوڵڵا ئـاگرین پـرۆژە بڕیارێکیـان ئامـادە کردووە بۆ (کپکردنی) دەنگی کاژیك و لەرێگەی عەبدوڵڵا ئاگرینەوە لەگـەڵ مامۆسـتایان ئەحمـەد هـەردی,کامیل ژیـریش پێشـوەخت (جۆرێـك لەیـەکتر تێگەیشتن) لەنێوانیاندا هەبووە, ئەگەرچی بۆ ئەم یا ئەو (نابەدل) یش بـووە! شـەهید نـوری حەمــە عــەلی , عــەلی تۆفیــق, فــەرهاد عەبدولحەمیــد هەرسـێکیان لـە هێـزی خـەبات و لای شـەهید کـاك فەتاحـەوە هـاتبوون و دەیانزانی بۆچی هاتوون و دەبێ چی بلێن چی نەڵێن بەو جۆرەی خزمـەت بـە و(جۆرێك لە یەکتر تێگەیشتن)ە بکات و بیکاتە بڕیاری کۆنفرانسەکە بـەلای کەمــەوە بــە زۆرینــەی دەنگــی ئامــادەبووان .جوانــە مــەرگ عومــەر حەمەشەمەیی پێشمەرگەیەکی بارەگـای بـارزانی بـوو لـە دەربەنـدی رایـات وپەیوەندیشی بە کاك حەمەی عەزیزەوە هەبوو .دەمێنێتەوە سەر مامۆسـتا محەمەد مەجید ئەصلان و بەندە نوری کەریم, ئەم دوانەمان وەك دو ئەندامی هـەر کۆنفرانسـێك چووین و هەریەکـەمان کۆمـەڵێك رەخنـەو پێشـنیازمان گەلاڵە کردبوو بیخەینەبەردەم کۆنفراس و پڕۆژەیـەکی لـێ ئامادەبکـەین بـۆ بزواندن وهەستانەوە سەر پێی کاژیك ... بەڵام هەر زوو هەستمان کرد (ئاش لە خـەیاڵێك و ئاشـەوان لـە خەیاڵێکـە). بـەو جـۆرە مـن بەشـبەحاڵی خـۆم کۆنفراسەکەم وەهـا بینـی وەك ئـەوەی پرسـەی کۆچیدوایی کاژیـك بێـت و ئێمەش هاتووین فاتیحایەك بۆ رۆحی پاکی بخوێنین و (گەرمە گـۆڕ)ە کەشـی

هەر لە ماڵی کاك هەردی بووە خواردنی نیوەڕۆی ئامادەبوان کە بریتیبوو لە خورماو رۆن و دەست شتنیشی نەدەویست وهەریەکەمان بگەڕێتەوە جێگاو ڕێگای خۆی و باقی حورمەت !!

لا.٢٨: " هاوبیر لەتیف عەلی ١٩٣٩ـ١٩٦٨/٣/٨له رۆژی ١٩٦٤/١٠هاتە میونشن ونامەی هاوبیرانی کوردستانی بەدەستەوەبوو."

**شەهیدی جوانەمەرگ هاوبیر لەتیف عەلی , یەکێك بوو لەدەیەها پێشمەرگەی کاژیك لە شۆڕشی ئەیلوولدا. تەنها بۆ چارەسەرکردنی نەخۆشییەکەشی روینەکردە هەندەران بەڵکو ئەوو چەند هاوبیرێك بەئامانجی خوێندن و پێکەوەنانی پێگەیەك بۆ کاژیك چوونە ئەورووپا, وەك مامۆستاکامیل ژیر , بروسکە ئیبراهیم ئەحمەدی قازیی ,عەتا سوڵتان , عومەری حاجی عەبدوڵلا مولازم عومور(لەتورکیاوە گەڕایەوە) بەلام هیچیان نەمانەوە و گەڕانەوە. ئەمە سەرەتاو بنەتای ئەو پڕۆژەیەبوو.هاوبیر لەتیف هاوبیر و هابیرێکی خەباتگێڕ و ماندوو بوو, وەك ئەوانە نەبوو بۆ کارئاسانی راپەڕاندنی کارەکانیان لە تۆ دەهاتنە پێشەوەو خۆیان لێدەکردیتە کاژیکێکی عەیاری٢٤ ,ئینجا بۆ دڵنیابوونیش دەپرسم جوانەمەرگ لەتیف عەلی کە هاوبیرێکی کاژیك بوو,نامەی چ رێکخستنێکی بەدەستەوە بوو, قوتابیانی نەتەوەیی,لاوانی نەتەوەیی؟ یا نامەی پشتگیریی لیژنەی ناوچە, لق , لیژنەی پەیوەندی یا سەرووتر؟ یا نامەی هاوبیرێکی ناسراوی پێدرابوو؟ چونکە ئەو خاڵە لە رووکەشدا گرنگییەکی ئەوتۆی نییە بەڵام بۆ نووسینەوە

و لێکۆڵینەوەی مێـژووی کاژێـك زۆر گـرنگن و چـەندین گرێکـوێرەو لایـەنی شاردراوە و تەمومژاویی رووندەکەنەوە .

لا.٢٩: " هـاوبیر ئەحمەدنـەقیب کەلەسـەردانێکی کوردسـتان گەڕایـەوە لەسـەرەتای بەهاری١٩٦٥دا, تاکە بلاڤۆکێکی کاژێکی لەگەڵ خۆی هێنابوو کەلە ١٩٦٥/٢/١٢دا بەئارەبی لەبارەی بارودۆخی سلێمانییەوە دەرکرابوو, باسی وەستاندنی چـالاکیی کـاژێکی تێـدابوو بەهۆی بەرچاوگرتنی بارودۆخەکەوە, ئێمە وامان دەزانی بۆماوەیەکی کورتە بەڵام بەداخەوە هەتاسەربوو, ئەوەش دوابلاڤۆکی کاژێك بوو کەبگاتە دەستمان لە ئەوروپا."

** نە ئەوکاتەو نە دوای ئەو کاتـەش(سـەرکردایەتی)کاژێـك راسـتوڕەوان روونی نـەکردەوە هۆکـاری راسـتەقینەی پشـت ئـەو بڕیـارە چـاوەڕواننەکراوە چیبوو, چـالاکی کاژێـك بـۆ لـەکارخرا, بڕیارێـك بـوو بەسـەریدا سـەپێنرا و توانـای رەتکردنـەوە و بـەردەوامبوونی نـەبوو یـا (رێککـەوتن) بـوو؟ ئـاخر رێککەوتنیش لەنێوان دولایەن یاپتردا دەکرێت , ئەو لایەنانەی پشت پـەردەو کەوالیسـەکان کێبـوون ؟ ئـەمڕۆ هـاوبیران و دڵسـۆزانی کاژێـك بـۆ تفـەنگ بەتاریکییەوە بنێن و لە خۆڕا ئـەم و ئـەو تاوانبـار بکـەن و هەنـدێکیش بـێ خشپە, سـوکوباریك وەك بـەرزەکی بانـان شـانی پێدابکـەن و خۆیـان بکەنـە (کوڕە ئازاکە) . بۆیە دەبوو مامۆسـتا نەبـەز هەرنـەبێت بـەهۆی (شـتەکەوە کەناردبوویـەوە بۆهـاوبیران) پـێش وەخـت ئاگـادار و بەشـداریش بووایـە لـەبڕیارێکی وەهـا چارەنووسسـازدا, لەتەکدایـە یـا دژە ؟ هەرنـەبێت لەئـەورووپاوە روونکردنەوەیـەکی بڵاوبکردایەتـەوە, یـا دوای راپەڕینەمەزنەکـەی باشـوری کوردسـتان ودامـەزراندنی حکومـەتی هـەرێمی

کوردستان ئەو سەرکردانەی کاژیك (مەبەستم دەستەی دامەزرێنەرە) کەلەژیاندا مابوون ئەو لایەنەو چەندین لایەنی دیکەشیان روونبکردایەتەوە . ئێستەش تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف لەژیاندا ماون ئەگەر بێنە دواندن . پێویستە ئەوەش نەکەین بەژێر لێوەوە کە کاژیك و رێکخراوەکانی لاوانی نەتەوەیی کوردو قوتابیانی نەتەوەیی کورد هەتا١٩٧٤ ـ ١٩٧٥بەردەوامبوون لەخەباتداو دواتریش ئەندامانی کاژیك دووراو دوور جۆرە پەیوەندییەکیان پێکەوە مابوو. هەر بۆ نموونە کۆبوونەوەکەی ماڵی مامۆستا فایەق عارف بەئامادەبوونی: فایەق عارف , کامیل ژیر , محەمەد مەجید ئەصلان , عومەر شەمەیی , مژدە تاهیر , نوری کەریم بۆ تاو وتوێکردنی نامەکەی دکتۆر نەبەز سەبارەت بە هاوکاریکردنی کاژیك لەگەڵ لایەنێکدا..... لە نێوان ئامادە بوواندا یەکێك زۆر سەرگەرم و پەلەی بوو لە ئەنجامی ئەو رێککەوتنەدا پۆستێکی گرنگ وەربگرێت .نامەکەش کاك بەختیاری برای هاوبیر بروسکە ئیبراهیم لە ئەڵمانیاوە هێنابووی . هاوینی٢٠١٤ لەگەڵ هاوبیری هێژا خوالێیخۆشبێت ئەحمەد سەلام چووینە دیدەنیی مامۆستا کامیل ژیر و لەنێو بابەتەکاندا ئەم خاڵەشم بەسەرکردەوە , مامۆستا وتی (فەرامۆشیکەین باشترە.) لێرەدا پێویستە ئەوەش بڵێم دوای کۆبوونەوەکە هاوبیر عەبدوڵڵا ئاگرینم ئاگادارکرد , بۆ مێژوو دەڵێم ئاگرین وتی(نەکەن, کاکە نوری هەوڵی تەواو بدە ئەوانی دیکەش تێبگەیەنیت هەنگاوێکی زۆر ترسناکەو بەراستی و بێ پەردە چوونە پێشەوە و بەشداریکردن لە وەها پرۆژەیەکدا تەنهاو تەنها

ریسوابوونی له دوایه... فلآن سەری لەو جۆرە سەرکیشییانە دەخورێت , وریابن دەستتان نەچێت بە زاخدا...) لە راستیشدا ئەو فلآن کەسە فرە وەگیانی خۆشبوو, هەرخێرا قەڵەم و قاقەزی دەرهێناو وتی با کورتە وتارێك بنوسم لەویَ دەیخوێندمەوە ! من ئێستەش کە لەتەك دکتۆرعەبدوڵلا ئاگریندا ساردییەکمان لەنێواندایە ئەو هەڵوێستەی بەرز دەنرخێنم , ئەویش ئەو کات زۆر سوپاسی منی کرد کە لە رووی دڵسۆزی و خەمخۆری هاوبیرانەوە ئەوم ئاگادارکردووە چونکە نەك ئاگاداریان نەکردبوو بەلکو نەیاندەویست بەهیچ جۆرێکیش کەموزۆر شتێك لەوبارەیەوە بزانێت.لە سەردانەکەی ئەمجارەدا بۆ ولآت رۆژی ٢٠١٦/١٢/٢٩لەگەڵ خوێندکاری دکتۆرا,هیوا کەریم حسەین(مامۆستا کەریم بە شەهید هاورێ گەرمیانی ناسراوە) بە شەهید گەرمیانی) چووینە دیدەنیی مامۆستا کامیل ژیر, لەنێوان باسوخواسەکاندا پرسیاری ئەو (پرۆژەیەوە) م لێکرد کە کۆبوونەوەیەکمان بۆکرد لە ماڵی مامۆستا فایەق لەگەڕەکی شۆڕش (عەقاری), مامۆستا لە وەڵامدا وتی (کاك وریا کە براگەورەی هاوبیران بروسکە و بەختیاری ئەحمەدی قازییە, لەگەڵ کوردانی دانیشتووی نەمسا لە خۆپیشاندانێکی نارەزاییدا لە بەردەم کونسوڵخانەی عێراقدا لە ڤییەنای پێتەختی نەمسا , پاسەوانەکانی کونسوڵخانەکە و ئەفسەرانی دەسگای هەواڵگریی عێراق پەلاماری خۆپیشاندەرەکان دەدەن و یەکێك لەوانەی بەردەستیان دەکەوێت هاوبیر وریا بوو, هەتا پۆلیس فریای دەکەوێت نیوە گیانی دەکەن ... پۆلیس تاوانکارەکان دەسگیردەکات و فایلێك بۆ رووداوەکە دەکاتەوە . چەند پیاوێکی کونسوڵخانەکە چەند جارێك سەردانی وریا دەکەن و داوای لێبوردن دەکەن بەڵام هاوبیر وریا پێداگرە لە سەر سکالاکەی و دەڵێت دەبێت سزای تاوانەکەتان بچێژن, خۆ ئێرەش

عێراق نییه بکوژ و ببڕ خۆتـان بـن . لـه یـەکێك لەسـەردانەکاندا دەپرسـن , ئێـوه بـۆ دژایەتی حکومـەت دەکەن؟ لیرەوه گفتۆگۆ و شێوه دانوستاندنێك دێتـه کایـەوه, وریـا دەڵێـت ئێمـه نەتـەوەیین و داوای مافـه رەواکـانی نەتەوەکـەمان دەکـەین, بـۆ دەمانچەوسێننەوه, بۆ مافەکانمان زەوتدەکەن , ولاّتی ئێمه کۆلۆنییه...ئەوانیش دەڵێن ئێمەش نەتەوەیین و ولاّتمان پارچه پارچه کراوه... ئێمه وەك حیزب و وەك حکومـەت ئامـادەین هـەموو یارمەتییـەکتان بـدەین و دەتانبەینـەوه کوردسـتان هاوبیرەکانتـان ئاگاداربکـەن ئێمـه دەمانـەوێت یەکتربناسـین و لەیـەکتر تێبگـەین , رێکەوتنێکلـه نێوانماندابێت بۆ بەرژەوەندی هەردولا, ئێوەچەند کەسێکتان سـەفەرێك بکـەن, ئێمـەش نوێنەرێکی خۆمان لەتەکتاندا دەنێرین بچنەوه ولاّت و هەولّبـدەن هاوبیرەکانتـان بچـنه بەغدا بۆ گفتوگۆ.....سالّی ۱۹۷۷/۱۹۷۸بـوو, رۆژێـك هـاوبیر برووسـکه تەلـەفوونی کرد, وتی له سلێمانیم, زۆر بەلامەوه سەیر بوو, وتم چۆن هاتوویتەوە؟ وتی بەتەلەفوون ناوتریّ,له مالّی خۆمانم, چاوەڕوانتم. دەمودەست چـووم, بینـیم بروسـکه و بـەختیاری بـرای لەگەڵدایـەو نوێنەرەکـەی کونسـوڵخانەش لـه ئوتێـل دابەزیوه.باسوخواسـەکەی بەدورودرێژی بۆ گێڕامەوه...بۆ رۆژی دواتر ئەوان سیان و من و کـاك فایـەق عـارفیش دووان پێکەوه به ئوتومبیلێکی تایبـەتی کـه لـه گـەڵ خۆیـان هێنابوویـان چـووین بـۆ بەغدا, بەلاّم کاك فایەق نەهات بۆ کۆبوونەوەکـه... چـووینه وەزارەتـی رووشـنبیریی و وەزیر(نەعیم حەدداد) پێشوازیکردین به ئامادەبوونی عەبدولصەمەدحەمید.من دەبـوو ئەو هاوبیرانه رزگاربکەم به سەلامەتی بگەڕێنەوه ئەورووپا,بۆیه هەر له سـەرەتاوه وتم ئەم برادەرانه ئاگادارنین که ئێمه وەك رێکخستن له سالّی ۱۹۷۵ەوه رێکخسـتنەکەمان هەڵوەشاوەتەوەو بەیان دەرچووه و ئێمه لابراوین...) له کۆبوونەوەکەی ئەو سـاڵەدا لـه مالّی هاوبیر مامۆستا فایەق عارف لـه گـەڕەکی شـۆڕش(عەقاری) ئێمـەی هـاوبیرانی ئامادەبووی ئەو کۆبوونەوەیە: کامیل ژیر,فایەق عارف,محەمەد مەجید ئەصلاّن,عومەر

شـــەمەیی,مژدە تـــاهیرو بەنـــدە نـــوری کـــەریم دەنگمـــان بـــە پرۆژەکـــە نـــەداو رەتمانکردەوە.مامۆستا کامیل ژیـر ئەوەشـی وت کـە خۆشـبەختانە هێنـدەی نەخایانـد نـەعیم حـەدداد و هاورێکـانی ناویـان نـەما و ئـیتر شـتەکە کـپ بوو,نەکـەس بـەدوادا چوونێکی بۆکرد و نـە ئێمـەش لـەوە پترمـان دەویسـت ,بروسـکەو بـەختیاریش بێـوەی گەڕانەوە ئەورووپا.!

بـــەبیری هەموانیشـــی دەهێنمـــەوە هەرچـــی دەنووســـم بەدەســـتپاکیی و بەویژدانەوە دەینووسم و دۆستایەتی فلان و ساردو سـڕییەك لەگـەڵ فیسـاردا لـەو رێبـازەم لانـادەن, نـە دەروێـش ومورێـدی شـێخم نـە دەسـندەخۆر و جانتاهـەڵگری هـیچ کـەس ولایـەنێکم ,وەك نـاتوانم کـەس بکەمـە پاڵـەوان ناشتوانم لەپلـەو پایـەی هـیچ کەسـیش کەمبکەمەوە,ئـەوەی دەینووسـم بـۆ مێـژوو, بـۆ روونکردنـەوەی بەرچـاوی خوێنـەر و دەوڵەمەنـدکردنی مێـژووی بزوتنەوەکەیە, نەمکردۆتە عادەتیش وشـەی ترشوشـیرین ببەشمـەوەو هـەوڵی پەیداکردنی(دۆست) و (دڵسـۆزی) خـەیاڵی بدەم.کـە دکتـۆر جـەمال نەبـەزم بەرزنرخاندووە ,رەخنەشـم لێگرتووە,کـاك عـەبدوڵلا ئـاگرین گلـەیی دەکـات گوایـە لـە چـاپی یەکـەمی ئـەم کتێبەدا(بـەجۆرێك لـە بێڕێزیـی) نـاوم هێناوە,بەمـەرجێك تـەنها جـارێکیش بـێ (کـاك ,مامۆسـتا,دکتۆر) نـاوی نەهاتووە ,دیارە زمانی بەد بەدکارییان تێدا کردووە! نـەك ئـەوە بـەڵکو لـە لاپـەڕەکانی ٧٣, ١١٠, ١٩٦. ٢٠٣, ٢٠٧, ٢١٥, دا بێمنـەت داکـۆکیم لێکردووە.دیارە نووسـەر لەروانگـەی نـاوەڕۆکی بابەتەکـە و پەلوپۆکانییـەوە دەنووسـێت ,خوێنـەریش لەروانگـەی خـۆی و تێگەیشـتنی بابەتەکـە

بڕیاردەدات.هاوریێ و دۆستی دێرینم پرۆفیسۆردکتۆر حەمەدلێرمیسریی وتی(ڕێز و نەوازش نرخاندنێکی یەکجار زۆرت بۆ دکتۆر جەمال نەبەز دەربڕیوە) لە بەرامبەریشدا,دۆستی خۆشەویستم کاك فەرەج بێسەریی برای شەهیدی نەمرحەمەصالح بێسەریی وتی (برا, زۆر قورس دابەزیویتە سەر دکتۆر جەمال بائەوەندە دەستت دانەگرتایە)...بەلاّم نووسەریش هەیە (فوو لە دۆ ناکات) و بەپێوانەی جۆرو ئاستی پەیوەندییەکانی بە هاوبیرەکانی دوێنێوە دەنووسێت .

{ گوێی راستت سوك بی بۆ چاکە بیستن
گوێی چەپت کەڕ بێ بۆ فیت هەڵبەستن
قسەی چاك زەحمەت ئەگاتە جێی خۆی
قسەی بەد زۆرکەس پۆستە چییە بۆی }

لا.٣٤ : "هاوبیر کامیل ژیر لەوتووێژەکەیدا لەگەڵ کەناڵی (ئێن ئار تی)گوتی کە ئێمە (نوکسە) ئەو هەڵوێستەی نوکسەمان ناردووە بۆ مەلا مستەفای بارزانی(مەبەستی لەگومانی نوکسەیە لەرێکەوتنی١١/٣/١٩٧٠کەلەئۆرگانەکەی نوکسەدا,کوردستان ئینفۆرماسیون ژمارە ١٤ ی رۆژی ٢١/٣/١٩٧٠ بەئەڵەمانی بلاوی کردبووەوە) ئەوە راست نییە. ئێمە بە ئەڵەمانیی بلاومان کردەوە بۆ رای گشتی, نەك بەتایبەتی بۆتاکەکەسێك."

** هەمیشە لە گێڕانەوەی بەسەرهات و رووداوەکانی رابوردوودا لە کەسێکەوە بۆ کەسێکی دی جیاوازی و گۆڕانکاریی روودەدەن , بەتایبەتیش ئەو رووداوانەی کە نەنووسراونەتەوە.ئەوەی لەم خاڵەدا گرنگە ئەوەیە بەپێی

لێدوانەکەی مامۆستا ژیر, هەرنەبێت چالاکییەکانی کاژیك هەتا ئەوکاتە (۱۹۷۰/۳/۲۱) بەردەوام بووە .

لا. ۳٥: "... لەسیانزەمین کۆنگرەی (K.S.S.E)دا لە۱۱ ـ ۱۹٦۹/۸/۱۷ی کۆمەڵەدا لەبەرلینی رۆژاوا, بەسێ ئەندام, هاوبیران بروسکە ئیبراهیم, یوسف زەند و جەمال نەبەز بەشداری تێداکرد و بۆ ئەو کۆنگرەیە د.ئەورەحمانی قاسملو, کەمال فوئاد(کەهێشتا خوێندنی خۆی تەواونەکردبوو) د. پاکیزە رەفیق حیلمی, هیوامستەفابەهجەت, داراتۆفیق(وەك نوێنەری سەرکردایەتیی شۆڕش) محەمەدمەحمودئەبدۆ(سامی ئەبدولڕەحمان), میرکامەران بەدرخان و خێزانەکەی, دکتۆر جەمال رەشید کەهێشتا خوێندکاربوو, جوێس بلۆ , حیلمی ئەلی شەریف, ئیسمەت شەریف وانلی بەشدارییان تێداکرد."

** بەراوردێکی سەرپێیی کۆبوونەوەکانی خوێندکارانی کورد لەئەورووپا KSSEوکۆبوونەوەکانی خوێندکارانی نەتەوەیی کورد لەئەورووپا NUKSE و تێڕوانینی ئامادەبووەکان لەرووی چەندێتی و چۆنێتییەوە دەریدەخات هەوڵ و کۆششی بەردەوام و تاقەت پڕوکێنی دکتۆر نەبەز و دکتۆر بروسکە ئیبراهیم و هاوکارەکانیان نەبووایە کە لاپەڕەیەکی پرشنگداریان لە مێژووی خەباتی خوێندکاران و رەوەندی کورد لە ئەورووپاو کوردایەتیشدا نەخشان, ئەو هەموو چالاکییە بەچەند کەسێك نەدەکرا کە ئەرك وکاری رێکخراوێکەو چەند کەسێکی لە خۆبردوو ئەنجامیاندەدا هەرچەند زۆر بەداخەوە ئەویش وەك کاژیك (دووکانەکەی بەکر و چوار قالّب سابوون) ی لێقەوما!

لا.۳٦: " هەر بەهۆی ئەوکۆبۆنەوەیەوە لەگەڵ داراتۆفیق کەنوێنەری سەرکردەیەتیی شۆڕش بوو.... دووبە دوو قسەمان کرد, باسی ئەوەی کرد کە ئێران زۆر دەستی خستۆتە نێو شۆڕشەوە

و پێویستە کارێك بکرێ بەئسییەکان لەترسی ئێران و بە نێوانکاریی سۆڤێت، دان بەئۆتۆنۆمیی کوردستاندا بنێن . لەوەوە هەستم کرد بەوەی شۆڕش بەرەو نەمان دەچێ . زۆر لەگەڵ داراتۆفیق خەریك بووم کە رێ بدرێ پێم بگەڕێمەوە کوردستان، دارا گوتی ئەو حەزدەکا کە ئەز لەنێو ریزەکانی شۆڕشدابم بەڵام ئەوە بەدەستی وی نییە. گوتم ئەی بەدەست مەلامستەفای بارزانییە؟ گوتی باوەڕبکە هەمووشتێك لە شۆڕشدا بەدەست بارزانی نییە، ئێران شتێکی بەدڵ نەبێ ناکرێ ."

**بەعسییەکانی عێراق لەترسی ئێران کە خەریکبوو راستەوخۆ دەکەوتە شەرەکەی نێوان کورد و بەعسەوە و رۆکێتی جۆری (هۆك) ی دژ بە فرۆکەکانی عێراق بەکاردەهێناو چالاکییەکانی فرۆکەکانی جۆری (باجەر ـــ رامالّدەر) ی کەمکردەوە لەسەر شۆڕش، بەتایبەتیش دوای خستنە خوارەوەی فڕۆکەیەکی باجەر بە رۆکێتێکی (هۆك) لە دەڤەری چۆمان ـ حاجی هۆمەران ، بەعسییەکان لەترسیی ئەوەی شەڕەکە نەبێتە شەڕی عێراق و ئێران، لەگەڵ شای ئێراندا پێکهاتن لەسەر حسابی کورد کە چوار ساڵ پێشتر دانیان بە ئۆتۆنۆمی کوردستاندا نابوو. هەرگیز ئەو بۆچوونەش بە دروست نابینم(ئێران شتێکی بەدڵ نەبێ ناکرێ) ، نەخێر هەموو شتێك لەشۆڕشدا بەدەست بارزانی و بارەگای بارزانیی بوو. نەك شتێکی وەها بچووك کە بریتییە لە گەڕانەوەی نووسەرێکی ناسراو بۆوڵات کە پێویست بە هیچ جۆرە رەزامەندییەك ناکات.دکتۆر نەبەز نەتاوانێکی کردبوو، نەفەرمانی دەستگیرکردنی هەبوو،نەناو و نیشانیشی لای ئەنتەرپول تۆمارکرابوو. بارزانی رێککەوتنی مارتی١٩٧٠ ی لەگەڵ صەددام حسێن مۆرکرد، پرسەگورگانەیەکیشی بە ئێران نەکرد کە نەك بەدڵی شای ئێران

نەبوو, بەڵکو زۆریش نیگەران بـوو, بەسـووکایەتییەکی گەورەشـی بینـی بـۆ شانوشەوکەتی خۆی کـە (ئولیـا حـەزرەت شاهەنشـای ئێـران حەمەرەزاشـای پێدەڵێن .

لا.٣٦: کاتی خۆیشیی پێویستە جەمال نەبەز کە ئەحمەد نەقیب گـەڕابووەوە کوردسـتان و چاوی بە بارزانی کەوتبوو, پێی گوتبوو بهێنیتەوە بۆ کوردستان. بارزانی پێیگوتبوو" دەبـێ پرس بکرێ" ئەحمەد دەیگوت" دیاربوو پرسەکە بەبێگانە بوو, نەك بە کورد."

** *بـەش بـەحاڵی خـۆم سـەر لەوەدەرناکـەم بەربەسـت و رێگـر لەبـەردەم گەڕانەوەی دکتـۆر نەبـەز بـۆ کوردسـتان دەسـەڵاتدارانی ئێـران بـوون یـا لـە بارەگای بارزانییەوە یا هەردوولا لەسەریی کۆکبوون.بـەڵام بـارزانی مسـتەفا هەرگیز دەستەمۆ نەبووە , تا بۆ وەها کارێکی سادە ئەوەندە دەستەمۆو چاو لەدەمیی ئێران بێ , هەرگیزاو هـەرگیزیش خـۆی لـە سـەرۆکەکانی وڵاتـانی دراوسێ بەکەمتر نەبینیوە و جار هەبووە ناچاری سـەفەری سـەخت و دژواری چیاکانی کوردستانیشی کردوون , قۆناغێـك بـە کۆپتـەر دەهاتنـە نـزیکترین شوێن بۆ نیشتنەوە بگونجێت ئینجا هەتا ئوتومبیل دەربچێت بـە ئوتومبیـل و لەوە دەاتریش چارناچـار قۆنـاغێکیش بـە سـواری ئێسـتر و دوا قۆنـاغیش بەسەر پشتی گوێدرێژەوە لە گەشتێکی تاقەت پڕوکێندا دەگەیشتنە خزمەت بارزانی! دکتۆر نەبەز خـۆ کـەمیی بـە رژێمـەکانی عێـراق و بەتایبـەتیش بـە رژێمـی بـەعس نـەکردبوو, دوور و نـزیکیش پەیوەنـدی بەلایـەنێکی دۆسـتی بەعسەوەنەبووە, بەڵام رێگرییان لێنەدەکرد نووسین لە گۆڤاری کۆڕی زانیاری

کورد لەبەغدا بڵاوبکاتەوە, ئارەزووی گەڕانەوەشی هەبوایە بە شانازییەوە پێشوازیشیان لێدەکرد, تەنانەت ئەوەندەشیان حەزدەکرد بگەڕێتەوە چەند جارێك دەنگۆی (جەمال نەبەز دەگەڕێتەوە) ش بڵاوبووەوە . ئەی رژێمەکەی شای ئێران بۆ بەوجۆرە لە دکتۆر بەداخبوو, خۆ دکتۆر نەبەز پەیوەندی دۆستانەو هاوکاریی لەگەڵ حیزبی پان ئیرانیست هەبوو کەسەر بە شای ئێران بوو(ئەو پەیوەندی و هاوکارییە هەنگاوێکی دروست و لەبەرژەوەندی بزوتنەوەی کوردایەتیش بوو.)

ل.٣٦: " وابزانم زەینم بەهەڵە نەچووبوو کە داخۆیانی ١١مارتی١٩٧٠لەلایەن رژێمی بەعسەوە دەرکرا, ئەوەم بەئاشبەتاڵی یەکەم زانی."

لە مێژووی کورددا دەیەها جار ئاشبەتاڵ لە جۆرەها ئاش و ئاشەوان روویداوە بەڵام هەتا بەهاری١٩٧٠ (ئاشبەتاڵ) نەبووبووە زاراوەیەکی رامیاریی و سەربازیی . ژمارەیان کەم نەبوو ئەوانەی پێشبینیی سەرنەگرتنی رێککەوتنی ١١ی مارتی ١٩٧٠ یان دەکرد بەڵام گردەبڕ دەڵێم هیچ کەسێك ئاشبەتاڵی بەبیردا نەهاتبوو.

لێرەوە زنجیرەی باسەکانی کتێبەکە بازدانێکی تێدەکەوێت و دەچێتە سەر کۆنگرەی کۆمەڵە لەتەباخی١٩٦٩ دا، دکتۆر نەبەز دەڵێت: "**سەیر لەوەدابوو کابرایەك هاتبوو بۆ کۆنگرەی کۆمەڵە(کوڕی بارزانی بوو لە ژنە رووسەکەی بەڵام بەهۆی ئەوەوە کە بەکری حاجی مەلاخالید لە بەرلینەوە چەندجار نامەی ناردبۆم و نووسیبووی کە لەبەرلین خوێندکاری کورد زۆرن و دەیانەوێ لەگەڵ نوکسە کاربکەن, وازم لەهامبۆرگ هێناو خوێندنەکەم گواستەوە بەرلینی رۆژاوا. داخەکەم قسەکانی کۆچکردوو بەکرخالید کە دەیگوت**

لەسلێمانی کاژیك بووە, راست دەرنەچوون. چەند کوردێکی کەم لەبەرلین وەك جەمالی حەمەی قە پانچی و قادر خەریب ئامادەی کارکردن بوون لەگەڵ نۆکسە، ئەوانیش بە مەرجی چـەقۆ. بەڵام ئەمە ئەو خێرەی تێدا هـەبوو کەلەبـەرلین لـەماڵی حـەمرەش رەشـۆ, کەلەسـەردەمی میونشنەوە یەکدیمان دەناسی,کاك جەواد مەلام ناسـی, ئـەوە لـە پایزی١٩٧٠دابـوو. کـاك جەوادیش پاش گوێگرتن لەبیروڕاکانی کاژیك و نۆکسە, بوو بە ئەندامی نۆکسـە و کاژیـك و بڕیاری دا هەرئەو ساڵە لەرێی لوبنانەوە بەدزییەوە بچێتەوە بۆ سوریاو لـەوێ کۆمەڵەیـەکی خوێندکارانی نەتەوەیی کورد دا بمەزرێنێ, ئەمەش پاش ئەوەی کە کـاك کامیـل ژیـری هـەر لە پایزی ئەو ساڵەدا(١٩٧٠) لەبەرلین دیی."

ئـەو کـاك بـەکرە خوالێیخۆشـبێت هـەر بـە(دەیگوت) بووبـە کاژیـك؟ بروسکە ئیـبراهیم بەتـەنها چـاوپێکەوتنێکی چـەند هـاوبیرێکی دامەزرێنـەر وداواکارییەك بوو بەئەندامی کاژیك وکاك جەوادیش سوکو ئاسان تەریقـەتی لە شێخەوە وەرگرت! پیرۆزیان بـێ, وانەبووایـە دکتـۆر هـەتا ئـەمڕۆش هـەر خۆی و خۆی دەبوو! بۆ مێـژووش ئـەم پرسـیارە دەکـەم : قسـەکانی ئـەوکاك بەکرە, لە چیدا راست دەرنەچوون , لـەوەدا کـەکاژیك بـووە یـا لـەوەدا کـە خوێندکاری کورد زۆرن و دەیانـەوێ لەگـەڵ نوکسـە کاربکـەن ؟ ئینجـا چۆن دەبێت هەر وتیان جەژنە و برنج بکەینە ئاو, هەر ئەوەندەی بڵێن فلانـە شـار ژمارەیەکی زۆر خوێندکاری کوردی تێـدا دەژیـن , مامۆسـتا بنـەو بارگـەی بپێچێتەوەو دوایی بۆی دەربکەوێت ئەوە ئاو نەبو هـەر تراویلکـە ـ سـەراب بوو. حەزرەتی مەحوی دەڵێت : **بەئاوی تێگەیشتین ئێمە دنیا, هەرسەرابێ بوو

هەمووەشچین بە خنکان ولە وشکیشە مەلەی مەخلووق

ل٧.٣٧" ١٩٧٢ كاك فەرەیدوون عەبدولقادر برای هاوبیر فەرهاد بە کاك جەوادی گوتبوو, ئەو هەرچەندە لەنێو پارتیدایە بەڵام کاژێکە.کاك جەواد گێڕایەوە دەیگوت (کە لەسلێمانی بووم, واهەستم دەکرد هەموو خەڵکەکە کاژێکن. "

**نازانم بۆ کاك جەوادمان نەبینی, یا من لە یادم نەماوە, خۆ هەر لە سەرەتای١٩٧٠ەوە بەشێوەی شانەیەکی فراوان لەدەرەوەی کاژێك کارمان دەکرد, هاوبیران فایەق عارف لە سکرتارییەتی یەکێتی مامۆستایانی کوردستان (سەر بەپارتی),کامیل ژیر لە یەکێتی لاوانی کوردستان (سەر بە پارتی), بەندەش لەپاڵ شەهید تۆفیق نوری بەگ لە ڕێکخراوی فەرمانبەران و قوتابیانی پارتیدا کارمان دەکرد لەگەڵ فەرهاد عەبدولحمید و کامیل سەراج و عومەر شەمەیی. ئەو سەردەمانە کاژێك زۆربوون کە دواتر و بەرودوا پەیوەندیان پچڕا , هەر بۆ نموونە: ,مولازم عومەر.حامیدی حاجی غالی,,حەمەی حاجی مەحموود,بەرهەم سالح,شێرکۆی شێخ عەلی وزۆری دیکەش کە ناوهێنانیان لێرەدا بەپێویست نابینم . پێشمەرگەی دێرین حەمە عەلی هەڵەبجەیی دەڵێت ئەو شانە چەکدارەی لەشارەزوور شۆڕشیان هەڵگیرساندەوە زۆربەیان لە ڕێکخستنەکانی ماژێکدا بوون وەك حەمەی حاجی محمود حامیدی حاجی غالید.

ل٣٨.٧: " ئەلی ئوسمان سۆرانیی (خولە فیرنەگولە) شاربەشار لەگەڵ نوێنەرانی بەئس دەگەڕان بۆ پڕوپاگەندەکردن بۆ حیزبی بەئس و هەڤاڵبەندییەتیی پارتی و بەئس و دوژمنایەتیی پیشاندان بەرامبەربە کاژێك و بەتایبەتیش بەرامبەر بەمن ."

**وەك پێشــتر ســووكە باســێكم كــرد, لــە هەڵبژاردنــەكانی لیژنــەكانی ناوچەكانی پارتیدا لە سلێمانی . هـاوبیرانی كاژێـك سـەركەوتنی بەرچـاویان بەدەستهێنا , بەڵام كەلقی چواری پارتی و (ل.ن.س) ئەو سـەركەوتنەیان بـۆ قووتنەچـو. شـێخ محەمـەدی هەرسـینیش لـە لقـی چـوارەوە گوازرایـەوە بـۆ پەرپرسی لقی سێی كەركوك و دووركەوتبووەوە. بۆیە كار گەیشـتە بارەگـای بارزانی و هاوینی١٩٧٠لە مەكتەبی سیاسییەوە دكتۆر مەحمودیان نـارد بـۆ بەلاداخســتنی كێشــەكە, ئــەویش دوای بەدواداچــوونێكی ســەرپێیی ولقــی سلێمانیش ژمارەیەك لە ئەندامانی پارتیی سەر بە لیژنەی ناوچەی سـلێمانی داواكـرد بـۆ لێپرسـینەوەی حیزبیـی كـە گومانیـان لێـدەكردن كـاژێكن و لێكۆڵینەوەیـەكی وردی راسـتەوخۆو رووبـەڕووی لەگەڵـدا ئەنجامـدان, وەك مامۆســتایان كامیــل ژیــر, فایــەق عــارف , خوالێیخۆشــبێت مامۆســتا حەمەعـەلی فـەرەج, تۆفیـق نـوری بـەگ و بەنـدە نـوری كـەریم. پـێش مـن مامۆسـتا حەمەعـەلی فـەرەج بـانگكرا , بـەڵام هـەر زوو بـووە هـەراوزەناو مامۆستا بەتووڕەیی هاتـەدەرەوە و وتـی زەنـدەقیان لـە كاژێـك چـووە! مـن پێویست بوو خۆم وەها پێشان بدەم كـە لـە گـەڵ مامۆسـتادا یـەكتر ناناسـین .... چوومە ژوورەوە بینیم ئەندامێكی كارگێڕی لقی چوار, شەهید صـدیق ئەمین(صدیق ئەفەندی) دانیشتووە وكاك جەلالی كوڕیشی یە پێـوە وەسـتاوە و یەكسەر وتی باوكە ئەمـە كـاك نـوری خۆمانـە, نەتەوەییـە بـەڵام كاژێـك نییە.كاك صدیق وتی : جەلال تۆ بڵێیـت هـاوڕێ هەرەنزیكـەكانت نەناسـم؟ رۆڵە من نەك خۆی باوكیشی دەناسم . وەرە حەمە نوری ناوە نهێنییەكەت و

ناوی لێپرسراوەکەت بە گوێمدا بچرپێنە , با جەلالیش نەیبیستێت... ئینجا وتی ئەو مامۆستایە(مەبەستی مامۆستا حەمەعەلی فەرەج بوو) شەوێك لەماوەت هەتا نیوەشەو خەریك بوو خۆشەم بکات بۆکاژیك, بەڵام ئەمڕۆ،کە وتم تۆ کاژیکیت کردی بەهەراو دەنگە دەنگ. دەی کاکە با لێبینەوە لەم بەزمە! دکتۆر مەحمودیش کە گەڕایەوە هەتا سێ ڕێیانەکەی تاسلووجە بەڕێکراو لەوێ راپۆرتەکان و داکۆکیکردنەکانی ئێمەشی لە زەرفێکی گەورەدا , دابوو بە کۆچکردوو عەبدوولی سۆران بەرپرسی لقی چوار و بەخەتێکی درشت لەسەری نوسیبوو(تکایە بێ عائیدییەت)دکتۆر مەحموود لە ئەنجامیشدا بە لایەنگیرییەوە دوابڕیاری لەبەرژەوەندی ناحەزانی کاژیك دابوو.

لا.٣٨: "... **کاژیکیش کە لە زستانی ١٩٦٥ بەولاوە هیچ جۆرە چالاکییەکی پێوە دیارنەبوو, تەنانەت ساڵی١٩٦٩ کاتێك نامەیەکم بەهۆی برادەرێکەوە کەلەتاران دەژیا گەیاند بە سەرکردایەتیی کاژیك و داوام کرد هەوڵی گەڕانەوەم بدەن بۆ نێو ریزەکانی شۆڕش. هاوبیر فەرەیدون ئەلیی ئەمین وەرامی دامەوە کەناتوانن هیچ یارمەتییەکم بدەن . ئەوەش دەبێ بێژم کە لەساڵی ١٩٦٤ەوە کاتێك هاوبیر بروسکەئیبراهیم چووەوە کوردستان و هێندەك بلاڤۆکی لەگەڵ خۆی هێنا, تا ئەو نامەیەی هاوبیر فەرەیدون هات, بێجگە لەو بلاڤۆکەی هاوبیر ئەحمەد نەقیب هێنای و بەرواری٢١/٢/٦٥ی لەسەربوو, هیچ نامەو هیچ بلاوکراوەیەکی کاژیکمان پێنەگەیشت. کە کاك کامیل ژیریش ساڵی ١٩٧٠ هات بۆ بەرلین هیچ بلاوکراوەیەکی لەگەڵ خۆی نەهانی (نەهێنا) چونکە نەبوو. بەڵام نامەیەکی مامۆستا ئەحمەد هەردیم پێگەیشت, نووسیبوی(لە نووسینەکانتاندا پەرگیرمەبن, باسی ئۆتۆنۆمیی بکەن.** " دکتۆر نەبەز هەر لەم لاپەڕەیەدا باسی شەهید فەتاح ئاغا دەکات کە لەگەڵ شەهید ئیدریس بارزانیدا هاتوونەتە لەندەن ولەوێوە نامەیەکی بۆ ناردووە...

** مامۆستا گیان خۆ تۆ زۆر قایمکاریت و ئەرشیفێکی ناوازەشت هەیەو بەمەزندەی من چوارەم ئەرشیفی کوردە, لە دوای ئەرشیفەکانی مام جەلال , مالّی مەلامستەفا, نەوشیروان مستەفاوە و هەمیشەش لەدەستی دوژمنان و زەوتکردن و لەنێوچوون و مشك و مارو مێرووش دووربووە . بۆیە خوێنەر چاوەڕوانی بلاّوکردنەوەی ئەو دووسێ نامەیەشی دەکرد لەگەلّ بەلّگەنامەکاندا.

ل ٣٨٠: "پاش داخۆیانیی مارتی١٩٧٠, ڕۆژێکیان نامەیەکم لەلەندەنەوە پێگەیشت کەخوێندمەوە هی فەتاح ئاخای فەرماندەی هێزی خەبات بوو, نووسیبووی لەگەلّ ئیدریسی کوڕی مەلامستەفای بارزانی هاتووە بۆ لەندەن و ئەگەر کارێك یان راسپێرییەکم هەیە بۆبرادەران لە ولاّت, بنووسم بۆی تا بیگەیەنێ. ئەز دەسبەجێ نامەیەکم نارد بۆی بە پۆستی ئێکسپریس و نووسیم, تکایە ئەگەر بۆ ڕۆژێکیش بێ سەرێکم بدە لەبەرلین, ڤیزەی بەریتانیا بۆمن کە پەساپۆرتی ئێراقیم هەیە زۆر زەحمەتە, ئەگەرنا دەهاتم بۆلات, هاتنت زۆر بە پێویست دەزانم. پاش٧ ـ ٨ ڕۆژ وەرامی نامەکەم هاتەوە, نووسیبووی ئەو ڕۆژەی کە نامەکەی ناردووە بۆم لەو هوتێلە گواستوویەتەوە بۆلایەکی دیی, بەلاّم بەرێکەوت ڕێی کەوتووەتەوە ئەو هوتێلە وکارمەندی هوتێلەکە پێیگوتووە نامەیەکی بۆهاتووە, کە کردوویەتەوە نامەی من بووە. کاك فەتاح لەوەرامدا نووسیبووی ئەو (نایەوێ بێ بۆ ئەلّمانیاو دەگەڕێتەوە بۆ ولاّت). ئەمە هەموو پەیوەندییەکی من وەرەحمەتیی فەتاح ئاخای فەرماندەی هێزی خەبات بوو, کە خۆی وهێزەکەی لەسەر کاژێك حسێب بوون. بێجگە لەمەش ... دیارە وەرامی منی بەلاوە گرنگ نەبووە, نامەکەیشی هەر بۆ شەرم لەسەر خۆ لابردن بووە.هەر بەم بۆنەیەوە... پاش ئاشبەتالّ, ئازادی کوڕی پوورم (ئازاد قەراخیی) ماوەیەکی کورت لەنەمسا مایەوەو بەوبۆنەیەوە چووم بۆبینینی, چونکە ڤیزەی ئەلمانیایان وەرنەگرتبوو بۆی, تاکو نەتوانێ من ببینێ, ئازاد گوتی کەئاشبەتالّ روویدا, لەگەلّ گەلێك

کەس قسەمکرد بۆ ئەوەی بزانم بیروڕایان چییە, یەکێك لەوانە فەتاح ئاغا بـوو, گـوتم دەڵێیت چی؟ گوتی : (سەرۆك بارزانی چی بڵێ گوێڕایەڵم.)"

بەر لە هەمووی ئاخۆ دکتـۆر نەبـەز مەبەسـتی چـییە کـە لـە وەڵامـی نامەکـەی شـەهید فەتاحـدا داوای لـێ کـردووە (هاتنـت بـۆ بـەرلین زۆر بـە پێویست دەزانم)ئەو پێویستە چییە ،بـە تایبـەتیش کـە وەك دکتـۆر دەڵێـت یەکتر ناناسن !؟ نێـوانی کـاك فـەتاح و کاژیـك زۆر هەڵـدەگرێت , مـن ئـەو پیـاوە دەناسـم و وەك نوێنـەری کـاژیکیش دوو جـار لەگـەڵ کـاك عـەبـدوڵڵا ئـاگرین و جـارێکیش لەگـەڵ کـاك شـێرکۆ بێکـەس چـووینەتە گوندەکـەیان (زیبیێ) کە حەزیاندەکرد بەو جۆرە بوترێت نـەك (زێ). کـاك شـێرکۆ چـەندو چـوونێکی زۆری لەگەڵـدا کـردو رەخنـەی زۆریشـی لـە چـالاکیی و شـێوەی کـارکردنی کاژیـك دەگـرت . کـاك فـەتاح هـەموو هاوکارییـەکی هـاوبیرانی کـاژیکی دەکـرد **هـەتا ئەوشـوێنەی سـنووری ویسـت و یاسـاکانی بارەگـای بـارزانی نەبـەزێنێت.هاوبیر شـەهیدی سـەرکردە نـوری حەمەعـەلی و هاوبیرعەلی تۆفیق دوو بەرپرسی هێزی خەبات بوون و بەئاشکراش هـاتن بـۆ کۆبوونەوەکەی نەغەدە وخەرجیی چوون و هاتنەوەشمان لەسەر هێـزی خـەبات بوو, کاك فەتاح ئوتومبیلە تایبەتەکـەی شـەهیدی سـەرکردە تـاهیری عـەلی والی بەگیشی خستە خزمەتمان, ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت بارەگای بـارزانی و سەرانی پارتیش پێشوەخت ئاگاداری ئەو کۆبوونەوەیەو ئامادەبووەکـان بـوون . کاك فەتاح هەرگیز ئەوەشی نەدەشاردەوە کە (پێی بەرزانی لە کوێ بێت , سەری منیش لە وێیە) . لێکۆڵینـەوە و بەدواداچـۆنی ورد و بێلایـەنیش زۆر

لایەنی تەمومژاوی پەیوەندی ئەو پیاوە هەڵکەوتووە رووندەکاتەوە بە کاژیك و هاوبیرانی کاژیکەوە. شێرکۆ بێکەس کە ماوەیەك رێکخەری کاك فەتاح بووە بەر لەوەی بچێتە شاخ و پلە بە پلە سەربکەوێت هەتا پلەی فەرماندارى هێز(هێزی خەبات) دەڵێت (دوا بەدوای هەرەس , ئەو کاتەی هیچ هیوایەك نەمابوو, ئێمەو خەڵکی تریش لە پێنجوین چووینە لای, داوای ئەوەمان کرد کە وەك ئامرهێزێکی شۆڕش, وەك پیاوێکی لێ هاتوو, کە خەڵکی خۆشیان ئەویست, بڕیاری مانەوە بدات و چ پێشمەرگەو چ خەڵکیش گەلێ ئامادەبوون لەگەڵیدا, بمێننەوە , بیرمە لە هەموو لایەکەوە ئەچوونە لای, تەنانەت کەسانی وەك شەهید شەهابی شێخ نوری و ئارام چوونە لای , وەرامی شەهید فەتاح ئەوەبوو کە (ئەو ناتوانێ لە قسەی جەنابی مەلا مستەفا دەربچێ! ئەمە حەقیقەتەو هەموو ئەوانەی ئەو رۆژگارە لە پێنجوین و لە مەریوان بوون ئەمە ئەزانن...) تکایە بڕوانە کتێبی حوسێن موحەمەد عەزیز,شێرکۆ بێکەس یاد و یادەوەری,٢٠١٣ز.) لێرەدا بۆمان هەیە ئەوەش بپرسین ئێوە کە ناسیاویتان لەگەڵ شەهید فەتاح دانەبووە , ناونیشانی ئێوەی چۆن دەستکەوتووە؟ بەهەرحاڵ لێرەدا شتێکم بیردێتەوە, بۆهاوبەشیکردنی پرسەی حەمە ئەمین ئاغای باوکی کاك فەتاح , مامۆستا عەبدوڵڵا ئاگرین و بەندە وەك نوێنەری هاوبیران چووینە گوندی زیبێ , حەشاماتێکی یەکجار زۆری لێبوو , بەردەوامیش خزم و دۆست و ناسیاو ونەناسیاو هەر دەهاتن , ئەوە جگە لە لێپرسراوانی شۆڕش . کاك فەتاح حەزیدەکرد ئێمە بمێنینەوە , دووشەو گلیداینەوەو لەرادەبەدەر رێزیان

دەگرتین و پتر لە بـالآترین بەرپرسـانی شـۆڕش دەسـتی ڕێزیـان لەسـەر ئێمـە دادەنــا, هــەموانیش هەســتیان بــەوەکردبوو بایــەخێکی زۆر(بــەو دوو مامۆستایە دەدرێت) بەتایبەتیش یادی بەخێر تایەری عـەلی والی بـەگ کـە نەیشاردەوەو وتی کاك فەتاح ,ئـەها چۆن خزمـەتی مامۆسـتاکان دەکـەیت! مەبەستیشی ئەوە بوو کە تۆ مامۆستایەك بوویت ئێستا فەرمانداری هێزیت ! کاك فەتاحیش زوو لە و فیکەیە تێگەیشت وپڕبەپڕی خـۆی وەڵامیدایـەوەو وتی کـاك تایـەر, ئەگـەر دوو پـۆلیس لێـرە بونایـە تـۆش خزمـەتی ئـەوانت دەکرد.! (مەبەستی ئەوە بوو تۆش ئەفسەری پۆلیس بوویت)

لا. ٤٠: " لەزستانی ١٩٧٥دا شتێك روویدابوو کەماوەیەکی زۆر دوای ئەوە بیستم کەسانێك, بەرلەوەی ئاشبەتاڵ روویدا, بلاڤۆکێکیان لە دژی سەرکردەکانی کاژێك دەرکردووە و گوایە ئەوسەرکردایەتییەیان (هەڵپەسـاردووە) و سەرکردەیەکی(سـەرکردایەتییەکی) تازەیـان دامەزراندووە, ئەم قسەیەم لە دکتۆر کەمال فوئاد بیست. هاوبیرانی کاژێك لەکوردستانەوە بە هیچ شێوەیەك ئێمەیان ئاگادارنەکرد لەوە. وەك لەخەڵك و دوایی لە خۆشیانم بیسـت, وەرامی ئەوەیان نەداوەتەوە. مامۆستا فایـەق ئـارف ئەنـدامی دامەزرێنـەری کاژێـك کـە لە١٩٧٧/٧/٦دا لە بەرلین چاومان بەیەك کەوت, دانـی بـەوەدانا کـە وەرامنەدانـەوەیان هەڵەبووە, چونکە ئەوەیان بە ناگرنگ گرتووە, گوتی (ئەوە هەڵەیەك بوو کردمان, دەبوو زوو وەرامەمان بدایەوە). کە پرسیارم کرد لێی ,کێ ئەوەی کردووە, گـوتی دەسـتی گـەلێك لایەنی تێدابوو, دەستی بەئس , دەستی پارتی, دەستی ساواك, دەستی کۆمۆنیستەکانی سەر بە ئەزیزولحاجی فەیلی(مەبەستی لە ناوەندی سەرکردایەتی ـ ألقیـادە ألمرکزیـە للحـزب ألشیوعی ألعراقی بقیادە عزیزالحاج)ە.لەلایەکی دیکەوە ئەوانەی بووبوونە سەرکردەی نوێی کاژێك, بێجگە لەو بەیانە هیچ چالاکییەکیان بەنێوی کاژێکەوە لێ دەرنەکەوت. ئەمەش دەری دەخا کەهەر ئەو ئەرکە سپێردرابێ پێیان. بێجگە لەمەش, بە پێی هەواڵێك کە دکتۆر کەمال خۆشناو کاتی خۆی بلاویکـردەوە, پـارتی بەتـەمابووە هەشـتا کەسـێك لـە ئەنـدامان و

لایەنگرانی کاژێك بکوژێ, بەڵام ئاشبەتاڵی١٩٧٥بووە هـۆی سـەرنەگرتنی ئـەو پیلانـە(سەرنج: ئەم هەواڵە لە تەلەفیزیۆنی (ئێن ئار تی)دا لەچاوپێکەوتنەکەی شێرزاد فاتیح دا باسکرا, ج.ن)

هەروەها لەلا.١١١دا,دکتۆرنەبەز دێتەوە سەر ئەم باسە , کە نووسەرانی بلاڤۆکەکە داوای (حوکمی زاتی)یان کردووە بە سەرکردایەتیی بارزانی... " ئێستا دیارە پە نجەی کـێ لـەو قوڕەدا بووە بۆ خرا پکردنی (ناوی) کاژێك و سیخوڕێتیی بەسەریانەوە.... پـاش ئاشـبەتاڵی پارتی ئەوانیش ئاشبەتاڵیان کردووە چونکە ئەو فەرمانانەی پێیان سپێردرابوو تەواوبووە و ئیدی فەرماندە کاری نەماوە پێیان ..."

**ئەگەر بێلایەنانە لەو بلاڤۆکە بڕوانین , نەك هەر ئەوانەی نووسیبوویان و بڵاویـانکردەوە بـەڵکو زۆرێـك لـەهاوبیران بەتایبـەتی و نەتەوەییـەکانیش بەگشـتیی تێبینـی و رەخنـەکانیان لـەکاژێك بـێ وەڵام مابوونـەوە: (کاژێـك دەنگی هەیەو رەنگی نییە), پەنگخواردنەوەی درێژخایەن و مانەوەی کاژێـك لەشـوێنی خـۆی لـەنێوان بـوون و نـەبوون, بـەردەوامبوون و وەسـتاندا, کەڵەکـەبوونی پرسـیارە بـێ وەڵامـەکان بەسـەر یـەکتردا و بێدەنگییـە نائاساییەکەی(سـەرکردایەتی)ش یـا باشـتر وەهایـە بڵـێم دەسـتەی دامەزرێنەر... (نییە هەر دەنگی هیچ نایە , لە هیچ شوینێ لە هیچ لایـە , لەرەی پووشێ شنەی بایە) ئـەو فاکتانـە سـەرەتا لـەرووی دڵسـۆزییەوە لای ئـەو کۆمەڵـە گەنجـەوە بـوون بـە چـەند پرسـیارێکی زەق و رەق بـەرووی سەرکردایەتی یا (سـەیرکردایەتی)دا تەقینـەوە ... ئـەو هەنگاوەشـیان بـە بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕانە دەناساند و هێندەش سەرگەرم و بەپەلـەش بـوون , کارەکـەیان لای دۆسـت و ناحـەز و دوژمنـانیش نـەك هـەر ئاشـکرابوو,

دەستیشیان تێوەردابوو, ئاشکراش جێگە پەنجەی برادەرانی سەرکردایەتیی ناوەندیی جیابووەوە لە پارتی کۆمۆنیستی عێراق و پارتیشی پێوە دیاربوو ,هەریەکێك لەو ناحەز و دوژمنانەش بەجۆرێك بۆ بەرژەوەندی خۆی و دژی کاژیك قۆستییەوە و لەیەکەم هەنگاوی ئاشکراشدا تەنها بلاڤۆکەکەیان خۆبەخشانە بڵاودەکردەوە. خودی خۆم چەند دانەیەك لە و بلاڤۆکەم بەدەست گەیشت , یەکەمجار لە کاك فاورووقی مەلامستەفاوە کە بەرپرسێکی باڵای کۆمۆنیستەکانی باڵی (ناوەندی سەرکردایەتی) بوو لە کوردستان دانەیەکم بەدەست گەیشت .{ئەم باسەم لە کتێبی پانۆڕامای دیرۆکی دێرین و نوێی کورد٤٠٠٠پز.ـ١٩٧٥ .... (لەژێر چاپدایە) بە دوور ودرێژی باسکردووە } و دانەیەکیشم لە هەمان بلاڤۆك لەکاك جەمالی عومەر ملۆزم سەر بە پارتی بە دەست گەیشت و دانەیەکیش لە (ش . ح . م) ی سەر بە پاراستن کە دواتر دەرکەوت سەر بە رژێمی بەغداشە . جا ئەو کارەی بە فەرمانی پاراستن یا رژێمی بەغدا دەکرد یا بە فەرمانی هەردولا بوو؟ دڵنیانیم .... لە شوێنێکی دیکەدا ئەنجامی ئەو دەست تێکەڵکردن و هاوکارییەی ئەو(بەدناوە) م لەگەڵ دوژمندا روونکردۆتەوە کە ناپاکیی لەگەڵ نزیکترین هاوڕێیدا کردو بووە هۆی لەسێدارەدانی. هەڵەی گەورەی ئەو هاوبیرانەی کاژیك ئەوەبوو دەبوایە پیشتر پرۆژەیەکی پێداچوونەوەو چاکسازییان پێشکەش بە هاوبیرانی دەستەی دامەزرێنەر و سەرجەم هاوبیران بکردایە و ئەگەر ئەنجامێکی گونجاوی نەبوو, هەڵوێستی دیکەیان بنواندایە , لە هیچ بارێکیشدا نەدەبوو ناوی (سەرکردەکان) بۆ دوست و دوژمن ئاشکرا

بکەن.بەهەرحاڵ(شتەکە) لـەپڕ هـەڵتۆقی و هـەروا خێـرا و زووش وەك بلقـی سەر ئاو تواپەوە و ناوی لەناواندا نەما, جا بەهۆی هەرەسیی شۆڕشـەوە بـوو یا هەر خـۆی (شـل پێچـرابوو), زوو هەڵوەشـا. ئـەوەی مامۆسـتا فایـەقیش وتوویەتی , راستە, بەڵام یەکێکی وەك هاوبیر شەهید فەتاح ئاغاش بـەر لـە هەموان ئاگای لە هـەموو کـەین و بـەینێکیان بـووە وچـەندین پێشـمەرگەی هێـزی خەباتیشـیان لەگەڵـدابوو , هـەر بـۆ نموونـە شـەهید ئـەنوەری عـەلی نەجارِ،بەڵام هیچ جۆرە دەنگدانەوە یا رەنگدانەوە یا هەلوێست وەرگرتنێکـی ئەرێنی , نەرێنی و ئـەو قڕوقەپکردنـە سـەیرە و وەڵام نەدانـەوەیان بـە هـیچ جۆرێك وەك ماموستا فایەق عارفیش دەڵێـت بێگومـان هەڵەیـەکی گـەورە بوو هیچ پاساوێك هەڵناگرێت.. هەڵەیەك بـوو بـەگرێوگۆڵ پێچـرابوو, تـەنها مامۆستایان ئەحمەد هەردی(ئەگـەر لـە ژیاندابوایـە),کامیل ژیـر, عـەبدوڵڵا ئاگرین ,محەمەد عـەزیز دەتوانن گرێکـان بکەنـەوە یـا بەشـداریی کردنـەوەی بکــەن و بــوێریی کــاك شــێرزاد فــاتیحیش باسوخواســێکی لەهەمبــەردا بورووژێنێت.لــەبارەی بەرزکردنــەوەی دروشمــی ئۆتۆنــۆمی بــۆ کوردســتان بەسـەرۆکایەتی بـارزانیش , ئاشـکرایە بـارزانی دەیویسـت جۆرەهـا دەنگـی دیکەش هەبێت جگـە لـەپارتی و هێـزی پێشـمەرگە و پاراسـتن بـەڵام لـەژێر سـێبەری خۆیـدا, ئـەو سیاسـەتەی لەگـەل پـارتی کۆمۆنیسـتی عێـراقیش لەسەردەمی هەردو سکرتێری ئەو پارتـەدا کـەریم ئەحمـەد و عـەزیز محەمـەد پیادەدەکرد.

ل٧.٤٢: مامۆستا باسی ڕێككەوتنەكەی نێوان سەركردایەتیی شۆڕشی كوردو حكومەتیی عێراق دەكات كە هەردوولا پێویستیان بەپشوویەك هەبوو, هێزەكانیان بحەسێنەوە وخۆیان ڕێكبخەنەوە بۆ گوژمێكی دیكەی شەڕ, هەردوولاش هەریەكەو ئامانجی تایبەتی خۆیی هەبوو لەو ئاگربەستە كاتییە نەك ڕێككەوتن و كۆتایی هێنان بەكێشەكە. **مامۆستا نەبەز لەو ڕووەوە دەڵێت " سەركردەكانی شۆڕشی كوردیش, واتە مەلا مستەفای بارزانی ودكتۆر مەحمود ئەلی ئوسمان(خولە) و داراتۆفیق وحەبیب محەمەد كەریم و...هتد, لەترسی لەنێوچوون بەدەستی جەلالییەكان كە بووبوونە هاوكاری حیزبی بەئس و لەشكری ئێراق, ئەمانیش پێویستیان بەحەوانەوەیەك بوو."**

** ڕاستە هەردوو لایەنەكە, شۆڕشی كورد و لەشكری عێراق ماندووبوون و هەریەكەشیان لە گۆشەنیگای بەرژەوەندیی خۆیەوە بڕیاری ئاگربەست و ڕێككەوتنی١١مارت١٩٧٠ی مۆركرد هەرچەند كێشەی هەرە گەورەی بارزانی, جەلالییەكان بوو , بەلاّم مەترسییان نەگەیشتبووە ئاستێك دەستیان بگاتە كادرەكانی پارتی, چجای لە نێوبردنی خودی بارزانی و هاوكارە هەرە نێزیكەكانی وەك شەهید ادریس بارزانی ، مسعود بارزانی ،دكتۆر مەحمود،حەبیب محەمەد كەریم،ئەوانی دیكە .لەو ئاستەدا هەولێكی سەرنەكەوتوودرا بۆ تیرۆركردنی عەبدولوەهاب ئەتروشی،مەفرەزەیەكی گیان لەسەر دەستی كۆكۆییەكان بە سەركردایەتی قادر كۆكۆیی خۆیان گەیاندە سەربانی بارەگاكەی عەبدولوەهاب و نارنجۆكێكیان خستە لوولەی زۆپاكەوە ،تومەس ئەوانیش لوولەی زۆپاكەیان بە تەلی هێلّك گرتووە.قادر كۆكۆیی

ئەوەنـدەی هـەوڵ دەدات نارنجۆکەکـە ڕەت بکـات بـە دەموچـاوی خۆیـدا تەقییـەوە   لەهـەموو ئـەو ماوەیەشـدا تـەنها ئیـبراهیم ژاژڵـەیی کـوژرا کەئەندامێکی لیژنەی ناوچەی شارباژێری پارتی بوو .

ل.٤٣ : " سـەرکردەکانی شۆڕشـی ئـەیلوولیش کـە خۆیـان و شۆڕشـیان خسـتبووە داوی داخۆیانییی١١ی مارتەوە,لەباتی ئەوەی هەوڵبدەن خۆیان لەشای ئێـران دووربخەنـەوە و شەڕی نێوان کوردو بەئس بگۆڕن بە شەڕی بـەئس وئێـران, کـە دەرفـەت و هەلومـەرج زۆر لەباربوو بۆ ئەوە...."

** ئەو کارانە جێبەجێکردنیان هەروا ئاسان نییە , تۆ پلانی خـۆت بخەیتـە کار و دوژمنەکەشت دەست بەستراو تەماشابکات , نـەخێر ئـەویش پـلان و دژە پلانی هەیەو دەجووڵێت و تواناکانی هەواڵگریی وسیخوریی و دزەکردنی دەستنیژ و بەکرێگیراوەکانی دەیەهاو بگـرە صـەدەها جـاران لـەتۆ بـەهێزترە وئەو هەموو کەناڵە دیپلۆماسیی و کونسوڵگەرییەشـی لەبەردەسـتدایە و تـۆ لێیان بێبەشیت.ئینجا کورد لە هەر پارچەیەکی کوردستاندا شۆڕش بکـات , دەبێت دەست بۆ دراوسێیەك درێژ بکـات, کـە هـەرکامیان هەڵبـژێرێت هـەر دوژمنەو داگیرکار . شۆڕشی ئـەیلوول ئێرانـی لەپشـتەوە نەبوایـە هەناسـەی لێـدەبڕا, هـەروەها شورشـی بـاکووریش لـە گـەڵ سـووریادا.پەیوەندی دانەمزراندایـە توانـای بـەرخۆدانی نەدەبوو.سـەرکردایەتی شۆڕشـی ئـەیلوول ئەوەشی تاقیکردەوە "شەڕی نێوان کورد و بەئس بگۆڕن بـە شـەڕی بـەئس و ئێران کە دەرفەت هەل و مەرج لەبار بوو بـۆ ئەوە"ئـەوەبوو سـەرکردایەتیی ،شەڕەکەی بردە سەر سنوورەکانی ئێـران عێـراق بـە تایبـەتیش لـە دەڤـەری

حاجی هۆمەران و دەرووی عەلی بەگ بەلاّم ئەنجامەکەی پێچەوانە کەوتەوە ، سەرکردایەتی بەعسیەکانی عێراق هەستی کرد شەڕەکە وردە وردە دەبێتە جەنگێکی ڕاستەوخۆ لەگەڵ ئێراندا ،ئەوانیش ئەوەیان نەدەویست بۆیە کەوتنە هەوڵ و تەقەلای دیپلۆماتکارانە و لە بەختی ئەواندا کۆنگرەی ولاّتانی هەناردەکاری نەوت لە جەزائیر بەسترا و بە هۆی (دەلاّلّی سەرکۆماری جەزائیر هەواری بۆمیدیەن هەردوولا کۆبوونەوە و سەددام حوسێن بە هەموو مەرجەکانی شای ئێران ڕازی بوو،ئێرانیش سنوورەکانی خۆیی بە ڕووی کورددا داخات و ڕۆژی ٦-٣-١٩٧٥ پەیماننامەکە بلاّو کرایەوە و شای ئێران و سەددام یەکتریان ماچ کرد .یەکیك لە شانازییەکانی کاژیك ئەزموونکاریی سەرکردەکانی بوو, سالّی ١٩٦٤ بەنامەی تایبەتیی بارزانییان ئاگادارکردووە : چ مەترسییەك روو لە شۆڕش دەکات ئەگەر لە عێراق کۆدەتایەکی سەر بە ئێران رووبدات یا لە ئێران کۆدەتایەکی سەر بە عێراق (یا عەرەب) رووبدات؟ کاژیك ئەوەی خستە بەردەم بارزانی , نەك هەر ئەوە، بیرخەرەوە و نامەی دیکەشی بۆناردووە بەلاّم نەك سوپاس و پێزانین , تەنانەت لە گەیشتنی نامەیەکیش کاژیك ئاگادارنەکرایەوە. مەسعوود بارزانیش هەروایە, دوو نامەی دلّسۆزانەی پرۆفیسۆر دکتۆر جەمال نەبەزی پشتگوێ خست وەك بەدەستیشی نەگەیشتبێت . منیش خودی خۆم نامەیەك بەهۆی لقی شەشی ئەورووپای پارتی و نامەیەك بە ئیمێل و نامەیەکیش بەدەستی خۆم بردمە بێرۆی تایبەتیی سەرۆکی هەرێم لەپیرمام ــ سەری رەش , بەلاّم وەك بەردی بنگۆم ! بۆ دلّسۆزان وەهاو,

بەڵام سەرۆك بۆ ماستاوچی,كوڕی ڕۆژ و خۆبەرەپیش, هەڵپەرست وچی وچی ئامادە و لەسەر خەتە. هەر بۆ نموونە بۆ راكێشانی ڕێگایەكی ٨٠كیلومەتری, سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان نامەیەكی ئەوەندە دورو درێژی بۆ كۆمپانیایەك نووسیوە هەر بەجارێ بەڕێوەبەرەكەیی شەرمەزار كردووە و لە وەڵامدا نووسیویانە: (بەڕێز جەنابی سەرۆكی حكومەتی هەرێم , زۆر بەختەوەر بووم كە سەرەڕای سەرقاڵیت نامەیەكی دورو درێژت بۆ نووسیوم ...حكومەتی ئێوە داوای لە كۆمپانیاكەمان كردووە بۆ دروستكردنی ٨٠كم. ڕێگا... ـ گۆڤاری پەیڤین ژمارە/٢٥ لاپەڕە٢٤٢ت١/٢٠٠٩.) بەڕێزان سەرۆكی هەرێم و سەرۆكی حكومەتی هەرێم , داواكارییەكەی منیش چاپكردنی كتێبێكی ١٣٠٠ لاپەڕەیی بوو لە سەر مێژووی كورد كە ماوەی دە١٠ ساڵی ڕەبەق پێوەی ماندووبووم و ئەگەر دێرەكانی درێژبكەینەوە٨٠كیلومەتر درێژترە و بەرێزیان بە سانتیمەترێك , بە تەنها وشەیەك وەڵامیان نەدامەوە !

ل.٤٣: " راستە مەلامستەفای بارزانی لەم ئاشبەتاڵەدا بەشی گەورەی گوناهەكە دەكەوێتە ئەستۆی, ئەگەرچی ئەوانەی كەتا رۆژی ئاشبەتاڵ لەگەڵی بوون , بەتایبەتی دوكتۆر مەحموود ئەلیی ئوسمان(خولە) هەموو گۆتاوڕۆكەی ئاشبەتاڵیان خستە ملی مەلامستەفا و بنەماڵەكەی, بەڵام ئەوانە هەموویان زۆروكەم گوناهبارن. ئەوەی مەلامستەفا لەسەری بوو بیكاونەیكرد, دەبوو دەستبەجێ بەرپرسیارێتیی بخاتە مل خۆی و, وازبهێنێ لە سەركردەیەتیی و كارەكە بسپێری بەكەسانێك كە خەڵكەكە هەڵیانبژاردنایە بۆ بڕیاردان لەبارەی چارەنووسی شۆڕشەوە. زۆر بەداخەوە كە ئەمەی نەكرد و دەمی هەموو لایەكی بەڕەواو ناڕەوا لە خۆی كردەوە. گوناهی ئەوانی دیكەش ئەوەبوو كە خاوەن هەڵوێست نەبوون و

نەیانگوت (مەلامستەفا و کێش لەگەڵی دەڕۆن,خوایان لەگەڵ, ئێمە درێژە بە شۆڕش دەدەین).ئەز پێموایە ئەگەر فەتاح ئاغای فەرماندەی هێزی (خەبات)ئەو هەڵوێستەی بنواندایە, شەڕو هەراو بەیەکدادانی لێنەدەکەوتەوە وئەوی بیویستایە بچێتە ئێران یان ئێراق دەیتوانی بچێتەوە. پێشمەرگەش ئەودەمە بەژمارەیەکی کەم, بەڵام هەڵبژاردە, دەیانتوانی رژێمی ئێراقیش و ئێرانیش بەچۆکدابهێنن ودوژمنانی ئێرانیش وئێراقیش دەستی یارمەتیدانیان درێژدەکرد بۆی و شۆڕشی کوردیش ریزێکی گەورەی دەبوو کە سەربەخۆیە و دەستکەلای دەستی کەس نییە. بەداخەوە ئەمە روونەدا."

** ئەو باسە زۆر هەڵدەگرێت و پەلوپۆی کورت و درێژی لێدەبیتەوە,خۆ هەر شەهید فەتاح نەبوو, چەندین سەرکردەی بەئەزموونی دیکە هەبوون , با بلێین هەموویان نا, خۆ سەرکردەیەکی وەك شەهید عەلی عەسکەریی رابوردوویەکی دیار و سەرکردەیەکی ئازاو دڵسۆز و بە ئەزموونیش بوو لەبەرامبەر ویست وبڕیاری بارزانیدا دەست بەستراو و (بێ ئیرادە) مانەوە وهیچیان بۆنەکرا...پێشەوای عەرەب کۆچکردوو جەمال عەبدولناصر کە١٩٦٧جەنگی(رۆژی لێخۆشبوون) یا جەنگی شەش رۆژەکەی لەبەرامبەر جوولەکەدا دۆڕاند, ئازایانە ئۆباڵی شکستەکەی خستە ئەستۆی خۆی, بۆیە هەتا ئێستەش سەرۆکەکانی بەدوایداهاتن جێگەی ئەویان بۆگەلی میصر و عەرەب نەگرتۆتەوە.ئینجا کەی و کام سەرکردەی کورد بەدرێژایی مێژووی پڕلە شکست وژێرکەوتنی کورد, ئۆباڵ و بەرپرسیارێتی شکستێکی خستە ئەستۆ, ئەوانی دیکەش لە ناخی دڵدا دەیانوت(ئاگرە سوورە لەخۆم دوورە) .پێویستە ئەو راستییەش بدرکێنین کە راگەیاندنی رێککەوتنی صەددام حسێن و شای ئێران و داخستنی سنووری ئێران بە رووی شۆڕشدا وهەرەسی

شۆڕش بەو شێوە ناکاو و بروسکە و هەورە تریشقە ئاسایە ڕاگەیەندراو کۆمەڵی کوردەواری هەژاند وتووشی شۆکیکرد, ورەو متمانەی هەمووانی لە ڕەگوڕیشەوە هەڵتەکاند و مەحال بوو کەسێك بتوانێت ڕابەرایەتی لەشکرێکی بەزیو و گەلێکی سەرلێشێواو بکات .

لا. ٤٥ : مامۆستا نەبەز باسی دانیشتنێکی سێ قۆڵی دەکات , خۆیی وجەلال تاڵەبانی و دکتۆر کەمال فوئاد لە نیسانی١٩٧٥دا, کەدەکاتە دوومانگێك دوای هەرەسی شوڕشی ئەیلوول وچەند پرسیارێك دەخاتە بەردەم تاڵەبانی کە گرنگترینیان چوار پرسیارە:

1- "چۆن بوو کەبەهاری١٩٧٤شەڕ تازەبووەوە لەگەڵ ڕژێمی عێراقدا, تۆ لەگەڵ بەعسییەکاندا ڕێکنەکەوتیت دژی مەلا مستەفا؟ بەعسییەکان بەدوای هاوڕێ وکەسێکدا ناگەڕێن بیروڕای خۆی هەبێ, بەدوای خزمەتکاردا دەگەڕێن, نەمویست خزمەتکارییان بکەم, بێجگە لەمەش کەرکووکیان بەکوردستان دانەدەنا."

٢ ـ ئەگەر بەئسییەکان کەرکووکیان بە کوردستان دابنایە , شەڕی بارزانیت دەکرد؟گوتی ئەگەر بارزانی بەوە ڕازی نەبووایە و دژی بوەستایەتەوە , شەڕی بارزانیم دەکرد .

٣- " کاتی خۆی سۆڤێت یارمەتی شۆڕشی دەدا؟ "

" مانگی٥٠٠٠هەزار دیناری دەداینێ, بەڵام ئەم قسەیە باهەر لای خۆت بێت."

٤- " لەبارەی ڕژێمی حافز ئەسەدی دژ بەکورد و بارودۆخی کوردەکانی سووریا وپشتێنی عارەب (ألحزام ألعربی)شەوە پرسیارم کرد, گوتی حافز ئەسەد هیچ دوژمنی کورد نییە."

"ئەی بۆچی مافی کوردەکانی ئەوێ ناداو ئەو(الحزام ألعربی)یە لانابا؟"

" گوتی جا ئەوە چییە؟ (گوتم) چۆن چییە؟ گوتی بە کوردەکان دەڵێ کەمێك بچنە ئەولاوە. گوتم خۆ ئیسرائیلیش هەر ئەوە بە فەلەستینییەکان دەڵێ."

** تاڵەبانی یا دکتۆر کەمال فوئاد کە ویستوویانە مامۆستانەبەز ببینن مەبەستیان چیبووە؟ خۆ بۆ ئەوە نەبووە مامۆستا ئەو پرسیارە ترش وسوێرانە لە جەلال تاڵەبانی بکات؟ تاڵەبانیش بەوجۆرە گرێی دڵی خۆی بۆکەس ناکاتەوە, بەتایبەتیش کە نەبەز بەهەواداری بارزانی دەزانێت و بەدرێژایی ساڵانی ١٩٦٤ـــ ١٩٧٠ش سەرومڕ وسەرسەختانە دژی جەلالییەکان بوو. مام جەلال پەیوەندی هاریکاریی لەگەڵ ئەو یا ئەم داگیرکاری کوردستان کردووە و بەناچاریش چاوی لە خاڵێک یادووانی پرەنسیپەکانی کوردایەتی نووقاندووە , وەك (حافز ئەسەد هیچ دوژمنی کورد نییە) بەڵام هەرگیز خزمەتکاریی نەکردووە . مامۆستاش ئەوە چاکتر دەزانێت . ئۆجەلان سەردەمیك دەیوت سووریا خاکی کوردی داگیر نەکردووە, بەڵام هەموو دنیای بەپاککردنەوەی کۆبانی سەرسامکرد و سێ کانتۆنی رزگارکراویشی دامەزراندو دوست و دوژمنی حەپەساند. ئەگەر هەندێکیش بەجۆرێك لە جەلال تاڵەبانی تێگەیشتوون, ئەوە بەو هۆیەوەیە ئەو پیاوە زیادەڕۆیی لە تاکتیکدا دەکرد و هەمیشە بۆ رزگاربوون لە کێشەیەك چارەسەرێکی کاتیی نیوەو ناچڵی دەدۆزییەوە و هەمیشەش پەنای بۆ تاکتیکێك دەبرد و زۆریشی نەدەخایاند ئەنجامە نێگەتیڤەکانی ئەو هەنگاوە بەرۆکیان دەگرت و بۆ چارەسەرکردنی ئەوەش تاکتیکێکی دیکەی پیادە دەکرد, بەڵام کێشەکان هەر کێشەبوون و چارەسەری هەنووکەیی وشلوپڵ وکاتیی (وەك رەچەتەی پزیشك بۆ دەنووسین) و بەرووکەش کێشە لەئارادا نەمابوو, بەڵام لەپشتەوە کەڵەکە دەبوون ولە ئەنجامیشدا گەیشتە

رادەیەك توانای بەسەریاندا نەمێنێت و لە پەلوپۆی بخەن . بەداخەوە ئەمە کاتێك روویدا کێشەی کورد لە هەموو پارچەکانی کوردستاندا ئەوپەری پێویستییان پێی هەیەو بەلای کەمەوە ئەو نەیدەهێشت بارودۆخی ناوخۆی هەرێم و پەیوەندییەکانی لەگەڵ بەغدا بگاتە بنبەست . ئەوەش وەك تواناو کارامەیی دیپلۆماتیی و فرە ئەزموونی بەڵگە نەویستە ونکوولی لێناکرێت , دوورکەوتنەوە و دیارنەبوونی لەگۆڕەپانەکەدا, راستەخۆ لە یەکێتیدا رەنگیدایەوە , هەر لە سەرکردایەتییەوە بۆ بنکردایەتی و بەهەموولایەکی باشوور, باکوور,رۆژاوا و عەرەبستانی عێراقیشدا بڵاوبووەوە .

لا.٤٧ : " لەکۆبوونەوەکەی(بەنێوی کۆنگرەی خوێندکارانی کورد)ەوە ٢٧ - ١٩٧٥/٨/٢٨لەبەرلینی خۆراوا سازکرا, ژمارەی ئەوانەی کەخوێندکارنەبوون چوار هێندەی ژمارەی ئەوانەبووکەخوێندکاری راستەقینەبوون! "

ئینجا مامۆستا لەلاپەڕە٤٨دا دەڵێت : " **ئێمەی هاوبیرانی نوکسە بەژمارە کەم و بەکاروکردەوە گەورە و ناسراو: بروسکە ئیبراهیم, یوسف ناسرۆ, لۆفری نابۆ, یوسف مارف زەند, ئەز و چەند کەسێکی هاوکارمان چالاکیی بەرچاومان نواند... وێنەیەکی یەکجار گەورەی مەلا مستەفا هەڵواسرابوو, چەند کەسێك بەدەنگی بەرزو بەتووڕەییەوە داوای داگرتنیان دەکرد, مەلاییەکانیش بەتایبەتی تاریق ئاکرەیی وسیامەند بەننا دەیانوت بەهیچ جۆرێك لاینابەن و بووە هەرایەکی گەورە. بیرورای ئێمەی هاوبیرانی (نوکسە)ش ئەوەبوو ئەگەر کۆنگرەی خوێندکارانە, دەبێ وێنەی خوێندکارانی خەباتکار,شەهیدان,شەهیدانی زانکۆی سلێمانی لە قەڵادزێ بەرزبکرێنەوە.ئەگەرنا, فەرموون نەخشەی کوردستان و ئالای کوردستان هەڵدەواسین. بەڵام مەلایی و جەلالی لەوەدا یەکدەنگ و یەکهەڵوێست دژی ئەوەبوون و تەنانەت دژی ئەوەش بوون باسی کوردستانی خۆراوابکرێت و دەیانگوت(لەسوریا کوردستان نییە!!) "**

**هەر لە سەرەتاوە وهەتا ئەمڕۆش خوا ئەو بەشەی بەبالآی نەتەوەییەکانی کورد بڕیوە, بەبیرو باوەڕ مەزن و بەژمارەو قەبارە کەم وبچووك . کاژیك و پاسۆکیش هەروا هاتن و هەرواش چوون . باشە ئەوە یەکێتی نیشتیمانی کوردستان هاوپەیمانی سووریابوو دژی عێراق و هاوکاریی نەختینەو چەك و تەقەمەنی لەوێوە وەردەگرت ولە دەستگاکانی پەخش و راگەیاندنی بینراو وبیستراویشدا دەستیان والآبوو, بەردی نەدەهاویشتە ئەوکانییەی ئاوی لێدەخواردەوە , ئەی هەڤالآنی پارتی بۆ ئەو خزمەتەیان بێبەرامبەر بە سووریا دەکرد؟ ئەوەیان لەو روانگەیەوە بووە(چاکە بکەو بیدە بەدەم ئاوەوە) . ئینجا خوێنەری بەویژدان بەراوردێکی هەڵوێستی کوردانەی مامۆستا نەبەز و هاوبیرەکانی بکات لە گەڵ هەڵوێستی تەسك و چەواشەی حیزبییانەی هەڤالآنی پارتی و یەکێتیدا لەو بۆنەیەو لەو هۆڵەدا, تێدەگات بۆ نەتەوەییەکان وەك کریستەکانی سلێمانی مەگەر هەر بە زاو و زێ ژمارەیان زیادبکات .!

مامۆستا بەسەرهاتێکی نوکتەئامێزیش دەگێڕێتەوە : .... درگای هۆڵی کۆبوونەوەکە لەسەرپشت بوو, خوێندکارێکی ئەڵەمان بەوێدا تێدەپەڕێت ودەپرسێت ئەم کۆبوونەوەیە چییە, ئەوانیش دەڵێن کۆنگرەی خوێندکارانی کوردە . کابرای ئەڵمان تەماشایەکی وێنە گەورەکەی مەلامستەفا دەکات و دەڵێت دیارە ئەەش وێنەی بەتەمەنترین خوێندکارتانە.!

لا. ٥١ ـ٥٢: وەك لــەو دوولا پەڕەیــەدا دەردەكــەوێت , دوای ســەرهەڵدانی ململانێــی توندوتیژو كوێرانەی نێوان مەلایی و جــەلالی, كۆمەڵــەی خوێنــدكارانی كــورد لەئــەورووپا شــەقوپەق بــوو بەدووكەرتــەوە, ژمارەیــەك خوێنــدكاری لەهــەردوولا بێزار,دەیانویســت كۆمەڵەیـــەك پێكـــەوەبنێن دوور لـــە حیـــزب حیزبێنـــە و ئامـــادەبوون لەگـــەڵ خوێندكارانی(نوكسە)داكاربكەن بەمەرجێك بەناوێكی دیكەوە خـەبات بكـەن . دوای ١٣ســاڵ خەباتی دیارو كاریگەر,كۆمەڵەی خوێنـدكارانی نەتـەوەیی كوردلـە ئەورووپا(نوكســە) لــە ١٩٧٧/٩/٣دا هەڵدەوەشێننەوە.!

** خوێنــەر تووشــیی جــۆرە تێڕامانێــك دەبێــت , مامۆســتا بــەو هــەموو ئەزموونەوە وەها سووكوسانا ریشــی خــۆی دەداتــە دەســت خــەڵكیی, ئــاخۆ ئــەوەش پلانێــك نــەبوو بــۆ زیندەبەچــاڵكردنی (نوكســە)؟ پێدەچــێت هــۆی كاریگــەر, بــەدەر لەهۆیــەكانی دی (دەردە دوابڕاوەكــە) بێــت كەهــەر بــە كۆرپــەیی دەپەڕێتــە هــەناوی هــەموو ئــەو بزوتنــەوە نەتەوەییانــەوە رێبــازی نەتــەوەیی راســتەقینە دەگرنەبــەر و ناهێڵێــت گەشــەبكەن و وەك حــەوت كورتەبالاكانی داستانە ئەفسانەییەكە دەكەونــە بەرچــاوی ناحــەزان یــا وەك (أصحاب الكهف) حەوت كەس و سەگێك .

لا. ٥٢و٥٣: " لە هاوینی ساڵی ١٩٧٦دا كاك فەرهاد ئەبدولقادرو كاك شێرزاد فاتیح هاتن بۆ بەرلین بۆلام. ئەز لەوەپێش ئەو دوو بەڕێزەم نەدەناسی. هەردووكیان خۆیان بەخــەڵكی كەركوك وئەندامی كاژێك بەمن ناساند و گوتیان, بەتایبەتیی هاتوون بۆلای من, چونكە بارودۆخی كاژێك زۆر خراپ بووە و پێویستە چارەســەرێكی بكــرێ. پێیــا نمگوت لــە پــاش ئاشبەتاڵەوە كەبۆم دەركەوت ئەوانەی لەسەر بیروبۆچوونی نەتــەوەیی دەژمێــردرێن هــیچ هەڵوێستێكیان نەبوو دژ بە ئاشبەتاڵ, ئەگەرچی فەتاح ئاغای حەمەمین ئاغــای نــۆڕك (حەمەمین ئاغای زێ و ئەورەحمان ئاغای نۆڕك بران. ن .ك.) كە ئەو دەمە فەرماندەری هێزی

خەبات بوو, خۆیی و هێزەکەی بەلایەنگری کاژێك دەدرانە قەڵەم, ئەز لەو کاتەوە خۆم بە مرۆڤێکی لەبارەی ڕێکخراوەوە, بە سەربەخۆ دەزانم ونامەوێ لەگەڵ هیچ ڕێکخراوێك کاربکەم و ئەگەر ئێوەش لە کاژێك ناڕازین, فەرموون لەکوردستان کۆنگرەیەك یان کۆنفرانسێك ببەستن بۆ هەموو ئەندامانی کاژێك, با ئەو کۆبوونەوەیە بڕیاربدا چی بکرێ. گوتیان ئەوەنابێ, چونکە ئەندامە خراپەکانی کاژێك دیسانەوە دێنەوە نێو کاژێك و ریسەکەمان دەکەنەوە بە موو.(گوتم ئەو ئەندامە خراپانە کێن؟) گوتیان هەر بۆ وێنە : حەمەی ئەزیز(دۆم), شێخ محەمەدی هەرسین و... ئەو جۆرە کەسانە نێوی کاژێکیان خراپ کردووە, بۆیە بەنێوی کاژێکەوە کارناکرێت و خەڵك کۆناکرێتەوە, لەبەر ئەوە پێویستە نێوی کاژێك بگۆڕدرێ. (گوتم ئەگەر کێشەکە هەر نێو بێ و بیروڕاو ڕێباز هەر کاژێکانە بێ, ئەوە زۆر گرنگ نییە, هەرچەندە نێویش ڕۆڵی خۆی هەیە." شایانی وتنە مامۆستا نەبەز نێوی پارتی سۆسیالیستی کورد(پاسۆك) دیاریدەکات بۆیان و ئەوانیش پێداگرییەکی زۆر دەکەن شتێکیشیان بۆبنووسێت وەك مانیفێست بلاویکەنەوە و ئەم کەموزۆر هیچ ئەرك و بەرپرسیارێتییەك ناخاتە ئەستۆی خۆی و ئەگەر کارەکانیانی پەسەندکرد دەستخۆشییان لێدەکات .ئەوانیش "بەڵێنیان دا, وابکەن."

** بارودۆخی کاژێك یەکجار خراپ بوو, ئەوە راستییەکە هیچکام لەهاوبیرانی کاژێك لەسەری ناکۆك نین, نەك ئەو کاتە بەڵکو دەمێك بوو(خوم شێوابوو) چارەسەری بەپەلەی دەویست , بەلام کێ بیکات؟ نەخێر نەکەس هاتە پێشەوە و نە بیر لەهیچ چارەسەرێکیش کراوەتەوە مەگەر ئەوەی دکتۆر عەبدوللا ئاگرین دەیلێت لەگەڵ کاك شێرکۆی هەژاردا خەریکیبوون , چونکە نەك بارودۆخە خراپەکە , بەلکو رێکخراوەکەش کەس خۆی نەدەکردە خاوەنی , هەولی سازدانی کۆبونەوەیەك , کۆنفرانسێك بدات بۆ هەڵسەنگاندنی بار و دۆخەکە بەگشتیی و دیاریکردنی تەنگەژەو خاڵە لاوازەکان بەتایبەتی و دۆزینەوەی چارەسەری گونجاو و کاژێك بکەوێتەوە

سەرپێی خۆی .نەك هیچ دەست پێشخەرییەك نەكرا و هەنگاوێك نەنرا ,بەڵكو وەك دەردی بێدەرمان تەماشادەكرا, كە ئەنجامەكەی هەر وشكبوونەوە و لەناوچوونە و ئەوەتە ئیستەش كاژێك لەنێوان ژیان و مردندا راكشاوە و تەنها بە(رۆح) زیندووە.

فەتاح ئاغا هەموو هاوكارییەكی هاوبیرانی دەكرد, بەڵام دڵسۆزیەكەی بۆ بارزانی بێسنووربوو, لە هیچ كات و شوێنیكیشدا ئەوەی نەشاردۆتەوەو راشكاوانە بەدۆست و دوژمنی وتووە(پێی بارزانی لە كویێ بیت , سەری من لە وێیە.) بەڵام ئەوەی لای من پرسیارەو چەندین جاریش لای هاوبیران وروژاندوومە بەتایبەتی لای هاوبیران شێركۆبێكەس, كامیل ژیر,عەبدوڵڵا ئاگرین,ئایا مرۆڤ چۆن لەیەك كاتدا خۆی بە دوو رێبازی جیاوازەوە دەبەستێتەوە و دەكرێت دڵسۆزی هەردوو رێبازەكەش بێت . بیەوەی یا نەیەوێت لایەكیان لەپێشترەو بەسەر ئەوی دیكەدا دەیشكێنێتەوە .شەهید كاك فەتاح ئاوهابوو, بەڵام لەبەرژەوەندیی بارزانی.

ئامادەبووانی گرووپەكەی پێنجوین لەكۆبوونەوەكەی گوندی (بناوەسووتە)كە بلاڤۆكێكیان دژی كاژێك بۆ بڵاوكرایەوەو ئیتر هیچی دیكەی بەدوادا نەهات , ئەوان ودواتریش دامەزرێنەرانی پاسۆك رەخنەكانیان لە كاژێك لەجێگەی خۆیدابوو, بەو پێیە بیركردنەوە لە گۆڕینی ناوی كاژێك بیرێكی درووستبوو, ئاخر بە نارەوا جێگەدەستی رەش وچەپەڵ و پوخلەواتی ئەموئەوی كەم بەدواوە نەبوو, بەڵام كە هەموو ئەندامانی كاژێك بانگ نەكرێن بۆ كۆنگرە

, نـەبا ئەندامـە خراپـەکان دیسـانەوە بێنـەوە نێـو کاژیـك بەڕاسـت نـازانم و بیانوویەکی لاوازیشە چونکە کاك محەمەدی عەزیز و شێخ محەمـەدی هەرسـین لە دوای هەرەسی شۆڕشـی ئەیلوولـەوە هـەرگیز ئامادەنـەبوون تـوخنی هـیچ چـالاکییەکی کاژیـك بکـەون چـجای بەشـداریکردنی کـۆنگرە, هـەمووشمان دەزانین کەس بە تۆپزیی ناتوانێت خۆی بە ڕێکخراوێکدا بکات و خۆی بکاتە ئەندامی کۆنگرە...دکتۆر جەمالیش ناهەقی نەبوو ئەو بڕیارە بدات کـەدوور و بێبەرییـە لـە هـەموو ڕێکخراوێکـی رامیـاریی و لەگـەڵ هـیچ لایەنێکـدا کارناکـات, بـەڵام نامەگۆڕینـەوەی ئاسـایی لەگـەڵ مامۆسـتاکامیل ژیـر و مامۆســتا فایــەق عارفــدا هــەبوو, دەیتــوانی نامەیــەك بنێرێــت و لەســەردانەکەی١٩٧٦ی هــاوبیران فەرهادعەبـدولقادر و شـێرزاد فـاتیح و ناوەڕۆك و ئەنجامی چاوپێکەوتنەکە ئاگاداریان بکـات و ئـەوانیش ئاگـاداری بکەنەوە ئەو دوانە و هاوبیرەکانیان چییانکردووە و چی بـەدوادا دێت,جگـە لەوەشــهەر ڕێکخراوێکی(کاژیکانە)بــە هــەرناوێکی نوێــوە دابمــەزرێت باوەڕناکرێت لە پاسۆك بەهێزتر و لەو زۆرتری بۆبکرێت.

لا.٥٤: "... دوایی دەرکەوت کە ئەو کۆنگرەیەیان نەگرتووە و بێ کۆنگرە (پاسۆك) یـان دامەزراندووە و ئەوەشیان لەمن شاردۆتەوە. بێجگە لەمەش ئەوەشیان لـەمن شـاردەوە کـە ئەوانیش بەشداربوون لەگەڵ شێرکۆی هەژار و محەمەد مستەفا لەو بلاڤۆکـەدا کـە دژ بـە سەرکردەیەتیی کاژیـك دەریـانکردووە. ئەمـەش دەچـێتە ریـزی نـا پـاکی و فێڵکردنـەوە. بۆیەکەمجار لە دکتۆر کەمال فوئادم بیست کەلەکۆتایی زستانی١٩٧٤دا, بەر لە ئاشبەتاڵ کـردن بەشـۆڕش لەبـەهاری١٩٧٥دا, بلاڤۆکێـك لەکوردسـتان بڵاوکراوەتـەوە لـەدژی

سەرکردایەتیی کاژێك و گوایە ئەو سەرکردایەتییە هەڵپەسێردراوە و سەرکردایەتییەکی نوێ دانراوە..."

** من هەتا هاتمە ئەورووپاو بە خزمەت دکتۆر نەبەز گەیشتم , وامدەزانی ئاگای لە خشەی مارومێرووە, بەڵام ئەوەتە کەموزۆر ئاگاداری شتێك نەبووە کەهەتا ئەمڕۆش زۆر گرنگ و پیرۆزە بەلایەوە, مەبەستم کاژێك و دامەزراندنی کاژێکە بەو کوێرەوەری و دەردی سەرییە ودواتر لە ١٩٧٥ دا چەند هاوبیرێکی لاو و سەرگەرم بلاڤۆکێکی (گومانلێکراو) دەردەکەن و بڕیاری وەدەرنانی ـ دەرکردنی(حەوتەوانەکە) لە کاژێك دەدەن کە دامەزرێنەران و سەرکردایەتیش بوون . پێویستە ئەوەش بڵێم کە ئاستی رۆشنبیریی ئەوانەی نووسیبویان نەك زۆر نزم نەبوو,وەك مامۆستا دەڵێت, بەڵکو بەهیچ جۆرێك نزم نەبوو ... ئینجا قوربان گیان نازانم تۆ بەو هەموو ئەزموونەی ژیان و دوورە ولاتی و تەنیاییە چۆن نەجارێك و نەدوان و نەسیان ریشی خۆت دەدایە دەست کەسانێك ئەوان تۆ ناسدەکەن و تۆ ئەوان ناسناکەیت , وەك فەریاد فازیل عومەر, سەروەت عەلی (کوردۆ عەلی) , فەرهاد عەبدولقادر , شێرزادفاتیح , ئازاد مستەفا..... کورد دەڵێت (جارێکت خەڵەتاندم خوابتگرێ , ئەگەر دووجارت خەڵەتاندم خوا خۆم بگرێ).خۆتۆ لەگەڵ خانەوادەکەتاندا لەسلێمانی نامەتان لە نێواندا بوو, هەروەها لەگەڵ مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف وعەبدوڵڵا ئاگریناو هەواڵ و دەنگوباسی کوردستانیشت پێدەگەیشت , من دووجار نامەی تۆم دیوە کە بە ناونیشانی بەرێز فاتمە خانی حاجی ... ناردبووت کەوابزانم جەنابی

دایکتانه.لــەو دواییانەشــدا(ئەگەرهەڵەنەبم١٩٨٠) نامەیــەکت بــە کــاك بـەختیاری بـرای هـاوبیر بروسـکەدا نـاردبوو, پێشـنیازی کارێکـت کردبـوو, هاوبیران لە کوردستان بیکەن,کارەکە زۆر گـرنگ و هەسـتیاربوو,لە دەرەوەی وڵات قســەی لەســەرکرابوو,هەر ئــەوە مــابوو هــاوبیرانیش بڕیــاری لەسەربدەن,کارەکە دەکرا,بەڵام ئەنجامەکەی بـاش نـەدەبوو, نـاو و ناوبـانگی نەتەوەییەکانی لەکەدار دەکرد. لەکۆبونەوەکەی هاوبیراندا لە ماڵی مامۆستا فایەق عارف بە ئامادەبوونی (فایەق عارف , کامیل ژیر , محەمـەد مەجیـد ئەصـڵان , عـومـەر شـەمەیی , مـژدە تـاهیر, نـوری کـەریم) پێشـنیازەکە پەسەند نەکراو بەکاك بەختیاردا وەڵامەکەمان بۆ ناردیتەوە . ئـەوەی لێـرەدا سەرنجراکێشە ئەوەیە کاك عەبدوڵڵا ئاگرین لەو کۆبوونەوەیـەدا نـەبوو, مـن خودی خۆم بەلامەوە سەیر بوو, کە پرسیارم کرد مامۆستایان کامیـل ژیـر و فایــەق عــارف وەڵامــەکانیان جـووت نەدەوەســتانەوە وەك ئـەوەی (شـتێك لەئارادا بێت) بۆیە کە کاك عەبدوڵڵام ئاگادار کرد دەرکـەوت هـیچ نازانێـت لـەو بارەیـەوە و ئـەوە لـەمن دەیبیسـتێت , دوای مـن عـومـەر شـەمەییش ئاگاداری کردبوو. ئەمەش بەر لـە هـەموو شـتێك نیشـانەی ئەوەیـە نـاوبراو پەیوەنـدیی بـە (سـەرکردایەتیی) کاژیکـەوە نـەبووە کـە ئـەو کاتـە تـەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف لە باشوور بوون و مامۆستا ئەحمەد هـەردیش پەنابـەر بـوو لـە ئێـران, بـۆ مێـژووش دەڵـێم کـاك عەبـدوڵڵا زۆر بەگەرمی دەستخۆشی لێکردین کە نەچووینەتە ژێر ئەو بارەو هەنگاومان بـۆ نـەنا و بەهـەمان ڕێگـای خۆیـدا ناردمانـەوە بـۆ نێرەرەکـەی کـە هەمیشـە

دەیەوێت هاوبیران (هەنگاو بنێن و بجولێن) و ئەویش لـە دوورەوە چـاودێریی ئەنجامەکان بکـات و بزانیـت کـار بەچـیدەگات ! ئـاگرین نـاوی یـەکێك لـە ئامادەبووانیشی هێنـا کـە (حـەز لـەو جـۆرە کارانـە دەکـات) و راستیشـی دەکرد, یەکێکمان هەر زوو قەڵەم و قاقەزی هێناو وتی (با وتەیـەکی کـورت بنووســم لـــەویً دەیخوێنمـــەوە) بەراســـتی شـــەنوکەوکردنی ئـــەم خاڵـــە تێهەڵچـــوونێکی قـــووڵی گەرەکـــە و تـــەنیا بـــە منـــیش ئـــەنجام نادرێـــت و مامۆستایان فایەق عارف وکامیل ژیر و عەبدوڵڵا ئاگرین وهاوبیران محەمـەد مەجید ئەصلان و مژدە تاهیریش هـەتا زووتـر بۆچـوونی خۆیـان رابگەیـەنن درەنگە .

لا. ٥٥ : " ئەز هەتا نامیلکەکەی ئەبدوڵڵا ئـاگرینم نـەدیبوو لـە بـەهاری٢٠١٣دا, ئـەو بلاڤۆکـەم لـەوە پێش نـەدیبوو. سـەرنجراکێش ئەوەیـە نێـوی سـەرکردەکانی کـاژێکی تێدایە ,بەڵام نێوی کاك حەمەی ئەزیز(دۆم) و شێخ محەمەد هەرسینی تێدانییە. ئەمـەش بۆخۆی پرسیارێکە کە دەبێ لە ئەبدوڵڵا ئاگرین و (خاڵە حەمە) ی ئەبدوڵڵا بکرێ. ئەوەش دەبێ بگوترێ کە پاش ئەو بلاڤۆکە ئێـدی هیچـی دیکـە دەرنەچوو(دەرنەچـووە) لەلایـەن (سەرکردەیەتیی نوێی)کاژێکەوە. وادیارە ئەوانە هەر ئەوفەرمانە سپێردراوە پێیان. ئەوجا ئەگـەر کۆتـایی بلاڤۆکەکـە تەماشـا بکـرێ, داوای (حـوکمی زاتـی راسـتەقینە) دەکـا بەسەرۆکایەتی بارزانی و باسی (برا شیوعییەکانی قیادەی مەرکەزی)دەکا, ئەوسا تێدەگەین کە کێ لە پشت دەرچوونی ئەم بلاڤۆکەوە بوو!! کە ئێستە ئەبدوڵڵا ئاگرین دەیەوەێ ئەمـە بشارێتەوە لێمان ."

** مامۆستا گیان, ئەو دوانە , شێخ محەمـەدی هەرسـین و محەمـەد عـەزیز کـە لـەدوای ١٩٦٤ەوە چـوونە دەرەوە و لـەبارەگای بـارزانی گیرسـانەوە و

پشتیان کردە کاژیك و هاوبیرەکانی دوێنێیان , ئیتر بڕای بڕ هاوبیرانی کاژیك ودواتریش هاوبیرانی پاسۆك ئەو دوانەیان , نە بە کاژیك و نەبە هاوبیر نەژماردووە , ئیتر چۆن بەسەرکردە ناویان دەهێنن؟ ئەو سەرکردە نوێیانەش(خوداعەفوویان بکات) تەقینەوەکەیان و هاتنە دەرەوە یان لە قومقومە تونودتۆڵ داخراوەکەی کاژیك , دەتوانین چەندین خوێندنەوەی پوزەتیڤ و نێگەتیڤیشی بۆ بکەین بەڵام بەو شێوە نەشیاوەی کەخۆیان و ڕێبازەکەیان بەجەماوەر ناساند, گومان و نیشانەی پرسیاری زۆر و زلی خستە سەریان . نازانم ڕێکخراوێك پۆستی بەرپرسیی ئاسایشی نەتەوەیی تێدابێت کە ئەو کات ئەو پۆستە تەنها لەحکوومەتی هەرێمە یەکگرتووەکانی ئەمەریکادا هەبوو, چۆن بە حوکمی زاتیی رازی دەبێت ؟ باسەکەمان ئەو دوو برادەرە بوو,شەهید شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەد عەزیز , پرسیارێکی زۆر گرنگیش ئەوەیە: ئەوان چۆن وازوو, لەماوەیەکی ریکۆردا بەیەك قەڵەمباز لە سلێمانییەوە گەیشتنە لای بارزانی و دامەزران و بوون بە کارگێڕی بارەگای بارزانی وهاوکار و جێگە باوەڕ ومتمانەی خودی بارزانی و بارەگای بارزانی و پۆستی باڵاشیان لە شۆڕشدا وەرگرت , کە سەرزارەکیی بە ئەندامی کارگێڕی بارەگای بارزانی دەناسران . ئاخر بارزانی مستەفا باوەڕی بەهەمووکەس نەدەکرد , بە نزیکەکان و باوەڕپێکراوەکانی خویشی دەوت : ئەوەی دێت و شتێکت پێدەڵێت یا بۆت دەگێڕێتەوە , تۆ وابزانە هەرهەمووی درۆیە! بۆیە گەشتە ئەفسوناوییەکەی

ئەو دووبرادەرەم هەروەك بەسەرهاتی کوڕی چیرۆکەکانی گویَ ئاگردان دێتـە بەرچاوکە(لە پریَ دەبیَ بەکوڕێ) .

لا.٥٦ ,٥٧ : " لە١٩٧٧/٧/٦دا مامۆستا فایەق ئارف کە یەکێك بوو لەحەوتەوانەی کاژێك هات, بۆ بەرلینی رۆژاوا بۆ سەردانم, کە لیَم پرسی ئەو داخۆیانییە چـی بووکـە لـە دژی سەرکردەیەتیی کاژێك دەرچووە, گوتی (ئەوە دەستی گەلێك لایەنی تێدابوو, دەستی پارتی , ساواك, دەستی تاقمێك لەکۆمۆنیستەکانی سەر بە ئەزیزولحاجی فەیلی کە بووبـوو بـە نۆکەری بەئسییەکان, دەستی بەئسیش...هتد, ئەوە کارێکی یەك لایەنە نەبوو(گوتم) باشە ئێـوە هـیچ وەرامێـك ,هەڵوێسـتێك, بەرپێچـدانەوەیەکتان پیشـاندا بەرامبـەر بـەوە؟ گوتی(نەخێر), گوتم (باشە, ئێوە کۆنگرەتان بەست, پاش گەڕانەوەی مامۆستا شێرزاد و کاك فەرهاد بۆ کوردستان؟) لەمەدا باسی هاتنی ئەبدوڵلا ئاگرین و شێرکۆی هەژار وکـاك فەرهاد ئەبدولقادر ومامۆستا شێرزادم گێڕایەوە بۆی, گوتی نە ئەوبرادەرانە هـاتوون بـۆ لامان و نە کۆنگرەش گیراوە و ئێستە حیزبێك بـەنێوی پاسـۆکەوە دامـەزراوە کـە ئێمـەی تێدانین.) هەروەها مامۆستا فایەق گوتی (شێرکۆی هەژار و ئەبدوڵلا ئاگرین وەك مـەقاش بەکارهێندراون.) ساڵانێك دوای ئەمە ملازم مەنسوور حەفید گوتی ئـەو بلاڤۆکـەی دژ بـە سەرکردەیەتیی کاژێك بوو لەلایەن شێرکۆی هەژار وفاروقی مەلا مستەفاوە دەرکرابوو."

** دوای شەهیدبوونی ئەحمەدی حاجی مەحمود, ناسراو بە ئەحمەد حـەللاق کـە جـەلادەکانی نـازم گـزار بەبەرچـاوی عـەزیز حاجـەوە بـە چـەقۆیەکی سەروریش تاشین ئەڵقاو ئەڵق سەریان بڕی , عەزیز حاج ئەژنۆی شکا, رووخا وچۆکیدادا و چووە پاڵ بەعسـییەکان وخزمەتیانـەوە و ئـەوانیش لەپاداشـتدا کردیان بە کونسوڵی عێراق لە بـراغ , سـەرکردەکانی دیکەشـیان روویـان لـە کوردسـتان کـرد و دەیانویسـت رێبـازێکی نەتـەوەیی سۆسیالیسـتانە یـا مارکسییانە بگرن بەڵام هێزو پێزێکی ئەوتۆیان نەمابوو, هەوڵیشیاندەدا لـە

کاژێك نزیك ببنەوە و سەرکردەکانی دەیانوت کاژێك کۆمەڵێکی پوخت و ئامادەن بەلام عەبدوڵلا ئاگرین لەو ئاستەدانییە رابەریی بکات . چەندین جار ئەم قسەیەم بیستووەو چەند جارێکیش بەتایبەتی داویانە بەگوێی مندا کە نزیکم لە کاك عەبدوڵلا ئاگرینەوە بەڵام هەموو جارێك (کاژیکانە) خۆم واپیشان دەدا لەو بارەیەوە هیچ نازانم و بیر و باوەڕی رامیاریی کاك عەبدوڵلاشم بۆ دەرنەکەوتووە ! ئەوان پرۆژەیەکیان هەبوو رێکخستنێکی (نەتەوەیی سووربا و - نەتەوەیی مارکسییانە) دابمەزرینن و لەگەڵ نەتەوەییەکاندا بەشێوەیەك لەشێوەکان کارو چالاکییەکانیان یەکبخەن هەتا بەئاستی یەکگرتنیش دەگات . جارێك بە رێکەوت چەند ئەندامێکی سەرکردایەتییانم لەماڵی خاڵۆم(مامۆستا فەرەج ئەحمەد بابان) بینی و نزیکەی٤٥ خولەکێك وەلامی پرسیارەکانیانم دەدایەوە, یەکێکیان کە زۆر پرسیاری دەکرد ناوی (عامر) بوو , دواتر زانیم کاك فاروقی مەلا مستەفاش یەکێکیان بوو, من نەمدەناسی و ئەویش خۆی ئاشکرانەکرد.(ئەم دانیشتنەم لە کتێبی پانۆڕامای دیرۆکی کورد دا بە درێژی باسکردووە) ئەوەبوو چەند هەنگاوێکیشیان هاویشت وەك لێکۆڵینەوە و بەدواداچوونی تاوانەکەی کانی ماسیی (بەمەبەستی یەکلاییکردنەوەو داخستنی فایلەکە) و دادگاییکردنی چەند گومانلێکراوێك کە یەکێکیان عەبدوڵلا محەمەد بوو, ناسراو بە عەبەلالە ,لەلایەن مامۆستا فەرەج بابان وپارێزەر حەمەسدیق مەحموود, ئەنجامی لێکۆڵینەوەکەش ئەوەبوو(لێکۆڵەرەوەکان)بڕیاردەدەن بەڵگەی تاوانبارکردن لەبەردەستدا نییە

وگومانلێکراوەکـە بێتاوانــە. ئــەو باڵــەی پــارتی کۆمۆنیســتی عێــراق کاردانەوەیــەکی پــۆزەتیڤ لــەکاژیك نــابینن, بۆیــە ڕوودەکەنــە نــەیارەکانی سەرکردایەتییەکەی و پەیوەندی بەوکۆمەڵە هاوبیرە خوێنگەرمــەوە دەبەســتن وکەینوبەینێك دەکەن , بەڵام ئەوان بەوهەموو ئەزموونەی چل ساڵێك کــارو چــالاکیی رامیــاریی خۆیانــەوە, کارەکــە بــەهاوبیرەکان دەکــەن و خۆیــان لەدوورەوە چاودێری کاردانــەوەو ئەنجامــەکان دەکــەن و بەشێوەیەکی نیمچــە ئاشکراش بەیانەکــەی ئــەو هاوبیرانــەیان بڵاودەکــردەوە کــە ســەرکردایەتیی کاژیکیان لە کارخستبوو, لــە شوێنیدا ســەرکردایەتییەکی نوێیــان لــەخۆیان دانــابوو . داینــەمۆی پرۆژەکــەی برادەرانــی کۆمۆنیســت کــاك فــاروقی مەلامستەفا(ئەنــدامی ســەرکردایەتی باڵەکــەی ناوەنــدی ســەرکردایەتیی - پارتی کۆمۆنستی عێراق) بوو بەهاوکاریی کاك شێرکۆی هەژار موکریــانی - دەمڕاستی گرووپــە دابڕاوەکــەی کاژیــك .دەســگای پاراســتنیش هــەمان بلاڤۆکی بڵاودەکردەوە , خودی خۆم ئەو بەیانەم لە سێ کەس وەرگرت: کــاك فاروقی مەلا مستەفا , جەمالی عومــەر ملۆزم سەر بــەپارتی و(ش . ح . م)کە سەر بە دەسگای پاراستنی شۆڕش بوو, ژێربــەژێریش خۆفرۆشــە و کــار بــۆ دەســگانهێنییەکانی حکومــەتی بەعســییەکانی بەغــدا دەکــات و دەستەکەشــی نەکەوتــە ڕوو هــەتا ڕاپەڕینــە مەزنەکــەی بــەهاری١٩٩١ی جــەماوەری کوردســتانی باشــوور, ئەوکاتــە دەرکــەوت کــە یــەکێك لــە خزمەتەکانی بۆ دوژمن , شانەیەکی ڕێکخســتنەکانی حیزبــی سۆسیالیســتی کوردستان (حسك) ی بــۆ دوژمــن ئاشــکراکردووە و بــەو هۆیــەوە جــەمالی

حەمە نوقڵە و مامۆستا مەحمودی حاجی عومەری شاناز دەستگیرکران , جەمال بەرپرسی شانەکە بوو , لە زینداکانی مەرگدا لە مووصڵ لەسێدارەدراو گەیشتە کاروانی شەهیدە نەمرەکان و مەحموودیش هیچی لەسەر ساغنەبووەوە لەمەرگ رزگاربوو.

لا.٥٧ , ٥٨ , ٥٩ :کاك حەمەی عەزیز لەسیمینارەکەی هاوینی١٩٧٧دا کە بۆ مامۆستا سازکرابوو لەشاری دۆرتمونـد, خۆی بە مامۆستا نەبەز ناساندووە و وەهای پیشانداوە کەتازە هاتۆتە ئەڵەمانیاو ئارەزووشی نەدەکرد لەبارەی کاژیکەوە بدوێت وەك چۆن لە شۆڕشیشدا نزیکیان نەدەکەوت.ئەمە سەرباری ئەوەی بەهیچ جۆرێکیش بەمامۆستای نەوتووە لەشۆڕشدا بالادەست بووە. ماموستا نەبەز ئەو خۆناساندنە بەجۆرە باسدەکات: " **لەو بۆنەیەدا کاك محەمەد ئەزیز(حەمەی ئەزە دۆم) خۆی بەمن ناساند, کەتا ئەو کاتە نەدیبووم نەدەمناسی.کەویستم باسیی کاژێك و بارۆدخی هاوبیرانی کوردستان بپرسم لێی, هەستم کرد نایەوێ لەوبارەیەوە زۆرقسەبکا, وامزانی تازەهاتووە و دەترسێ, بەلام دوایی زانیم کە دووساڵ پێش ئەوکاتە هاتووە بۆ ئەڵەمانیا و ئەز نەمزانیوە.بەکورتیی, باسی بارودۆخی ئابووریی خۆی کرد کەزۆر خرا پە,لەبەر ئەوە هێندەك یارمەتیم دا.دوایی هاوبیر ئومەر کەرکووکیی کەوەك پێشمەرگە لەشۆڕشی ئەیلوولدا کاك محەمەدی ئەزیزی ناسیبوو گوتی لەشۆڕشدا دەسەلاتی زۆر دەرۆی ولەبارزانی وحەبیب محەمەد کەریمی سکرتێری پارتییەوە زۆر نێزیك بوو, پارەی باشی بەدەستبوو, بەیەك و شەش چییە, باسی کاژێك نەدەبیسترا لێی, هەرکەسێکیش کاژێك بووایە نێزیك نەدەبووەوە لێی... هەرلەو ماوەیەدا رۆژێکیان شێخ محەمەدی هەرسین تەلەفونیکرد بۆم وگوتی حەزدەکا چاوی پێم بکەوێ, لەلایەن برادەرانەوە لەکوردستان هێندەك دەنگوباسی هێناوە بۆم.چووم بۆ هامبۆرگ بۆلای. وەك دەرکەوت بۆم هیچ دەنگوباسێکی بالکێشی پێنەبوو, بەلام زۆر تکایکرد**

کەیارمەتی بدەم بۆکڕینی ترومبێلێك... سێ چوار مانگی پێچوو, جارەکی دیی حەمەی هەرسین تەلەفونیکردەوە." ئە مجارەیان لەبەرلین یەکتر دەبینن و ئەم گفتوگۆیە دەکەن : " گوتم تکایە باسێکی کاژێك بکە لەو کاتەوە کە ئێوە چوونە نێو کاژێکەوە.گوتی مەبەستت لە (ئێوە) چییە؟ گوتم پارتی گەلی کورد. گوتی ئێمە بووینە هۆی پاراستنی برادەرانی کاژێك, ئەگەرنا یەکێکیان نەدەمان. گوتم چۆن؟ گوتی داروودەستەی برایم و جەلال وایان لەبارزانی گەیاندبوو, کە کاژێك دەیەوێ دەست بەسەر شۆڕش و هەموو شتێکدا بگرێ و ئەگەر فریانەکەوتینایە ئە نجامی زۆرخرا پی دەبوو.گوتم ئە نجامی خراپ وەکو چی؟ گوتی (وەکو ئەوەی ئەوی گومانیان بکردایە لێی کە کاژێکە, ناچاریان دەکرد بچێ خۆی رادەستی ئێراق بکا. گوتم وەك هەواڵ گەیشتووە بەمن هیچ خرا پەیەك نەماوە دژ بە کاژێك نەیکەن...ئەوجا گوتی بەڵام حەزدەکەم بڵێم کە ئێوە لێرە زۆر شتی خرا پتان نووسیوە و بڵاوکردۆتەوە, چ لەبارەی پارتییەوە و چ لەبارەی ئێرانەوە, ئەمەش بارودۆخی ئێمەی لەوێ زۆر شلۆق کردووە..."

** کاژێك بەگشتی ودکتۆرنەبەز بەتایبەتیی رەخنەی توندی لەپارتی دەگرت وەك حیزب بەڵام بێپەروا داکۆکی لەشۆڕش و رابەرەکەی دەکرد, بارزانیش هەر ئەوەی دەویست و ئێرانیش هیچ گلەییەکی لەوەنەبوو, هەردولاش , شاهەنشای ئێران و بارزانی مستەفاش رقیان لە هەموو حیزب و حیزبایەتییەك بوو .لێرەدا پرسیارێك بەزۆر خۆی دەسەپێنێت: ئایا کاك حەمەی عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین چۆن خۆیان بە مامۆستا ناساند, بەچ سیفەتێك؟دیارە پێشینەیەك هەبووە , ئەگەرنا,مامۆستا کەکاك حەمەی عەزیزناسناکات,چۆن باسی کاژێك و بارودۆخی هاوبیرانی کوردستان دەپرسێت لێی؟جگە لەوەش بۆ لەو باوەڕەدایە دەترسێت باسی کاژێك بکات چونکە تازە هاتووە, ئەمە لە کوێش لە ئەڵمانیا کە گرووپی رێکخراو هەن

بانگەشەی رازیست دەکەن دژی دەوڵەت!بەداخەوە مامۆستا لەهەندێك باسدا تەنها سەرکۆزەرەکەی بۆ گرتووین و خستوویەتییە بەر دیدەی خوێنەران بەڵام بنکۆزەرەکەی هەڵگرتووە و جاریّ داپیۆشیوە!ئەمە جگە لەوەی کاتێك شەهید شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد عەزیز لە شۆڕشدا دەستیان هەبوو(داروودەستەی برایم وجەلال) نەك لەپارتی جیابوبوونەوە, تەنانەت لەمدیویش نەمابوون , چوبوونە ئەودیو,هەرچەندیش دەکەم لەو هەواڵە تێناگەم(...**ئەوی گومانیان بکردایە لێی کە کاژیکە,ناچاریان دەکرد بچیّ خۆی رادەستی ئێراق بکا**). شێخ محەمەدی هەرسین یادی بەخێر ساڵی١٩٦٤دوای دایکی کاك سەلاح ,کچێکی دراوسێی ئێمەی خواست لە گەڕەکی شێخان ـ سلیمانی, خوشکی شەهید جەمالی حەمەی سابیر, هێشتا زەماوەندییان نەکردبوو, زۆربەی ئێواران کورتە سەردانێکی ماڵی خەزووری دەکرد . هەرچەند بهاتایە یەکێك یا دوو کەسی لەتەکدا بوو, ئەوان لای ئێمەی کوڕانی گەڕەك دەوەستان هەتا ئەو دەگەڕایەوە.دواتر ئەو هاوبیرانەم ناسیی , یەکێکیان کاك کەریمی شێخ حەسەنی چەخماخساز بوو . شێخ محەمەد کەلەهاتندا تەنها(کوڕینە ئێوارەتان باش) ێکی پێدەوتین , ئەوە لە گەڕانەوەدا کورتە وانەیەکی سەرپێیی لەسەرکوردایەتی و ئەرکەکانمان بەرامبەر بە نەتەوەکەمان پێدەوتینەوە , ئێمەش ئەوەندە قسەکانیمان بەلاوە خۆش بوون ,حەزماندەکرد ئەو وانەیە زوو نەبڕێتەوە. شەهید شێخ محەمەد هەرسین وەك کاك حەمەی عەزیز نەبوو, کاژیك یا هەر هاوبیرێك پێویستییەکی بووبێت هاوکاریی کردووە,بەتایبەتیش ئەو ماوانەی بەر لە

ڕێکەوتنەکەی١١ئازاری١٩٧٠کە بەرپرسی لقی چواری سلێمانی بوولە ماوەت, دووای ڕێککەوتنەکەش یەکسەر بووە بەرپرسی لقی سێی کەرکووك , دوو خزممان لە کەرکووك کارێکیان کەوتبووە لقی سێ, هاتنە سلێمانی و نامەیەکی ئاساییم پێدان , شێخ زۆر ڕێزی گرتبوون وگورجوگۆل و بەدڵی خۆیان بەرێیکردبوون .

لا. ٦٠ :"لە مانگی نیسانی١٩٧٨دا بیستم کە مامۆستائەحمەد هەردیی هاتووە بۆلەندەن, ئەو دەمە هێشتا لەئێران پەنابەربوو. لەبەرلینەوە چووم بۆ لای, لەماڵی دکتۆر شەفیق قەزازی زاوای میوان بوو, گوتی(دەڵێن حیزبێك بەنێوی پاسۆکەوە دامەزراوەو تۆیان کردووە بە براگەورەی خۆیان وهیچ پرسیکیش بەمن نەکراوە) لەبارەی بانگکردنی هاوبیرانی کاژێکیشەوە بۆ کۆنگرە , (مامۆستا هەردیی گوتی: کەس پێوەندیی نەکردووە پێوە و هیچ کەسێکیش بانگی نەکردووە بۆ کۆنگرە) ئەوجا گوتی: (خۆ ئەگەر مەسەلەش هەر گۆڕینی نێوبێ, بەڵام ڕێباز هەر ڕێبازی کاژێك بێ, ئەوا هیچ ڕەخنەیەکی نییە.) گوتم ئێوە لەماوەی ئەم (١٩)ساڵەدا, تەنێ(٣) نامەتان ناردووە بۆمن وجارێکیش کاك کامیل ژێر لەهاوێنی١٩٧٠دا هاتووە بۆ سەردانی من. لەنامەیەکدا کە پاش بەیانی مارتی١٩٧٠ تۆخۆت ناردبووت, نووسیبووت کە دەبێ ئێمە لێرە نووسینی(توندوتیژ) بڵاونەکەینەوە و باسی (ئۆتۆنۆمی) بکەین لەجیاتی سەربەخۆیی . ئەمە بێجگە لەوەی ئێوە لە مانگی شوباتی١٩٦٥بەولاوە تا ئەورۆ(نیسانی١٩٧٨) کە ١٤ساڵ دەکا,هیچ چالاکییەکتان نەبووە کە ئێمە لێرە ئاگامان لێی بێ. بەکورتی کەستان خۆتان نەکردووە بەخاوەنی کاژێك.ئەو هەموو چالاکییە کە لە ئەورووپا کراوە,ئێوە هیچ سووتتان وەرنەگرتووە لێی... مامۆستا هەردی گوتی: (بارودۆخی کوردستان وەك ئێرە نییە. ئەوی وەك کاژێك بناسرێ لەلایەن پارتی وکاربەدەستانی شۆڕش و حکوومەتی ئێراق و ئێرانەوە خوێنی ڕەوایە, ئەم کارانەی ئێوەش لێرە, ئێمەی لەوێ خستووەتە بەر مەترسیی لەنێوبردنەوە...هتد.) گوتم: باشە, وەك کاك کامیل ساڵی١٩٧٠گوتی: ئێوە لەکوردستان چەند کەسێکتان ناردۆتە نێو شۆڕشەوە کەبوونەتە ئەندامی پارتی و خۆیان لەمەلا مستەفا نێزیك کردووەتەوە, ئەی ئەوانە چی؟ چ خێرێکیان

هەیە بۆ کاژێک؟ گوتی: (ئەوانە هیچیان ناتوانن خزمەتی کاژێک بکەن. کاژێـک دوژمنـی یەکجار زۆرە. ئەو نووسینانەی کە ئێوە پاش ئاشبەتاڵ لێرە بڵاوتان کردووەتەوە, رکی پارتی یەکجار هەستاندووە...ئەوەی راستیبێ کاژێک هەر وەك بیر مـاوە, وەك رێکخـراو دەمێکـە نەماوە...) بەکورتی وەك کاك فەرهاد ئەبدولقادر وکاك شێرزاد فاتیح بەڵێنیان دا بەمن لە کوردسـتان کـۆنگرەی کاژێـك بگـرن وهـەموو هـاوبیرانی کاژێـك بـانگ بکـەن وکـۆنگرە بڕیاربدا(بڕیاری چارەنووسی کاژێك.ن.ك), ئەوە رووی نەداوە و پاسۆك وەك شتێکی نـوێ دروستبووە, نەك وەك جێگرەوەی کاژێك. ئەمەش هۆیەك بـوو لـەنێو هۆیـەکانی دیکـەدا, بۆدەرگەکردنەوە بە رووی کەسانی لە هەموو بابەتێك کەبتوانن دەستبگرن بەسەر پاسۆك داو پاسۆك بەرەو بێهێزبوون و تواندنەوە لەنێو پارتیدا ببەن لەلایەن ئەبدوڵڵا ئاگرینەوە. خۆ ئەگەر مامۆستایان ئەحمەد هەردی و فەرەیدوون ئەلی ئەمین و فایەق ئـارف و کامیـل ژیـر وئیحسان فوئاد بانگ بکرانایە بۆ کۆبوونەوە, دیارە رێبازی کارەکە جۆرێکی دیکە دەبوو.

**مامۆستایان فایەق عـارف و فەرەیـدوون عـەلی ئـەمین بەهیمـەت بـوون .بـەڵام فەرەیـدوون دوابـەدوای رێککەوتنەکـەی ١١ی مـارت١٩٧٠ی نێـوان سـەرکردایەتیی شۆرشـی کـورد و میریـی عێراق,لـە شـاخ گەڕایـەوە و بەیـەکجاریی دەسـتبەرداریی کاژێـك بـوو وگواسـتییەوە بـۆ بەغـدا و هاوسـەرگیریی لەگـەڵ خوشـکێکی مامۆسـتا موکـەڕەم تاڵـەبانی ئەنـدامی سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیستی عێرقدا کـرد و کـاك ئاسـۆی پارێزگـاری سـلێمانی لەسـەر لیسـتی صـەوز نۆبـەرەی ئـەو هاوسەرگیرییەیە.ئیحسـان فوئادیش دەمێك بوو لە کاژێکدا نەمابوو.

مامۆستا هەردی لەئێرانەوە بە پەنابەریی دەچێت بـۆ لەنـدەن, بـا لـەخۆمان بپرسـین ئایـا دەسـگای سـاواك نەیـدەزانی مامۆسـتا هـەردی کاژێـك و ئەندامێکی دامەزرێنەری کاژێك و سەرکردایەتییەکەشیەتی؟ ئایا نەیـدەزانی

که دەچێت بۆ ئەورووپا چیدەکات و پەیوەندی بە کێوە دەکات؟ کاژێک دوژمنی زۆربوو, دۆستیشی کەمنەبوون,هیزی خەبات ئەوەندە فراوان ببوو کرا بەدووهێز و پینج هەزار پیشمەرگەیەك لەسەر کاژێك حسیب دەکران.

پاسۆك باوەڕی بەسەرکردەکانی کاژێك نەبوو, هەر هەموویانی بەترسنۆك و بوودەڵەو هیچ لەباردا نەبوو دەژماردن. چەند جارێك دەمەتەقەو چەندوچۆنم لەمبارەیەوە لەگەڵداکردوون , یەکەمجار کە ئەو رەخنە توندوتیژەم لە مولازم شوان بیست مانگی نیسانی١٩٩١لە (سەیران بەند) ی سەرسنووری ئێران وچەنجارێکیش لە شەهیدی سەرکردە مولازم کەریم هەمان رەخنەی توندوتیژم بیستووە. پاسۆك خۆشیان کەسانی وایان نەبوو, دیسپلینیش زۆرکزبوو,سەرکردەیەکی بەتواناو هەڵکەوتووشیان نەبوو بتوانێت وەك پێویست رابەرییان بکات , کەسانی لە خۆبوردووی وەك شەهید مولازم کەریم سەلام و مولازم شوان و ئازاد مستەفاش هەرئەوەندە فریادەکەوتن ...کێشەو ناکۆکی ناوخۆیان ئەوەندە زۆر بوو, رێکخستنێکی بەقەوارەو ژمارە بچووك بەئاستەم خۆی لەبەردادەگرت و پاسۆك شایانی ئافەرین و رێزلێنانیشە کە نەکەوت و هەتا قۆناغی دوای راپەڕین لەسەرپێی خۆی وەستابوو و سەربەخۆیی سیاسیی و پێشمەرگایەتیی خۆیشی پاراست . رێکخستنەکە هیچ گلەییەکی لێناکرێت , چجای رەخنە! ئاخر پاسۆك بەگشتیی لەمنداڵێکی هەتیوی بێ باوك و دایك دەچو, بۆ پڕکردنەوەی بۆشایی رابەرێك داوایان لە مامۆستا ئەحمەد هەردی کرد براگەورەییان

بکات,مامۆستاش لەوتەمەنە هەڵکشاوەشدا چووبەدەنگیانەوەو ماوەیەکی لەگەڵدا گوزەرانن ...دواتریش عەلی بەگی جاف بانگکراو بووبە ئەندامی سەرکردایەتیی , عەلی بەگ لای من وتی (برا, ئەمانە زۆر وێرانن , رووناکبیریکیان تێدانییە!) هەرچەند من هاوڕای نەبووم ,شەهید ملازم کەریم سەلام رووناکبیر بوو, بەردەوامیش دەیخوێندەوە, جگە لەوەی بەراستیش سەرکردەیەکی هەڵکەوتووی جەنگی پارتیزانی بوو, بە شایەتیدانی جۆرەها پێشمەرگەو بەرپرسی لایەنەکان پێشمەرگەیەکی زرنگ و ئازاو بوێر و بەدەستی خۆی ئازابوو. دوای راپەڕین سەرەتا من لەگەڵ کاك عەبدوڵلا ئاگریندا پێکەوە بڕیارماندا هاوکارییان بکەین و چووینە سەردانیان لە یەکێك لە بارەگاکانیاندا لە نزیك (سەهۆڵەکە) کە پێشمەرگەی دێرین کاك عومەر قەرەچەتانی بەرپرسی بوو , هەرچەند کاك عەبدوڵلا زۆریش(غایلە ـ تەحەففوز)ی هەبوو, وایدەزانیی هێشتا شەهید تۆفیقی نوری بەگ لەگەڵیانداماوە. پاسۆك بە ژمارە زۆر پەرەیسەند, بەو بۆنەیەوە بە شەهید مولازم کەریم وت: باوەڕمەکە ئەم ژمارە زۆرە میلاکی پاسۆك بێت, نیوەی بەرەوژوور لایەنەکانی دیکە ناردوویانن و یارمەتی مانگانەو چەك و خواردنیشیان لەسەر ئێمەیە.

عەبدوڵلا ئاگرین دەمێك بوو ئاواتی بوو ئەوکۆمەڵەیە بدات بەعەردا کە ئازاد مستەفایان بەسەرکردەی نەتەوەیی دەزانی کەلەگەڵ ئەمدا شیر و تیریان لەیەکتر دەسوو.

دکتۆر نەبەز کە بە مامۆستا ئەحمەد هەردی(یادی بەخێر) دەڵێت : (کەستان خۆتان نەکردووە بەخاوەنی کاژیك) راستییەکەی وتووە بەڵام هۆکاریش زۆرن و ئەوانیش قسەی خۆیان هەبوو, بەداخەوە نەیاندرکاندو بڵاویشیان نەکردەوە و باوەڕناکەم خستبێتیانەتە سەرکاغەز,بەڵکو خواو راستان رۆژیك رووناکی ببینن, ئەوانەی لەژیانیشدا ماون تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارفە ئەگەر بینە قسە. کامیل ژیر نیازی نووسینەوەی مێژووی کاژیکی هەبوو,زۆریشی ئەنجام دابوو.مامۆستایان ئەحمەد هەردی و فەرەیدوون عەلی ئەمین یادیان بەخێر زۆر دڵسۆزو خەمخۆربوون,کاك هەردی کە دەینووسی شاکاری دەنووسی , بەتەنها چەند هۆنراوەیەك تەوانی ریزی پێشەوەی هۆنەرانی کورد بگرێت بەڵام لەنووسینداخاوو سستبوو(هەندێك دەڵێن تەمەڵ بوو) ساڵانێك خەریکی مێژووی بابانەکان بوو, هەرتەواونەبوو.چەند جارێك لەخزمەتیدا چووین بۆ پرسیارو زانیاری وەرگرتن لەخزمانی ئێمە وەك نوری بەگی ئەورەحمان بەگی قەپانچی(باوکی شەهیدتۆفیق نوری) وئەحمەدی رەشید بەگ(باوکی مامۆستا فەرەج بابان).بەداخەوە کاك فەرەیدونیش زووجێیهێشتین , ناهەقیشی نەبوو, بۆیە گلەیی لێناکرێت.ئەوەی ئاهێك بەدڵی خەمخۆرانی کوردا دەهێنێت وهیوابەخشە,کاکە دیاری بابانی پورزام لەم رۆژانەدا وتی مامۆستا ئەحمەد هەردی رەشنوسیی بیرەوەرییەکانی بە کاکە ئاری برای نوسیوەتەوە, بەراستی ئەوە بۆمن و بۆ هەرهەموو هاوبیرانی نەتەوەیی مژدەیە.

شـوباتی٦٧ بـۆ نیسـانی٧٨کـه دەکاتـه١١سـاڵ, دکتـۆر نەبـەز ئاگـاداری چـالاکییەکانی کاژیـــك نـــەبووە لەکوردســـتان و ئـــەوانیش کـــەڵکیان لەچـالاکییەکانی ئـەوروپا وەرنـەگرتووە, ئـیتر بـۆ دەبـێ دوژمنـان لەسـەر نووسـینەکانی دکتۆرجـەمال نەبـەز گێچـەڵ بـەهاوبیرانی کاژیـك بکـەن لەکوردستان؟ ئەو کاتەش هێشتا دەکرا, مامۆسـتا نەبـەز هەڵوێسـتی خـۆی لەمەڕ ئەو چمکانە دەرببڕێت کە ئاگاداریـان نـەبووەو بـەهوی سـەردانی ئـەو هاوبیرانەوە بیستوویەتی . خۆ ئەگەر ئەو چـەند سـەردانە نەبوایـە مامۆسـتا نەبـەز ئێسـتەش نەیـدەزانی کاژیـك و پـارتی گـەلی کـورد یـەکیان گرتـووە ودووئەنـدامی سـەرکردایەتی ئـەو یەکگرتنـە نێـردراون بـۆ پـەنا بـارزانی و١٩٧٥یـش کۆمـەڵێك لــە هـاوبیرە سـەرگەرمەکان دوای وەرس بـوون و بێهیوایی لەو شێوە نەزۆکەی کارکردنی کاژیـك , سـەرکردایەتییەکی نوێیـان بۆ کاژیـك هەڵبژارد...هتـد. راسـتە کاژیـك وەك بـیر مـاوە, وەك رێکخـراو دەمێکە نەماوە, بەڵام دکتۆر نەبەز لە مامۆستا هەردی نەپرسیوە: بۆ؟ چۆن وبەچ بریارێك سەری کـرا بەگۆمدا؟لایـەنێکی دیکـەی زۆر روون وئاشـکراش ئەوەیە, پاسـۆك بـە ژمـارەو قـەوارە ئەوەنـدە نـەبوون تـا هـەموو بابـەتێکی تێبکەوێ...زۆربەی هەرە زۆریشیان حـەزیان نـەدەکرد بچـنە نێـو پـارتی یـا یەکێتییـەوە بەتایبـەتیش شـەهید مـولازم کـەریم شـێخ سەلام.نەوشـیروان مستەفا دەڵێت(مولازم کەریمی پاسۆك ئەوە بەچاکتر دەبینێ سـەرکردایەتیی کۆمەڵێك پێشمەرگە بکات وەك بێتـە نێـو یەکێتییـەوە بـە پلـەی ئەنـدامی سـەرکردایەتی. سـەرەتای راپەڕینەکـە کـاك عەبـدوڵڵاو مـن دەسـتمان بـە

هاوکـاریکردنی هـاوبیرانی پاسـۆك کرد,بـۆ کۆکردنـەوە و هاتنەپێشـەوەی هـاوبیرانی دیکـەی کاژیـك ودرێـژەدان بەخـەبات لـەنێو پاسۆکدا,لەسـەر داواکاریی مولازم کەریم سـەلام بەنامـەی فـەرمیی مەکتـەبی سیاسـییەوە , یەکەیەکە دەچوومە خزمەت هاوبیرانی کاژیك, بۆنموونە: فایەق عارف, برایم حـاجی کـەریم ,غەفورئەمین,سـەعید گەوهـەر, ئەحمـەد سـەلام ,عومـەر شـەمەیی, ئەحمـەد ئەمین,عەبدوڵلائەحمـەدکۆرناڵ, شـێخ جـەلال بـەردە زەردی,قادر عومەر, کەریم عومەر,...هتد. بەڵام هەندێکیان نەیاندەویست بێنە نـاوەوە و لەملاشـەوە تاقـە ئەنـدامێك هـەبوو حـەزی نـەدەکرد ئەوانـە بێنەناوەوە,کەهاتیشـن هـەر زوو دەرکـەوت چـەند ناکۆکـە لەگەڵیاندا,بەتایبەتیش لەگەڵ مامۆستافایەق عـارف و عومـەر شـەمەیی و بەوهۆیەشەوە ئەوانە و چەند هـاوبیرێکی کاژیـك بوونـە هـاودەنگی مـولازم شوان.

لا.٦٢ " کوردۆ گوتی (ئەندامی کاژیك بووە) گوتمان هیچ نامەیەکی کاژیکت هیناوە؟ ئەویش وەك ئەبدوللا ئاگرین وشیرکۆی هەژارو مامۆستا شیرزاد و کاك فەرهاد گوتی بە پەلە پروزکیٚ خۆی رزگارکردووەو لەبەر ئەوە فریای هیچ نەکەوتووە... بارودۆخی ئەوانـەی نەتـەوەیین لەکوردستان زۆر خراپە".

**رەوانشادکوردۆ عەلی-سەروەت عـەلی(٢٠١٦/١٢/١٨کۆچیدواییکرد) کە وتوویە ئەندامی کاژیـك بـووە , بـەمانای لـە رابـووردوودا ئەنـدام بـووە. ئەگـەرنا دەبـوو بڵێـت (ئەنـدامی کاژیکـە) و ئەنـدامیش دەتـوانیٚ نامـەی پشتگیریی وەربگرێت و هەرگیز بارودۆخەکەش ئەوەندە خراپ نـەبووە فریـای

ئـەوە نەكـەون. ئەگـەر ئـەوەیان وتبێـت ئـەوە درۆیـەكی یـەكجار گەورەیـە. ئەمەیان وەها ئەی كاك عـەبدوڵلا چۆن ؟ خۆ ئەو مۆرەكـانی لقـی سـلێمانی, لیژنەی پەیوەندی و سەركردایەتیش بەدەست خۆیەوە بوو!! بۆیە ئەوە دەبێتـە پرسیارێكی زەق زەق و چەندین نیشـانەی سـەر سوڕمانیشـی بـە دوادا دێت نـــاوبراو١٩٧٢/٨/٢٤ بـــەرەسمی و بەپاســـپۆرتی عیراقـــی كەلەســـلیمانی دەریهیناو من كەفیلی بووم چوو بۆ ئەڵەمانیا و وتی تەنها تۆ دەزانیـت ئـەم سەفەرە دەكەم .

ل٦٣.: "**دوایی زانیم كە پاسۆك لەچەند كەسێك پێكهـاتووە: جـەلالی حـاجی حسـەین كەلۆش,فەرهاد ئەبدولقادر, شێركۆی هەژار, حەمەی مستەفا(ئازاد) و چەند ئەفسەرێك: ملازم مەنسوور حەفید, ملازم كەریم, ملازم شوان, ملازم حەمە شەوقی**..." مامۆستا نەبەز هەر لەم لاپەڕەیەدا دەڵێت: " **سێ جار چووم بۆ ڤیەننا بۆ سەردانی كوردۆ, ئەو دەمە زانیم كاك جەلال لەگەڵ هێندەك لەوانەی بوونەتـە ئەنـدامی كۆمیتـەی پاسـۆك , وەك مـلازم مەنسوورحەفید وملازم شوان و كاك فەرهاد ئەبدولقادر و شێركۆی هەژار ومحەمەد مسـتەفا ناكۆكیی هەیە...جەلال وفەرهاد جیابوونەوە وجەلال چـۆتە سـوریا و فـەرهادیش چـۆتە سوید**."

** من نامەوێت بچمە شەنوكەوكردنی ئەو باسـانەوە كـە پەیوەنـدییان بـە پاسـۆكەوەهەیە, تـەنها ئەوەنـدە دەڵـێم كـە یـەكێك لەهویـەكانی نـاكۆكیی شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسێن لەتەك هاوبیرەكانیدا و تەنانـەت شەهید ملازم كەریمیش , چەند خالێك بوو : ئاستی خوێنـدەواریی, پەنابرنـە بەر هێزو بـەكارهێنانی چـەك بـۆ بەلاداخسـتنی ناكۆكییـەكان. كـاك جـەلال

کــورێکی ئــازاو جەربــەزە بــوو, زۆریــش باوەڕبــەخۆ بــوو, ســەرەتای دروستبوونەوەی شۆڕشی نوێ ,لەکۆبوونەوەیەکی فراوانی هەموو لایەنەکانـدا لە شارباژێر, مام جەلال ناوی لایەنەکان دەخوێنێتەوە و ئەوانیش لەلایەکەوە بەجیا ریزدەبن . کە دەڵێت (نەتەوەییەکان), جەلال بەتەنها دەچیتە دەرەوەو وەك هێمای گرووپێك رادەوەستێت ! جارێکیان شـەهید جـەلال لـە سـلێمانی زۆر بە گەرمیو پێداگریی وتـی : زۆر پێویسـتمان بەئیوەمانانـە, براگـەورەی ئیمەن, بۆنایەنە دەرەوە و رابەریمان بکـەن؟ وتمـان ئـەی کـاك ئـازاد مسـتەفا رابەرتان نییە ؟ وتی : ئەوە هەر زۆر ئاسانە !

مامۆسـتا چـۆن ئاگـاداری ئـەم شـتانە نـەبوو, شـەماڵی جوانەمــەرگ لــە ئەڵەمانیا, بەختیار شەمەیی لە هۆلەندە,سەرداری صدیق ئەفەنـدی لەسـوید بەرپرسی رێکخستنی پاسۆك بوون .

هەموو ئەوانەی ناوێکیان هەبوو لەنێو پاسۆکدا , ناکۆك و ناتەبابوون, هـەتا (قووتدانی) پاسۆکیش شەهید مولازم کەریم وملازم شوان ناکۆك بوون بـەلام دەریان نەدەخست ,هەریەکەشیان هەوادارانی خۆیان هەبوو, شـوان پیـاوێکی ئــازاو بەهیمــەت, وشــك و رەق وکەمــدوو, لاپــەریز و تاســەر ئیســقان میلیتاریزم, بارەگای خـۆی بردبـووە رەوانـدز و لەگـەل خزمەکانیـدا سـەریان پێکەوە نابوو...لەگەڵ شەهید مولازم کەریم سەلامدا ساردییەکیان لەنێواندا بوو,بەڵام بە هـەردولا نەیانـدەهیش ببێتـە کێشـەو بکەوێتـە سـەرزاران.کاك عەبـدوڵڵا هەسـتیکردبو بــەلام نەیـدەزانی هۆکارەکــان چـین .دەیویســت

بیزانێت,جارو بارێك دەیوت تۆ لەگەل مولازم كەریم زۆر نزیكیت, هۆی ناكۆكییەكانیان چییە؟دوای راپەڕینەكەی١٩٩١كەپاسۆك بارەگای خۆی لە بیارەوە بردە قەلآچوالان, كاك عومەر قەرەچەتانی بارەگای خۆی جیابوو, هەر پەنجا مەتریش لەبارەگای گشتییەوە دووربوو, زۆرتریش لە سەربەخۆدەچوو. نانەواخانەیەكی چاكیشی هەبوو بەلآم هەر بۆخۆیان بوو, نانێكی بەئێمە نەدەدا,كەسیش گلەیی وگازندەیەكی لێنەدەكرد... دواتر كەچەككرا لەسەر ئەوەی دەستی بەسەر لاندكرۆسەی كاك كەریمداگرت كە ئەودەم دوامۆدێل و ناوازەش بوو, ئینجا زانیم ئەو كارەی بە پشتی مام رۆستەم كردووە و دەستنێژی یەكێتییە لەناو پاسۆكدا.لاندكرۆسەكە لە پێشانگاكەی كاك صالح حاجی ئەحمەدی سیرەمێرگ(صالح میزەللی) دانرابوو بۆ فرۆشتن ,پەیوەندیم بە كاك صالحەوە كرد كە ئەوە ئوتومبێلی پاسۆكە,وتی دلنیابە لەم پێشانگایەدا كرین و فرۆشتنی پێوە ناكرێت , ئەوەندەم لە توانادایە.زۆرمان هەولدا ئۆتومبیلەكە وەرگرینەوە,مام جەلالیش بەلێنیدا... بە ئاشتی هیچمان بۆنەكراو بەشەڕیش لە كێشی یەكتیدا نەبووین (دامانە دەست خوا.)

لا.٧١: " لێرەدا دەبێ ئەوەش باس بكەم كە پێش بەستنی كۆنگرەكە لەبەرلین,هێندەك شت روویان دا, گومانی منیان بەرامبەر حەمەی مستەفا و كوردۆ ئەلیی قوولتركردەوە:

١ـ كێشەی هاوبیر جەوادی مەلا لە كوردستان و هەولدانی حەمەی مستەفا بۆلەناوبردنی.

٢ـ بوختان كردن بە ئەحمەد نەقیب و هەوڵدان بۆلەكەداركردنی نێوونێوبانگی بەناڕەوا وەك خۆشخزمەتییەك بۆ رژێمی ئێران.

٣ـ بانگێشتكردنی حەمەی ئەزیز(حەمەی ئەزەدۆم) بۆ كۆنگرەكە, ئەگەرچی زۆربــەی زۆری ئەندامانی كۆمیتەی بەڕێوەبەرایەتیی كە لە رابوردووی حەمەی ئــەزیز ئاگــاداربوون, دژی ئەوەبوون بەشداربێ, كە لە كوردۆم پرسی بۆچی كاكەحەمەت بانگێشت كردووە بۆ كۆنگرە؟ ئەو خوێندكار نییە وگەلێك لەوانەی لەكوردستانەوە دەیناسن, رازی نین بەوەی ئەو بێتــە كۆنگرەكە.گوتی : (بەڕاستیی كاك حەمە منی منەتباركردووە, مــانگی ٢٠٠مــارك دەنێــرێ بۆم.)(گوتم زۆر سەیرە... هاوینی١٩٧٧ كاك حەمەی ئەزیز كەدووساڵ بوو, بێ ئاگاداریی من وەك پەنابەر لە دۆرتمۆند دەژیا, بۆ یەكەمجار دیم و ناسـیم و لــە قســەكردندا لەگــەڵی دەیگوت باری ئابووریی زۆر خراپە و منیش ئەوكاتە بەباشیی نەمدەناسی , پارەیەكم دایە وەك یارمەتیی ."

كاك حەمەی عـەزیز چ لە نێو كاژێكداو چ لەبارەگای بارزانیش دەنـگ و رەنگی تایبەتیی هەبوو, زۆریش جێگەی باوەڕو متمانەی بارزانی و ئیـدریس و مەسـعوود بـوو. دوای ئاشـبەتاڵ وەك پەنابــەر دێتــە ئەڵــمانیا, بــەڵام پەیوەندییەكی ئەوتۆی بە بنەماڵەكەوە نەمابوو, سـەیرە مامۆسـتا تەنانـەت نەیزانیوە لـە ئـەڵمانیاش دەژی! باوەڕبكـەن مـن وامـدەزانی دكتـۆر جـەمال نەبــەز ئاگــاداری خشــەی مــار و مێــرووە و هیچــی بەســەردا تێناپــەڕێت و دەزانێــت لــە هەرچــوار پارچــەكەو وئــەورووپاش چــی دەگوزەرێــت لــەوەی پەیوەستە بە كورد و كێشـەی كـوردەوە, ئـاخر لـە كاژێكـدا زانیـاریی وەهـا كرنگ و هەستیارمان پێدەگەیشت كە شانازیی بە دەسگا هەواڵگرییە فراوان و باڵ درێژەكەیەوە بكەین كە دەستی دەگاتە هەموو شوێنێك ! توومــەز ئـەو زانیارییانـە لــە دەسـگایەكی دیكـە یـا بەرپرسـێكی ناسـراوی دەسـگایەكی

هەواڵگرییەوە دەهاتن !! کورد دەڵێت (ئاش لە خەیاڵێك و ئاشەوان لە خەیاڵێك)

هەرچۆنێك بێت دکتۆر نەبەز با حەمەی عەزیزیش ناسنەکات, بەڵام کاك محەمەد پێشتر ئەندامی کۆمیتەیەك بووە بەناوی سەرکردایەتیی کاژیك کە جەمال نەبەزیش یەکێك بوو لە ئەندامەکانی و لە١٩٦٢ ەوە لەئەڵەمانیا دەژیی (سەرکردایەتیی کاژیك هەموویان بە یەکسانیی پلەی ئەندامانی سەرکردایەتییەکەیان هەبوو, سکرتێر یا سەرۆك یا رابەر دیارینەکرابوو, پاسۆکیش هەروابوو) مەگەر کاك ئازاد مستەفا حەزیدەکرد بە سکرتێر ناوببرێت,یا هاوبیرانی پاسۆك حەزیان دەکرد ئەوانیش وەك لایەنەکانی گۆڕەپانی حیزب حیزبێنەی باشووردا ئەوانیش سکرتێریان هەبێت. لە نێو ئەوانەدا تەنها یەکێتی نیشتمیانی کوردستان سکرتێری گشتیی هەبوو کەلە رۆژی دامەزراندنییەوە لەساڵی١٩٧٦داهەتا ئەمساڵیش٢٠١٦هەر لە پۆستەکەیدایە هەرچەند دەمێکیشە نەخۆشی برستی لێبڕیوەو لە پەلوپۆی خستووە.

ئەوەی لەم بوارەدا زۆر جێگەی سەرنجە,ئەم پرسیارە خۆی دەسەپێنێت: چۆن کاك حەمەی عەزیز کەچاك دەزانێت دکتۆر نەبەز لەئەڵەمانیایە و هەرنەبێت وەك دوکورد لەغەریبیی , دوکوردی خەڵکی سلێمانی, نەك سەردان ودیدەنیی , هەواڵ پرسییەکیشی نەکردووە و بگرە خۆیشی لێ ئاشکرانەکردووە , ئەوە یەك , یەکەودواش لەملاوە مامۆستا نەبەز بەپارە

یارمەتی کاك حەمەی عەزیز دەدات و لەولاشەوە کاکە حەمە مانگانەی بۆ کوردۆ عەلی بڕیوەتەوە؟ سەیرە , بانێکەو دوو هەوا, یا رۆن رژابوو؟ ئەم پرسیارەم راستەوخۆ رووبەڕووی کاك حەمەی عەزیز کردەوە لە دانیشتنێکدا لە سلێمانی پالاس بە ئامادەبوونی دکتۆر ئەبوبەکر عومەر,لە وەلامدا وتی(سەر لەبەری ئەو قسانە درۆن,هەرگیز نەکڕوزاومەتەوە, من ئەوە چەندین ساڵە بەدەست دوو جۆر شێرپەنجەوە دەناڵێنم,گەدەم نییە,بەتەواوەتیی دەریانهێناوە نەکروزاومەتەوەو ناکڕووزێمەوە, ئێدی ئەوکات سپوساغ و لە هیچم کەمنەبوو,بۆ کڕوزاومەتەوە؟جەمال نەبەز هاتۆتە ماڵی من و وەك دیاری کە لە کوردەواریدا باوە پارەیەکی بە منداڵەکانم داوە.)

لا.٧٢: " حەمەی مستەفاکەینوبەینێکی رێکخست, ئاراس وەلی(کە ئێستە لە سوید دەژی)لەگەڵ خوشکەزایەکی جەلالی حاجی حسەین کە نێوی نیازە, حەمەی مستەفا هانی دابوون بۆ کوشتنی جەواد, بەلام جەواد هاتە دەست و پیلانەکە سەری نەگرت بۆیان."

** ئەو جۆرە کارانە ١٩٧٥ لە پێنجوین دەستی پێکرد : فرمانێکی رەش بۆ لەناوبردنی کاك فوئاد حەمەئەمین سەڕاج کە مەنجەلێك ئاوی لەکوڵ بکرێت بەسەریدا! خوێنەر دەخوازێت بزانێت ئەو کەینوبەینە چۆن بووە , دەشێت لە ئاوی لەکوڵ سەیرتر بووبێت ؟ حەمەی مستەفا بۆ هەوڵی کوشتنی جەواد مەلا دەدات ؟ ئەی هاتنە دەستەکەی کاك جەواد چۆن بووە,

یا دکتۆر نەبەز تەنها مەبەستی ئەوەیە کاك جەواد پیشتر پێیزانیوەو فریای خۆی کەوتووە یا دەستی گەیشتۆتە چەك و چنگ لەسەرشان هەڵیبڕیون؟ ئەو خوشکەزایەی شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسەینم دەناسیی, لەشاری کوێلن _ ئەڵەمانیا لە دوکانێکی خواردەمەنی خێرا (ئیمبیس)کاریدەکرد ,ئەم دواییانە پرسیارم کرد لەو دووکانە نەمابوو.

لا.٧٣ : مامۆستا باسی شێخ ئەحمەدی نەقیب دەکات کە محەمەد مستەفا فەرمانیداوە بە کوردۆ عەلی ئەم پیاوە لە ڕێکخراوی خوێندکارانی سۆسیالیستی کورد لە ئەورووپا(سۆکسە)دەربکرێت چونکە ئێران رازی نییە! کوردۆش دەڵێت برادەری جەمال نەبەزە وناتوانین دەرییکەین بەلام بەئاشکرا لەنێو خەڵکدا وتبووی ئەحمەد نەقیب پیاوی ئەمەریکایە. ئەوەی پێدەوت و نانی ماڵەکەشی دەخوارد! هۆیەکەش ئەوەیە شێخ ئەحمەد دوای هەرەسی شۆرشی ئەیلوول چۆتە کۆنسولاتی ئەمەریکا لەتاران و داوای کردووە فریای کوردبکەون و ئەگەر ئەوکارەبکەن ئەم ئامادەیە خۆبەخشانە هاوکارییان بکات بەلام ئەوان ویستوویانە هاوکارییان بکات و پارە وەرگرێت, ئەمیش ئەوەی قبوول نەکردووە. ئەم راستییەش لەوبەڵگەنامانەدایە کە شۆڕشی گەلانی ئێران دەستی بەسەرداگرتن و بەزەقیش تۆمارکراون, وەك خۆی و بەفارسیش بڵاوکرایەوە. ئینجا نەبەز دەڵێت " ئەحمەد نەقیب هەتا مرد سەربەرزانە و بەرەنجی شانی خۆی دەژیا بەلام کوردۆ پەنای بردە بەر پارتی و یەکێتیی و سەری شۆڕکردەوە بۆیان..."

**بەندە بنەماڵەی نەقیب لەنزیکەوە دەناسم و هەتا ساڵی١٩٦٠ماڵی نەنکم بەرامبەر ماڵە گەورەکەی ئەوان بوو,چەند هەنگاوێك سەروو مزگەوتی ئەوقاف _ سلێمانی, ماڵی خۆشمان٥٠٠مەترێك سەرووتر بوو . بەڕێز شێخ ئەحمەد نەقیب کوڕی شێخ رەوفی کوڕی سەید نووری نەقیب و لەساداتە هەرە ناسراوەکانی گڵەزەردە و لە هەمان بنەماڵەی شێخ

مەحموودی مـەلیکی کوردسـتانە ومزگـەوتی نـەقیب لەسلێمانی بەهیمـەتی ئـەوان و لەسـەر زەوی ئـەوان دروسـتکراوە, ئـەو ملّکانـەی دەور و پشـتی مزگەوتەکەش ئەمبەر و ئەوبەر کە بازاڕە گەورەکەی نەقیب بەشـێکێتی.لەو بەڵگەنامانـــەی خوێنـــدکارە شۆڕشگێڕەکانی(ســـەربەئایەتوڵڵاخومەینی) لەکونسولخانەی ئەمەریکادا لە تاران دەستیان بەسـەرداگرت (هەرچـەند بـە ئـامێری تایبـەتیش ونجڕونجڕکرابـوون),دواتر مۆنتاژکرایـەوەو لـە شـێوەی کتێبێکـدا بـە چـەند بـەرگێك چاپکرا,بەڕێزان حەمـەی حـاجی مـەحموود و عەبـدوڵڵائاگرین وەك شـاندێکی پـارتیی چـوبوونە ئێـران ئـەو کتێبـەیان پێدابوون, لـە یـەکێك لـە بەڵگەنامەکانیـدا راپۆرتیـك لـەبارەی ئەوبنەماڵـە بـەڕێزەوە هەیـە و باسـی بـەرێز شـێخ رەوفـی سـەید نـوری دەکـات کـە دژی تورکەکان بوون و هەواداری ئینگلیزیش نەبوو.

کوردو(ســـەروەر عـــەلی) ئـــەنجامی نەخۆشـــییەکی درێژخایـــەن رۆژی ٢٠١٦/١٢/١٨لە شاری سلێمانی جوانەمـەرگ بـوو, بـەو پێیـەی کەوتۆتـە پەرێزی ئەوانەی سەردەمی کێشەی نێـوان ئیمـام عـەلی وموعاویـەی کـوڕی ئـــــەبو ســــــوفیانەوە کـــــە دانیشـــــتوانی مەکـــــە پەنـــــدێکیان بەبەردابڕیبوون(لەســەرخوانی معاویــە دەلــەوەڕی و لــەدوای عەلییــەوە نوێژدەکات) ...ئەوان کە ناتوانن شێخ ئەحمەد لە نوکسە دەربکـەن چونکە برادەری جەمال نەبەزە, ئەی چۆن دەیانەویت خودی جەمال نەبـەز پەڕبکـەن, وەك لەلاپـەڕە ٧٩دانوسـراوە:(**بڕیـاری پـەڕکردنی جـەمال نەبـەز پێویسـتیەکی**

مەوزووعییە.) جگە لەمەش ئەگەر وەهابێت کە(**محەمەد** مستەفا فەرمانیداوە بە کوردۆ عەلی, شێخ ئەحمەد لە (نوکسە)دەربکرێت چونکە ئێران لێی رازیی نییە, دەڵێین ئاخۆ ئەوانیش بە دەهۆڵی ئێران هەڵدەڕین ؟جگە لەوەش ئێران کە لە شێخ ئەحمەد نەقیبێکی ناسراو و میانڕەو رازی نەبێت لەنێو پاسۆکدا بێت , چۆن لە پاسۆك رازییە کەئالآی سەربەخۆیی کوردستانی گەورەی بەرزکردۆتەوە. ئینجا پارتیش و ئێرانیش حەزدەکەن یەکێکی وەك دکتۆر جەمال نەبەز بگەڕێتەوەکوردستان و بکەوێتە بەردەستیان , ئاخر ئەو لەئەورووپا مەلێکی بەرزەفڕە , کەگەڕایەوە دەبێتە بەندی قەفەز, ئەمە جگە لەوەی خۆمامۆستا سەری بەماڵی ئەمەریکاشدا نەکردووە .

لا ٧٨: رۆژێك دوای کۆنگرە, کۆردۆ دەچێتە لای مامۆستا و دەڵێت بەبۆنەی هاتنی کاك جەلالەوە دانیشتنێکی چوارقۆڵی دەکەین, تۆ,من ,کاك جەلال , کاك محەمەدمستەفا. نەبەز دەڵێت با ئەندامانی کۆنگرەش ئامادەبن.کوردۆ دەڵێت " بۆخاتری خوا ئابڕومان دەچێ, دوورنییە کاك جەلال قسەی زۆر رەق بە کاك محەمەد مستەفا بڵێ... لەو دانیشتنەدا کاك جەلال قسەی وای بە محەمەد مستەفا گوت, ئەگەر بەخۆی بگرتایە دەبوو بگریایە, دەمی بۆ بەتەڵەی تەقیو, کوردۆ ئەلیش دەمی نەکرایەوە. "

**شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسێن سامێکی بەسەر پاسۆکەوە هەبوو, ئەوەش لە جەربەزەیی خۆیی وگیانی رووبەڕووبوونەوە و پێشتر هاتنە دەست و بەردەوام ئامادەییش بۆ پەنابردنە بەر توند و تیژیی وچەك بۆ یەکلاییکردنەوەی کیشەکان و ئەزموونی ساڵانێکی پێشمەرگایەتی(ناوشار ـ ناوخۆ) وشاخ و ناسیاویی و دۆستایەتییەکی فراوانیش بەدەور و بەرەوە ,بەڵام ئەو برادەرانە توانای داکۆکیکردنیك , پاکانەکردنێکیشیان نەبوبێت و

بووبنە(مقەبا)،ئـەوە جۆرەگومانێـك لای خوێنـەر دروسـتدەكات كـە خـاڵی لاوازیان لەدەسـت كـاك جەلالـدا بووە.بـەڵام دەتـوانین بپرسـین ئـەوان ئەگـەر زاتیان نەبوو لەبەردەم ئەودا دەم بكەنەوە،ئەی چۆن توانییان لە بـەڕێوەبردنی پاسۆك كاركەناری بكەن؟

لا.٨١، ٨٢:" بـەر لـەمردنی حەمـە مسـتەفا، فـەرهاد شـاكەلی و شـێركۆی هـەژار چەندلا پەڕەیەك بەناوی ئەوەوە دژی كاژێك بلاَودەكەنەوە بەلاَم هەر لەو ماوەیەشدا ئەوانەی پاسۆكیان بەڕێوەدەبرد ،تكا لە مامۆستا ئەحمەد هەردی دەكەن كە یەكێكە لە دامەزرێنەران و رابەرانی كاژێك ، پاسۆك بگرێتە دەست خۆی."

" مامۆستا هەردیی لەتارانەوە تەلەفونیكرد بۆم و گوتی(شتێكی وا هەیە تۆ دەڵێیت چی؟ گوتم تۆ ئازادیت و خاوەنی بڕیاری خۆتیـت، بـەلاَم ئەگـەر بـیروڕای مـن دەپرسـیت، تـۆ سەرپەرشتییان بكەیت لەكەسێكی دیكە باشترە. گوتی(بارودۆخی ئێرە زۆر خراپ بووە) گوتم لێرەش بەناوی محەمەد مستەفاوە چەند لا پەڕەیەك دەرچـووە ئەگـەركرا دەینێـرم بـۆت. مامۆستا هەردیی ماوەیەك سەرپەرشتی پاسۆكی كرد، پاش ئەوەی كەنووسـینەكەی دژ بــە كاژێكی پێگەیشت، داوای لە سەركردەكانی پاسۆك كرد بێزاریی خۆیان دژ بـەوە دەربـبڕن. ئەوانیش دەڵێن (هێندە راوەستە تا لاشەی محەمەد مستەفا دەگاتەوە كوردستان و دەنێژرێت، ئەوجا بەسەرچاو) ئەوان ئـەوەیان نـەكردو مامۆسـتا هـەردیش دەسـتبەرداریان بوو،لـە وتووێژێكیشدا لەگەڵ كەناڵی مید تی ڤی، زۆر بە توندوتیژی دژی پاسـۆك قسـەی كـردو بەرگریی بۆ هەڵوێستی من كرد."

" كەمامۆستا هەردیی وازی لەسەرپەرشتكاریی پاسۆك هێنا، پاسۆك بـەهۆی خزمایـەتیی ملازم شوان و ئەبدوڵلا ئاگرینەوە كەوتە دەست ئەبدوڵلاو ئەوەبوو ئەویش فرۆشتی بە پارتی، بەرامبەر بە وەرگرتنی هێندەك پلـەو پـارە و لـە حكوومـەتی پارتیـدا كـرا بەئەنـدامی سەركردایەتیی پارتی و پلەی دكتۆرا وپرۆفیسۆری پێدرا بەرامبەر بـەوەی پاسـۆكی كـرد بەخۆڵەمێش."

" لەو رۆژانەدا کە پاسۆك دەفرۆشرا بە پارتی, نامەیەك لە ملازم شوانەوە هات بۆم کە باس لەبارودۆخی خرا پی خۆیان دەکا. ئەز چۆن وەرامی حەمەی مستەفام نەدایەوە وەرامی ملازم شوانیشم نەدایەوە, چونکە کارەکە بەدەست خۆیان بوو, لەبەرئەوە پێویستە جامە ژەهرەکە, وەك مامۆستا هەردیی لەهۆنراوەیەکدا دەبێژێ, بنۆشن. پاش ماوەیەك ملازم مەنسووری حەفیدیش نووسیبووی بۆم کە وازی لە پاسۆك هیناوە."

** ئەم هەڵوێستەی مامۆستائەحمەد هەردی کە یەکێکە لەبیرمەندەکانی کورد , ئەگەر بیرمەندمان هەبن , پێویستە زۆر بەرز بنرخێنین .دوای هەرەسی شۆڕشی ئەیلوول چووینە خزمەتی بۆ ماڵەوە , وتی کورد ئەو شۆڕشە گەورەیەی دۆڕاند, ئەمە کارەساتێکە گورچکبڕ, کورد هەڵدەستێتەوە وشۆڕشیش دەکاتەوە بەڵام بۆ گەیشتن بە ئامانج باشترین ڕێگەچارە ئەوەیە رووبکاتە زانست , خوێندن و خۆپێگەیاندن . یابانەکان وەك ئێمە جەنگیان دۆڕاندو ژێرکەوتن بەڵام بیریان لە تۆڵسەندنەوە نەکردەوە , بەجۆرێکی دیکە هەستانەوە و هەموو جیهانیشیان سەرسامکرد بە پێشکەوتنی تەکنۆلۆژیاو بەرهەمی پیشەسازیی و مارکەی باوەڕپێکراو. هەر ئەوەش ڕێگەچارەی کوردە بۆ هەستانەوەو قەرەبووکردنەوەی شکستە مێژووییە گەورەکە.بۆچوون و پێشبینییەکانی مامۆستا هەردیش هەروا دەرچوون,شۆڕشی نوێش١٩٧٦هەڵگیرسایەوەو راپەڕینە جەماوەرییەکەی بەهاری١٩٩١یشی بەدوواداهات,کوردی بەکوێ گەیاند؟ ریگەیەك پڕ لەکۆسپ و تەگەرەو هەورازو نشێو,پەرلەمانێکی ئیفلیج و پەکخراو,حکومەتێکی شەلوشکست لەسەر دوو دارشەق وەستاوە هەندێك لایەنی ئاوەدانیی لێدەرچێت سەرلەبەری بەرنامە وپرۆژەو ئەنجامەکانیش سەقەت و سەقەتتر و سەقەتترین

و سـەیرترین حکومـەتی ئـەم سـەرزەمینەیە.کار و ئـەنجام بـەو تەمەنـە هەڵکشاوەیەوە کەشاندەداتە بەر ئـەو ئەرکـە گرانـەی رابـەریکردنی پاسـۆك, هەموو هاوبیرانی کاژیك و نەتەوەییـەکان پشـتگیریان دەکـرد , بەتایبـەتیش لەبەر چەند هۆیەك :

١ ـ بەو هیوایەی دەنگورەنگی کاژیك بگەڕێتەوە نێو ناوان , ئەگەر چـی بـە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆش بێ .

٢ ـ پڕکردنەوەی کەلێنە گەورەکەی پاسۆك لە نەبوونی رابەرێکی روونـاکبیر و بەئەزموون و ناسراو.

٣ ـ رزگارکردنی بزوتنەوەکە لەو سنوورە تەسکە کە هێـزو پێـزی لێبڕیبـوو , رێگەی بڵاوبوونەوەو گەشەسەندنی نەدەدا .

٤ ـ بـەهێزکردنی بزوتنەوەکـە , بـە رادەیـەك بگاتـە ئـەو ئاسـتەی بتوانێـت لـەرووی یـەکێتی نیشـتمانی یـا پارتیـدا خۆڕابگرێـت و توانـای ململانێـی پێشمەرگانەی هەبێت بەرامبەریان , ئەو کاتەش دەتوانێ کاریگەریی لەسـەر رەوتی گشتیی شۆڕشەکە دابنێ بەلای ئامانجە نەتەوەییەکاندا.

ستافەکەی مامۆستا هەردی بریتیبو لەکوڕەکانی خۆی کاکە ئاسۆس و کاکە رێبین و پوورزاکانیان کاکە ئاری وکاکە دیاری قادر بەگ کە پـورزای منیشـن و تۆفیقی نووری بەگ کە دەبێتە مامی کاکە ئاری ودیـاری بەرپرسـیی لقـی سـلێمانی پاسـۆك , بـەڵام مامۆسـتا هـەردی بـاری تەندروسـتییەکەی زۆر

سازنەبوو, بەتایبەتی کە هەر لەمێژبوو هەناسەبرکێ(رەبوو)ی لەگەڵدابوو, بارودۆخی پاسۆکیش لەبارنەبوو,کادرە باشەکانی کە کۆمەڵێك ئەفسەری سوپابوون, شەهید بوون یا دانیشتن , بەڵام دەبێت بپرسین ئەو ژمارە زۆرە ئەفسەرە بۆ کشانەدواوەو دانیشتن ؟ ئەوە جگە لەوەی مامۆستا هەردی کاژیکانە کاریدەکرد, یانی کوردایەتی دەکرد, بەڵام ئەوان بەسەرێك حیزب حیزبێنە و بەسەرێکیش سیاسەتبازییان دەکرد, کە بریتییە لە هەموو شتێك لەپێناو بەرژەوندی تەسکی حیزبدا.ئەمە سەرەڕای ئەوەی نە یەکێتی و نەپارتیش نەیاندەویست رێکخراوێکی نەتەوەیی بەهێز لەگۆڕەپانەکەدابێت. نامەیەکی مەلا بەختیار دەست پاسۆك کەوتبوو, لەسەرەتای دروستبوونەوەی شۆڕشی نوێدا بۆ بەرپرسیی یەکێتی لە شارباژێر ,محەمەد (ناسراو بەحەمەی عەتێ)ی ناردووە: پاسۆك هەتا ژمارەیان دەبێتە ١٠٠ نەفەر مەترسییان نییە, بەڵام لەوە بترازێت لێیاندەن!

** پاسۆك بەهۆی خزمایەتی کاك عەبدوڵڵا ئاگرین و ملازم شوان نەچووە دەست عەبدوڵڵا ئاگرین ,کاك شوان دوای راپەڕین کچێکی کاك عومەرمەحوی(سۆران مەحوی چیرۆکنووس) برای کاك عەبدوڵڵای خواست. عەبدوڵڵاو شوان نێوانیان خۆشنەبوو, هەریەکەشیان هەوادارانی خۆی هەبوو, ئەو هاوبیرانەی رۆژی شیرینی خواردنەوەکە ئامادەبوون , دووبەشی نەیاربوون, بەشێکیان مولازم شوان بانگیکردبوون(ماڵی زاوا) وبەشێکیشیان کاك عومەرمەحوی و عەبدوڵڵای برای بانگیانکردبوون(ماڵی بووکێ) وەك

رەنگدانەوەی ئەو ناتەباییە,کاك عومەرشەمەیی روویکردە من وبەدەنگی بەرز و بەشێوەیەك هەموان بیبیستن وتی (من ماڵی زاوا بانگیان کردووم!) ئەو ومامۆستا فایەق عارف و چەندکەسێکی هاوبیری کاژیك , هاودەنگی شوان بوون, عەبدوڵڵا بانگی نەکردبوون . پاسۆك لەچەند قۆناغێکدا بۆ یەکێك دەگەران لەدەرەوەی بازنە تەسك و داخراوەکەی خۆیان کە بەشێك نەبێت لە کێشە قوولەکانی نیوان کەسە دیارەکانیان کە رێگەی نەدەدا کادیری نوێی تێدا دەربکەوێت. ژمارەیەکی کەمیان رووناکبیر بوون, وەك مولازم کەریم و ئازادمستەفاو مژدە تاهیر, رێباز .... عەلی بەگی جاف کەدانرا بەئەندامی سەرکردایەتی , دوبە دو لەماڵی ئەوان دانیشتبووین وتی : (برا, ئەمانە زۆر وێرانن ئەی هاوار روناکبیرێکیان تیانییە.) مولازم شوان گروپێکی لە خۆی گردکردەوە لەو هاوبیرانەی لە مولازم کەریم وعەبدوڵڵا ئاگرین رازی نەبوون,زۆرینەیان خزمەکانی خۆی وخزم ودەروێشەکانی کاك ئازاد مستەفا بوون,چەند هاوبیرێکی کاژیکیش وەك مامۆستا فایەق عارف , جوانەمەرگ عومەر شەمەیی, فوئاد سەڕراج,بەڵام لە یەکەمین کۆنگرەی پاسۆکدا شکستیان بە رکەبەرەکانیان نەهێنا...

عەبدوڵڵائاگرین لە یەکەمین کۆنگرەی پاسۆکدا ,ئەوەندەی من بزانم بەشێوەیەکی دروست و ئاسایی هەڵبژیردرا و دەستی کەس و لایەنێکی بەپشتەوە نەبوو, شەهید مولازم کەریم لەویدا بازیکی بەسەرمولازم شواندا دا و ژمارەی دەنگەکانی زۆر لەسەر بوون ,کاریگەرییەکەشی زەق زەق بە مولازم شوانەوە دەبینرا کە چەند نیگەرانە. دوای ئەوەش کەچوونەنێو

پارتیشەوەو بوونە ئەندامانی سەرکردایەتی ,عەبدوڵڵا ئـاگرین پێشـتر چـەند گفتو و بەڵێنێکی بۆ خۆی, کـەریم , شـوان ,مـژدە وەرگرتبـوو, هەربـەوەش رازیی کردن بڕیاربدەن بچنە نێو پارتییەوە, ئەگەرنا مولازم کەریم نەدەچـووە ژێر ئەو بارە کە هەرگیز بیریشی لێنەکردبووەوە و لە یەکێتیشەوە نزیکتر بوو وەك لە پارتی و لەگەل مەسعود بارزانیشدا نیوانی ناخۆشبوو.کاك عەبـدوڵڵا لەهەلۆەشاندنەوەی پاسۆك بەتیریك دوو نیشانی شکاند و کردیشـی بەمنـەت بەسەر پارتییەوە کە حزبیکی پاکی پیشکەش دەکا.هەرچەندە پاسۆك سەنگ وقورسایی هێزی پێشمەرگەی ئەوەندە نەبوو بـەڵام بـۆ پارسـەنگی تـەرازووی هیزەکـانی بـەرەی کوردسـتانیی زۆرگـرنگ بـوو .ئـەو کاتـە مـام جـەلال لەدیمەشـق بـوو, بروسـکەی بۆمەکتـەبی سیاسـی یـەکێتی کردبـوو (هەرچۆنیك بێت نەهێڵن ئەو یەکگرتنە بکرێت هەتا خۆم دیمەوە.) لەو رووەوە کاك عومەری سەید عەلی بـەمنی وت (کـوڕی بـاش, هـەر بۆبەرژەوەنـدیی خۆتان پرسێکتان بەئێمە بکردایە). هۆنراوەکەی مامۆستا ئەحمـەد هـەردیش کـە هـەر وشـەیەکی مروارییەکـەو قوولبوونەوەیـەکی فەلسـەفییە, وەهـا وەستایانە لە فۆرمێکی ناسکدا هۆنیویەتییەوە, هەتا کـورد مـاوە هۆنـەر و هۆنراوەکەی بەنـەمریی دەمێننـەوە . مامۆسـتا هـەردی هـۆنراوەی کەمـە بـەڵام ئـەو کەمـە هـەر هـەموی دوڕو گەوهـەرە وەك ئـەو مریشـکەی کـەم هێلکـەی دەکـرد, بـەڵام کـەدەیکرد هێلکـەی مـرواری دەکـرد! سـەرەتای هۆنراوەکەی مامۆستا هەردی :

کەجامی شەرابت خستە سەر لێوت غەشیمانە

ئـەگەر ژەهریشی تێدابێ گوناهی خـۆتە بیزانە

هەڵە یاخو گوناهت کرد,لەکاتیکا کە بێهۆشیی

سزاو تاڵاوی هەرچی بێ , ئەبێ وەك بادە بینۆشی

ل.٨٣: "سۆکسە بەرەسمی لە ٢٠٠٥/٤/٢٢دا هەڵوەشایەوە" پێشتریش نوکسە لە٣/٩/١٩٧٧دا هەڵوەشابووەوەوە,کاژێکیش پە نجاسـاڵە نـەهیچ بلاڤـۆکێکی لەکوردسـتان بڵاوکردۆتـەوەو نەهیچ چالاکییەکی پیشانداوەو پاسۆکیش لە ١٩٩٣وە تواپەوە, هەمووشـیان لەسـەر رێـازی نەتەوەیی بەرێوەدەچوون .

** ئـەوە چ دەردیـك بوونەیدەهیشـت ئـەو بزوتنەوانـە بکەونەسـەرپێ, شکستەو ئیفلیج ئاسا بەهەموویەکدا (هەڵدەسورا)؟ ملازم شـوان جارێکیـان وتی: وەك (أصحاب ألکهف) ئێمەش حـەوت پێشـمەرگەو سـەگێك بـووین . سەرانی کاژیك هەڵبـژاردە و پوختـەی روونـاکبیرانی کوردبـوون و لێوەشـاوەو بەهیمـەتیش بـوون , بـەڵام هـەرزوو مامۆسـتا عەبـدوڵڵا جەوهـەر, دکتـۆر ئیحسان فوئاد ئینجا مامۆستا محەمـەد سالح (سـاڵح هێتلـەر) , مامۆسـتا غەفور ئەمین , مامۆسـتا فەرەیـدوون عـەلی ئـەمین و دوای ئـەوانیش کـاك شـــێرکۆ بیکەس,مامۆســـتا حەمەعـــــەلی فەرەج,عەبدولفـــــەتاح عەبدولرەززاق(مەلافەتاح) ودوای هەموانیش مامۆستایان هـەردی و فایـەق عارف و کامیل ژیر گومانیان نەما کە بزوتنەوەکە هیچی لێسـەوزنابێت.... ئەمە جگەلەوەی کاژیك هەر لەسەرەتاشەوە خەباتی خۆی تێکـەڵ بـەپارتیی

کـرد و بووبـە کـراس سـووری بەرلەشـکر و نـەیاران و ناحـەزانی پـارتیی و دوژمنەکانیشـی وەك باڵەکـەی مەکتـەبی سیاسـیی ,پـارتی کۆمۆنیسـت ,حکومـەتی عێـراق بـی سـێو دوو دوژمنایـەتی کاژیکیـان دەکـرد... ئـەو شـیوەی کـاری نهێنییـەش بەکـەس قـووت نەدەچـوو بـەلام ئەوانـەمان کـە هەتا ١٩٧٥وهەرەسی شۆڕش ئەیلوول مابووینـەوە.وەك فـەرمانی سـەربازیی پیڕەویماندەکرد و باوەڕیشمان پێینەبوو.

لا.٨٤: مامۆستا رازیی نەبووە دەستپێکی پەخشی بەرنامەکانی سـەتەلایتیN.R:T بـە چـاوپێکەوتنێکی ئـەو دەسـت پێبکـات , چـونکە نازانێـت ئـاخۆ سـەربەخۆن یـان سەربەحیزبێکن و ناشزانێت سەرچاوەی داراییەکەیان لەکوێوەیە , ئەمەش دەبێتە هـۆی ئەوەی ئەوانیش لەبەرامبەردا چاوپێکەوتنێك لەگەڵ کاك عەبدوڵڵا ئاگرین دا سازبکەن بۆ ئەوەی گوایە بەدڵی بەرنامەکە قسە لەسـەر کاژیـك بکات.سـەربەخۆبوون دەمێکـە رەها نییەو بۆتە پرۆسەیەکی رێژەیی, بەو پێوانەیە ئەو کەناڵە دەیتوانی لە بری دکتـۆر نەبەز (سەرێکی) لە سەرەکانی ئەو حیزبانە بـانگ بکردایـە.ئاخۆ میـدیای سـەربەخۆ هەیـە, یـا سەرچـاوەی دارایـی خـۆی ئاشـکرابکات؟برا ئـەو شـتانە لە(نهێنییـەکانی پیشەکەیە) رۆژێکیـان لـە ئەڵـەمانیا ناسراوێکی(ئیسـلامیی) میوانمـان بوو,شووشـەی ئاوەکـەی بـەردەمی هـەڵگرت و وتی:ئـەم ئـاوە حەڵاڵـە؟ وتم براله,نـە گۆشـتەو نـە شیرەمەنیشە, بڵێی هی بەراز یا گوێدرێژە!ئاو پاك و پیسی هەیە, نەك حەرام و حەڵاڵ.

** بەشبەحاڵی خۆم باوەڕناکەم ئەو چاوپێکەوتنەی دکتۆر ئاگرین سـیناریۆ بووبێت . لەوبارەیەوە لەگەڵ ئامادەکارو پێشکەشکاری بەرنامەکەدا , کـاك فەیسەل قسەمانکرد, ئەویش بۆچوونی تایبەتی خۆیی هـەبوو بەرامبـەر ئـەو

کاژیکانەی چاوپێکەوتنی لەگەڵداکردوون . هۆیەکە لای دکتۆر ئاگرین تەنها خۆدەرخستنە لەمیدیاکاندا بۆ پاککردنەوەی پەرێزی خۆی لەوهەموو تۆمەتانەی رووبەڕووی دەکرێنەوە,جا چەندی راستە و چەندی بێبناغەیە, کورد چاوی کراوەتەوە و مێژووش شەرم لەکەس ناکات.

لا. ٨٥, ٨٦ **"بەلام بەهەڵبژاردنی ئەبەئاگرین بۆگێڕانی ئەو رۆڵە بە پەندبووانەیە, دەریا نخست کە نەك هەر سەربەخۆنین بەڵکو لەرامیاریشدا گێل و نەزانن,خۆ ئەگەر مەبەستیی N.R.T زانیاری مێژوویی بووایە, دەبوو هیچ نەبێ پرسیارێکی لە دکتۆر بەرهەم ساڵحیش بکردایە,چونکە جەنابی دوومانگ و پێنج رۆژ(بە پێی زانیارییەك کە لە مامۆستا ئەحمەد هەردیم بیست)ئەندامی کاژێك بووە. ئەوجا حکومەتی بەئس ناردوویەتی بۆ لەندەن بۆخوێندن... ئەبەئاگرین ئەوکەسەیە پاسۆکی فرۆشت بە پارتی.... ئەوجا بەرامبەر بەچی وا پاشلی پیسی خۆی دەرخستووە...خۆی هەڵدەکێشی پڕ بە کراسێ, وەك ئەوەی کەس نەیناسێ, چونکە پێیوایە کە بەڕێزان ئەبدوڵلا جەوهەر وئەحمەد هەردی و فەرەیدوون ئەلیی ئەمین و ئیحسان ئەبدولکەریم کۆچیدواییان کردووە, هەر درۆیەك بفرۆشێ بەنرخی رۆژ لێیدەکڕدرێ. ئەوە نازانێ کەهێشتا هی وامان کەباش دەیناسن و ئەگەر چەند وێنەیەکی لەگەڵ دامەزرێنەرانی کاژێك بلاوبکاتەوە, ئەوە ناگەیەنێ کە پاشلی پاك بووە.ئەبە ئاگرین دەبێژێ پاش جیابوونەوەی ئەبدوڵلاجەوهەر لەکاژێك و چوونی ئیحسان فوئاد بۆخوێندن لە مۆسکۆ,کاروباری کاژێك کەوتە دەست دووکەس, کاروباری رێکخراوەیی کەوتووەتە دەست جەنابی لەکوردستان و کاروباری نووسین کەوتۆتە دەست بەندە(جەمال نەبەز), ئەوەش باش دەزانێ کە لە پاش١٩٦٤/١٩٦٥وە کاژێك لەکوردستان هیچ جۆرە چالاکییەکی نەبووە..."**

** دکتۆرعەبدوڵلا ئاگرین حەزلەخۆدەرخستن دەکات, **زۆربەی هەرە زۆری رۆژهەلاتیانیش مێژووی سیاسیی , کۆمەلایەتیی یا وێژەیی وهونەریی خۆیان بەراستی ناگێڕنەوە, هەندێك کەسیش لە پاش مردووان ئینجا**

قســـان دەكـــەن... كـاژيكيش هــەتا هەرەســی شۆڕشــی ئــەيلوول لــە بەهاری١٩٧٥دا, هێشتا لە بازنەيەكی تەسكدا جۆرە چالاكييەكی هـەبوو , نەك هـەتا ١٩٦٥/١٩٦٤ . مامۆسـتا عـەبـدوڵڵا جەوهـەريش جيانـەبووەوە بەلكو كشايە دواوەو دانيشت چونكە بەو ئەنجامە گەيشت كە (تۆز لە دەريـا هەڵناسێت) .دوای ئەو مامۆستايان ئەحمەدهەردی, فەرەيدوون عـەلی ئەمين, كاميل ژير وفايەق عارف مابوون . كاك فەرەيدوون دوای ١١ئـازاری١٩٧٠و گەڕانـەوەی لەشـاخ , لـەماڵی جيهـانی بـرای دابـەزيبوو لەگـەڕەكی ئـەزمڕ, لەگەڵ كـاك عـەبـدوڵڵا ئاگريـنـدا چـووين بـۆ بەخێرهاتنـەوەی, وتـی بـەنيازە يەكجاريی بچێت لە بەغدا دابنێشێ .

وينەگرتنيش گرنگييە ميژووييەكەی لەوەدا نييە ئەو كەسايەتييانە هەتاسەر دۆسـت وهاوكـاربن ,سـەددام و حەسـەن بـەكر زۆر وينـەيان پێكـەوە گـرت, هەروەها بارزانی و كەريم قاسم,مام جەلال و بارزانی مستەفا, مام جـەلال و نەوشيروان مستەفا.

** لــەبارەیN.R.T يشــەوە دەڵــێم ئــەو كەناڵــەی تەلــەفيزيۆن ســەر بەهەرلايەك بێـت , سـەربەئێران نييـە, ئەگـەر وابوايـە لەسلێمانی پـەلامار نــەدەدرا. مــەرجيش نييــە ئەگــەر سەرچـاوەی داراييەكــەيی دەرنەخســت, ســـەربەخۆنەبێت, چـــەند لەميـــدياكانی كـــورد سەرچـــاوەی دارايـــی و پاڵپشتەكانيان ئاشكراكردووە؟ لەوەش گرنگتر ئەوەيە لـە هـەر بوارێكـدابێت خزمـەت بـەكورد بكات.رۆژنامـەی تێگەيشـتنی راسـتی و گۆڤـاری پـەيام

لەسەردەمی پاشایەتیدا بەپارەو سەرپەرشتیی راستەوخۆی کونسولخانەی بەریتانیا لە عێراق و (مێجەرسۆن)ەوە دەردەچوون ,خزمەتی بەرچاویشیان بەزمان و وێژەی کورد دەکرد,مێجەر سۆن خەڵاتی نەختینەی ئەو نووسەرەکوردانەی دەکرد هۆنراوەیەك,وتارێك,چیرۆکێك بە کوردییەکی پاکوپەتیی بنووسن.

**دکتۆر بەرهەم و زۆری دیکەش کاژێك بوون, وەك فەرەیدوون عەبدولقادر, حەمەی حاجی مەحموود,شەهیدعومەری سالح مەنسوور,شەهید نوری شەریف, مولازم عومەر,ئەندازیارعوسمان عەبدوڵا برایمولازم عومەر , حامیدی حاجی غالیی...هاوبیر حەمەعەلی هەڵەبجەیی ئەو ناوانە پشتڕاستدەکاتەوەو دەڵێت:(بەڕێزان حەمەی حاجی مەحموود,حامیدی حاجی غالی,شەهید نوری شەریف ,شەهید بەختیاری مەجیدخان,مامۆستا سەید ئەحمەد(کارگێڕی لقی١٢یپارتی),وریابراخاس,فایەق براخاس,نامیق براخاس,شەهید جەمال(وەستامحەمەد),سەید فاتیح شێخ حەیدەر,کەریم عوسمانی ئەندازیار,عەلی حەمە سالح(عەلی فەیمە)حەمەی فەرەج چوارکلاوی,حەمەی غەفورشەریف) هاوبیر حەمەعەلی هەڵەبجەیی ئەوەش دەڵێت کە(مەفرەزە سەرەتاییەکەی شارەزوور کە ساڵی١٩٧٦شۆڕشی نوێیان لەو دەڤەرە هەڵگیرساندەوە شەش حەوت پێشمەرگەبوون زۆرینەیان لەو هاوبیرانەی کاژێك بوون).

وەرگرتنی کەسێك لە ڕێکخستنەکانی کاژیکداوەك وەرگرتنی کەسێك نەبوو لای پـارتی, یەکێتی,سۆسیالیسـت,پارتی کومۆنیسـت, هـاوبیران سـاڵانێك چاوەڕوانییان دەکرد بێنە نێو بازنە تەسـکەکەی کاژیکەوە..دڵنیاشـم دکتـۆر بەرهەم حکوومەتی بەعس نەیناردووە بۆلەندەن, بەڵکو لـە ڕێکخسـتنەکانی یـەکێتی نیشـتیمانی کوردسـتانداکاریدەکردو دەسـتگیرکرا,لەژوورێکدابووە لەگەڵ پێشمەرگەی دێرینی یەکێتی (سابیرکۆکەیی) و لەوبارەیەوە کاك سابیر لەکتێبی بیرەوەرییەکانیدا دەڵێت : ڕۆژێکیان کـوڕێکی پاکوخـاوێنی (قـژ بـە شـامپۆ) یـان هێنـا, ئێمـە گومانمـان لێـدەکرد, بۆسـبەینێ بردیـان و ئـیتر نەهاتەوە.ئەمە لەلایەك , ئەوەشم بیستووە بەرهەم ساڵح بەهۆی گۆڕینـەوەی دیلـەکانی میریـی لەگـەڵ ئەنـدامانی(ینـك) ئـازادکراوە و هـەر ئـەویش بـــوو١٩٧٦لـــەرادیۆی دەنگـــی ئەمـــەریکاوە یەکـــەمین جـــار هـــەواڵی هەڵگیرساندنەوەی شۆڕشی نوێی ڕاگەیاند.

**کۆمپانیای نالیاو تەلەفیزیۆنەکەو(چاڤی لاند)ش بەناوی بەڕێز شاسواری وەسـتا واحیـدی کەبابچـی گـوزەری ئاسـنگەرەکانەوەیە و سەرچـاوەی داراییەکەشی پارەی دکتۆر بەرهەم و(پشکی هاوولاتییانـە)و سـەتەلایتەکەو دواتـر چـاڤی لانـدیش کەوتـە بازنـەی ململانێکـانی نێـو سـەرانی یـەکێتی نیشتمانی کوردستانەوە وشاسوار بەر پەلاماری چـەند چـەکدارێکیش کـەوت وبەسەختیش زامداربوو.شاسوار پشتی بەهێز بوو,ئـەگینا ئـەوێکی تـەنیاباڵ بـە خـۆی وقەڵەمێکـەوە ناتوانێـت خـۆی بگرێـت. خالیـدی خولەسـوور

بــە١٦كــوڕی چــەك بەدەســت و جگەرگۆشــەی خــۆی و٣٠٠چــەكداری کەسوکارییەوە بەرۆژی نیوەڕۆ لەبەردەم ماڵەکەی خۆیدا کوژرا.

لا.٨٦: " قوربەسەریی کاژیك ئەوەبوو کەئەو جـۆرە کەسـانەی وەك ئەبــە ئـاگرین لــە ڕێی(پارتی گەلی کورد)ەوە کەوتنە نێو کاژیکەوە, گابەردیان خستە بەر ڕەوڕەوەی کاژیك و ئێستەش لەڕێی درۆ و دەلەسەوە نان و کەبابی پێوە دەخۆن... ئـەز کـەولاتم بەجێهێشـت لە١٩/٥/١٩٦٢دابوو, واتە ٣ساڵ دوای دامەزراندنی کاژیك, لەو سێ ساڵەدا ئەبە ئاگرین و محەمەد ئەزیز(حەمەی ئەزەدۆم) و شێخ محەمەدی هەرسین هیچیان پەیوەندییان بەکاژیکەوە نەبوو, ئەمانە لەساڵی ١٩٦٤ەوە پاش توانەوەی ئەوەی نێویاننابوو(پارتی گەلی کورد) کە ئەز هەر بەنێو بیستوومە, هاتنە نێو سەرکردەیەتیی کاژیکەوە. ئەمەش بەبێ پرسوڕای من و بێ ئاگاداریی من. ئەز یەکە مجار لە١٩٧٠دا, لەکاك کامیل ژیر, نێوی ئەوانەم بیست."

** ئەوەو چەندین شتی دیکەی گرنگیش کە دکتۆر نەبەز نە خـۆی ئاگـادار بووە و نە ئاگـاداریش کراوەتـەوە بـەڵکو زۆر درەنـگ و ئـەویش بەرێکـەوت گوێبیستیان بووە زۆر جیگەی پرسیارن و هـاوبیران وخوێنـەرانیش دەپرسـن : دکتۆر جـەمال نەبـەز بەهـەموو حسـابێك یەکێکـە لـە ئەنـدامانی دەسـتەی دامەزرێنــەری کاژیــك و سەرکردایەتییەکەشــی, کــە لــەو ڕووداوانــە ئاگادارنەکراوەتەوە, نهێنییەکی تێدایـە چـونکە هـیچ ڕێگرێکـی تـەکنیکیی لەئارادا نەبوو, پۆست و تەلەگراف و پەیوەندی تەلەفۆنیش لە نێوان عێراق و دەرەوەدا کراوە بوو, تاك و تەراش کوردانی هەندەران سەردانی کوردسـتانیان دەکـرد, ئـەی دکتـۆر نەبـەز بـۆ وەهـا درەنـگ و بەرێکـەوتیش ئـەو ڕوداوە گرنگانەی دیرۆکـی کـاژیکی بیسـتووە؟! ئـەوەش بۆخـۆی نهێنییەکـەو هـەتا زووتر ئاشکرابکرێت درەنگە و مـن دەسـتم ناگاتـە کلیلـی ئـەو نهێنییانـە

بەڵکو تـەنهاو تـەنها چـەند کەسـێك کـە تەمـەن درێـژبن هێشـتا لەژیانـدان دەتوانن گرێکوێرەی ئەو نهێنیانە بکەنەوە, بەتایبەتیش مامۆستایان کامیل ژیر و فایـەق عـارف و کـاك محەمـەد عـەزیز و دوورنییـە دکتـۆر عەبـدوڵڵا ئاگرینیش شتێك لەو رووەوە بزانێت .لە دانیشتنێکی تایبەتیی سێقۆڵێدا لـە ئوتیل سلێمانی پالاس (کاك حەمەی عـەزیز,دکتۆر ئەبوبەکرعومـەر, بەنـدە نوری کەریم) رۆژی٢٠١٦/١١/٢٣ دوای چەندین باسوخواس لێرەو لـەوێ لـە نۆرە قسەی خۆمدا وتم بەرێز من لە بەرگی یەکەمی کتێبی (چەند سـەرنجێك لە دوابەرهەمەکەی دکتۆر جـەمال نەبـەز, کاژێـك ١٩٥٩/٤/١٤پێشـخان و پاشخانەکانی)ئەوەندەی پەیوەندی بە ئێوەوە و هەر کەسێکی دیکـەوە هەیـە بێلایەن و راستیی پارێزبووم , بە رەش وتومە رەش و بە سپیم وتووە سـپیی ,رەخنەشم لێتان هەبووە...ئەوەی دەمویست لە کاك حەمەی ببیستم لەچەند پرسیارێکدا چڕمکردنەوە ولە بەردەمیدا هەڵمڕشـت .پێویسـتە ئـەوەش بڵـێم پرسـیارەکانی٥ ـ ٨ لـە نـاوەرۆکی کتێبەکـەی دکتـۆر جـەمال نەبـەزەوە سەرچاوەیان گرتووە:

١ـ پارتی گەلی کورد کـەی دامەزرانـدنی خـۆی راگەیانـدو کـەی تێکـەڵ بـە کاژێك بوو؟

(دامەزراندنی پارتی گـەلی کـورد بـەبلاوکراوە رانەگەیەنراوە,بـەڵام بـەیانێك لە١٩٦٤دا بەبۆنەی یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و کاژێك بلاوکرایەوە.)

٢ـ بە چ هۆیەکەوە ماوەیەك لە ماوەت دەستبەسەرو لە ژێرچاودێریدا

بوویت؟

(هەر لەسەرەتای شۆڕشەوە پەیوەندیم کرد و چوومە شاخ ,ساڵی ١٩٦٣ بۆ کڕینی سووتەمەنی بۆ فڕنێکی شۆڕش گەڕامەوە سلێمانی, ڕۆژە ڕەشەکەی مەنعی تەجەولەکەی ١٩٦٣/٦/٩ ی بەسەرداهات ... لەگەڵ سەعید گەوهەر و عومەری حاجی قادردا خۆمان دەربازکردو چوینە بەرزنجە,ئەوان گەڕانەوە و من چووم بۆ ماوەت, دەمویست بچم بۆ بارەگای بارزانی .جەلال قەرەداخی پسووڵەی هاتوچۆی بۆکردم, بەڵام بۆ سبەینێ کەمال مەولوود کە بەرپرسی لیژنەی ناوچەی ماوەت بوو هات و پسوڵەکەی لێوەرگرتمەوەو وتی نابێت لەماوەتیش بچیتە دەرەوە! ئەوەش مانای دەستبەسەرکردنە! هەتا سەرەتای ١٩٦٤ بە دەستبەسەری مامەوە.ئەو دەمە دەڤەری سلێمانی لە ژێر کۆنترۆڵی مەکتەبی سیاسیدابوو.)

٣- تۆو شەهید شێخ محەمەدی هەرسین چۆن وا زوو گەیشتنە پەنا بارزانی و پۆستی زۆر گرنگتان وەرگرت؟

(ئێمە پێکەوە نەچووینەتە دەرەوە, من هەر لەدەستپێکەوە پەیوەندیم بەشۆڕشەوەکرد, شێخ محەمەد لەسلێمانی دوکانێکی هەبوو, سەروەختی کۆنگرەی شەشەمی پارتی کە١٩٦٤لە قەڵادزێ بەسترا هاتە دەرەوە ...هەر کەسێکیش لەهەر بوارێکدا هەوڵبدات ,ماندو نەبێت و دڵسۆز بێت پێشدەکەوێت)

٤ ـ هەردوکتان کادیری پارتی گەلی کورد بوون ,کە دەبوو یەکێکی ئێوەو یەکێکی کاژیك بێت .

(وەك وتم من هەر لە سەرەتاوە ساڵی١٩٦١ پەیوەندیم بەشۆڕشەوە کرد, بەر لە یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و کاژیك و زۆر ئاسایی و وەك ئەو هەموو کوردەی پەیوەندییان دەکرد, نە بڕیار و نە پێشنیازی هیچ لایەنێکی تێدا نەبوو.)

٥ـ سەرانی کاژیك هەمیشە وتوویانە تۆ و شەهید شێخ محەمەدی هەرسین بە بڕیاری ئەوان نێردرانە نێو ریزەکانی شۆڕشی ئەیلوولەوە بە مەبەستی خزمەتکردنی بیری نەتەوەیی و کاژیك بەڵام خێرێکتان بۆ کاژیك نەبوو.

(من کە چوومە شاخ هێشتا ناوی کاژیکم نەبیستبوو,شێخ محەمەد هێشتا نەهاتبووە دەرەوە .مامۆستایان ئەحمەد هەردی,کامیل ژیر,فایەق عارف, فەرەیدوون عەلی ئەمین,عەبدوڵلا جەوهەر,جەمال نەبەز, تاقیانمان نەدەناسیی, بە ویست و ئارەزووی خۆشمان چووینە شاخ بۆ خزمەتکردنی شۆڕش و کوردایەتی . عەبدوڵلای ئیسحاقی ناسراو بە ئەحمەد تۆفیق هاتبووە ناوچەی سلێمانی , راو بۆچوونی ئەوانەی وەردەگرت کە ناوێکیان هەیە, لە گوندی تەگەرانەوە ناردبووی بە دوای من و هەرسیندا, کە راو بۆچوونەکانی ئێمەی بیست لە مەڕ شۆڕش و ڕێباز ئامانجەکانی پێویستەچیبێت, وتی باشترە خۆتان بچنە لای بارزانی و پێشنیازەکانتانی بۆ

روونبکەنەوە. پێکەوە چووین بۆ لای بارزانی و شێخ محەمەد گەڕایەوە بۆ سلێمانی)

٦ـ نامەکەی١٣/٥/١٩٦٤ی کاژیك بۆ بارزانی تۆ گەیاندت یا دکتۆر عەبدوڵڵائاگرین؟

(نە ئەو نامەیە و نەهیچ نامەیەکی کاژیکم نەبردۆتە خزمەت بارزانی نەمر)

٧ ـ لە ئەڵەمانیا مانگانەیەکت بۆ کوردو عەلی بڕیبووەوە, وەك خۆی بە دکتۆر نەبەزی وتووە.

(قسەیەکی نادروست و بێبنەمایە و هەڵبەستراوە, ئاخر چۆن لەلایەکەوە مانگی ٢٠٠مارك دەنێرم بۆ کوردۆ عەلی و لەولاشەوە لای دکتۆر جەمال نەبەز دەکروزێمەوە بۆ پارە؟!)

٨ ـ ئێران و بارەگای بارزانی بۆ رێگربوون لە گەڕانەوەی دکتۆر نەبەز بۆ کوردستان و بە مەترسییان دەبینی بۆ هەردوولا؟

(ئەوە پەیوەندی بە ئێرانەوە نییە, بارەگای بارزانیش کەمن بەرپرسی دوەمی دەسگای پاراستنی شۆڕش بووم و ئەو بڕیارانەش لە سنووری کاروفەرمانەکانی ئێمەدا بوو, رێگری لە گەڕانەوەی هیچ هاوولاتییەك ناکات بەتایبەتیش کەسێك تاوانێکی دژی کورد یا شۆرشەکەی نەکردبێت)

٩ ـ پیشـینەکانی نزیکبوونـەوەو یـەکگرتنی پارتەکـەی ئێـوە, پـارتی گـەلی کورد لەگەڵ کاژیکدا چۆن بوو؟

(ڕۆژێکیان شەهید تـۆفیقی نـوری بـەگ هـات,وتی چـەند کەسـێك دەناسـم نەتەوەیین و وەك ئێمـە بیردەکەنەوە,یـەکێکیان خزمیشمە,مامۆسـتا ئەحمـەد هـەردی شـاعیرە,ئەڵێن بـا یـەکتر بناسـین, گوێبیسـتی بـیر و بۆچـوونەکانی یەکتربین ولەیەکترتێبگەین .ئێمەش پێشنیازەکەیانمان پەسند کردو لـە مـاڵی ئەحمەد هەردی کۆبووینەوە, هـەر لـە سـەرەتاوە ئاشـکرا دیـاربوو هـەردولا هـەمان بیروبۆچـوون و ئامانجمـان هەیـەو لەسـەر هەرهـەموو رایەڵـەو هێڵـە درشتەکان کۆك وتەبابووین, تەنهاخاڵێك هەبوو ئایا لەو دو لایەنە ڕکەبـەرە, مەلامسـتەفاو باڵەکـەی مەکتـەبی سیاسـیی بـە ڕابـەریی ئیـبراهیم ئەحمـەد هاودەنگی کامیان بین, لەئەنجامدا ئەوەش لە بەرژەوەندی بارزانی یەکلایی کرایـەوە .هـەر لـەو کۆبونەوەیەشـدامن دیـاریکرام بەلێپرسـراوی سـلێمانی و شێرکۆ بێکەس هاوکارم بێت.

١٠ـ دووا پرسیار, ڕووداوەکانی کانی ماسیی و بەتایبەتیش کوشتنی کۆمونیستەکان,پێنج کوژراو ودووبریندارڕۆژی١٩٦٤/٩/١٠و شەوەکەی, چۆن ئەنجامدرا وکێ بەرپرسیارە؟

وەك هەمووولایەك دەزانن , ئەو ڕۆژە من لە سلێمانی نەبووم, لە ڕانیە بووم, کە گەڕامـەوە عـەسرێکی درەنگ گەیشتمەوە شار, بەرپرسانی پێشمەرگەی سلێمانیم بانگکرد بزانین ئەم کوشتارە بۆکراوە و بە فەرمانی

کێ کراوە؟ دکتۆر فوئاد و کەمالی ئەحمەد بەرقی وحەمە رەشید ئەحمەد شانە وتیان سەربەخۆ نەکراوە...بە پەلە چوون بۆلای عگێد سدیق کە نوێنەری بارزانی بو لە شار و نامەیەکی مۆرکراوی پێدابوون کە ئەو فەرمانی پێداون ! هەتا ئێرە وەلامەکانی کاك حەمەی عەزیزە,بەلام راستییەکیش هەیە کە کۆمەلێك ناو خراوەتە بەردەم بارزانی مستەفا کە دز و جەردەی ناوشارن و بەرۆژ سەرانە دەسێنن و شەوانەش دزی و راو و رووت دەکەن و دانیشتووانی شاریان هەراسان کردووە, عگێد بارزانیش بە رەزامەندیی بارەگای بارزانی فەرمانی لەناوبردنیانی مۆرکردووە, ژن و منداڵی قوربانییەکانیش کە جلە خوێناویەکانیان دەبەنە بەردەم بارزانی و دەلێن بۆ پیاوەکانمان کوژران؟ بارزانی لەوسونگەیەوە کە ئەوانە (گوایە دزو جەردە و رێگر و پیاو خراپەکانی ناو شاری سلێمانی بوون) وتوویەتی من وتوومە بیانکوژن! پیاو کوژەکانیش بەو تاوانە پارێزێ خۆیان لای بارزانی لەو هەموو تاوانە پاککردەوە کە لەناو شاردا دەکران و خستیانە ملی کۆمۆنیستەکان ولایەنێکیش (دوور لە پارتیی وکاژیك) لەگەڵ عوسمانی ئامەدا کە ئەندامێکی لاوانی نەتەوەیی کورد وهەمان کات ئەندام وپێشمەرگەی پارتیش بوو,رێکدەکەوێت دەستێك لە چەند کادیرێکی کۆمۆنیست بوەشێنن بۆ چاوترساندن.

لا.٨٧: " شتێکی دیکە کە ئەبە ئاگرین هەوڵدەدات بۆی ئەوەیە دامەزراندنی کاژیك ببەستێ بەبنەماڵەی بارزانییەوە. ئەز هەموولایەك ئاگاداردەکەمەوە, نە ئیدریس بارزانی و نە هیچ کەسێکی دیکە لە بنەماڵەی بارزانی دەستیان نەبووە لە دامەزراندنی کاژیك دا.

پارتی و مەلا مستەفای بارزانیش زۆر دژی کاژێك بوون...لە ڕێی N. R. T و وتووێژەکەی لەگەڵ بەڕێز شێرزاد فاتیح دەرکەوت کە پارتی بەر لە ئاشبەتاڵی١٩٧٥ فەرمانی بە پاراستن دابوو, هەشتا کەسێك لە ئەندامان و لایەنگرانی کاژێك تیرۆر بکا, خۆ ئەگەر ئاشبەتاڵ روویندادایە هەشتا کاژێکیی دەبوونە کۆچی قوربانیی . .... تەنانەت لەسەرەتای شۆڕشی ئەیلوولەوە, مەلا مستەفای بارزان بەفیتی سەرکردەکانی پارتی, بوو بوو بە دوژمنێکی سەرسەختی کاژێك. دوژمنایەتیی پارتی و بنەماڵەی بارزانی بەرامبەر بە کاژێك پاش جیابوونەوەی دەستەی برایم/جەلالیش هەر درێژەی کێشا.... پارتیی یەکێکیان راگرتبوو نێوی راستینەی گوینتەر سپۆر بوو بەڵام نێوی خۆی کردبوو بە ئەلەکساندەر فۆن شتێرنبێرگ .... دەیگوت لە کییێف (ئۆکرانیا) لەدایکبووە و کوڕی مەلامستەفای بارزانییە لە ژنە رووسەکەی... ... ئێستەش وا لە نوێنەرایەتیی هەرێمی کوردستان لە بەرلین کاربەدەستە و مووچەی باش وەردەگرێ و نوێنەرایەتی دڵشادی کوڕی مەلامستەفای بارزانی دەکا."

** کاژێك بە شێوەیەکی سروشتیی و لەنێوجەرگەی کۆمەڵگای کوردی باشوورەوە هەڵقوڵاوە,نەك دەستێك لەپشت دامەزراندنییەوە بوبێت. تەماشایەکی بەیانەکەی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان - عێراق٢٥/٩/١٩٦٤بکەین, هەستدەکەین ساڵی١٩٦٤دوای جیابوونەوەی باڵەکەی پۆلیت بیرۆ- مەکتەبی سیاسیی لە پارتی , ئیتر پارتی دیموکراتی کوردستان هەڵوەشاوکەوت, کاژێك چووە ژێرباڵی و خستییەوە سەر پێ, ئەوە راستییەکە نکوولی لێناکرێت . مامۆستا برایم ئەحمەد لەو رووەوە وتوویەتی : (نەمانئەزانی کاژێك هەوڵی ئەوەیان بوو بە جێگەکەی ئێمە شادبن) بەسەرهاتێکی کورت و پڕماناش دەگێڕنەوە: دوای جیابوونەوەی مەکتەبی سیاسیی پارتیی بەڕابەرایەتیی مامۆستا برایم ئەحمەد و جەلال تاڵەبانی, ئەندامێکی باڵای سەرکردایەتی نوێی پارتی (ئیسماعیل عارف)

دەچـێتە لای بـارزانی و دەڵێـت : جـەناب کۆمـەڵێك خۆیـان خزاندۆتـە نێـو پارتییەوە, لەهەموو شانەو شانە سەرەکیی وڕێکخراو ولیژنەی ناوچەکانیشدا هەن, دژی پارتیشن ! ئـەمر بفـەرموون چارەسـەرێکی (سـەوریی وفـەوریی) بکەین . بـارزانی دەپرسێت ئەوانـە کـێن, چـجۆرە کەسـێکیان لەگەڵدایـە و قەبارەیان چەندە؟ کـابرا دەڵێـت قوربـان , هـەر شـەش حـەوتێکن و کەسـیی دیکـەیان لەتەکـدا نییـە! بـارزانی دەڵێـت : ناوەکانیـان دەزانیـت؟ کـابرا کاغـەزێك لەگیرفانی دەردەهێنێت و دەلێت قوربان ئەم حەوت ناوەن کەلێرەدا نووسیومـن . بـارزانی دەڵێـت ئـادەی بـۆم بخوێنـەرەوە.بارزانی کـە حـەوت ناوەکان دەبیستێت , دەڵێت جا ئەم حەوت کەسە ئەمەنـدە کارامـەو چـالاك بن و سەریان لەم حیزبە زلە شێواندبێ هاواریان بێت بەدەستیانەوە,سا وەڵـڵا لایقن,دە ئێسـتە لـەخوار ئەوانـەوە بنووسـە هەشـتەم مسـتەفابارزانی ! ئـەم بەسەرهاتە زۆر کۆنەو دەگەڕێتەوە بـۆ سـاڵانی ١٩٦٤و١٩٦٥ و ئەگـەر وەك تۆ دەفەرمووی (پارتی و مەلامستەفای بارزان بەفیتی سەرکردەکانی پارتی, بـوو بـەدوژمنێکی سەرسـەختی کاژیـك) چـۆن سـاڵی ١٩٩٥ لـە سیمینارێکی تۆدا لەئەڵەمانیا, کـە بۆیەکـەمجار لەگـەڵ هـاوبیری هێـژا کـاك جەواد مەلا, یەکتریمان بینـی , زۆر بەشـانازییەوە و وەك شـتێکی نەبیسـتراو ئـەو بەسـەرهاتەی بـۆ مـن گێڕایـەوە کەبـەلای ئەوەوە(هێشـتا هـەڵمی لێهەڵدەستا) منیش بەپێکەنینەوە وتم براله ئەوە زۆر کۆنـە. مەبەسـتی مـن ئەوەیـە ئەگـەر لـە ١٩٦٢ بـەدواوە پەیوەنـدیتان لەگـەڵ هـاوبیرانی کاژیـك نەبووە, کاك جەواد ئەو بەسەرهاتەی لەکوێوە بیستووە؟ بێگومان لە ئێـوەی

بیستووە و ئێوەش هەر لە هاوبیرانتان بیستووەو ئەوانیش لە شێخ محەمـەدی هەرسـین یـا محـەد عـەزیز بیسـتوویانە.لەبارەی بۆچـوونەکەی کـاك شـێرزاد فاتیحیشەوە کە پارتیی فەرمانی بە دەسگای پاراستن دابوو هەشـتا کەسـێك لە ئەندامانی کاژیـك ولایـەنگرانیان بکوژێـت,هیـچ زانیارییـەکم لـەو رووەوە نییە, ئەگەر بڕیارێکیش هەبووە مەبەستی لە کـام کاژیکانـە بووە,دەسـتەی دامەزرێنەرو لایەنگرانیان یا لاوە هەڵچووەکان کـە کۆدەتایـەکی رامیارییـان بەسـەر ئەوانـداکردو لەناوخۆیانـدا سـەرکردایەتییەکی نوێیـان دیـاریکرد؟ جگەلەوەش باوەڕناکەم هیچ کاتێك بارزانی مستەفا دوژمنی کاژیـك بوبێـت .

لا.٨٨:."..بنەماڵەی بارزانی نەتەوەیی نین,ئەگەر نەتـەوەیی بوونایـە دوژمنایـەتیی کوردی نەتەوەییان نەدەکرد... ئەبە ئاگرین هیچ مـافی ئـەوەی نییـە مرۆڤـی نەتـەوەیی دەستنیشان بکا,چونکە خۆی نەتەوەیی نییە, ئەگەر نەتەوەیی بووایە, خـۆی و پاسـۆکی نەدەفرۆشت بە پارتی. مرۆڤی نەتـەوەیی خـۆی بـەهیچ بنەماڵـەو حیـزب و کەسـایەتیی ودەوڵەتێك نافرۆشێ و حیزبحیزبێنە ناکا, بۆ ئازادی و ئاشتیی و یەکسانی هەوڵدەدا..."

** مامۆسـتا, ئـەمڕۆ حیزبایـەتی بەڕەوشـت پارێزییـەوە ناکرێـت, ئێسـتا حیزبحیزبێنە وکەس پەرستیی و کورسیی پەرستیی وخێڵ وسەرخێڵ پەرستیی و ناوچەگەرێتی جێگەی حیزبایـەتی راسـتەقینە و کوردایەتییەکـەی جـارانی گرتۆتەوە. قوربان ئەو سەردەمە بەسەرچوو , رۆشت و ناگەڕێتـەوە ... بۆیـە پرەنسیپەکانی کاژیك تەنها بۆ پەروەردەکردن وپەنـدو ئامۆژگـاریی وەرگـرتن بە زیندوویی دەمێننەوە. ئەو سەردەمە دەمێکە رابوردووە هاوبیرانی کاژیـك

دەروێشی کوردایەتی بوون... بەو دیسپلینەی کاژێکیش هیچ بیرمەندێك وهیچ کادرێکی مەیدانییش چەند چالاك و کارامەش بێت ناتوانێت حەفتا هەشتا هاوبیر کۆبکاتەوە ! کێ و کام حیزب و بنەماڵەو کام کەسی یەکەمیان نەتەوەیین یا نەتەوەیی نین؟ئەوەتە ئەمڕۆ نەتەوەکە سەری بووە بەژێر لەشییەوە,حیزبیش بەپارە دەگەڕێ, پارەی مۆڵیش, ملیۆن و ملیار بەحەلالی دەستناکەوێت, ئەوەی بۆ ئازادی وئاشتیی و یەکسانیش خەبات بکات , یا دەیکڕن یا دەیفرۆشن یا مەمرەو مەژی لە پەراویزدا یا لە دەرەوەی مێژوودا دەیگوزەرێنێت ....لێرەدا شتێکم بیردەکەوێتەوە: ساڵی١٩٧٢هاوبیر محەمەدی ئەحمدیم راسپارد نامەیەکی رێکخستن ببات بۆ کەرکووك و وەڵامەکەشی بهێنێتەوە. ئەو هاوبیرە بە حەمە سوور ناسرابوو,ناوە نهێنییەکەیم لە یادنەماوە ,کرێکار بوو لەکارگەی جگەرەی سلێمانی, دوکانێکی دارتاشیی بچکۆلەشی بەرامبەر کارگەی جگەرەکە هەبوو.رێکخستن بۆ ئەو چوون و هاتنەوەیە بڕی ١٥٠ صەدو پەنجا فلسی تەرخان کردبوو, وتم هاوبیرگیان لەبەنزینخانەکەی عەقاری۔ شۆڕش بوەستە و بەیەکێك لەو پیکاب و لۆرییانەی بۆ کەرکووك یا چەمچەماڵ دەچن سواربە , جا بەپیاوەتی بێ یا ٥٠فلسی دەدەیتێ و لەوسەریش بەوجۆرە بگەڕێرەوە و هەرچیش مایەوە لە چایخانەیەکی رێگا بۆ نان و ماستێك و دووچا.خوێنەری هێژا سەیری لێنەیەت, ئەو بڕە پارەیە بەلای منیش و ئەویشەوە کەم نەبوو! کاك محەمەد لەو دواییانەدا چووە بەغداو لەشی ساغ بێت بە هێزی بازوو وئارەقەی نێوچاوان دەوڵەمەندببوو, جارجار لە سلێمانی

کەدەمبینی دوای من چۆن و تۆ چۆن بەشانازییەوە شتێکی ئەو سەفەرەی دەگێڕایەوەوهەردوکمان لە ناخی دڵەوە پێدەکەنین.

لا.٨٨: " جا ئێستە باوادابنێین , کاتێ ئەبە ئاگرین چووە نێو پاسۆکەوە و زانی پاسۆك لەبەر هەر هۆیەك دەبێ بابێ , کەڵکی بە پێوە وەستانی نەماوە و دەبێ لە حیزبێکی دیکەدا بتوێتەوە, تەنانەت ئەوەشی هەر بە بیروڕایەکی تایبەتی خۆی بۆدادەنرا, ئەگەر هیچ پلەو پایەو پارەیەکی لەو حیزبە(پارتی) وەرنەگرتایە, نەك بەرامبەر ئەو خۆفرۆشییە بیکەنە ئەندامی سەرکردایەتی پارتی وپلەی دکتۆرا وپرۆفیسۆری پێبدەن...ئەوجا چۆن بەڕێوەبەرانی شۆڕشی ئەیلول(بارەگای بارزانی)ئاشبەتاڵیان بە شۆڕش کرد بۆ رژێمی ئێران, هەرئاواش ئەبە ئاگرین ئاشبەتاڵی بە پاسۆك کرد بۆپارتی لە٢٧/٧/١٩٩٣دا."

** پاسۆك ماوەی ١٧ساڵ,١١/٩/ ١٩٧٦ ـــ ٢٧/٧/١٩٩٣لەشاخ بەژمارەیەکی کەم پێشمەرگەو کادیرەوە, بەو هەموو تەنگەژەو بارودۆخە نالەبارو بارگرانییەوە, هەتیو و بیکەس شانی دابووە بەر وهەرچۆنێك بوو بەپێوە وەستابوو, دوای راپەڕین پێشمەرگەو کادیرانی زۆر, جۆرەها چەك و تەقەمەنی و داراییەکی جێگیریش لەمشتا, هەموومانگیك٣٪ی داهاتی گومرگی بەرەی کوردستانی وەردەگرت ,هیچ پێویستییەکی بە یەکگرتن نەبوو کە لە پێناویدا سەربەخۆیی خۆی لەدەست بدات و ئیتر ناوی لەکولەکەی تەریشدا نەیەت.ئەوەی پێویستی بە یەکگرتن بوو , سەرکردایەتیی حیزبی سۆسیالیستی کوردستان ـ عێراق , بەتایبەتی کاك حەمەی حاجی مەحمود وئینجا پارتی گەل و شەهیددکتۆر سامی عەبدولڕەحمان و لەوبەڕێزانەش بەپەلەتر کاك عەبدوڵڵا ئاگرین بوو.خوێنەری

هوشیاریش مەبەست و ئامانجی تایبـەتی و گشـتیی هەریەکـە لـەو بەرێزانـە دەزانێت . سەروەختێك شەهید سامی و عەبدوڵڵا ئاگرین ماوەیـەك پێکـەوە لە ژوورێکی بارەگایەکی پارتیدا بوون لە هەولێر, لە دانیشتنێکدا کـە بـاس لە یەکگرتنی حیزبی سۆسیالیستی کوردستان ـحسك و پارتی سۆسیالیسـتی کورد ـ پاسۆك و پارتی گەل دەکرا, سامی (باڵۆنێك) ی بۆئاگرین هەڵدا بـە ئاسمانـدا(کـاك عەبـدوڵڵا ئەگـەر قبـوول بکـەیت , مـن پێشـنیازدەکەم تـۆ هەڵبژێرین بۆ سکرتێری یەکگرتنەکە).

** بارزانی ئاشبەتاڵی بۆ ئێران نەکرد , نەخێر, بارزانی کـە لەگـەڵ عێـراق رێککـەوتنی١١مـارت١٩٧٠ ی مـۆرکرد, ئێـران هـەر ئاگـاداریش نـەبوو لەدیوەخانی بارزانی چباسە, شای ئێران وەك من و تۆ لـەرادیۆوە بیسـتی... بارزانیش کە ئاگاداری رێککەوتنەکەی شای ئێران و صەددام حسێن نـەبوو , نەیـدەزانی لـە دیوەخانەکـەی جـەزایر چباسـە , وەك مـن وتـۆ لـە رادیـۆوە هەواڵەکەی بیست . پێنج رۆژ دواتـر , شـای ئێـران بەدەسـتی ئەنقەسـت لـە رۆژی ١١/مارت١٩٧٥دا بارزانی بانگ دەکات بۆ تاران ولـە رێککەوتنەکـە ئاگاداری دەکات وەك (داش بە داش) , هەق بە هەق, بەڵام داشـەکەی شـای ئێران داشە هارە بوو, هەقەکەشی هـەقی کـوردی کـرد بەژێرەوە.هەوڵـەکانی عـەبدوڵڵا ئاگرینیش بۆ یەکگرتنی پاسۆك و حسك, لەسەرەتادا دوور بوو لـە چاوبڕینە دەسکەوت و پلەو پایە, هۆکاری تایبەتیی لەپشتەوە بوو پەیوەسـت بـە ئـەزموونی تفتوتـاڵی خـۆی لـە گـەڵ شـێرکۆی هـەژار و حەمـە

مستەفا(شەهید ئازاد مستەفا) و عوسمان رەشید و شێرزاد فـاتیح و...بـەڵام دواتر ستراتیجەکەیی گۆڕی بـەوەی نـاوی پاسـۆك کوێربکاتـەوە و ئەوانـەش هەموو مایە پووچ بکات کە رکەبەرو ناحەزی بوون وخزمـەتێکی گەورەش بە پارتی بکات , هەر بەوجۆرەشی کرد و بە بەردێك چەندین نیشانی شکاند.!

لا.٨٩: " ئەبە خۆڵەمێش لە لاپەڕە ٦٨ و٧١ی نامیلکەکەیدا دەڵێ کاژێك کۆبوونەوەیەکی کردووە بۆ تاووتوێکردنی گوایە پەیوەندییەکانی جـەمال نەبـەز لەگـەڵ حیزبـی پـان ئێرانیست و سەرۆکەکەی موحسین پزیشکپور , لەکاتێکدا ئەو حیزبە سەر بە شـای ئێـران بووە, ئەم پەیوەندییەش لەرێی میر کامەران بەدرخانەوە بووە ."

** هاوینی ٢٠١٣لە دانیشـتنێکدا لـەماڵی دکتـۆر عەبـدوڵلائاگرین لـە هەولێر وتم: تۆ کە چوویت بۆلای دکتۆر جەمال نەبەز لە ئەڵـەمانیا هـەر بـۆ ئـەوەبوو زیادەکـانی کاژیکنامـە لابـەرێت و باسـی حیزبـی پـان ئێرانیـزم و موحسینی پزیشکپور نەکات یا شـتی دیکەشـی بەدەمـەوە بـوو؟ ئەوەنـدەی لـەیادم مابێـت وەڵامەکـەی زۆرلاسـتیکیی و بـە پێچـوپەنا بـوو. نەبـەز لەتێڕوانینێکی مێژوویی و ئەتنیکی و ریشەیی زمانی هـەرە کـۆنی گـەلانی ئێرانەوە و ئینجا دەستنیشانکردنی قەوارەیەکی خـاوەن شارسـتانێتی دێـرین کـە کـورد جیگـەی خـۆیی تیدابکاتـەوە و لـەو تـەنیایی و بێکەسـیی و لـەو بێدۆست و پشتیوانییە مێژووییە نەپسـاوەیە خـۆی راپسـکێنێت و تـەکانێك بداتە خۆی جیـاواز لـە جـەنگ و شـەڕەتەقە و لـەو رێگەیـەوە کۆتوپێوەنـدە ژەنگ گرتووەکان بپسێنێت و بەکەمترین قوربانی بگاتە ئامانجـەکانی و وەك هـەر گـەلێکی عـەرەب کـە ئەندامـە لـە کۆمکـاری عەرەبـدا, تـورك لـە(

پشتێنەی گەلانی قەفقاس) وپەیمانی ناتۆداو گەلانی ئەورووپا لە یەکێتی ئەورووپادا, کوردیش لە یەکێتی گەلانی ئاری نەژاددا هەست بە جۆرێك ئارامیی ودڵنیایی بکات. ئەوهەوڵانەی دکتۆر جەمال نەبەز و هاوکارەکانی وهاوبیرەکانی دەبیت زۆر بەرز بنرخێنین... ئەوان کوردایەتییان دەکرد, نەك حیزب حیزبێنە و سیاسەتبازیی. چەند کەسێکی نەتەوەیی لەخۆبوردوو لەرووی ئەو هەموو شۆڤێنییانەی تورك و فارس و عەرەبدا, بەورەیەکی پۆلاییینەوە شانیان دابووە بەر وەنگاویان دەناو بەدووی رێگەچارەیەکی گونجاویشدا وێلبوون دەروازەیەك بۆکورد بەرەو خۆر, بەرەو سەربەخۆیی بکاتەوە.

لاپەڕە ٨٩ و٩٠: "... **لەنێو ئەم خوێنکارانەدا, خوێنکارانی فارس (ئێرانی) کە هەندێکیان سەر بە دکتۆر موسەدیق بوون و هەندێکیان (توودە) یی بوون, ئەمانە بەهیچ جۆرێك پشتی کوردیان نەدەگرت, دەیانگوت مەلامستەفا پیاوی شای ئێران و ئەمریکایە بەڵام هەندێکیان سەر بە حیزبی پان ئێرانیست بوون کە توانیمان کاربکەینە سەریان پشتگیریی شۆڕشی کورد بکەن و بەرامبەر خوێندکارە ئارەب و ترکە شۆڤێنییەکان بەرگری بۆ کورد بکەن ... لەگەڵ ئەو خوێندکارانەدا کە سەربەحیزبی پان ئێرانیست بوون , وتووێژمان کرد و تێمانگەیاندن ئەگەر ئەوان بۆ ئازادی و بەختیاریی گەلانی ئێران کاردەکەن,(ئەوە)ئەو گەلانەی لەدەرەوەی سنووری ئێران دەژین و پێوەندییەکی مێژوویی و فەرهەنگیی کۆنیان بە ئێرانەوە هەیە, ژمارەیان دەهێندەی ئەو خەڵکەن کە لە نێو سنووری ئێراندا دەژین, بۆ وێنە کورد کە وڵاتەکەی بە پێی شەرەفنامەی شەرەفەدینی بتلیسیی لە تەنگەی هورمزەوە دەستپێدەکا تاچیاکانی قەفقاس و لەوێوە تا دەوروبەری زەریای سپیی ناڤین .گەلی بەلووچ کەژمارەیان لە پاکستان و ئەفغانستان پترە لەوانەی لەئێرانن و گەلی داریزمانی ئەفغانستان و گەلی ئۆسیت کەلە سنووری یەکێتیی سۆڤێتدا(رووسیا.ن.ك.) دەژین**

و چەندین گەلانی دیی وەك تاجیکەکان . ئەمانە هەموو لەرووی ئێتنۆلۆژییەوە بە گەلانی ئێرانیی دێنە ژماردن . وشەی ئێران (نەك ئیران وەك فارسەکان بەهەڵە دەریدەبڕن) لە وشەی کۆنی(بوومی ئاریانـام) ەوە , واتـە(زەویـی ئارییـەکان)هاتووە, (کـە) بـووم بـەمانای زەوییە(سەرنجی وشەی بوومە لەرزە بدە), وشەی(ئاریا)ش پێوەندیی بە ئـاگرەوە هەیـە, واتە بە فەرهەنگی پەرستنی خوای رووناکی یەوە, نەك بە رەگەزێکی تایبەتییەوە .گەلی فارسیزمان لە چاو ئەم گەلانەدا٪١٠ ـ ٪١٥یـە. لەبـەر ئـەوە کاتێـك ئێسـتە(واتـە لـە شەستەکانی سەتەی رابوردوودا : ج.ن) ئەگەر ئـەو گەلانـەی ئارەبیزمـانن و لەبنەڕەتـدا ئارەبیش نەبوون و بەهۆی پسوڵمانەتییەوە بوون بە ئارەب, هەوڵی (یەکێتیی ئارەب) بدەن , بۆچی دەبێ هەوڵی جۆرە کۆنفیبیدراسیۆنێك بـۆ گـەلانی ئێرانییـی نـەدرێ , ئـەو دەمـە دەوڵەتێکی کۆنفیدڕاڵی ئێرانیی لە کورد و فارس و بەلووج و پەشتوون و داریزمان و تاژیك و ئۆست و ...هتد دروست دەبێ بەرامبەر یەکێتیی ئارەب و تـۆرانیزم ویـەکێتیی ئـەورووپا... دیمان ئەم قسانەیان بە دڵ بوو, کەوتنە پشتگیریی شۆڕشی کـورد و رۆژنامەکـەیان(خاك وخون) خستە خزمەتی شۆڕشی ئەیلوولەوە."

** حیزبی پان ئێرانیزم سەر بە شای ئێران بـوو, ئـەو خوێندکارانـەش بەهـەوای ئـەو گەمەیە هەڵدەپەڕین کە حەمە رەزا شا لەگـەڵ کـورد و شۆڕشـەکەیدا دەیکرد ,هەرچـی ئەوانەی سەر بە رێبازی دکتۆر موسەددیق بوون , لە باوەڕی نەژاد پەرستـی کوێرانـەوە هەڵوێستیان وەردەگرت و لایەنگرانی پارتی کۆمۆنیسـتی ئێران(تـوودە) لـە کلکایـەتی مۆسکۆوە لەکورد وکێشەی کوردیان دەڕوانی ,تفەنگە بەکرێگیراوەکانی رەجەوی کە بە (موجاهیدینی خەلق) ناسرابوون بەهاری ١٩٩١بە دڕندانەترین شێوە بەخۆیان و تانك و زرێپۆشەکانی صەددام حسێنەوە نامەردانـە کـوردە راپـەڕیوەکانی گـەرمیانیان شـەهید دەکـرد. بـەڵام دکتۆرموحسـینی پزیشـکپوور, سـەرۆکی پـان ئێرانیسـت وەك نەبـەز لەلاپەڕە ٩٠دا دەڵێت " **کەشای ئێران و سەددام حسێن پەیمانی جەزائیریان گـرێ دا, سەرکردەی پان ئێرانیست موحسینی پزیشکپوور دژی پەیماننامەی جەزائیر قسەی کرد و لەسەر کوردی کردەوە دژبە سـەددام حسـێن و ئەمـەش رکـی شـای**

ئێرانی هەستان لێیان." هەروەها بە ئێرانییە نەیارەکانی نێو حیزبەکەیی دەوت کە دژی خواستەکانی کورد بوون: "دەوڵەتێکی کورد لەسەر سنووری ئێران بێ باشترە, یان دەوڵەتێکی ئارەب(یا) ترک؟ لەکۆبوونەوەی ساڵانەی خوێندکارانی پان ئێرانیستدا , مارشی کوردستان (سروودی ئەی رەقیب) دەچرێندرا و چەپڵە لێدەدرا بۆی. نۆکسە بە پێچەوانەی پارتی و حیزبە کوردییەکانی دیکەوە, تاکە کۆمەڵەیەك بوو کە ئاڵای کوردستانی لە کۆبوونەوەکانیدا هەڵدەکرد. پارتی وەك ئارەب و ترك و فارسە شۆڤێنییەکان لە دژی هەڵکردنی ئاڵای کوردستان بوو, ئێمەی بە شۆڤێنی و جیا بوونەوەخواز و کۆنە پەرست دەدایە قەڵەم, دەیگوت لە سووریا کوردستان نییە."

** سەرەتای راپەڕینە جەماوەرییەکەی باشووری کوردستان , هاوبیرانی پاسۆك لەبارەگاکەی شەقامی برایم پاشای سلێمانی, وەك هێنانەدیی ئاواتی دێرینی کورد , ئاڵای پیرۆزی کوردستانیان بەرزکردەوە. چەندین کەس لەژێریدا وەستابوون , بە چاوی پڕ لە فرمێسکەوە هەر تەماشایان دەکرد و فرمێسکی شادییان دەڕشت .ئەو رۆژە بەتایبەتی چووم بەدوای چەند هاوبیرێکی دێرینی کاژیکدا , وەك مامۆستایان فایق عارف و کامیل ژیر و غەفور ئەمین وئەحمەدی برای و کاك عومەر شەمەیی و ئەحمەدی برای وعەبدوڵڵای کاك ئەحمەدی چایچی .....بەڵام بۆ ئێوارە هەردو سەرۆکی کورد, جەلال تاڵەبانی ومەسعود بارزانی هەریەکەو بروسکەنامەیەکیان بۆ مەکتەبی سیاسیی پاسۆك نارد, کە پێویستە ئەو ئاڵایە بەزووترین کات دابگرن. پاسۆك وەڵامێکی گونجاوی بۆ ناردنەوە. بۆ سەینێ دوو بروسکەی

بەپەلەو هەڕەشە ئامێز هاتن : هەر ئەمڕۆ و بەگەیشتنی ئەم برووسکەیە دەستوبرد ئەو ئالآیە دابگرن .

ل.٨٩: " ئێمەی هاوبیرانی نوکسە, لایەنگریی شۆڕشی کوردمان دەکرد دژ بە رژێمی ئێراق , سەرەڕای هەموو خراپەو تاوانێکی کاربەدەستانی شۆڕشی ئەیلوول و پارتی بەرامبەرمان, هەوڵمان دەدا دۆست و لایەنگر بۆ شۆڕش بدۆزینەوە, بەهیوای ئەوەی شۆڕشەکە بەسەر رژێمی ئێراقدا سەرکەوێ, کە مەخابن ئاشبەتاڵی لێدەرچوو. ئەم ئاشبەتاڵەش رێکەوت نەبوو, چونکە کەسانی زۆری وەك شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد ئەزیز و ئەبە ئاگرینی تێدابوو, کە هەر بیریان لە دەسکەوتی خۆیان دەکردەوە."

** بۆ رێکخراوێك کە کوردایەتی بکات ئەوە پرەنسیپە بنەڕەتییەکان و ئەلف و بێی کوردایەتییە , کوردایەتیی راستەقینە نەك حیزبایەتی و حیزبی بنەماڵە سەپاندن بەناوی کوردایەتییەوە. هاوبیرانی نەتەوەییش ,کاژیك و پاسۆك رێبازیی کوردایەتییان بەرنەداو چاوەروانی پاداشت و دەستخۆشانەشیان لە کەس نەکرد. شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد عەزیزیش لە چاو زۆربەی هەرەزۆری بەرپرسانی شۆڕشی ئەیلوولدا بەحەوت ئاو شۆرابوونەوە, عەبدولڵا ئاگرینیش تەنها ئەوماوەیەی نێوان سەرەتای مارتی ١٩٧٤ هاتا سەرەتای مارتی١٩٧٥وهەرەسی شۆڕش , بەشداریی شۆڕشی کردووە .

لا. ٩٣ : عەبدوڵڵا ئاگرین لەلاپەڕە (٣٥)دا دەنووسێ (مەبەستی لە کتێبەکەی دکتۆر عەبدوڵڵایە : لاپەڕەیەکی گەش لە مێژووی کاژیك , بیرەوەری و دیکۆمێنت(دۆکۆمێنت)١٩٦١ ــ ١٩٧٥): " کاژیك نوخبەیەکی دانسقەی زۆر زۆر کەمیان لەگەڵدابوو.کاتێك لە نێوان هەردوو سەرکردایەتیی کاژیك و حیزبی گەلی کورد دا مداوەلات کرا, بەبێ کۆنگرە بڕیاردرا, بووین بە یەك حیزب , ئەویش بەناوی کاژیکەوە ساڵی١٩٦٤" . دکتۆر نەبەز لە بەرامبەردا دەڵێت : " واتە لەساڵی ١٩٦٤ەوە باسی کاژیکی بیستووە و سەیرەکەش لەوەدایە حیزبە گەورەکەی ئەوان بێدەنگ و بێ کۆنگرە خۆی لە نێو چوار پێنج کەسدا تواندبێتەوە و دوو دامەزرێنەرەکەش دەبنە ئەندامی سەرکردایەتی کاژیك و زۆرنابات کارەساتی کانی ماسیی ڕوودەدات و هەر دوای ئەوەش ئەو دووانە ڕوودەکەنە بارەگای بارزانی و ئیتر هەموو هەولێك دەدرێت کاژیك لەناوەوە و لەدەرەوەی ولاتیش بێدەنگ بکرێت.(محەمەدئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین هیچ جووڵەیەك ناکەن و (لە خەباتگێڕی مەزنیش)ئەبدوڵڵا ئاگرین پزیسکێك دەرناچێ, نازانم ئەم قسانە بۆ منداڵ دەنووسێ؟ یان دەیەوێ دەوری (پاراستن) ی سەر بە پارتی, لەم کەینوبەینەدا بەم شێوە گەوجانەیە بشارێتەوە؟؟؟"

** بەلای زۆربەی هەرە زۆری خوێنەرانی نامیلکەکەی دکتۆر عەبدوڵڵا و کتێبەکەی دکتۆر نەبەزیشەوە, باسوخواسی دروست و باوەڕپێکراو لەبارەی دامەزراندنی کاژیك و دوواتریش پارتی گەلی کورد, ناردنی شەهید شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەد عەزیز بۆ نێو شۆڕش ,کارەساتی کانیی ماسیی و ئینجا(بەناکامیی سەرنانەوە)ی کاژیك . ئەمانەوکێشەکانی نێوان پاسۆك ودکتۆر نەبەز لەهەموو باسەکانی دیکە گرنگترن .من بەشبەحاڵی خۆم زانیارییەکی ئەوتۆم لەبارەی سەرهەڵدان و دامەزراندنی پارتی گەلی کوردەوە نییە, ئەوەندە هەیە پورزاکانم شەهید تۆفیقی نووری بەگ و براکانی و ئامۆزاکانم سەر بە وان بوون و بەماڵە خزمەکاندا دەگەڕان و شەوانە کۆڕیان دەبەست بۆ بلاوکردنەوەی بیری نەتەوەیی. ئەندامەکانیان بەگشتی کاسبکاران وپیشمەرگەوخوێندکارانی پلەی ناوەندی و دواناوەندی بوون , زۆر

چست وچالاك كاريان دەكرد و زۆر و بۆر هەمووكەسيشيان وەردەگرت و لە هەردوو ريكخستنى قوتابيانى نەتەوەيى كورد و لاوانى نەتەوەيى كورددا ريكدەخران, ژمارەى خۆيان و جەماوەرەكەشيان(هاودەنگەكانيان) لە ژمارەى هاوبيران و هەوادارانى كاژيك زۆر زۆرتر بوو بەلأم ئاستى رووناكبيرييان زۆر لەخوارتر بوو, شيرازەى ديسپلينيشيان توندوتۆلٚ نەبوو,دەيانويست كارى گەورە ئەنجام بدەن, چالاكيى پيشمەرگانەى خۆيان بكەن و جيگە دەستيان دياربيت, نەك وەكو كاژيك (سەربازى نەناسراو و گومناو)بن وهەموو چالاكييەكانيان بۆخزمەتى سەركردايەتيى شۆرِش و بارەگاى بارزانى مستەفا بيت و خۆيان مايەپوچ و سفر هيچ بەدەستەوە! ئيمە لە ريكخستنى كاژيكدا رۆژانە خەستەخانەكان دەگەرِاين و دەرمان و دەرزى و لۆكە وسارغيمان كۆدەكردەوە , بە دراوسىٚ و دۆستان و خزم و كەسوكاردا دەگەرِاين و پيتاكى جلوبەرگ وپيلاوەمان دەكرد بۆ پيشمەرگە,كاديرەكانيش بەرۆژ لە چايخانەو دووكانەكان و ناوبازارِدا خەلكيان هوشيار دەكردەوەو بەبيرى نەتەوەيى گۆشيان دەكردن , ئيوارانيش دواى نانخواردن هەر يەكيكيان دەچووە مالە خزميك يا دۆستيك و ناسياو و دراوسيكانيان كۆدەكردەوەو بيرو باوەرِى كاژيكيان بۆ روونەدكردنەوەو رەخنەى توند و رووخينەريان لە ماركسيزم و رژيمەكەى رووسيا و كۆمۆنيستەكان و پارتى ديموكراتى كوردستانيش دەگرت و ئامادەبووانيان هاندەدا بەهەموو تواناوە هاوبەشيى شۆرِش بكەن,بەلأم پەلەيان نەبوو رايانكيشنە ناو ريكخستنى كاژيكەوە و كەسانى پەسەندكراويش وەك قۆناغى يەكەم لە يەكيتى قوتابيان يا لاوانى نەتەوەييدا ريكدەخران و درەنگ دەگەيشتنە پلەى ئەنداميتى كاژيك , بەلأم هەردوبالەكە بيپەروا

دژایەتی رژێمەکانی عێراق وئێران وتورکیا و سووریایان دەکرد, جگە لە ململانێ و بەربەرەکانێی کۆمۆنیستەکان و هەردوو باڵەجیابووەوەکەی پارتی دیموکراتی کوردستان , باڵەکەی سەر بە مەکتەبی سیاسی (جەلالی) و باڵەکەی سەر بە بارزانی مستەفا (مەلایی) بەڵام بەچەکی بیرو باوەڕ و بەڵگەی بەهێز و سەرەتاکانی فەلسەفە هێشتا نەرسکاوەکەی کوردایەتی! بەتایبەتیش کە پارتەکان لەرووی فەلسەفییەوە هیچیان پێنەبوو,کۆمۆنیستەکانیش چەندکلێشەیەکیان لەبەرکردبوو, وەکو تووتی هەر دەیانوت ودەیانوتەوە بەڵام کە بیردۆزەکانی لینینی مەزنیان لەبارەی مافی نەتەوە ژێردەستەکانەوە دەخرایە بەردەست , دەمیان دەبوو بە تەڵەی تەقیو ... ئەوەی بارزانی مستەفا و پارتیی یەك دەنك منەتیان لە هاەبیرانی کاژێك نەدەزانی و تەنها جاریکیش بەو هاوبیرانەیان نەوت ماندونەبن , دەستتان خۆشبێت . هاوبیرانی کاژێك پاداشتیان نەدەویست بەڵام پێزانین پێویستە,کەچی ئەوان هەر زۆر سپڵەوپێنەزان بوون و پارتییەکانیش دژایەتی هاوبیرانی نەتەوەییان دەکرد. ئەوەتە ئێستەش هەر بەوجۆرەیە ,روو لەوانە دەکەن وباوەشیان بۆدەکەنەوە کە ساڵەها دژی شۆڕش بوون و پشت دەکەنە ئەوانەی بەردەوام رۆڵەی دڵسۆزی شۆڕش و کوردایەتی بوون . بەڵگەنەویستە هاوبیرانی کاژێك بووبوونە کراس سووری بەرلەشکر بۆ بارزانی و هەر ئەوانیش شانیان دایە بەر دیوارە داڕووخاوەکەی پارتی ,کە لەئەنجامی جیابوونەوەی باڵەکەی مەکتەبی سیاسی لە١٩٦٤دا,تەنها ناووناوبانگی شۆڕشگێڕانەی بارزانی مستەفاو تواناکانیی خودی خۆی لە بواری شەڕی پارتیزانیی وسەرکردایەتیکردن و بەڕیوەبردنی بەرەکانی جەنگدا لەپاڵ پشتگیریکردنی بێسنووری کاژێکدا بۆی, پارتیی هەستانەوە سەرپێی

خۆی . دەستگای پاراستنیش بۆ پاراستنی هەیبەت و دەسسەڵاتی بارزانی و دووبارە نەبوونەوەی دووبەرەکییەکی دیکە لە ریزەکانی پارتی وشۆڕشدا, دامەزرێنرا. یادی بەخێر ماموستا برایم ئەحمەد لەو بۆنەیەدا بەناسۆرەوە وتوویەتی : (نەمانئەزانی کاژیك هەوڵی ئەوەیان بوو بە جیگەکەی ئێمە شادبن) لە کادیرە پیشکەوتووەکانی ئەو سەرەتایەی کاژیك, شەهید لەتیف عەلی, شەهید مامۆستا حەمە صالح بێسەریی(ناسراو بە صالح هیتلەر), شەهید سەعید گەوهەر, شەهید مامۆستا عیزەت رەشید ,شەهید توفیق نووری بەگ,شێرکۆ بێکەس(خ.ل), مامۆستا حەمە عەلی فەرەج(خ.ل),محەمەد مەجید ئەصلان, غەفوور ئەمین ,ئەحمەد ئەمین ,عەبدولفەتاح عەبدولڕەززاق(ناسراو بە مەلا فەتاح),شێخ جەلال بەردەزەردیی,کەریمی شێخ حەسەنی چەخماخساز و هی دیکەش .

لەبارەی جەماوەری کاژیك و هاودەنگەکانییەوە هەروەها رووداوەکانی کانی ماسییەوە دوو نموونەی بچکۆلە دەخەمە بەرچاوی خوێنەری هێژا:

١ ـ فەتاحی نووری بەگی پوورزام پێشمەرگەیەکی شۆڕش و سەر بەلاوانی نەتەوەیی کورد, بەسەختی بریندار بووبوو, لەخەستەخانە کەوتبوو, ژمارەیەکی لە رادەبەدەر لە سەرجەمی هاوبیرانی کاژیك ,خزم و دۆست وناسیاو و نەناسیاویش سەردانیان دەکرد. کەسێکی قسەقوتی سلێمانی وتبووی هەرکەس دەیەوێت بزانێت کاژیك چەند زۆرن , سەرێکی خەستەخانە بدات دەزانێت !

٢ ـ رووداوی کانی ماسیی : من شایەتییەك بۆ کاك حەمەی عەزیز دەدەم , ئێوارەی کارەساتەکە ١٩٦٤/٩/١٠ چەند هاوبیرێك: شەهید تۆفیقی نووری

بەگ,شەهید جەمالی عوسمان دایی(ناسراو بە جەماله قوش,خوشکەزای کاك حەمـــــەی عـــــەزیز), عەبـــــدوللای کـــــاك ئەحمـــــەدی چایچـــــی (عەبدوڵڵاکۆرناڵ),کەمالی جەمالی موختار(خاڵۆزای کەمالی عوسمان دایی) و بەنـدە نـووری کـەریم , لـە مـالی خوالێیخۆشـبێت و یـادی بـەخێر,هاوبیر کەمالی عوسمان دایی (خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز) میوان بووین, کـاك حەمەی عەزیز لە سلێمانی نـەبوو , لـە قـەڵادزێ بـوو, کـە گەڕایـەوە هاتـە ماڵی خوشکی, زۆر تۆڕەو شپرزە خۆیکرد بـەژووردا, دەیـوت (ئەمـە چـۆن کرا, ئەو خەڵکە بۆکـوژران,بەئـەمری کـێ ؟) ئـیتر ئـەوان چـوونە ژوورێـك و وتیان کۆبوونەوەیان هەیە.

٣ ـ لـەبارەی رووداوەکـانی ١٩٦٤/٩/١٠ ی کـانیی ماسـی , کاژیـك بـۆ بەیانێکی دەرنەکرد ؟ بە بۆچوونی من دەستێك رێگریی لەوەکردووە بۆئەوەی بەسەر پارتی و شۆڕشدا نەسەپێت و دەستەچەورەکە بەسەر کاژیکدا بسـوون, ئەمەش سەریگرت چونکە خەڵك دەیوت ئەگـەر کاژیـك دەسـتی تێـدا نییـە ئەی بۆ بەیانیك بلاوناکەنەوە.؟ بەڵام کە بەیانێك بلاونەکرایەوە بـە دۆسـت و دوژمـن رایبگەیێنێت کاژیك لەو تاوانە بێبەرین , کەواتە کێ کردوویـەتی ؟ ئاخر پارتی و کۆمۆنیست لە ململانێیەکی سـەختدابوون لەسـەر پـاوانکردنی گۆڕەپانەکە, کە کامیان پێشـڕەوی خـەباتی جـەماوەرن .ئـەوان پارتییـان بـە حیزبێکی بورجـوازی دادەنـا کـە ناتوانێـت پێشـڕەوی گـەلی کوردبکـات کـە گەلێکە لەگەلانی عێراق بەڵام بە نەتەوە نایەتە ژماردن چونکە بە فـەرمودە

ناماقوڵـەکانی ستالین ,دیکتـاتۆرە ملهوڕەکـەی روسـیا کـورد مـەرجـەکانی نەتەوەی تێدانییە!!لەو باوەڕەدام هەر کاك محەمـەدی عـەزیز و شـەهید شـێخ محەمەدی هەرسین رێگربوون سەرکردایەتیی کاژیك بەیانێك دەربکات دژ بـەو رووداوەی کانیی ماسی,چونکە ئەو کاتە گومانەکان روویان لە پێشـمەرگەی مـــەلایی دەکـــرد و ئـــەوەش بـــارزانی لێتـــووڕەدەکردن , چـــونکە زیـــانی بەپەیوەندییـــــەکانی دەگەیانـــــد لەگـــــەڵ یـــــەکێتی ســـــۆڤێت و هاوپەیمانەکانیدا.ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت سەرکردایەتی کاژیـك کەوتبوونـە ژێـر ئـەژموونی بارزانییـەوە لـە رێگـەی ئـەو دوانـەوە . باشـە خـۆ پـارتی کۆمۆنیستی عیراقیش هـیچ لایـەنێکی تاوانبـار نـەکرد, ئـەی ئـەوەیان بـۆ؟ چـونکە کۆمۆنیسـتەکان بەدەسـت کۆدەتاچـییەکانی بەعسـییەوە شـپرزەو بێدەرەتان بـوون و ئومێـدێکیان تـەنها بەمـەلا مسـتەفا بـوو داڵـدەیان بـداو رێگـەیان بـدا بارەگایـەك لـە ناوچـە رزگارکراوەکـانی کوردسـتاندا بکەنـەوە بۆگردکردنەوەی ئەندامەکانیان و رزگارکردنیان لە کوشتن , ئەگەرنا زۆر چاك دەیانزانی تاوانەکـە چـۆن و بەفـەرمانی راسـتەوخۆی کـێ کـراوەو سـەربەکام لایەنیشن . کاك محەمـەدی عـەزیزیش لـە گۆڤـاری (باسـکار)دا نووسـیوێتی کەمالی ئەحمەد بەرقی و حەمە رەشیدی ئەحمەد شانە لەوتاوانە بەرپرسن کـە هەردوکیان بەرپرسی باڵادەستی (مەلایی)بوون لە سلێمانی بەڵام ئەو ماوەیە (وەك کاك حەمەی عەزیزبەئامادەبوونی دکتۆر بەکر عومـەر وتی)مۆرەکـەی لیژنەی پیشمەرگە بە دەست حەمەرەشیدەوەبوو,خۆ ئەگەر لەپارتیش بپرسـین , ئـەوە لقـی چوارـ سـلێمانی ,تـەنها پـازدە رۆژ دوای رووداوەکـە لـە

١٩٦٤/٩/٢٥دا, بلاوكراوەیـەكی لـە دژی كاژیـك بلاوكـردەوە, ئەگـەرلقی چوارتەنها سووكەگومانێكیشی لەكاژیك هەبایـە دەهـۆڵی بۆلێـدەدا.ئامانجی بلاوكراوەكەش هێرشكردنە سەر باڵەكەی (م.س) و مامۆستا برایم ئەحمـەد و لەپاڵیشـیدا سـووك تەماشـاكردنی كاژیكـە بەوشـێوە بـازاڕیی و دارشـتن و دەربڕینە لاوازو بیّ سەلیقەیە, وەك دكتـۆر نەبـەز كۆپییـەكی بلاوكراوەكـەی لەلاپـەڕە ١٣٣و١٣٤ خسـتۆتە بەردەسـتمان (... ئـەم جـورە پروپاگندانـە دوژمنانی شۆرش وە نەتەوەی كورد دروستی ئەكـەن وە كومەلـە لاداوەكـەی ابراهیم أحمد ئەوە وەك قەوان لی ئەدەنەوە وەبە هـەموو توانایەكیانـەوە ئـەم جورە پڕوپاگندانە بلاوئەكەنەوە وە قەوانیكی تازەش لی ئـەدەن ئـەلین پـارتی كاژیك ئـەیبات بـەریوە.... ئەمانـەوی بوتـان روون بكەینـەوە كـەوا كاژیـك كۆمەلیكی چەندكەسین كە سەریان لی شیواوە و خوشیان نازانن چـی ئەكـەن وە بە هیچ جۆریك لە ریزی پارتیمان جیگایان نابیتەوە و خویان بەوە دائـەنین كـە خزمــەتی شۆرشـو نەتـەوەی كـورد ئەكـەن بـەلام كـەوەكو بـۆ هـەموو كوردپـەروەریك دەركـەوتووە كـە پەیوەنـدی یـان لەگـەل شۆرشـدا نـەبووە وە یارمەتی شۆرشیان نەداوە وە گری یەتی هەستیان (عقید نفسی) {مەبەستی لە گرێی دەروونی ـ عقدە نفسی یە.ن.ك}یان هەیە دەربارەی ژیان و خویان

لقی ٤ سلێمانی

١٩٦٤/٩/٢٥

هیــوادارم خوێنــەری هێــژا, بەچـاوی ســەرنج و رەخنــەوە لــەو چــەند دێــڕەی بەیانەکــە بڕوانێــت کــە دەقــاو دەق گواســتوومەتەوە بەهــەمەوو لایەنــە سەقەتەکانی زمانەوانی,رێزمان,رێنووس,دارشتن و دەربڕین وئاستی لاوازیـی رووناکبیریی نووسەرەکەی کە زۆر زەق وئاشـکراپێوەی دیـارە و هاوارەدەکـات وئـەو کـادیرە هەڵبژاردانـەی پـارتی کەگەیشـتوونەتە پلـەی کـارگێڕی لقـی سلێمانی بەهەمەوو قەزاو ناحیەکانییەوە (گری یەتی) لەبری گـرێ , (هەست ـ شعور) لەبری دەروون , (عقیـد) لـەبری عقـدە , بـەکاردەهێنن! ئـەوەشمان لەیاد نەچێت ئەو هەمەوو درۆو بوختانە شاخدارانەی بلاْوکراوەکە بۆ کـاژیکی داتاشیوە, بەلاّم زاتی ئەوەی نەکردووە بەتاوانی کانی ماسیی شانی ئـارداوی بکات,چونکە (ئەو لەو سـەری هاتۆتـەوە) بۆیـە گـوێی خـۆی لێتەپانـدووە و هەرباسیشــی ناکــات . ئەمــەش بەڵگەیــەکی حاشــاهەڵنەگرە کــە کاژیــك پەیوەندی بەو تاوانەوە نییە.لە روداوە دڵتەزێنـەکانی کـانی ماسـیداخاڵێکی ســــەرنجکێش ئەوەیــــە قوربانییــــەکان لــــە خانەیەکــــدا پــــۆلین ناکرێن,دەستنیشـانکردنیان زۆر هەڕەمـەکیی وماشـەڕایی بووە,یـەکێك لـە قوربانییـەکان نـوری وەسـتا عــەلی(نوری زەنگیانـە)دەمێك بـوو لـەپارتی کۆمونیسـتدا نـەمابوو! کـەریمی عەبـەخڕە پیـاوێکی قسـەخۆش و لـەنێو خەڵکـدا بـەرێز و خۆشەویسـت بووە,تەنانـەت بـەمیزاجی کـێ و کـێ چـەند کەسایەتییەکی ناسـراوی شـار وەك حەمـەی بەکر,مامۆسـتایان حەمەئـەمین حەســەن, مــەحموود محەمــەد ســەرۆکی(نەقابەی موعــەلیمین فــەرعی سلێمانی)دەسنیشان کرابوون, خۆشبەختانە بەرنەکەوتن.بۆچـوونێکیش هەیـە

کەناحەزانی پارتی و بارزانی مستەفا ,بە ڕێککەوتن لەگەڵ عوسمانی ئامـەدا ئـــەو تاوانانـــەیان ڕێکدەخســـت!! بەڵگەیـــەکی دیکـــەش لای مامۆســـتا حەمەسەعید حەسەنەوەسەریهەڵدا, کە نووسـەرێکی بـە ئـەزموون وبـوێرە و خاوەن قەڵەمێکی بەبڕشت و راستیی بێـژە و لەگـەڵ ئەوەشدا هـەتا ١٩٧٥ ئەندامێکی چالاکی پـارتی کۆمۆنیسـتی عێـراق بـوو , کۆمـەڵێك ڕەخنـەی رووخێنەر و سەرنج و بۆچوونی ورد و سەلمێنەری لەسەر خاڵە نێگەتیڤـەکانی پارتەکەی و پارتی کۆمۆنستی سۆڤێت,سـتالینی دکتـاتۆر نووسـیوە....کاك حەمـە سـەعید بـۆ سـاغکردنەوەی ئـەو ڕووداوەو ئاشـکراکردنی بکوژەکـان پەیوەندی دەکات بە کـادرە پێشـکەوتوو وسـەرکردەکانی حیزبەکەیـەوە : (بابی تارا, باوکی سەرباز, جـەلال دەببـاغ , فـاتیح ڕەسـووڵ, مـەلا عـەلی و نایب عەبدوڵلا, هیچیان زانیاری تەواو و دروستیان لەکن نـەبوو.)[1] لەسـەر کارەسـاتی کـانی ماسـیی وکوشـتنی کۆمۆنیسـتەکان , بـەڵام مامۆسـتا ئەحمەدحامید فریای دەکەوێت و لە وەڵامنامەکەیدا بۆ حەمەسەعید دەڵێت: (... ڕووداوەکـــــــــــــەی کـــــــــــــانیی ماســـــــــــــی ڕۆژی١٠/٩/١٩٦٤وشـەوی١٠لەسـەر١١/٩/١٩٦٤ بـە ئـەنجام گەیـەنراوە. ڕۆژی١٠/٩ سـەرلەبەیانی تـا پـێش نیـوەڕۆ ئـەم شـەهیدە نەمرانـە: ١ـــ مەلاعـەلی ٢ـــ عومـەری مـام عـەلی ٣ـــ مـەلا حەمەئـەمین ٤ـــ نـوری حەمەعەلی ٥ـ ئەورەحمانی ساڵحی خلە لە مـاڵ و لـەناو بـازاڕ وبەبەرچـاوی خەڵك و خێزانەکانیانەوە گیران و فڕێندران و کوژران, لەهـەمان کاتـدا تەقـە لە ئیسماعیل پاڵەوان و کەریمی عەبـەخڕە کـرا و وایانـدەزانی مـردوون بۆیـە

بەجێیان هێشتبوون . چوارکەسی یەکەم هەر رۆژی ٩/١٠ بـەدەم رێگـاوە تـا کانیی ماسی هەموویان کوشتن. بـۆ شـەوێ بلاویـان کـردەوە گوایـە شـەهید ئـەورەحمان رایکـردووە بـەلام بـە کـوژراوی سـوتاندیان و تەرمەکـەیان لـەو چـەمەی خـوار کـانیی ماسـیەوە فـڕێ دا. براتـان : ئەحمەدحامیـد (٢٠٠١/٢/١٠

چـوارقوربانیی دیکـە: عـارفی وەسـتا حەسـەن(کۆپاندروو), عوسمـان سەیوانی(بەرگدروو), سالح میرزاو عەبدوللا میرزاـ برای یەکتری , نانـەواو کوردی ئێرانبوون , کە تیرۆرکـران دەستیان بەهەویرەکـەوەبوو.)[٢]سـەرنجێك لەسەر ئەو زانیاریانەی مامۆستا حەمەسـەعید حەسـەن هەیـە, یـەکێك لـە قوربانییەکان کە عومەری مـام عـەلی بوو,ئـەو پیـاوە نـەرفێنرابوو, بـەلکو لەدوکانەکەی خۆیدا کوژرا لەگەرەکی پیرمەسوور(پیرمەنسوور).

کاك عارف حەسـەن(ناسـراو بـە عـارفی حەسـەنی کۆپانـدروو) دانیشـتووی گەڕەکی پیرمەسوور(پیرمەنسوور), وەرزشەوانی لەشـجوانیی بـوو, شـەوێکی هاوینی ١٩٦٤لـەنزیك چایخانەکەی قالـەی شاسوارـ مەلکەنـدی بـە پلانـی مستەفای بابەگەورە کوژرا, نـەك بەدەسـتی ئەو.سـالانێك دوواتـر خزمێکـی عارف کوڕێکی مستەفا دەکوژێت, بەلام بکوژی راستەقینەی کاك عارف کە بکوژی عوسمانی شێخ عـارفی بـەردەزەردیی خزمـی شـەهید مـولازم کـەریم شـێخ سـەلامیش بـوو, لـەم سـالانەی دواییـدا بـەدەردی خـوامرد. عوسمـان سـەیوانیش لـە تۆلەسـەندنەوەی خـوێنی کۆمۆنیستەکاندا,هەلدەسـتێت بـە

کوشتنی عارف قوربانیی پێشمەرگەی پارتی و پارتیش ئەوی کوشتەوە. لێرەوە سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیست پلانی تۆڵەسەندنەوەی وەستاند, کە چەند ئەندامێکی دەستوەشێنیان دیاریکردبوو بۆ تۆڵەسەندنەوە و دەیانتوانی دەستی قورسیش بوەشێنن وەك:

١ـ یادی بەخێر کاك شێخ عەلی بەرزنجەیی (باوکی بەختیارعەلی نووسەر) کە هەرچەند باسی ئازایەتیی ئەو پیاوە بکرێت هێشتا زۆر کەمە.لەئازایەتیی ونەبەزییەکانی ئەوپیاوە,هەندێکیانم بینیوە, وەك ئابلۆقەدانی لەخانوویەکدا لە نزیك شەخسەکەی شێخ جافەری گەڕەکی شیخخان,شکاندن وپەڕەوازەکردنی مەفرەزەیەکی پۆلیس کەچووبوون دەستگیری بکەن وبریندارکردنی بەرپرسیی مەفرەزەکە(قۆمیسەر کامیل عەلی کاکی چوارتایی),فڕاندنی پارەی مووچەی مانگانەی بەڕێوەبەرایەتیی پەروەردەی سلێمانی لە گۆڕەپانی بەر مزگەوتی گەورەی سلێمانی بە هاوکاریی حەمە کوڵەباڵ.

٢ ـــ حەمە کوڵەباڵ دوای ئەو چالاکییە لەلایەن مەفرەزەیەکی جەلالییەکانەوە لەسەری شەقامی سابونکەران کوژرا.

٣ـ ئەکرەمی حەپسە ١٩٧٦لە مووسڵ لەسێدارەدرا.

٤ ـ کەمال(ناسراو بە کەمالە کوێر)

٥ـ جەمالی عەلی فایزیش لەرێگای بەغداو لە رووداوێکی تەمومژاویدا لەناو لۆرییەکەیدا تیرۆرکرا . بەداخەوە کاك لەتیف حەمە مراد نایەتەوە یادم .سەرکردایەتی پارتی کۆمۆنیست کەوتبووە نێوان دو رێگاوە : ئەندام و لایەنگرانی بەرگریی و تۆلەسەندنەوەیان دەویست بەلاّم بارزانی و سەرکردایەتی شۆڕش ئەوەیان قبوول نەدەکرد و بنکەو بارەگایان هەڵدەوەشاندن و لەناوچە رزگارکراوەکانیش دەریاندەکردن , بۆیە سەرکردایەتی پارتی کۆمۆنیست بارزانییان بەلاوە گرنگتربوو,کڕو خامۆش سەری خۆیان کزکرد.

لەبەڵگەیەکی دیکەشدا لە زمان کەسوکارو هاوڕێیانی قوربانییەکان ولایەنی پەیوەندیداریشەوە ,حەمەسەعیدحەسەن , رووداوە دڵتەزێنەکە بەتەنها دوو دێڕ لەگۆڤاری پەیامدا چڕدەکاتەوە و بۆشایی بۆ شرۆڤەو چەندوچوون ناهێڵێتەوە :(رۆژی قەلاچۆکردنی شیوعیەکانی سلێمانی١٠/٩/٦٤ یەکێکە لە لاپەرە هەرەڕەشەکانی مێژووی پدك(پارتی دیموکراتی کوردستان) و پەڵەیەکی لەکاڵبوونەوە نەهاتووە بە تەوێڵی هەموو ئەو ترسنۆکانەوەی لە دوای ئەو قەسابخانەیەوە بوون) بەبیرو بۆچوونی خۆیشی پیاوکوژەکان بەجۆرە ناودەبات(پیاو کوژانی کانی ماسی: عوسەی ئامە,مچەی بابەگەورە,سالەی قالە حەلاو(سالەپیر), حەمەی دەروێش نادر,حەمەی عەزیز, قوربانیی, عەلی ئیبراهیم دەروێش, عەبەلالە, قالە تەگەرانی , کەمال بەرقی, حەمەرەشیدی ئەحە شانە, کەریم دانزێر,عەبدوڵلا قەرەتۆغانی.)[٣]

له روانگەی حەمەی عەزیزەوە, ئۆبالّی کوشتنی شیوعییەکانی سلێمانی لەلایەن پیاوکوژەکانی کانیی ماسییەوە (لە ئەستۆی حەمە رەشیدی ئەحمەد شانەو کەمالی ئەحمەد بەرقی دایە و ئەو تاوانە سەرئەنجامی بڕیارێکی سەرپێیی ئەو دووکەسەبووە, نەك هەڵوێستی پارتی و بارزانی .)[٤] بەلاّم وەك (ئەحمەد بانیخێلاّنی لە لاپەڕە٢٢ی بیرەوەرییەکانیدا دەڵێت : ئەو بۆچوونەی حەمەی عەزیز جێگەی متمانە نییەو تەقەلایەکی بێسوودە, لای کەم بۆ خاوێنکردنەوەی پەرێزی خۆی, چونکە بارزانی ناردی بەدووای پیاوکوژەکانی کانیی ماسیداو وەك دەستخۆشانە سەرو کلاشینکۆفی خەلاّتکردن, بۆیە رێی تێدەچێت قەلاچۆکردنی شیوعییەکان لە١٠/٩/٦٤ بە فەرمانی, یان لای کەم بە ئاگاداریی ئیسماعیل عارفی ئەندامی مەکتەبی سیاسیی پدك.و عگێد سەدیقی بەرپرسی لقی چواری پارتی بووبێت, کە ئەو سەروەختە هەردووکیان لە سلێمانی دەبن .)[٥]

** بەڵگەیەکی کە گرنگییەکی تایبەتیی هەیە: سەرەتای حەفتاکانی سەدەی رابوردوو سالّی ١٩٧٣یا١٩٧٤ئەحمەد غەفوور, ئەندامی سەرکردایەتی لقی کوردستان ـ پارتی کۆمۆنیستی عێراق لەمالّی عەبدولّلا ئاگرینی زاوای لەدانیشتنێکی خێزانیدا لەو بارەیەوە پرسیارێکم لێکرد, وتی (حیزبمان بەو قەناعەتە گەیشتووە کاژێك وەك تەنزیم, بێبەرییە لە تاوانی رووداوەکانی کانیی ماسی, لیژنەی ناوچەی سلێمانی, لیژنەی پێشمەرگەی ناوشار ولقی سلێمانی پارتی مەسئوولی موباشیرن) وتم ئەی بۆ لەو

بارەیەوە روونکردنەوەیەك بلاوناکەنەوە؟ وتی(کـاك عـەبـدوڵڵاش ئـەو باسـەی کردۆتەوە, بەڵام زۆر درەنگە.) وتم کاك ئەحمەد, بۆ میـژوو درەنـگ نییـە . وتی (تەصریحم داوە , لەوەزیاتر چـی , ئەتـەوێ پـارتی ومـەلامسسـتـەفامان لیٰ بوروژێنیت ؟)

شایانی وتنە هەر هەموو هاوبیرانی کاژیك دەپرسن : هەقدار وخـاوەن خـوێن داکـۆکی لـەکاژیك دەکـەن , کەچـی کاژیـك خـۆی بێدەنگـەو پـارێزی خـۆی پاکناکاتەوە؟ مامۆستا نەبەزیش رەخنـە لـە رەخنەیـەکی عەبـدوڵڵا ئـاگرین دەگرێت کە لـە نامیلکەکەیـدا نووسـیویێتی:(ئەبوایـە سـەرکردایەتی کاژیـك بەیانێکی دەربکردایە, هەم نارەزایی و هەم بیٰ بەری(بێبەریبوونی) خۆی لەو کارەسـاتە ناخۆشـە بەجـەماوەرو خـەڵکی شـاری سـلێمانی خۆشەویسـت و هـەموو دنیـا رابگەیاندایـە, مـەخابن ئـەوەی نـەکرد هەڵەیـەکی زۆر گـەورە بوو,چونکە بەدڵنیاییەوە دەیڵـێم: ئێمـەی کاژیـك نـەبووین .) دکتـۆر نەبـەز دەڵێت: **"باشە بۆچی ئەبدوڵڵا ئاگرین لەماوەی ئەو پێنج شەش سـاڵەدا کـە بەرپرسـیاری لکی رێکخسـتنەکانی کاژیـك بـووە ئـەم کێشـەیەی روونەکردۆتـەوە؟ بـۆ لـە وتـوو وێـژە تەلەفیزیۆنییەکاندا بەئاشکرا نەیگوت, کیٰ بووە؟"**

** خالێکی دیکـەش کـە پێویسـتە بوترێـت, کـاتی رووداوەکـە عـەبـدوڵڵا ئاگرین لە قوتابیـان یـا لاوانـی نەتـەوەیی کـورددا بـووە وبەوهۆیەشـەوە کـە خوێندکار بووە لەبەغدا,دوور بووە لە رووداوەکەوە... ئینجا دوای پێنج ساڵ و دوای شێرکۆبێکەس لە ١٩٦٩ـ ١٩٧٥ئەو بووبە بەرپرسی لقـی سـلێمانی

کاژێك و لقیش ناتوانێت باز بەسەر سەرکردایەتیدا بدات و بەیان لەسەر شتێك دەربکات کە سەرکردایەتیی بێدەنگەی لێکردبێت, بەتایبەتیش لە ڕێکخراوێکی بچووکدا و لەلایەکی دیکەشەوە دوای ئەو هەموو ساڵە , بەیانی چی ؟!

** ئەو ڕووداوانە هەریەکەیان بەجۆرێك و دوور و نزیك لەسەرچاوەیەکەوە یا چەند سەرچاوەیەکەوە ئاگادارییەکم لێیان هەیە,حەمەی دەرویش نادر یەکێکە لەسەرکردەکانی چالاکییە گەورەکەی لێدانی بیرە نەوتەکانی زومار(ناوی نهێنی چالاکییەکە ڕووبار بوو) وعەلی برایم دەرویش ئەندام یا لێپرسراوی لیژنەی پێشمەرگەی نێوشاربوو, بەلاّم زانیاریم لەسەر شەهید قادر تەگەرانی نییە لەو سەردەمەدا,هەرچەند باوەڕناکەم پەیوەندی بەو کێسەوە هەبێت .جگە لەوانە تاوانباری ڕاستەقینە لەو کێسەدا هەن و چەند کەسیکیشیان لە ژیاندا ماون و نەوەو کەسوکاری قوربانییەکانیش زۆرن و کیشەی لیپەیدادەبیت دەنا ناویانم دەنووسیی .

** لە١٩٦٤بەدوواوە کاژێك هیچ جۆرە چالاکییەکی نەمابێت, وەك نەبەز دەڵێت , دوورە لە ڕاستییەوە, هەر بۆ نموونە دەڵێم ئەو وێنە پۆستکارتەی گۆڕەکەی شەهیدی جوانەمەرگ لەتیف عەلی کەلە ئەڵەمانیا گیانی سپارد, دکتۆر نەبەز ناردییەوە بۆ هاوبیران,ئەگەر چالاکی وەستاوە و ڕێکخستن نەماوە,کەواتە دکتۆر نەبەز بۆ کێی ناردووە . دکتۆر نەبەز کە ئەو قسەیەش دەکات ناهەقی نییە , ئەوکە ئاگاداری یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و

کاژیك نەبووبێت , لە کوێوە ئەو چالاکییە سنووردارو زۆر زۆر نهێنییانە ئاگاداربێت, خۆ ئەگەر مامۆستایان فایەق عارف , کامیل ژیر وئەحمەد هەردی ئەو یەك دو جارە بە سەردان نەچونایەتە بەرلین , رووداوە گرنگەکانیشی نەدەبیست. راستە لە ١٩٦٨بەدواوە وەك دیاردەیەکی نامۆ, ژمارەیەك هاوبیر لە ئاستە جیاوازەکاندا (کشانەوەو چوونە دوواوە), هەر لە ئەندامانی قوتابیانی نەتەوەیی و لاوانی نەتەوەییەوە هەتا ئەندامانی کاژیکیش ئەوەندەی لە یادم مابێت وەك,شەهید حەمەصاڵح فەرەج(ناسراو بە صاڵح هیتلەر),جەمال شارباژێڕی شاعیر, کەمال عوسمان دایی, جەمال عوسمان دایی(خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز وخاڵۆزای کاك کەمالی جەمالی موختار),کەمال عەلی نانەوا,نەوزاد سابیر قەرەداخی,عەزیز ئەحمەد,هیوای رادیۆساز لە شەقامی کاوە,ئەحمەدی ئەمین ئەفەنی,جەلال بێتەل(برای جەمال شارباژێڕی,عوسمان حاجی عەبدوڵڵا(برای مولازم عومەر),جەلالی حاجی دەروێش (خوشکەزای مامۆستا عەبدوڵڵا جەوهەر), حەمەعەلی تۆفیق(برازای کاك جەلال تۆفیقی کۆگای سرۆچك) ,کەمالی عەلی کونجرینیی , جەمالی عەلی کونجرینیی ,عارف شێخ کەریم(عارفە سوور),حەمە قادری ئەندازیار(ژنبرای شەهید ئەورەحمانی سەیدعەلی حافز),عەلی محەمەد مامە, مولازم سەروەت ,فازیلی حەمەی مەلا تۆفیق), فەرەیدوون رەوف عارف, جەمال عەزیز(خزمی مامۆستا هەردی), حسێن فەتحوڵڵا , نیهاد مەحموود(ئامۆزای مامۆستا فەرەیدوون عەلی ئەمین,سمایل محەمەد سوور, رەحیم غەفوور,..و زۆری دیکەش کە ناویانم

لەیادنەماوە.دیاردەکەش سرووشتیی نەدەبینرا, بەڵکو بەرنامەڕێژ بوو, بەڵام لەکوێوە و سەرچاوەکەی لە چ لایەکەوە بوو, ئەوانە دەیزانن کە لە سەرکردایەتیدا مابوونەوە: مامۆستایان ئەحمەد هەردی,فەرەیدوون عەلی ئەمین,کامیل ژیر,فایەق عارف وئەندامانی لقی سلێمانی: شێرکۆ بێکەس, حەمەعەلی فەرەج , عەبدولفەتاح عەبدولرەززاق (مەلافەتاح),محەمەدمەجیدئەصلان,عەبدوللائاگرین. دوابەدوای رێککەوتنەکەی ١١مارتی١٩٧٠ی نێوان شۆڕشی کورد و رژێمی بەغدا, مامۆستا فەرەیدوونیش لە شاخەوە گەڕایەوە شار و دەستی لە کاژیک کێشایەوە,کاک شێرکۆش کە لێپرسراوی لقی سلێمانی بوو,من هەتا ١٩٦٩ش ,پەیوەندی ریکخستنم بەوەوە بوو,ئەویش ١٩٧٠ کشایەوەو چووە دواوە .

لا.٩٤: "باشە خاڵە حەمەی ئەبدوللا ئاگرین و شێخ محەمەدی هەرسین دوو سەرکردەی کاژیك نەبوون, بۆچی دەنگیان لێوە نەهات؟ لە(خەباتکاری مەزنیش) ئەبدوللا ئاگرین پزیسکێك دەرناچێ .... ئەی کە دەبێژێ رەنگە هەندێ عەناسری ناو کانیی ماسیی هەبووبێ سەربە تەنزیمی کاژیك بوون, باشە ئەمانە کێ بوون, بۆچی نێویان ناهێنێ؟ "

** ئەو دو(هاوبیرە) لەوە دەرچووبوون خۆیان لەقەرەی ئەو باسانە بدەن, گەیشتبوونە پەنا حەجەکە,کاک عەبدوللاش دەمێکە دەروێشی کاک حەمەی عەزیزە. ساڵی١٩٧٥ لەچۆمان باسی یەکەمین کۆمەڵە چیرۆکی خۆیی بۆکردم,وتی پێشکەشم کردووە بە کەسایەتییەك, من وامدەزانی مەبەستی کاک ئیدریس بارزانی یە, کەچی مەبەستی کاک حەمەی عەزیز بوو, بەڵام

ئـەو جـارە ڕێکنەکـەوت , هـەتا سـاڵی ٢٠١٠ کـاك حەمـەی عـەزیز لـە ئەڵەمانیاوە گەڕایەوە کوردستان و زەوی و خانو وئوتومبیلی وەرگرت و کاك عەبـدوڵڵاش دڵنیـابوو مـاڵی بـارزانی لـێیڕازین, ئینجـا نامیلکەکـەیی پێشکەشکردکە (نەیهێشتووە لە ژیانی سیاسیدا بگلێت). ئـەوە راسـتە کـە چـەند ئەنـدامێکی لاوانـی نەتـەوەیی کـورد لەگرووپـە ناوزڕاوەکـەی کـانیی ماسیدابوون ونـاتوانین نکـوولی لێبکـەین و شـارراوەش نـین, هـەر بۆنموونـە: عوسمـانی ئامـە, حسـەینی فـارس, مسـتەفای بابـە گـەورە, زاهـیرە سمێـڵ, سالەپیر, کەریم دانزێڕ....

** ڕووداوەکانی کانیی ماسیی و تاوانی کوشتنی کۆمۆنیستەکان لەرۆژی ١٠/٩/١٩٦٤دا لە شاری سلێمانی تاوانێکی ناڕەوای گەورەو پڕاوپڕ تیرۆری سیاسیی بوو, بەڵام ئەو بێتاوانانەی کە کوژران و حیزبەکەشیان (حشـع) دژی کێبوون و لەگەڵ کام لایـەنی سیاسـیی ئـەو سـەردەمەدا ململانێـی فیکریـی دەکردو شۆڕشی ئەیلوولی بە دەستنێژی کۆمپانیاکانی نەوت لە قەڵـەم دەداو بارزانی و سەرکردەکانی پارتی و شۆڕشیشی بە بەکرێگیراوی بلۆکی خـۆراواو ئێـران دەناسـاند و قاویانـدەدان و قـەوانی لـەو بابەتـەیان لێـدەدا ... ئـەم هەڵوێستانە بۆ کۆمۆنیستە کوردەکان هەڵەو کەمتەرخەمییەکی نیشتمانی و نەتەوەیی بوو , دەکەوێتە ژێریاسای لێپرسینەوەو وریاکردنەوەوەو سزاکەشـی هەرچییەك بێت , نابێت کوشتن بێت .خوا لێیان خۆشبێت بەناڕەوا کـوژران . سلێمانیش ئەو رۆژگارە لەژێر سێبەری دەسەڵاتی ئەو (پێششمەرگانەدا) بـوو

کــه دووای جیابوونەوەکــەی ١٩٦٤ی باڵەکــەی مەکتــەبی سیاســی پــارتی دیموکراتی کوردسان لــە مەلامستەفا,ئەوانــەی لەگــەڵ بارزانیــدا مابوونــەوە کەزۆرینە بوون, بە (مەلایی) نـاودەبران و (عگێـد بـارزانیی) وەك نوێنــەری بارزانی هــاتبوو ســەر لــەنوێ رێکیانبخاتــەوە, ژمارەیــەك لــەو پیشــمەرگە مەلاییانە , ئەندامی یەکێتی لاوانی نەتــەوەیی کــورد بــوون ... بێڕەوشــتیی هەندێکیان گەیشتبووە ئاستێك,کرداری یــەکجار قێزەونیــان دەنوانــد, بــەرۆژ بە مەکینەی سەرتاشــینەوە بەشــاردا دەگــەڕان وئــەو کوڕەگەنجانــەیان (ئــەتك دەکرد) کە وەك مۆدەی جیهــانیی ئــەو کاتــە قژیان درێــژدەکردەوە, چــەندین جاریش ئەتککردنی ئەو گەنجــە بــێ پشــتوپەنایانەم بەچــاوی خــۆم بینیــوە .! شەوانیش لــە گەڕەکەکانــدا راوو رووتیــان دەکــردو دەچــوونە ســەرماڵانیش و ئەگەر ماڵێك پاسەوانێکی چەکداری نەبووایە حاڵی شڕ بوو, پشــتی لۆرییــان دەنا بە دەرگای حەوشەکەیەوە و ماڵیان باردەکرد هەروەك ماڵی خۆیــان بێــت و بگوێزنەوە. بەیانییــەك,تاریك وروون مەلایــەکی مزگــەوت رووتدەکەنــەوە, پێیدەڵێن (مامۆستا کاتژمێرەکەت مەزبووتــە, پــێش و پــاش ناکــات؟) ئــەو بێچــارەیەش لەوەڵامــدا دەڵێــت (عــەزیزم مــاڵی قــەڵب ســەر ســاحێبی, بیهێنەرەوە!)

لا.٩٤: " بەر لەوەی ئەبدوڵلا ئاگرین لەسەرویەندی تازەبوونەوەی شەڕی نێوان بەئس و سەرکردایەتی بارزانی لە مارت١٩٧٤ بێ بۆلای من لەبەرلین, چووبووە شام بۆلای کاك جەواد, کاك جەواد برایانە ....لەدیمەشقەوە بۆ بێروت بردبووی و لەوێشەوە بەفڕۆکە هاتبوو بۆ

ئەورووپا.کە لە بەرلین چاومان بەیەککەوت هیچ باسی کاروباری کاژێک و هاوبیران و ئـەو شتانەی کە لە ئێن ئارتی ونامیلکەکەیدا گوتویەتی و نووسیویەتی هیچ باسێکیان نەبوو."

** ئەو سین و جیمەی دکتۆر نەبەز لەگەڵ کوردۆ, حەمـە مسـتەفا,حەمەی عەزیز, شێخ محەمەدی هەرسین وجەلال تاڵەبانی کردوویەتی, چۆن هاتوویت و بـەچ پاسـپۆرتێك و ڤیـزەی کـوێ و... پێویسـت بـوو خەسـتوخۆڵتر ئـەو پرسیارانەی لـە عـەبـدوڵڵاش بکردایـە, خـۆ ئەویشـی نەدەناسـی و ناویشـیی نەبیستبوو , برا خۆشهاتی, خێرە ئەو رێگە دوورەت بڕیوە وهاتوویت منێـك ببەیتەوە کوردستان لەکاتێکدا تەنانەت بەناسینی ئاساییش من تـۆ ناناسـم؟ جا, یان ئەوەیە نامەی کاژێکی بەدەستەوەبوو, یا نامـەیەکی دیکەی هێنـاوە ؟ ئەگەر نامـەی بەدەستەوەبوو, چۆن هیچت لەبارەی کاژێکەوە لـەو نەبیست و پرسیاریشت نـەکرد چـۆن دەزانێـت ژیـانی مـن لەئـەوروپا لەمەترسـیدایە, سەرچاوەی زانیارییەکەت چییە و بەپشتیوانیی کـێ وکـام لایـەن ژیـانی مـن دەپارێزیت؟؟ مامۆستاگیان باوەڕناکەم تۆ کە قـاڵبووی ژیانیـت ئەوشـتانەت هەروائاسـان بەسـەردا تێپـەڕێت. وەڵامـی ئـەو پرسـیارانە گرێـی گـەلێك نهێنیمان بۆدەکەنەوە .ئەمجارەش دەیلێمـەوە مامۆسـتا هەنـدێك جـار تـەنها سەرکۆزەری باسەکە بەبادەکات و بنکۆزەرەکەی دەهێڵێتەوە و جارێ شتێکی بەسـەردادەدات ..... دەمێنێتـەوە ئـەوەی بڵـێم هاتنەکـەی کـاك عـەبـدوڵڵا هاوینی ١٩٧٢یا ١٩٧٣بوو نـەك مـارتی١٩٧٤وەك دکتـۆر دیـاریکردووە و لای حکوومـەتیش من کەفیلی بووم کەدەگەڕێتەوە عێراق و وەك خـۆی وتـی تەنها من ئاگـاداری ئـەو سـەفەرەم . چوونەکەشی بـۆ دیمەشق بـۆلای کـاك

جەوادمـەلا, مـن بـۆ مێـژوو دەیڵـێم کـاك عـەبـدوڵڵا کـە گەڕایـەوە باسـیی دامەزراندنی یەکێتی قوتابیانی نەتەوەیی کورد,لقی سووریای دەکرد.

لا.٩٥: " گونـاهی ئەمانـە هـەمووی دەکەوێتـە ئەسـتۆی ئـەو هاوبیرانـەی کـە هـیچ دەنگوباسێکیان نەدەنارد بۆمن. لەبەرئەوە هەرکەسێك بهاتایەو بیگوتایە کاژێکم ناچاربووم باوەڕبکەم پێی, چونکە بەدەگمەن کەسێك هەڵدەکەوت کەبە ئاشکرا بڵێ کاژێکم."

** برا من نازانم تۆ لە هاوبیرانی دامەزرێنـەر پچـڕابوویت یـا ئـەوان لـەتۆ پچـڕابوون؟ لایـەنی رێکخسـتنیش بخەینـە ئـەولاوە , خـۆ لەگـەڵ هـاوبیران مامۆستا فایەق عارف وکامیل ژیردا دۆستی دێرین بـوون و هەردووکیشـیان سـەردانیان کردبوویـت و هەرنـەبێت جارجـارەش لەگـەڵ نامــەی جـەنابی دایکتاندا نامەت بـۆ ئـەوانیش نووسـیوە. ئەمـە جگـە لـەو نامەیـەی کـاك بەختیاری برای هاوبیر بروسکە لە ١٩٧٨یـا١٩٧٩دا هێنـابووی و مامۆسـتا فایـەق عـارف لـەماڵی خۆیـان لەگـەڕەکی شـۆڕش(عەقاری خـواروو) لـە کۆبوونەوەیـەکی تایبەتـدا بـەئامادەبوونی هـاوبیران کامیـل ژیـر, محەمـەد مەجید ئەصلان, عومەرشەمەیی و مژدە تایەر وبەندە نوری کەریم نامەکەی خوێندەوە بۆ وەلامدانەوەی پرۆژەیەکی سـەرکردایەتیی بەعسـی سـوریا, کـە هاوکاریی و هەمئاهەنگییـەك لـەنێوانمادا هـەبێت دژ بەرژێمەکـەی صـەددام حسـەین... ئـەوە جگـە لەچـەند نامەیـەکیش لەگـەڵ عەبـدوڵڵا ئاگرینـدا. لەلایەکی تریشەوە ئەوەندەی شارەزای شێوەی کارکردنی مامۆستا بین, خانـە گومانەو باوەڕ بەشتێك ناکات هەتا بەحەوت باردا هەڵگێڕوداگێڕی نـەکات,

گەر وانەبایە خۆ دەوروپشتت پڕدەبوو لەناحەزان, گەر نەڵێم دوژمـن و هێڵـی لار وسیخوڕەکانی داگیرکارانی کوردستان .

لا. ٩٥ :" ئەو ئەگەر کاژێکە(مەبەستی لە دکتـۆر عەبدوڵڵایـە) کاژێکـەکان خۆیـان پـێ نا پارێزدرێ و کەوتوونەتە بەر هەڕەشەی (پاراستن) و بەئس و رژێمی شـاو... خـۆ ئەگـەر کاژێك نەبێ, بۆچی دەبێ من بپارێزێ و بە چ هێزێك و لەبەرچی... بیرم بـۆهیچ پـیلان و نەخشەیەکی پشت پەردە نەچوو بۆ لەناوبردنم. پاش گەڕانەوەی, چەند نامەیەکی ناردبۆم و منیش چەند جارێك وەرامم دایەوە هەتا ئاگادارکرام کە پێوەندی ژێر بەژێری بە پارتییەوە هەیە."

**هاوبیرانی کاژێك نەکەوتبوونە بەر هەڕەشە, بـەڵام دەزگـای پاراسـتن زۆر بـە وردی چـاودێری ئەنـدامانی کـاژێکی دەکـرد, تەنانـەت ئەوانـەی پلـەو پایەیەکیان لە نێـو پـارتی و شۆڕشـدا هـەبوو, لـە هـاوبیرێکی کاژێـك نزیـك نەدەبوونەوە ئەگەرچی دۆست و ناسـیاو و خـزمیش بوونایـە.١٩٧٤ چـەندین جـار هـاوبیرم دیوە,لـەنێو پارتیداکاریـدەکرد, وەك پەیوەنـدی رێکخسـتن دەمناسی و دەیناسیم بەڵام خۆی گێلدەکرد.هـەربۆ نموونـە رۆژێـك چـوومە بارەگاکـەی ئەفسـەری شـەهید حەمـەی سـەیدعەلی حـافز لـە پشـتی چیـای کوڕەکاژاو, یـەکێك لـەو هاوبیرانەکـە پەیوەنـدی رێکخسـتنی بەمنـەوە بـوو (کـاك حەمــەقادری ئەنــدازیار) بەوهۆیــەوە فەرمانــدەری هێزەکــە زاوای بوو,ئەویش کرابوو بەکاربەدەست , بـەڵام زۆر بەلامـەوە سـەیربوو, تەنانـەت سڵاوێکیشی لێنەکردم, توومەز خـۆی دەپارێزێـت, لەناوچـەی بەرزنجـەش لـە بارەگـای رێکخراوێکـی پـارتی , لەگـەڵ هاوبیرێکی(پچـراولە رێکخسـتن)دا ,

تۆشی هەمان هەڵویست بووم! تەنها لایەنێك كە گوێی بەوە نەدەداو هـەموو هاوكارییەكی هاوبیرانیشی دەكرد هێـزی خـەبات و فەرماندەرەكـەی شـەهید فەتاح محەمەدئەمین بوو بەهەموو بەتالیۆنەكانیشییەوە بەتایبەتیش هـاوبیری شەهید نوری حەمەعەلی. دوای هەرەسی شۆڕش چـەند زانیارییـەكی گـرنگم لــەبارەی ئــەو راپۆرتانــەوە وەرگــرت كــە لەســەرئێمەمانان نووســرابوون ...لەبارەی پەیوەندی كاك عەبدوڵلاشەوە بەپارتییەوە,پەیوەندیی نـەبووە,من گومـانم لێـدەكرد پەیوەنـدی بـە پاراسـتنەوە هەیـە, ئەوەشـم لـەملاو ئـەولا باســـنەكردووە بـــەڵكو وەك دو هـــاوبیر كەســـالآنێك پێكـــەوە كارمـــان كردووە,ســالّی٢٠١٣ لەســەردانێكدا بــۆ كوردســتان شــەو لــەماڵی خۆیــان لەهەولێر وتی هـەموو ئـەو خالآنـەی لەسـەری نـاكۆكین یـا هـاودەنگ نـین , ئەمشەو یەكلاییان دەكەینەوە.یەكەم خاڵ گومانەكـەم بـوو كەپەیوەنـدیی بـە پاراستنەوەهەیە, بەراستیی زۆر نیگـەران بـوو, وتـی (زۆر بەداخـەوە دوای پتر لە چل سـاڵ هاوڕێیـەتی و هـاوبیرێتیی ئـەوە بـەمن ئەڵێیت...)هەنـدێك شتیشـی لـەو بارەیـەوە بـۆ روونكردمـەوە كـە گومانەكـەمی رەوانـدەوە كـە پەیوەندی بە دەسـگای پاراسـتنی شۆڕشـەوە هـەبووبێت بـەڵكو ناڕاسـتەوخۆ پەیوەندییەكی تایبەتی بە كاك حەمەی عەزیزەوە هەبووە.ئـەم پەیوەندییـەش چۆن و لەكەیەوە دامەزراوە و بەهۆی كێوە بووە و بۆ بەتایبەت لەگەڵ ئـەودا بووە, ئەوە بەدوادا چوونێكی تایبەتی دەوێت چـەندین هـاوبیری پەیوەندیـدار كاری بۆبكەن. ئەوەشم بـە كـاك عەبـدوڵلا وت كـە كـاك محەمـەد عـەزیز و شەهید شێخ محەمەدی هەرسین لە١٩٦٤ بەدوواوە فڕیـان بەكاژیكـەوە نـەماو

بەهاوبیریش نایەنە ژماردن وشەهید کاك فەتاح محەمەد ئەمین ئاغاش کەس نکوولی ئەوە ناکات دۆست و هاوکاری کاژیك بوو بەلاّم ناشتوانێت لەیەك کاتداخۆی بە دوولایەنی سیاسیی جیاوازەوە ببەستێت و سەرلەپێناوی هەردوولادابێت....ئاخر ئەو چۆن کاژیکەو لێپرسراوێکی بالاّی ئەولایەنەشە بڕیاریدابوو هەشتا کەسێك لە کاژیك ولایەنگرانیان تیرۆربکات؟ ئیتر لەو کاتەوە پەیوەندیم لەگەڵ کاك عەبدوڵلاّدا پچڕاوە. بەلاّم بۆ هاتووە تۆ بباتەوە کوردستان ودەتوانێت تۆ بپارێزێ! من ئەو پرسیارە دەکەم : لەکێ دەتپارێزێت؟ خۆمن وەك دوست و کەسێکی نزیك زۆرچاك ئاگادارم, ئەوکاتێك لەلایەن نەیارەکانییەوە هەڕەشەی کوشتنی لەسەربوو, ئەگەر سێبەری فەتاح ئاغای لەسەرنەبایە نەیدەتوانی ژیانی خۆی بپارێزێت , نەك هەر ئەوە بەڵکو زانیاریی تەواویشی پێدرابوو لەسەر ئەو کەسەی دانراوە بۆ کوشتنی ! ئەو زانیارییە ورد و دروستەشی لەکوێوە وەرگرتووە , لە دووکەس بەدەر نییە: فەرماندارى هێزی خەبات شەهید کاك فەتاح یا کاك حەمەی عەزیزکارگێڕی بارەگای بارزانی و بەرپرسی دوەمی پاراستن. ئەمەیە کاك عەبدوڵلاّ نامیلکەکەیی پێشکەش بە خاڵە حەمەی کردووە کە (نەیهێشت لە ژیانی سیاسیمدا بگلێم) .من کە ئەمە دەڵێم , ئەوە لەو روانگەیەوەیە کە لەنێو هەموو هاوبیرانی کاژیکدا بە (سەرکردایەتی و بنکردایەتی) یەوە تەنهاو تەنها کاك عەبدوڵلاّ ئاگرین پەیوەندییەکی توندو تۆڵی بە کاك فەتاح و کاك حەمەی عەزیزەوە هەبوو , لە نێو هەموو فەرماندارەکانی هێزەکانی (لەشکری شرۆشگێڕی کوردستان)یشدا تەنها

شەهید کاك فـەتاح پەیوەندییـەکی دوو قـۆڵی نهێنـی لەگـەڵ کـاك حەمـەی عـەزیزدا هەبوو , لە هەموو ڕووداوەکان و (خشەی مار و مێرو) لـە تـەواوی دەڤـەری فراوانـی سـلێمانی زانیـاری پێـدەدا بەتایبـەتیش لـە سـەر گوتـار و ڕەفتاری بەرپرسانی پارتی و گەندەڵیەکانیان , ئەویش ڕێنمایی ئەمی دەکـرد کە دێتە بارەگای بـارزانی , چی بڵێـت و چی بکـات .... پلانـی کوشـتن و کوشتنبازییە لـە سـاڵی ۱۹۷۰بـەدواوە لـەنێو نەتەوەییەکانـدا سـەریهەڵدا و داهێنـــان و هونەرکاریشـــیی تێـــدا دەکـــرا وەك پلانـــی ســـووتاندنی فوئادمحەمەدئەمین سەڕاج بە مەنجـەڵێك ئـاوی لـەکوڵ !! پلانـی تیرۆرکردنـی کاك عـەبدوڵا ئاگرین لەخەودا, تیرۆرکردنی کاك کـەمالی جـەمالی موختـار, مامۆستا عوسمان ڕەشید. شەهید جەلالی حاجی حسـێنیش ئامـادەیی تێـدا بـوو سـەری یـەك دوویـەك لـە نـەیارەکانی بـێ کلاوبکات.لـەو ڕووەوە دکتۆرحوسێن موحەممەد عەزیز لە کتێبی شێرکۆ بێکـەس, یـاد و یـادەوەری نووسیویەتی(... تـەنیا هـەر چـوار ئەفسـەرەکە: مەنسـووری حەفید,کـەریمی شـێخ سـەلام, شـوان و حەمـە شـەوقی بـە قسـەو گفتـی شـێرکۆ هەڵخەڵەتان(مەبەسـتی شـێرکۆی کـوڕی هـەژار موکریانییە)ئـەوانیش کـاتێ ڕۆیشتن پاش ماوەیە پەشیمانبوونەوە, چونکە باری پاسۆك و درۆکانی شێرکۆ یان بە تەواوی بۆ دەرکەوت. ئەوەبو هەر دوای ماوەیەك شێرکۆ بەجێیهێشـتن و بۆ هۆڵەند گەڕایەوە, هەر باشـیش بـوو لـە دەس جـەلالی حـاجی حوسـێن ڕزگاریبوو و نەیکوشت!)

لا. ٩٥ " ئەبە ئاگرین لە لا.١٢٠ ی نامیلکەکەیدا دەڵێ: (...لەسەر پێشنیاری من بڕیاردرا کۆنفرانسێك ببەستین. ئەو کۆنفرانسە لە مانگی دووی ١٩٧٥ دا لەماڵی کاك هەردی لەنەغەدە سازکرا..."

** بەر لەهەموو شتێك ئەوکۆبوونەوەیە (کۆنفرانس)ە هەڵدەگرێت نەك هەر هەڵوێستەیەکی لەسەربکەین, بەڵکو بەکاوەخۆ شەنوکەوێکی بکەین وبەهەموبارەکانیشدا هەڵسەنگاندنی وردو بەسەلیقەی بۆبکەین. وەك دەزانین کۆنفرانس هەروا بەهەوانتەوهەڕەمەکیی نابەسترێت, دەبێت هۆکاری گرنگ لەئارادابێت وەك کێشەی گەورەو ململانێ لەنێو ریزەکانی رێکخستندا, وەرچەرخانێکی کتوپڕی مێژوویی و هاتنە پێشەوەی قۆناغێکی نوێ کە پێویست بە گۆڕانکاریی بکات لە پلان و دروشمەکان و تاکتیکەکاندا. ئینجا کۆنفرانس واکتوپڕ نابەسترێت , ئامادەکاریی پێشوەختی دەوێت , سەیرانێکی قەراغ شار بەو دەستوبرد و بەلەپروزەیە رێکناخرێت !کەواتە هۆیەکەی چیبوو؟ بۆ وا کتوپڕ بوو, بانگکراوەکان چۆن دیاریکران, ئامادەبووەکان کێبوون و ئەوانەی ئامادەنەبوون بۆنەهاتن ,کۆبوونەوەکە چەندی خایاند و باسوخواسی سەرەکی چیبوو, بڕیارەکان و راسپاردەکان چیبوون و ئەنجامەکانیش چ کاریگەرییەکی پۆزەتیڤ یا نێگەتیڤی بەسەر ئامادەبووان و هاوبیرانی کاژیکەوە هەبوو؟ ئەمانە هەمووی هێشتا بێ وەڵام ماونەتەوە. ئینجا دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرین کەدەڵێت(بڕیاردرا) کێ بڕیاریدا؟ سەرکردایەتی کاژیك بڕیاریدا؟ ئەگەر وابێت کەواتە کاژیك وەك رێکخستن هەتا ئەو کاتە مابوو! ئەگەر کاژیکیش نەمابوو, ئەو بڕیاردەرە لە

کوێوه هات؟ کۆبونەوەکەش یا هەرناوێکی زلی وه ك (کۆنفرانس) ی لێدەنێن زۆر گـــرنگ نییـــه بـــەڵام گرنگـــه بزانـــرێ بانگکراوەکـــان کێبـــوون و ئامادەبووەکانیش کێبوون و ئەوانەش کە نەهاتن , بۆ نەهاتن؟ بەدڵنیاییـەوە و بـۆ مێـژوو دەڵـێم ئامادەبووەکـان ئـەم هاوبیرانـە بـوون: مامۆسـتایان ئەحمەدهەردی,کامیل ژیـر, عەبـدوڵڵائاگرین ,شـەهید نـووری حەمـە عـەلی (فەرماندەی بەتالیۆن و جێگری فەرماندەری هێزی خەبات), محەمەد مەجیـد ئەصلان ,جوانەمـەرگ عومـەر حەمـە شـەمەیی,عەلی تۆفیـق (لێپرسـراوی دارایـی هێـزی خـەبات), فەرهادعەبدولحەمیـد و نـوری کـەریم ,کاتەکـەش کۆتایی پایزی ١٩٧٥ بـوو,ئـەو سـاڵە لەپڕێکـدا سـەرماهات, هێشـتا جلـی هاوینەمان لەبەردابوو , سەرما بەجۆرێك زۆری بۆهێنام ناچاربووم لە گوندی چۆمان قەمسەڵەیەکم کڕی..... هەرچەند کۆبوونەوەکە کۆنوسـی بۆنـەکراوە, کـە ئـەوەش خـۆی لـە خۆیـدا پرسـیارێکە , کۆنفرانسـێك دۆکـۆمێنتێکی لەدواجێنەمێنێت!! بەهەرحاڵ نە ئەوەنـدەی خایانـد و نەکێشـەو ململانێشـی تێـدابوو هـەر وەك ئـەوەی هەریەکـەمان لـە (نەسـت)ی خۆیـدا بـەر لـە (هەسـت) دەمـانزانی مـل کـەچ کردنـە لەبـەردەم بەرژەوەنـدیی بـاڵادا , یـا سـەرنەویکردنە لەبەرامبـەر گێژەڵووکـەدا...... پۆختـەی خاڵـە گرنگـەکانم لەیادە.ساڵی٢٠١٠ مامۆستاکامیل ژیرلەماڵی خۆیان پرسیاری لەمن کـرد(ئـەرێ تـۆ بەشـداربووەکانت لـەیادماوە؟) وتم جگـە لـە تـۆو مامۆسـتا ئەحمەدهـەردی و عومـەر شـەمەیی, ئەوانیدیکـە لەریگـەی گەڕانەوەمانـدا بەئێراندا بۆ پێنجوین لە ستۆدیۆیەکی شاری سـابلاخ (مـەهاباد) وێنەیـەکی

بەکۆمــەڵ وهەریەکــەشمان بەتــەنیا وێنەیــەکی(پۆرترێت)مان گرتــووەو دەبــوو شەهید نوری و عەلی تۆفیق دوواتر وەریانبگرنەوە , دڵنیاشم ئەو وێنانــە لــە ئەلبوومی وێنەکانیاندا ماون . ئەمــە بــەو مانایــەی کــاك عەبــدوڵڵای تێــدا نــەبووە, رووبــە رووش لــە هــەولێر و لــەماڵی خۆیــان بــەخۆیم وتــووە و لەکتێبەکەشیدا لەلاپەڕە١٢١دا لەو بارەیەوە نووسیویێتی{بڕواتان هەبێ مــن ئەمــەم لــە یاداشــتەکانمدا نووســیوەو تۆمــارکردووە, کەچــی لــەو ماوەیــە هاوبیرێکی بەشداربووی کۆنفرانسەکە لێیپرسـیم : ئـەرێ کـاك عـەبـدوڵڵا تــۆ بۆچــی بۆکۆنفرانســەکەی نەغــەدە نــەهاتی و ئامادەنــەبوویت ؟ .. بــۆ ئــەو قســەیە زۆر ســەیرم پێهــات و لــە دڵــی خۆمــدا وتم : دیــارە ئــەمجۆرە رووداوە گرنگ و ناسکانە لــەکاتی خۆیدا تۆمارنــەکرێن ئــەوە لەوەیــە بەتێپــەڕبوونی تەمەن لە مێشك و بیرەوەرییەکاندا بسڕێتەوە وا لەهەندێك مرۆڤ بکات بــە ئیلحاحەوە نکـوڵی لــە راسـتیی واقیعـی ئـەو رووداوانــەش بکـات و دەسـت لەسەر(**نسيان الذاكرة**) ی خۆیدا بگرێت .}ئەمــە قســەی دکتــۆر ئاگرینــە , دەقاودەق لەنێوان دووکەوانەکــەدا وەك خــۆی نووســیومەتەوە, بــەڵام دەبێــت بزانین دەستەواژەی (**نسـيان ألـذاكرة**) هەڵەیــەو ئــەو مەبەســتی لــە (**فقـدان ألــذاكرة**) یــا(**داء آلنســيان**)ە و لەلایــەنی پزیشــکییەوە لەگــەڵ وشــەی عارەبیی(نسیان) دا زۆر لەیــەکتر جیــاوازن , ئــەویان نەخۆشــییە(نەخۆشــیی بیرچوونەوە) بــەڵام (نســیان) دیاردەیــەکی کاتییــە بــۆ ماوەیــەکی کــورت یــا درێژتر , وەك بیرچوونەوە و بیرنەهاتنەوەی ناوێك , رووداوێــك یــا هەرشــتێك بۆماوەی چەند چرکەیەك , چەند خولەکێك , کاتژمێرێك , رۆژێــك و کــەمتر

یازیاترو ئینجا شتەکەمان بیرەکەوێتەوە وەك من کە لەیادم نەمابوو کاك عەبدوڵڵا ئاگرین یەکێك بووە لە ئامادەبووانی کۆنفرانسەکەی شاری نەعەدە بەڵام دواتر گومانم لەو بۆچوونەی خۆم پەیداکردو لە ئەنجامی پێکەوە بەستنەوەی چەندرووداو و یەکتربینینێکی ئەو رۆژانەدا گومانەکەم رەوییەوە و دڵنیابووم یەکێك بوو لەبەشداربووان, ئەوەی ئەو بەشداریی تێدانەکرد خۆ کاندیدنەکردن بوو لەگەڵ ئێمەدا(مامۆستایان فایەق عارف و کامیل ژیر و بەندە نوری کەریم) بوو هەڵبژاردنی لیژنەی ناوچەی سلێمانی پارتی لە هاوینی١٩٧٠دا. هەروەها بەشدارنەبوونی لە کۆبوونەوەکەیماڵی ماموستا فایەق عارفدا, وەك پێشتر باسمکردووە ,جا من لەوێدا تووشی سەهو بووم و پەردەپۆشی ناکەم و لەپێناو پاراستنی راستیداو بۆ چەواشەنەکردنی هاوبیران و خوێنەران و لنگەوقووچنەکردنی رووداوەکان ومێژووش , ئاوەژووبوونەکە راستدەکەمەوە وئەو قسە تفتەی بەرامبەریشم کردوویەتیی بەهەند وەرناگرم و وەك لەگەڵ منیشی نەبێت ودەڵێم کاك عەبدوڵڵاش یەکێك بوو لە ئامادەبووانی کۆنفرانسەکەی نەغەدە و پشتگیریەکی بەهێزی منیشی دەکرد کە ئەوانەی بەیانەکەیان لەسەر سەرکردەکانی کاژیك نووسیوە کۆمەڵێك لاوی خوێن گەرمن و لەبێدەنگی کاژیك بێزاربوون و تەقینەوە , بەڵام بەشێوەیەکی نادروست ونەشیاو و ئاشکراکردنی ناوەکانی ئەندامانی دامەزرێنەر یا بابڵێین سەرکردایەتی کە بەجۆرێك لە سیخوڕی دەژمێردرێت , ئەگەرچی مەبەستیشیان سیخوڕیکردن نەبوبێت. بەڵام با دکتۆر ئاگرین سەیری بەمەش بێت و نە لەدڵی خۆیدا بەڵکۆ ئاشکرا بڵێت کە هاوبیر

(عەلی تۆفیق) ی بە ئامادەبوو نەژماردووە و (عەبدولفەتاح)ی لەجێگەکەی داناوە, چ هۆیەك هەیە جگە لە(**نسيان الذاكرة**) وەك خۆی دەڵێت؟ هاوبیر شەهید نوری حەمەعەلی وهاوبیر عەلی تۆفیق وەك نوێنەری شەهید کاك فەتاح ـ هێزی خەبات هاتبوون... **هاوبیرعەبدولفەتتاح** رەززاق(مەلافەتاح) یەکێك بوو لەوهاوبیرانەی من لەسەر راسپاردەی مامۆستا ئەحمەد هەردی گەڕامەوە پێنجوین و دەوروبەرەکەی بۆ ئاگادارکردن و بانگکردنیان بۆ بەشداریکردن لە کۆبوونەوەکەی شاری نەغەدە ـ خۆرهەلاّتی کوردستان . بە هەرحاڵێك بوو هەندێکیانم دۆزییەوە, چونکە ئەو خەڵکە تاریك و روونی بەیانی بۆ خۆپاراستن لە بۆردومانی فڕۆکە جەنگییەکانی رژێمی بەغدا لەشار دەردەچوون ولەو شاخ و هەردانەو یا لە نێو ئەشکەوتەکاندا دەمانەوە هەتا خۆرئاوا , ئینجا دەگەڕانەوە .ئەوانەی دۆزیمنەوە وەك هاوبیران عەبدولفەتاح , کەمال عەلی نانەوا,عەتا سوڵتان بەکورتی و بەکوردی وبێباکانە وتیان نامانەوێت ئامادەبین ! هاوبیران جەلال دەرویش قادر و وئەوانی دیکەش لەو بار و دۆخە سەخت و دژوارەدا, بەو پەلە پەلە نەدەدۆزرانەوە .لە دامێنی ئەم وەلاّمەدا دەمەوێت خاڵێکیش رونبکەمەوە پەیوەست بە دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرین ,بەرێزیان لە چاو پێکەوتنەکەی کەناڵیNRTداو لە نامیلکەکەو لەو کتێبە قەبەیەشدا کە بەم دوواییانە لەسەر مێژووی کاژێك , هەرچییەکی وتووە و نووسیوە شەقڵی ئەوەی پێوە دیارە هەرکەسێك بیرو بۆچوونی خۆی بەراشکاوی بخاتە روو و بەدڵم نەبێت , رەخنەم لێبگرێت , ناحەز و رکەبەرە و لەخانەی دۆستەکاندا دەریدەهێنم . ئەمەش بەڵگە نەویستە دکتۆر بە

هـەوای ئـەو (میـزاج)ە دەپـەیڤێت و دەنووسـێت . لێـرەدا تـەنها نموونەیـەك دەخەمە بەر دیدی خوێنەران : منێك كە پتر لە ٤٠چل ساڵ هاوبیرو هـاوڕێی نزیك و دڵسۆزی ئەو پیاوەبووم لە چاوپێكەوتنەكەیNRTدا, دەسـتە گـوڵ و هاوبیری نمونەیی كاژیـك (سـێ هـاوبیر, هـەر ئـەو سیانە: عومەرشـەمەیی, فــەرهاد عەبدولحەمیــد و نــوری كەریم),لــە نامیلكەكەشــیدا(لاپەڕەیەكی پرشنگدار لە مێژووی كاژیك ...) لە دۆكۆمێنتەكانـدا و لەچـەند شـوێنێكی جیاوازدا لاپەڕەیەكی(كلیلی ڕێكخستنەكانی كایك دەخاتـە ڕوو كـە بریتییـە لە نـاوی ڕاسـتەقینەو نـاوی نهێنـی وتەمـەنی هـاوبیرانی دەسـتەی دووەمـی كاژیـك كـە كـادیرە پێشـكەوتووەكانن و ڕاسـتەوخۆ لـەدوای ناوەكـانی ئـەو هاوبیرانەوە كە هێشتا لە كۆمیتەی سەركردایەتیدا مابوونـەوە, بەنـدە نـوری كـەریم ٨هەشـتـەمین نـاوەو بـە ٢٥سـاڵ تەمەنیشـەوە لـە هـەموویان گـەنجتر بەشێوەی بەڵگەی دۆكۆمێنتاریی بڵاوكردۆتەو.

بەڵام هەر ئەو نوری كەریمە لە كتێبە گەورە ڕەنگاورەنگەكەی ئەم دواییەیدا, نوری كەریم بـە ئەنقەسـت لـە چـەندین شـوێندا فـەرامۆش كـراوە!! چـەندین هــاوبیر و دۆســت و ناســیاو ئــەوەیان بــەلاوە ســەیربووە, هــاورێی دێــرینم مـامۆستا ڕەوفی حاجی فـەرەج كۆكـۆیی ئەنـدامی پێشـووی پەرلـەمان وتـی (ئەرێ كاكە ئەوە بۆ ئەمجارە عەبدوڵڵا ئاگرین تەنها یەكجا نـاوی هێناویـت؟) وتم كاكــە ڕەوف هەركــەس هــەردو كتێبەكــەی دكتۆرعەبــدوڵڵا و چــاپی یەكـەمی كتێبەكـەی منیش(سـەرنجێك لـە دوابەرهەمەكـەی دكتـۆر جـەمال

نەبەز,کاژێك١٩٥٩پێشخان و پاشـخانەکانی) بـە وردی بخوێنێتـەوە وەڵامـی پرسیارەکەی دەستدەکەوێت

لا. ٩٥ ـ ٩٦: " لێرەدا دەمێنێتەوە چەند تێبینییەك لەبارەی وتووێژەکەی هاوبیر کامیل ژیرەوە لەگەڵ تەلەفیزیۆنی ئێن ئار تی لـە ١٨و٢٠١٤/٢/٢٤دا, ئـەوەی کـە گـوتی(مـەلا مستەفای بارزانی ئاگای لەوەنەبووە کە پارتی و پاراستن بەو جۆرە دژ بە کاژێـك بـوون و بارزانی لەسەرەتاوە گومانی هەبووە بەرامبەر کاژێك, بەڵام دوایی گومانەکەی رەواوەتەوە و فرۆشگەی شۆڕشی داوە بە شێخ محەمەدی هەرسین و زۆر ڕێزی محەمەد ئەزیزی گرتووە.) باشە بۆچی پاش ئەوە چالاکیی رۆشنبیری و رێکخراوەیی کاژێك لە کوردستاندا بەجارێك وەستاون وپارتی وپاراستن هەروەك جاران و لەجاران توندوتیژتر دەژمنایەتیی کاژێکیان کـردووە؟ بۆچی شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەدی ئەزیز کەبوونەتە باوەڕپێکراوی بارزانی , ڕێیان لەو دوژمنایەتییە نەگرتووە و هیچ چالاکییەکی کاژێکانەیان نەبووە . بۆچی ئەحمەد تۆفیق (ئەوڵای ئیسحاقیی) کە زۆر دڵسۆز وسەرلە پێناوی مەلا مستەفای بارزانی بوو, بـە (قسەی کاك کامیل ژیر) ئەو پێشنیازی ئەوەی کردووە کە کاژێك دوو ئەندامی خۆی بنێـرێ بۆلای بارزانی و نێو شۆڕش؟ بەڵگە چییە بۆئەوەی کە ئەو پێشنیازە پێشنیازی ئەحمەد تۆفیق خۆی بووە و رانەسپێردراوە بۆ ئەو کارە ؟ پاشان بۆچی ئـەو دووکەسـەی نێـردراون, کـاك محەمەدی ئەزیز وشێخ محەمەدی هەرسین بوون و دووکەسی دیکە نەبوون ؟ کێ ئەو دووانەی هەڵبژارد؟ و بە پێی چ پێوانەیەك ؟راستییەکەی مرۆڤ ناتوانێ هەروا بە سادەیی باوەڕ بەمە بکاو نەیەتە سەر ئەو بیرەی کە تەواویی چیرۆکی لە پڕ پەیدابوونی (پارتی گەلی کورد) و خۆ تواندنەوەی لەنێو کاژێکدا بێ کۆنگرە و بێ هیچ پرسکردن بەمن و بێ وەرگرتنی بیروڕای من و هەرپاش ئەوەش ڕووداني کارەساتی کانیی ماسی و چوونی محەمەد ئەزیز ومحەمەد هەرسین بۆلای بارزانی, نەخشەو پلانێك نەبووبێ بۆ نەهێشتنی کاژێك, هـەروەك پلانـی کـوردۆ(سەروەت) ئەلی بۆ نەهێشتنی سۆکسە."

** کاك حەمەی عەزیز لەبارەی پارتی گەلی کورد وکاژێك ,کامیان پێشتر دامـەزران دەڵێـت پـارتی گـەلی کـورد زۆر پێشـتر دامـەزراوە,بارزانی

سالّی١٩٦٤ئەحمەد تۆفیقی ناردبو بۆ سلێمانی بیروبۆچوونی دانیشتووانی شارەکە وەربگرێت, ئێمە وەك پارتی گەلی کورد پێشنیازمانکرد بارزانی شۆڕشەکە بکاتە شۆڕشی میللەتێك لە پێناو سەربەخۆییدا, ئەحمەد تۆفیق وتی خۆتان بچنە لای بارزانی باشترە.ئێمە ئەو دەمە ئەحمەد هەردی ,فایەق عارف,کامیل ژیر,فەرەیدون عەلی ئەمین,عەبدوللّاجەوهەرمان نەدەناسی, من و شێخ محەمەدی هەرسین چووینە گوندی تەگەران-شارباژێڕ ،بەلاّم ئەو بەو هۆیەوە کە دوکاندار بوو گەڕایەوە سلێمانی ،من بارزانیم لە گوندی وەرتێ بینی. بەناوی پارتی گەلی کورد و لاوان و قوتابیانی نەتەوەییەوە قسەم دەکرد. لەنێوان چوونەدەرەوەی ئەو دوانە و خاوبوونەوەی چالاکییەکانی کاژیکدا چەندین رایەلّ و سەرەداو هەن.من دەلّێم خاوبوونەوە نەك (بەجارێك وەستان), یەکەمجاریش ئەوانەی لە بنەڕەتدا سەر بە پارتی گەل بوون زۆر بەبێدەنگی کشانەوە...ئەوەندەی بێتەوە یادم هەر بۆنموونە یادی بەخێر کەمالی عوسمان دایی خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز,ئەوەی پەیوەست بوو بەو هێلّەی رێکخستن کەئەو بەرپرسیی بوو, کۆمەلّێك بلاّوکراوە و وئابوونەی مانگانەو....رادەستی من کردو وتی ئیتر حیزبایەتی ناکەین ! سەیر لەوەدا بوو چەند هاوبیرێکی هێلّەکەی لای منیش کتوپڕ پەیوەندییان پچڕاند وبە هەمان بیانوی ئیتر حیزبایەتی ناکەین . ئەم جۆرە کشانەوە بەکۆمەلەش ئاسایی نەبوو, ماستەکە موویەك پتری تێدابوو .

پرسـیار و گومانـەکانی مامۆسـتا نەبـەز هـەموویان بـەجێوڕێن و زۆر وردو هەستیاریشن,قسـەکەی کـاك کامیـل ژیـریش دەسـەلمێنم و پێشـنیازەکەی عەبدوڵڵای ئیسحاقی ناسراو بە ئەحمەد تۆفیق ,ئەویش هـەربۆ بەرژەوەنـدیی کاژێك بووەو لە هەمان کاتدا بەرژەوەندی خودی خۆیشی کە وەك کـوردێکی نەتەوەیی پشتیوان و هـاودەنگی هـەبێت لـەبارەگای بـارزانی .بەدڵنیاییـەوە دەڵێم ئەحمەد تۆفیق کوردێکی نەتـەوەیی هەڵبـژاردە بـوو , یـەکێك بـوو لـە دیارترین و چـالاکترین هەڵسـووڕاوانی شـۆڕش , دەتـوانم بڵـێم بـاڵی راسـتی بارزانی ئەوبوو,لەو باسەدا هەر نهێنییـەك هـەبێت لـەوێوە سەرچـاوەدەگرێت (وەك دکتۆر نەبەز دەڵێت) بۆ ئەو دوانـە دەسـت نیشـانکران و چـۆن بڕیـاری لەسەردرا ؟ یا ئەوەتە وەك چۆن یەکگرتنەکەی کاژێك و پارتی گەلی کورد بێ کۆنگرە ئەنجامدرا , ئەمـەش کاك ئەحمەد تۆفیق زەمینـە سـازیی بـۆکردووەو ئەوانیش ناوی خوایان لێهێناوەو تف لە دەسـت و قـووەت لـە خـوا, سـەریان پێوەناوە بەرەو سەرەوە, بارەگای بـەرزانی . ئـەو بەیانـەش ئەگـەر هەڵەنـەبم لەژێر سەردێڕی (دیسانەوە بارزانی)دا بوو, نەك (دیسان بـارزانی). مـن ئـەو بڵاوکراوەیەم بەچاوی خۆم بینیوە , بەیانییەکیان بـە تەنیشـت دەرگـای ژووری بەڕێوەبەری خوێندنگەکەمان(ناوەندی وەتەن) برادەرانی کۆمۆنیست لەقەدی دیوارەکەیان چەسپ کردبوو, ئێمەی خوێندکار واماندەزانیی لە دژی بـارزانی نووسراوە, بـەو مانایـەی دیسـانەوە کێشـەی بارزانییـەکان و شـەڕو کوشـتار سەریهەڵدایەوە! من تەنها جارێك ئەحمەد تۆفیـق (عەبـدوڵڵای ئیسـحاقیی)م بینیوە لەگەڵ شەهید تۆفیقی نووری بەگی پورزامدابوو , نێوانی لەگـەڵ ئـەو

و شێخ محەمەدی هەرسیندا خۆشبوو , ئەوان دەیانوت کاژیکە و تۆفیـق دوای بارزانی مستەفا ئەوی بەنموونەی خەباتگێڕی نەتەوەیی دادەنا .شێخ محەمـەدی هەرسینیش فرۆشگەی شۆڕشی پێنـەدرابوو لەبەرئـەوەی کاژیکـە, ئـەو هـەر لەسەرەتاوە زانیی چۆن دەچێتە ناوئیشـەکەوە, یەکـەم مـانگ دووئەوەنـدەی بەرپرسـی پێشـووی فرۆشـگەکەی قـازانج خسـتبووە بەردەسـتی لێپرسـراوی دارایی.

** ئەو سەردەمانە کاروباری شۆڕش هێشتا هەر بەدەسـت خـودی بـارزانی مسـتەفاوە بـوو, ئاگـای لـە هـەموو شـتێکیش بـوو, هـیچ بەرپرسـێکیش نەیدەتوانی شتێکی لێبشارێتەوە,دەسگای پاراستنیش هێشتا دانەمـەزرابوو, باوەڕیش ناکەم بارزانی گومانی لە کاژیـك هـەبووبێ, کاژیکـەکان بـە نـان و ئاو وبەرگو کاڵـەوپێتاوی خۆیـان لـە شـاخ و لـە شـار, لـەدەرەوەو لـەناوەوە, سـەرومڕ و بێپـەروا وەك پێشـمەرگەو وەك سـڤیل سـەرلەپێناوی شـۆڕش ودژایەتی نەیارانی بارزانی مستەفایان دەکرد, ئەویش ئەوەندە پتریی لەکەس نەدەویست, ئیتر بۆگومانیان لێبکات؟

لا.٩٧: " تەلەفیزیۆنی (رووداو) یش کەوتە باسی کاژیك: لە ئێوارێی رۆژی دووشەممەی ٢٠١٤/٤/٢١دا بەرنامەیەکی لەبارەی(کاژیك)ەوە پیشاندا, بەڕێزان کامیل ژیر, فایەق ئارف, شێرکۆ بێکەس,فوئاد حەمەمین,شێرزاد فاتیح, فـەرهاد عەبدولحەمید,مامۆسـتا خـەفوور ئەمین, ئەنوەر برزوو, ئەلیی ساماخا و ئاسۆس هەردی بەشداربوون. سەرنجڕاکیش ئەوەیە هەر یەکەیان جگە لە ئاسۆس هەردی , بەجۆرێك پێوەندیی بە رێکخراوی کاژیکەوە هەبووە , سا یا وەك دامەزرێنەر(فایەق ئارف و کامیل ژیر) یا وەك ئەندام(مامۆستا خـەفوور ئـەمین

,ئەلیی ساماخا, ئەبدوڵلا ئاگرین(پێشتر ناوی ئاگرینی تێدانییە.ن.ك),فوئادحەمەئەمین ,شێرزادفاتیح, ئەنوەر برزوو)"مامۆستاشێرکۆ بێکەس لەومێزگردەدا وتوویەتی(گەورەترین هەڵەی کاژێك ئەوەبو کە چووە لای مەلامستەفا).لەو بۆچوونەدا مامۆستا نەبەزیش هاوڕایەتی. ئینجا مامۆستا گلەیی ئەوەش دەکات کە بەڕێزان هاوبیر بروسکە ئیبراهیم و جەواد مەلا, لە هەردوو بەرنامەکەی ئێن ئار تی , هەروەها رووداویش بەشدارنەبوون .

** هاوبیران کاك بروسکە ئیبراهیم وکاك جەواد مەلا جێگە دەستیان بەخەباتی هاوبیرانی کاژیکەوە لەئەورووپا دیارو ئاشکرایە, بەڵام نەك شارەزایی , ئاگاداریشیان لەسەر کاژیك و رووداوەکانی کوردستان نییە. ئەنوەر برزو ساڵی١٩٧٠ پەیوەندی کردووە بە کاژیکەوە,کادیرێکی پارتی بوو لەشارباژێر, کوڕێکی رووناکبیر وچالاك وبەدەموپل و (زۆرزان)بوو, قسەیەکی دانسقەی هەیە کەدەیگوت (تۆ تەماشا, دوای ئەم هەموو ساڵە ئێستا تێگەیشتم پارتی چییە و کوردایەتی لەکوێوە دەکرێت!)کاك شێرکۆ بێکەس هەتا١٩٦٩/١٩٧٠ بەرپرسی لقی سلێمانی بووە,پێشتریش رەخنەی لەو شێوەی کارکردنەی کاژیك دەگرت و ئەو سستی و خۆماتکردنەی بەنادروست دەژمارد ,کە دەستنیشانی گەورەترین هەڵەی کاژیکیش دەکات , ئەوە بە پێوانەی ئەمڕۆ نەك بە پێوانەی بارودۆخی٥٠ساڵ پێشتر.مامۆستاغەفوور زۆر شارەزایە وئاگاداری گەلێك لەلایەنە دیارو نادیارەکانی ساڵانی سەرهەڵدانی کاژیك و پارتی گەلی کوردە وهەتا ساڵی١٩٦٨یەکێك بوو لە هەرە کادیرە چالاکەکانی کاژیك,کاك عەلی سام

ئاغــا یەکێکــە لــە پیاومــاقوولاٚنی ســلێمانی و کەســایەتییە ناســراو و پەسەندەکان و لەبواری رامیاریشدا خـاوەن ئـەزموون و بەهەلۆێسـتە . کـاك شێرزاد فاتیح لە دامەزراندنی پاسـۆکەوە لـە نزیکـەوە ئاگـادارە و پیـاوێکی بەهیمەت و قسە لە رووە .

لا.١٠١: " جارێکیان رەحمـەتیی بـرایم ئەحمـەد بـە خـۆمی گوت(کـە نووسـینەکانت دەخوێنمەوە, هەست بەوە دەکەم بە شارەزاییەکی زۆرەوە کوردایەتیت کردووە بە زانستێك کە بەسەر پێی خۆیەوە وەستاوە... باوەڕبکە, ئەگەر کاژێك نەدەچووە لای مەلا مستەفا, خـۆم یەکەم کەس دەبووم کە دەهاتمە ناو کاژێکەوە)"

** مامۆستا برایم ئەحمەد هەوڵ و کۆششی بەردەوامی پـەنجا سـاڵێکی تـا ئەو کاتەی مامۆستا نەبەزی لەچەند وشەیەکدا چڕکردۆتەوە , بـەلاٚم هێشـتا مافی خۆی بەکەمەوە پێداوە .لەگەڵ رێزم بۆ ئەو دووکەڵە نووسەر ورامیـار و بیرمەند و مـەزنـەی کـورد, بـەلاٚم باوەڕناکـەم (بلـە) ئـەو قسـەیەی لەدڵـەوە کردبێ کە دەهاتە ناو کاژێکەوە. کاژێك ١٩٦٢بەدوواوە ناوی بیستراو بـەنێو شاری سلێمانیدا بلاٚوبووەوە کە شوێنی لەدایکبوونی (بلە) وکاژێك و بنکـەی سـەرەکیی پـارتی و شۆڕشـیش بوو,ئـەویش هـەر لـە١٩٦٢ەوە سـەرەتای ناکۆکییـــــەکانی خـــــۆیی و هـــــەڤالاٚنی لەگــــــەڵ بارزانیـــــــدا سـەریانهەڵدابوو,گۆڕەپانەکەش بریتیبوولـە پـارتی وکۆمۆنیسـت وکاژێـك , دەبووایە هەر زوو هەنگاوبنێت بۆ نزیکبوونـەوە و دامـەزرانـدنی پەیوەنـدی و لەیەکترتێگەیشـتن, بـەلاٚم لـەو رووەوە تروسـکاییش بەدیناکرێت.ئـەوان وەك ناتۆرەیەك بە کاژێکیان دەوت (کوردکوژە) .

ل.١٠٣ : "پاش ئاشبەتاڵی دووەم (١٩٧٥) کەدیم هاوبیرانی کاژیك هیچ چالاکیی و هەڵوێستێکیان نەبوو لەسەروبەندی ئاشبەتاڵدا, ئیدی خۆم بەدەروێست نەدیی بەبڕیارەکانی هاوبیرانی کوردستانەوە, وەك مرۆڤێکی سەربەخۆ کەوتمەکار. ئەوی نامیلکەی کاژیك ونكسةآلثورة آلكردية **(مەبەستی لە نووچدانی شۆڕشی کورد کە ١٩٧٠ چاپکراوە) بخوێنێتەوە, بەجوانیی جیاوازی هەڵوێستی من و هاوبیرانی ئەورووپا لە هەڵوێستی هاوبیرانی کوردستان دەبینێ. پاش ئەوەش هیچ شتێك بەنێوی رێکخراوی کاژیکەوە لە ئەورووپا دەرنەچوو."**

** ئەوەی راستیی بێ نازانم مەبەست لە ئاشبەتاڵی دووەم چییە, چونکە لەمێژووی کورددا , وشەی ئاشبەتاڵ وەك زاراوەیەکی رامیاریی ـــ سەربازیی , هەرەسەکەی شۆڕشی ئەیلوول هێنایە ئاراوە .جانازانم ئەگەر رووداوەکانی١٩٦٤ کە دکتۆر نەبەز ئاگادارنییە لێیان بەئاشبەتاڵ و ئاشبەتاڵی یەکەم ناوبنێت ، ئەمە یەك, دووەمیش لەنێوان مامۆستا نەبەز و سەرکردایەتیی کاژیکدا گەلێك تێڕوانین و هەڵوێستی جیاواز هەبووە, سێیەمیش مانای ئەوەیە هاوبیرانی کوردستان هەرنەبێت هەتا١٩٧٥چالاکیی و هەڵویستیان هەبووە, چوارەمیش دەبوو مامۆستا زۆر زووتر ئاگاداری بکردنایەو ئەو هەڵوێستەی بخستایەتە بەرچاویان . لەبارەی کەمتەرخەمی و بێباکیی (سەرکردایەتی) کوردستانەوە خاڵی لاواز زۆرن, هەر بۆنموونە دوای ئاشبەتاڵ ئەوەندە خۆیان ماندوو نەکرد هاوبیران بەسەربکەنەوە و رێنماییمان بکەن , چیبکەین . تواناکانمان لەگەڵ ئەو دەنگانەدا یەکبخەین کە چەك دانانێن و درێژە بە شۆڕش دەدەن یا رووبکەنە ئێران یا بگەڕێنەوە عێراق ! هەرەسی شۆڕش یا ئاشبەتاڵ لە رۆژی

١٩٧٥/٣/٣ ەوە بڵاو بووەوە , بەشبەحاڵی خۆم هەتا ٤/٢٦ یش بەماڵ و منداڵەوە لە ئێران لە چاوەڕوانیدا مامەوە هەتا بینیم ئەندامانی لقی چواری سلێمانی پارتیش بەرەو عێراق کەوتنە ڕێ, یەکێکیان شەهید صدیق ئەمین(صدیق ئەفەندی) وتی "کوڕی خۆم ئەوانەی چاوەڕوانییان دەکەیت دەمێکە لەسلێمانین" بەگوێم نەکرد هەتا لە شارە دێی کامیاران , (یەدوڵڵا)ی دووکاندارم بینی , سەر بە (ئیتیلاعات) یش بوو, وتی ئەوە نەگەڕاویتەوە؟ ئەم قسەیە لەمن وەرگرە: (ئەگەر بیستووتە زۆر کەسلەوانەی گەڕاونەتەوە لە سێدارە دراون و سێدارەیەکیش بۆتۆ دانراوە , ئینجا هەر ئەمڕۆ, نەك سبەینێ بڕۆرەوە ئەو دیو!) ئێوارەی ئەو ڕۆژە گەیشتینە پێنجوین .

لا.٩٩ : " باسی ئەوەکرا(مەبەستی لە مێژگردەکەی ئێن ئار تی ٢٠١٤/٤/٢١ەیە.ن.ك.)کە کاژێك بۆ نووسینی کاژێکنامە سووتی لە نووسینەکانی ساتیعولحوسەریی(ساطع آلحصری) وەرگرتووە یان لاسایی کردۆتەوە. "

** هەر لە یەکەمین چارەکی سەدەی بیستەمەوە, ڕووناکبیریی کوردی باشوور لە کانیاوی قووڵ و ڕوونی ڕووناکبیریی عەرەبەوە سەرچاوەی گرتووە و هەتا ئێستاش بەردەوامە . ئەوە تازە بەتازە ڕووناکبیرانمان بەکاوەخۆ دەست بۆ سەرچاوەکانی ئێرانیی و فارسی و ئەورووپایی درێژدەکەن . بۆ کوردو بارودۆخی ئەو سەردەمە , ئاستیی ڕووناکبیریی نووسەرەکانمان , قەڵەمی دامەزرێنەرەکانی کاژێك لەقەڵەمەکەی ساتیع ئەلحوسەری

بەبڕشتتر بووە و پەکیان لەسەر ئەوە نەکەوتبوو لاسایی بکەنەوە. کاژێکنامە لەمێژووی ئـەدەبی سیاسـیی کـورددا, رابـەر و رێچکەشـکێن وداهێنـەرە , خوێنـەر هـەر زوو هەسـتدەکات ریـتم ومیتـۆدێکی تایبـەتیی تێدایـە, زۆر جیـاوازە لــە ئــەدەبییاتی پــارتی و کۆمۆنیســت کــە لەســەر کلێشــەی نووسینەکانی حیزبەکانی وڵاتانی عەرەب و ئێران کـۆپی دەکـران , نـەك وەك کاژێـك خۆمـاڵیی وبۆکـورد و بـۆ هێنانـەدیی ئـاوات و ئامانجـەدوور و نزیکەکانی کورد تۆمـاریکرد و خوێنـەر هەسـتیدەکرد بـەزمانێکی کـوردیی پوخت و بۆکورد نوسراوەو ئەوەی تێدایە کە تۆ دەتەوێت بیکەیتـە بەرنامـەی خەبات لەپێناو رزگارکردن و یەکگرتنەوەی کوردستان و بنیاتنانی سیسـتمی یەکسانیی و دادیی کۆمەڵایەتیدا, دواتریش کاژیکنامە بە هەوڵ و کۆششـی دکتـۆر جـەمال نەبـەز کرایـە پـرۆژەی دارشـتنی فەلسـەفەی کوردایـەتیی وبناغەی(قوتابخانەی بیری نەتەوەیی کوردیی) لەسـەر دامەزراند.کاژیکنامـە لـەو سـەردەمەدا دیاردەیـەکیی رامیـاریی , مێـژوویی, فیکریـی نـاوازەبوو, زادەی بیریـی کۆمـەڵێك روونـاکبیری دانسـقەو هەڵکـەوتووی کـوردە و بـۆ کۆمەڵگای کورد نووسراو کالا بەقـەد بـالای کـورد برِدرا.ئینجـا فەلسـەفەی ناســــیۆنال(نەتەوایەتیی), هــــیچ یــــەکێك لەگــــەلانی عــــەرەب, فارس,ئەڵەمان,فەرەنگ, ئینگلیز, رووس وهتد.... خاوەنی نین و بیرمەنـدی ئەوانیش داینەرِشتووە.ساتیع ئەلحوسەریی,عەبباس مەحمود ئەلعەققاد, تەها حسـەین , کـەمال یوسـف ئـەلحاج, میشـێل عـەفلـەق, شـبل ئەلعەیسـەمی ...وزۆری دیکــەش بنــەماکانی فەلسـفەی ناسـییۆنالیزمی عــەرەبی لــە

بیرمەندانی هاونەتەوە و بێگانەی پێش خۆیان وەرگرتووە, چونکە سەرچاوەی سەرەکی زمان و وێژەو هزری عەرەب هەر قورئانی پیرۆزە و ئەویش نەك شتێکی لەو بارەیەوە تێدانییە,بەڵکو پێداگریی و جەخت لەوە دەکات گەلان هەموو بران و خاکی ولاتان گشتی زەوی یەزدانە ویەزدان بۆیە بە شێوەی گەل و هۆزی جیاواز دروستی کردوون هەتا یەکتر بناسن و هاوکاری یەکدی بکەن وموسوڵمانانیش هەموویان بران , عەرەب بن یا عەرەب نەبن لەوی دیی پەسەندتر نییە, مەگەر بە خواپەرستیی و کرداری چاك.

لەمێزگردەکەدا ئەوەش وترا, کە دامەزرێنەرانی کاژیك خوێندەوار بوون بەلام پیاوی سیاسەت نەبوون.مامۆستا لەوەلامی ئەوانەدا دەڵێت" ...
ئەوانەی ساڵانێك شەڕی کورد کوژییان کرد و نێویان نا براکوژی لەرامیاریدا قاڵبوون؟ ئەوانەی پە نجاساڵ تە پلوزوڕنایان بۆ رژێمی تیرۆریستی سۆڤێت و ستالینی کوردکوژ لێدا,رامیارییان باش دەزانی؟ ئەوانەی پاش ١٤ساڵ قوربانیدان ئاشبەتاڵیان بە شۆڕشی کوردکرد وەستای رامیاریی بوون؟ ئەوانەی هەر لەشکری ئەمەریکا هاتە کوردستان و ئێراقەوە پێش مارینزەکان کەوتن, بێ هیچ پە یمان و گەرەنتییەك, ئەوانە رامیاریزان بوون؟ کاژیك فەلسەفەیەکی نوێ و رێبازێکی نوێی هێنایە پێشەوە...."

** بەر لەهەمووی, جیاوازییەکی زۆر لەنێوان خوێندەوار وروناکبیردا هەیە, هەموو روناکبیرێك خوێندەوارە ,وەلێ هەموو خوێندەوارێك روناکبیر نییە.دامەزرێنەرانی کاژیکیش دەستەی هەرە بالا و هەڵبژاردەی روناکبیرانی کوردبوون . من وای بۆدەچم کە شۆڕشی ئەیلوولی١٩٦١ هەڵگیرساو جەماوەری کوردی باشوور بەهەموو چین و توێژەکانەوە باوەشیان بۆکردەوەو سەروماڵیان لەپێناودا بەخت دەکرد,سەرانی کاژیك هەستییان کرد کاژیك ناتوانێت ببێتە

ڕێکخراوێکی جەماوەریی بنکە فراوان , گشت چین وتوێژە کۆمەڵایەتییەکان لەهەموو ناوچەکانی کوردستان کۆبکاتەوە نەك تەنها دەستەیەك رووناکبیران و تەنها شاری سلێمانیش پانتایی جموجووڵ و چالاکییەکانی بێت, بۆیە هەتا هەلێکی لەبار و گونجاو دێتەپێش, شێوەی کارو خەباتی گوڕی وجۆرێك خەباتی ڕێکخراوەیی پیادە دەکرد(زۆر نهێنی ودیسپلینێکی سەخت) کە تەواو جیاواز بوو لە نهێنکاریی و دیسپلینی هەرهەموو لایەنە رامیارییەکانی کوردستان و وڵاتانی دەوروپشتیش , بەڵام هەرگیز ئەوهەلەی بۆ نەرەخسا ,تەوژمێکی ئایدیۆلۆژی ورامیاریی نەتەوەییانە بکات بەنێو بزوتنەوە چەکدارییەکەدا و لەئەنجامیشدا کۆنترۆلی بکات و شۆڕش لەنێو شۆڕشدا هەڵگیرسێنێت , بەڵام بزوتنەوە چەکدارەکە توانی حکوومەتێك لەنێو حکوومەتی عێراقدا دابمەزرێنێت , بارزانی شایەك بوو تەنها تەختوتاج و ئاڵاو دراوی تایبەتیی نەبوو. مەرج نییە دامەزرێنەرانی ڕێکخراوێکی رامیاریی یا رامیاریی - سەربازیی, هەردەبێت رامیارکاربن, نەخێر دەشێت بیرمەند و هزرەوان بن و بنەماکانی باوەڕێك یا فەلسەفەیەك دابڕێژن وهێڵە درشتەکانی بەشێوەی مانیفیست بخەنە بەردەم گەل و بەردەوامیش کار لەسەر دەوڵەمەندکردن و گەشەپێدانی بکەن وەك چۆن مارکس و ئینگلس دەیانکرد و خۆیان لەقەرەی کاری ڕێکخراوەیی و حیزبایەتی نەدەدا, ئەوەبوو دواتر لینینی مەزن و ترۆتسکی جەماوەریان بۆجۆشداو لەدامەزراوێکی رامیاریی زۆر فراواندا ڕێکیانخستن .بەڵام ئایا لینینی مەزن هەموو ساڵێك و لەنێو هەموو گەلێکدا هەڵدەکەوێت ؟ بە پێویستی دەبینم ئەوەش بڵێین گەلی کوردیش وەنەبێ بیرمەندو هزرەوانی تێدا هەڵنەکەوتبێت , هەربۆنموونە لەسەدەی بیستەمدا و تەنها لە باشووری کوردستان مامۆستایان: حاجی تۆفیقی

(پیرەمێـردی نـەمر) , بـرایم ئەحمـەد, ئـەورەحمانی زەبیحی,عەبـدوڵڵا جەوهـەر, مەسعوود محەمەد, پرۆفیسۆرجەمال نەبەز, ئەحمەد هەردی لەو مەیدانەدا بوون .

لا.١٠٦: " ئەبدوڵڵا ئاگرین هەواڵ و زانیاری ناڕاست بڵاودەکاتەوە, وەك لەلاپەڕە ٣٨ تی نامیلکەی نێوبراودا دەبێژێ کە ئەو نامەیەکی کاژێك کە رۆژی ١٩٦٤/٥/١٣ نووسراوە{وێنەی نامەیەکی دەستنووسیشی بلاوکردۆتەوە لە لاپەڕە ٤٦ ـ٤٩دا} , گوایە ئەو نامەیە بووە کـە ئەوهـەر ئـەو رۆژە بردوویـەتی بـۆ بـارزانی} بـە دڵنیاییـەوە دەبێـژم کـە ئـەو قسـەیە ناڕاستە.هاوبیر بروسکە ئیبراهیم ئەو نامەیەو دوونامەی دیکـەی لەگـەڵ خـۆی هێنـا بـۆ موینشـن.نامەی چـوارەمیش ئەحمـەد نـەقیب کـە لەکوردسـتان گەڕایـەوە هێنـابووی بەرواری١٩٦٥/٢/٢١ی لەسەر بوو. نامەکان هەموو بە ئارەبیی نوسرابوون و تایپ کرابوون. ئەز لەلەندەن لە مامۆستا هەردیم پرسی بۆچی نامەکانتان بۆ بارزانی بە ئـارەبیی بـوو, گوتی :(چونکە پێمان وایە بارزانی ئارەبیی لە کوردیی ئاسانتر دەخوێنێتەوە.)" هـەروەها مامۆستا نەبەز دەڵێت: " مامۆستا هەردی ١٩٧٨ لەلەندەن پێمیڕاگەیاند کە ئەو نامەیەیان بە حەمەی ئەزیزدا ناردووە بۆ بارزانی. بێجگە لەمـەش مامۆسـتا هـەردیی گـوتی : چـوار نامەمان نارد بۆ بارزانی بەڵام وەرامی هیچ نامەیەکی ئێمەی نەدایەوە."

** کاژێك لە ماوەی کەمتر لە ساڵێکدا چوار نامە بۆ بـارزانی دەنێرێـت , نامەکان ئامۆژگاری و رێنیشـاندان و پێشـبینیکردن بـوون , چـۆن وەڵامیـان بداتەوە و بیسەلمێنێت کە کـەڵکی لێوەرگرتـوون و ئێـوە لـەو دووربیـنترن... یەکێك لەونامانە داوا لەبارزانی دەکات کێشەی کورد لەنیوخۆییەوە بکەینـە نێو دەوڵەتی . باسێکی ئەو نامانەم لە مامۆسـتای کۆچـکردوو حەمەعـەلی فـەرەج بیسـتووە. ئـەوپیاوە ئەنـدامی لقـی کوردسـتانی کاژێـك بـووە, بارگەلەیـەك دۆکـۆمێنتی گرنگـی زۆرچـاك پاراسـتبوو, هەرهـەموو نـاوی ئەنـدامان و کلیلـی ریکخستنەکانیشـی بـەپوختی هـەڵگرتبوو, زۆرێـك

بەلگەنامەی لایەنەکانیی دیکەشی پاراستبوو.لەم سالآنەی دواییدا مامۆستا کامیل ژیر داوای لیستی ناوەکانی کردبوو, نەیدابوویە , وتبووی دەفەوتێت . هەرچۆنیك بووە بەگفت و پەیمان دەیداتی. ئەنجامیش هەروادەبێت و مامۆستا کامیل ژیر بزریان دەکات و هەتا چەند مانگێگ نایاندۆزێتەوە, مامۆستا حەمەعەلی دەڵێت ئاخر کە نەمدەدا دەمزانی دەفەوتێت, ئەوەتە فەوتان .(بەراستی زۆر نیگەرانم , هەستدەکەم پارچەیەك لەجەستەم نەماوە.) بارزانی وەلآمی چوار نامەکەی کاژیکی نەدایەوە , دوای راپەرینیش مەسعود بارزانی وەلآمی دوونامەی پرۆفیسۆر جەمال نەبەزی نەدایەوە. جابەوەدا کەمنیش بۆ کاك مەسعوود نامەیەکم بەهۆی لقی شەشی ئەورووپای پارتییەوە ناردوو نامەیەکیشم لەگەڵ کتێبێکی دەسنووسدا بردە بیرۆی تایبەتیی سەرۆك لە پیرمام ـ سەری رەش و دوای ئەوانەش ئیمێلێکم بۆ ناردو هیچ وەلآمێکیان نەبوو, وادیارە گوێ بە دەنگ و هاوار و نامەی دڵسۆزان نادەن ئەگەر سەربە خۆیان نەبن .

لا.١٠٧ : "... ئەبدوڵلا دەڵێ ئەو لە ساڵی١٩٦٤دا, زانیوێتی کە کاژیك هەیە."

** ئەوە گرنگ نییە کەی ناوی کاژیکی بیستووە یا زانیوێتی رێکخراوێکە و هەیە .ئەوەی ئاسایی نییە, لە رێکخراوێکی وەها توندوتۆڵدا, کەسێك لەماوەی پێنج ساڵ کەمتردا , بەسەر چەندین کادیری پێشکەوتوو, ئەندامی لقدا بازبدات و ببێتە بەرپرسی لقی کوردستان . دەڵێم لقی کوردستان

چــونکە کاژێــك تــەنها لقــی کوردســتان و لقــی ئــەورووپای هــەبوو , لقــی کوردستانەکەش هەر لقی سلێمانی بوو!

لا.١٠٧: " لێرەدا هێندەك پرسیار هەن کە دەبێ هاوبیران کامیـل ژیـر و فایـەق ئـارف وەڵامی بدەنەوە{لە دامەزرێنەران و سەرکردایەتیی تەنها ئەو دووانە لە ژیاندا ماون.ن. ك} : بۆچی کاژێك کە هێندە بە نهێنی کاریدەکرد, دەرگەی خۆی هەروا بە ئاسانی بۆ(پارتی گەلی کورد) خستە سەرپشت؟ پارتی کە ئەو هەموو کین و دوژمنایەتییەی هەبوو بەرامبەر کاژێك, کاتێك محەمەد ئەزیز و محەمەد هەرسین چوونە نێو پارتییەوە . بۆچی پارتی هیچ وشەیەکی دژ بە(پارتی گەلی کورد) و ئەم دووکەسە پێ نەبوو؟ "

** سەرانی پارتی و شـۆڕش نەیانـدەزانی ئـەو دوو کەسـە دامەزرێنـەری (پارتی گەلی کورد) بوون و لەگـەڵ کاژێـك دا یـەکیانگرتووە. ئایـا نـاردنی ئەو دووانە بڕیارێکی سـەرپێیی بـوو, یـا (سـەرکردایەتییەکە) بـۆ ئامانجێـك بڕیاری لەسەردا ؟ کاك حەمەی عەزیز لە وەڵامی وەها پرسـیارێکدا وتـی : (من هەر لە سەرەتای شۆڕشەوە پێشمەرگە بووم و ئەوەش بڕیـاری خـود خـۆم بوو ، ئەو کاتە نە کاژێك و نە هیچ کەسـێکی کـاژێکم دەناسـی)بەهـەرحاڵ ئەوانـە هــەر کەگەیشــتنە پــەنا بــارزانی , بــەرگوکاڵای کاژێــك لەبــەرخۆیان دادەمـــاڵن و دەبـــن بـــە مـــەلایی عـــەیار٢٤. ناحـــەزانی کـــاژێکیش لەهەرپلەوپایەیەکدا بووبن هەرگیز نەیاندەتوانی لەبـەردەمی ئـەوان و فـەتاح ئاغادا بڵێن لەل. ساڵی ١٩٧١ ئەندامانی لقی چواری پـارتی, فـەتاح ئاغـا بانگدەکەن بۆ نانخواردنی ئێوارە لە ئوتیل ئاشتی ـ سلێمانی, بەڵام نـەك بـۆ ڕێزلێنان وبەسەربردنی ئێوارەیەك پێکەوە, بەڵکو بـەوناوەوە و لەسـەر مێـزی

مەیخواردنەوە دابەزنە سەری و داخی دڵیانی پێبڕێژن , بەڵام ئـەو پێشدەسـتی دەکـات و وەك لێزمـەی بـاران دەبارێتـە سـەریان ، شـەهید نـووری شـەریف لەگەڵێدابوو,گێڕایەوە وتی (سووك و سەلیم وترۆی کردن !)

لا.١٠٨ : "...ئەز وێنەیەکیی گۆڕەکەی هاوبیر لەتیف ئەلیم نارد بۆ ئەبدوڵلا ئاگرین..."

** ئەوە ١٩٦٨ بوو, من ئەوکاتە پەیوەنـدیم بـە کـاك عـەبـدوڵڵاوە بـوو, وێنەکـەی لـە زەرفێکـدا دەرهێنـا دیـاربوو لـە ئـەورووپاوە هـاتووە, ئەگـەر هەڵەنەبم بەناونیشانی بەڕێز دایکی مامۆستا نەبەز نێردرابـوو, پێشـانیدام و وتی ئەوە یەکـەمین شـەهیدی کاژیکـە .لـە وێنەکـەدا ئافرەتێـك ومامۆسـتا نەبەز لەسەر گۆڕەکەی شەهیدی جوانەمەرگ هاوبیر لەتیف عەلی وەستاون . هـەردوکمان وامانـدەزانی ئافرەتەکـە هـاوڕێی مامۆسـتایە. ئێمـە کەوتینـە وڵاتی ئەڵەمانیاو هاوبیر بروسکە ئیبراهیم و (ئیرمگارد) ی هاوسەری بوونـە میوانمان لـە شـاری ئـاخن ـ ئەڵـەمانیاو شـەو قسـەو باسـەکانمان هاتـە سـەر شەهید لەتیف و ئەو وێنەیەو هەڵبەسـتە بـە سـۆزەکەی شـێرکۆ بێکـەس لـە دیوانی کەژاوەی گریاندا بۆ شەهید لەتیف . خۆشبەختانە دیوانەکەش لەبەر دەسـتدابوو,... وتم ئـەی ئـەو ئافرەتـەی لەوێنەکـەدا لەتـەك مامۆسـتادا وەستاوە کێیە؟ وتی ئەم (ئیرمگاردە)ی هاوسەرمە ! دواتر لـە گفتوگۆیەکـدا لەگەڵ مامۆستادا هەمان ئەوباسەی شەهیدی جوانەمـەرگ لـەتیف عـەلی و وێنـەی سـەرگۆڕەکە هاتـە پێشـەوە, مامۆسـتا وتـی نـەخێر ئـەو ئافرەتـە(

ئێرمگارد) ی هاوسەری کاکە بروسکە نییە , کچێکە ئەو ماوەیە هاوڕێ بووین .

ل ۱۰۹ : " شێرکۆی هەژار لەچاوپێکەوتنی هەفتەنامەی رووداو,ژمارە۲٤۸ رۆژی۲۰۱٤/٥/۸ وتوویەتی: (بارزانی کاژیکی بەهیچ نەدەزانی, چونکە هیچ نەبوون.)"

** ئێمەی کورد رۆژانە وشەی(هیچ) زۆرجار لەجێگەی خۆیدا بەکارناهێنین کە پێچەوانەکەی(شت)ە, بۆیە کاك شێرکۆ دەبوو بڵێت (بارزانی کاژیکی بەهیچ دەزانیی) , بەومانایەی هیچەو لەجێگەی نەبووانە . لێرەدا من هەرئەوەندە دەڵێم , ئەگەر بارزانی کاژیکی بە نەبوو زانیوەو هیچ حسابێکی بۆ نەکردووە, ئەی چۆن ۱۹٦٤کە کاك ئیسماعیل عارفی ئەندامی (م .س) پارتیی ناوی حەوت سەرکردەکەی کاژیکی دەخاتە بەردەست, بارزانی دەڵێت (دە ئێستا لەژێریاندا بنووسە : هەشتەم بارزانی مستەفا) ئاخر بارزانی خۆی لە سەرکۆمار و سەرکردەکانی عێراق بەکەمتر نەدەبینی , چۆن لەخوار کەسانێکەوە ریزدەگرێت کە هیچ بن ! دوای ئەوەش کاژیك با هێزی چەکدارو بنکەو بارەگای نەبوبێت و راستەوخۆو بەناوی خۆیەوە(شەڕەتەقەی) نەکردبێت, بەڵام بەردی بناغەی قوتابخانەی بیریی نەتەوەیی جێگیرکردو بەردەوامیش تەلارەکەی هەڵچنرا ئەگەر بەشێنەیی و هەنگاوی کورتیلەش بووبێت و بزوتنەوەکەش خۆرسك و سروشتیی و ساناو خۆشگەڕ بەنێو تاکەکانی کۆمەڵی کوردەواریی و رێکخراوەکانیدا بڵاودەبێتەوە و ئامانجەکانی کاژیك بوونەتە بەرنامەی کاری گشت رێکخراوە

سیاسـیی و پیشـەییەکانی کوردسـتان و جارجـار لـەملاو ئـەولاش بـاس لەدامەزراندنی دەوڵـەتی کـورد دەکرێـت ,دەمێـك گـەرموگوڕ و دەمێکـیش سسـت وخاودەبێتەوە...ئێمـەی هـاوبیرانی کاژیـك زمـانی کوردایـەتیمان بەسـەربەخۆیی کوردسـتانی گـەورەو دامەزرانـدنی دەوڵـەتی یـەکگرتوو پـڕاو خەباتمان بۆ دەکرد, بەڵام ئێستاو لـەم سـاتە وەختـەدا ناوچـەکە هـەر ئـاگری لێدەبێتەوە و نە مـاڵی کـورد ئەوەنـدە رێـك ودامـەزراوە , نـە هەلومـەرجی نێوخـۆی عێـراق و نەهەڵوێسـتی وڵاتـانی دراوسـێ هانـدەرە و زلهێزەکـانیش بەتایبەت ئەمەریکاو بەریتانیا هەرچەند هاتنە سەر ئـەو بـاوەڕەی کـوردیش وەك گەلانی دیکە , تەواوی ئەو مافەی هەیە بڕیار لەسەر چارەنووسی خـۆی بدات, بەڵام دڵنیاشن کاتەکـەی نـەگونجاوە و وەك زەمـین لـەرزینێکی بـەهێز هەموو ناوچەی خۆرهەڵاتی نێوەڕاست دەهەژێنێ , هەژاندنێکی هێند بەتین و تـاو کـەس پێشـبینیی ئەنجامـەکانی بۆناکرێـت. هەربۆیـە سـەرانی کـورد نابێـت مامەلەیـەك بکـەن قـانزاج سـەری مایـە بخـوات .قسـەم لەوەنییـە دامەزراندنی دەوڵەتێك بۆ کورد لە یەکگرتنی کوردستانی باشـوروخورهەڵات کە پتر لە ئێران وکوێـت نـەوتی تێدایە,لەبەرنامـە نهێنییـەکانی ئەمـەریکاو رێککەوتنە نهێنییەکانی لەگەڵ ئەوروپادا جێگیرکرابێـت یـا رێککـەوتنێکی نهێنی دیکە لەگەڵ رووسیای (پۆتین)داکرابێت بەپێی یاسای قانزاج بەنیوەیی و تورکیاش بە(کاسەلستنەوە)دەمکوت و دەست بەستراوبکەن .

لا.١١٢: " ئەز, نە كاك فەرهاد ئەبدولقادرم دەناسی و نەكاك شێرزاد فـاتیح, ئـەوان هاتنە لای من و بە منیان گوت حیزبێكیان دروستكردووە بـە نێـوی (حیزبـی سۆسـیالیزمی نەتەوەیی كورد)ەوە...."

** ئەمە مانای ئەوان حیزبێكی نوێیان دامەزراندووە و ناویان لێناوە و سەركردایەتییان بۆ داناوە , نەك لە كاژیك نارازین و دەیانەوێت بە مەبەستی چاكسازیی یا بووژاندنەوەی رێكخستن و چالاكییەكان كۆنگرە ببەستن وهەر رەخنەو كەمتەرخەمییەك هەیە لە سەركردایەتی ,لیژنەی پەیوەندی, لیژنەی لق, هەمووی بخرێتە روو, هەموانیش ملكەچی بڕیارەكانی كۆنگرە بن , نەخێر ئەوان حیزبێكی نوێیان هەیە, بەناوێكی نوێ و سەركردایەتی و بنكردایەتی نوێ و شێوازی كاركردنی نوێوە وكەهاتوون بۆلای دكتۆر نەبەز, مەبەستێكیان هەبووە, ئەگەرنا, ئەم پرسەگورگانەیە چییە؟

لەكۆتاییشدا هەر لە خوێندنەوەی ئەم دوا بەرهەمەی دكتۆر نەبەزدا چەند سەرنج و تێبینییەكی لەجۆرێكی دیكەم گەڵاڵەكرد و هەوڵ دەدەم بەوشێوەیەی خزمەت بەبەرهەمەكەبكات بەرچاویان بخەم :

ئێمە زۆرێكی زۆر لەمامۆستای گەورەمانەوە دكتۆر نەبەز فێربووین و فێریش دەبین, ئازایەتی ئێمەش نییە, ئەو لە دوور ولە نزیكەوە لە فێركردنمان بەردەوامە و هەتا ماوین قەرزداری ئەوین ...بەڵام بەداوای لێبوردنەوە چەند سەرنجێك لەخزمەتیدا دیاریدەكەم و بەرلە هەمووشیان

دەڵێم نەدەبوو ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەری کاژیك، تەنها سێ ساڵ دوای دامەزراندن ئیتر ئاگاداری بارودۆخی ناوەکیی و دەرەکیی کاژیك نەبێت و بەتایبەتیش وێستگە گرنگەکانی وەك یەکگرتنی دوو رێکخراوە نەتەوەییەکەی باشوور، کاژیك و پارتی گەلی کورد لەژێر ناوی کاژیکدا, چوونە دەرەوەی دوو ئەندامی سەرکردایەتی و گیرسانەوەیان لە بارەگای بارزانی , رووداوەکانی کانی ماسی ,خاوبوونەوەی رایەڵەکانی رێکخستن و پاشەکشەو دانیشتنی چەند ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر ـ سەرکردایەتی وژمارەیەکی بەرچاویش لە دەستەی دووەم و کادیرە پێشکەوتووەکان و ریزەکانی خوارەوەش , یاخیبوون و جیابوونەوەی گرووپێك لە هاوبیران و پەرکردنی ئەندامانی سەرکردایەتی و دامەزراندنی کۆمیتەیەکی سەرکردایەتی نوێ , کۆنفرانسە مێژوویی و چارەنووسسازەکەی شاری نەغەدە ـ خۆرهەلاتی کوردستان و دواتریش بوونی کاك عەبدوڵڵا ئاگرین بە لێپرسراوی (هەرچەندە هیچ کەس لێی نەپرسییەوە) رێکخستنەکان و هەڵگری هەرسێ مۆر و تامغەکەی سەرکردایەتی , لیژنەی پەیوەندی , لقی سلێمانی کاژیك !

ئەمە لەلایەك , لەولاتریشەوە هەر کوردیك و ناکوردێکیش مامۆستا بناسێت ئەو پرسیارەی بەبیردا هاتووە ئەگەر راستەوخۆش لەمامۆستای پرسیارنەکردبێت ئاخۆ بۆ ئەو رۆشتنەی رۆشت و کوردستانی جێهێشت ئەوساو ئێستاش نەگەڕایەوە و هەر پاساوێکیش بهێنێتەوە کەسێك لێی

ناسەلمێنێت , مەگەر هۆکارهەبێت هەر خواو خۆی بیزانن.ئاخۆ لایەنێك هەبێت دەستی بچێتە خوێنی ئەو پیاوە بەخزمەت و ماندونەناسە ؟ بۆیە دەتوانین بڵێین لەو بێسەر و بەرییەدا و لەو پاشا گەردانییەدا کە (خوم دەشێوێت) و کەس بەکەس نییە , دکتۆر عەبدوڵڵا ئاگرین خۆی دەکاتە خاوەن و بەو جۆرەی کە دەیزانین ئەوەندەی لە توانایدا بووە کردوویەتی و ئەویش هەوڵیداوە بۆشاییەکە پڕبکاتەوە و تین و تەوژمێك بە رێکخستنەکە بداتەوە و هەوڵەکەشی بەهاوکاریی و تێهەڵچوونی کەسانێکی بێزار لە باڵەکەی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان (جەلالییەکان) وەك کاك شێرکۆی هەژار و مامۆستا عوسمان رەشید وجوانەمەرگ حەمە مستەفا (ئازاد مستەفا)بەڵام کورد وتەنی (ئاش لە خەیاڵێك و ئاشەوان لە خەیاڵێك) , ئەوان دەیانویست لیستی ناوی هاوبیران و کلیلی رێکخستنەکان(ناوە نهێنییەکان) ودۆکۆمێنت و چاپەمەنییەکانی کاژیکیان بکەوێتە دەست وکە ئەو کارانەیان ئەنجامدا ئینجا ئەویش و (سەرکردایەتی یا سەیرکردایەتی) یەکەش (پەڕبکەن) وەك خۆیان دەیانوت .لەراستیشدا هەروابوو , هەربەو جۆرەش کەوتەوە و کاك عەبدوڵڵا دەستی بە زاخدا چوو , هەستی دەکرد خەڵەتاندوویانە و کارلەکار ترازاوە .... ئیتر لێرەوە پۆخڵەواتی پلانەکانی یەکتر کوشتن هاتە گۆڕێ بەڵام خۆشبەختانە خوێنی تێدا نەرژا .

دکتـۆر نەبـەز لـە زمـان هونەرمەنـدی گـەورەی کـورد, کۆچـکردوو رەفیـق چـالاکەوە بەسـەرهاتێکی سـەردەمی ئـاوارەیی و دەربـەدەریی هـەژاری موکریـانی دەگێڕێتـەوە لـە بەغـدا, بـەڵام ئەوەنـدەی گـوتی و گـوتم تێدایـە خەریکـە تـاموبۆی نووسـینەکانی مامۆسـتام لیٚ تێکـدەدات. ئـاخر شـێوە نووسینی مامۆستا نەبەز بەلای زۆربەی هەرە زۆری نەتەوەییەکانی کوردەوە, بـەوە ناسـراوە وەك دۆشـاو و رۆنـی زسـتان و بـەفرو دۆی هاوینـان سـادەو بووژێنەرەوەن بەڵام ئەم دواییانە هەندێك (پووشوپەڵاش)یان تێکەوتووە.! بـە خۆمی رەوانابینم و بەخۆشمدا رانایەرمووم رووی رەخنەیان تێبکەم بـەڵام... هەر بۆ نموونە :

١ ـ دەرهاویشـتنی پیتـەکانی ع غ لـە ئـەلف و بێـی کـوردی وگـۆڕینی دەنگەکانی ع,غ بـۆ ئ,خ وەك: عەبـدوڵلا, بەغـدا, سـەعید بـۆ ئەبـدوڵلا, بەخدا, سەئید. هەروەها , نەوت/ نەفت , ئەنـدازە/ هەنـدازە , ورد/ هـورد, سوود/سووت , سەدە/سەتە, رەوشت / رێوشت , بـەئابڕو/ ئـابرودار, بینەرـ تەماشاوان/سەیرکەر(پاشـگری کـەر بەکارنـەهێنانی جـوانترە, وەك لـەبریی یاریکەر دەڵێین یـاریزان, چێشـت کەرـ چێشـتکار) . ئـەو تێکسـتانەش کـە مامۆستا وەریگرتوون و لە نێـو دوو کەوانـەی دانـاون , دەبـوو نەیانگۆڕێتـە سەر شێوە نووسینی خۆی. بۆ نموونە قسەکانی مامۆستا ئەحمەدهەردی, ئـەو ناڵێت : نێو , لە نێوبردن , ئێراق بەلکو دەڵێت ناو, لەناوبردن , عێراق.

٢ ـ ناميلكەی كوردايـەتی بـیر و باوەڕمانـه , ئامـانجی نزیـك و دوورمانـه, بريتييه لەكۆمەلێك هۆنراوەی زۆر بەهێز و پيێزی نەتەوەيی مامۆستا كاميـل ژير, كه مامۆستا حەمـەی مەلاكـەريم خسـتنيه ژێـر نەشـتەرێكی كولـەوه, مامۆستا جـەمال نەبـەز بـەناوی خواسـتراوی (زەردەشـت) ەوە لـه ناميلكـه تەنزئاميێزه به نێوبانگەكـەی (كوردايـەتی لـەژێر نەشـتەرەكولەكەی حەمـەی مەلاكەريمدا) وەلاّمێكی دايەوه, نووسەرەكەی كرد به پۆڕی خوراو.

٣ ـ مامۆستا بێبەلاّبێت له نووسـينی عـەرەبيـدا زۆر جـار وشـەی (ألكـرد , **ألأكراد**) ی بەكارهيناوه لەبريی(ألكورد) كه يەكەميان وەك رێنووس هەڵەيه و دوەميان وەك واتا هێنده بەرتەسكه كه هەركۆمەلّێك مرۆڤــــ دەگرێتـەوه ژمارەيان دەوروبەری مليۆنێك كەمتر يا چكێ پـتر بێـت , نـەك نەتەوەيـەكی ٤٥ مليۆنی . ئەمه بەجۆرێك له هەست و نەستی بێگانەدا رەگـی داكوتـاوه وەك سەردەمی كۆتايی يەكەمين جەنگی جيهان بێت , نەك ئێستا كه كـورد خاوەنی حكومـەت و پەرلەمانـه و يەكێكـه لـه (ولاّتـانی بەرهەمهێنـەر) ی نەوت .

٤ ـ لاپـەڕە١٢٥ ـ ١٢٦: بلاڤۆكی(چەندوشـەيەك لـەبارەی ئـەم بزوتنـەوه چەكدارەوه) بەلّێ خوێنەر دەزانێت كاژيك نووسيوێتی , بـەلاّم نازانێـت ئايـا ليژنــەی لــق, ليژنــەی پەيوەنـديی يـا سـەركردايەتيی يـا چ كۆميتەيـەك دەريكردووه؟ چونكه تـەنها بـەرواری لەسـەره , كەلەكوتاييەكەيدا نوسـراوه ٣١ ی ئابی ١٩٦١!

٥ ـ لاپـەڕە١٢٧ : بلاڤـۆكی كاژیـك (ئـەم بزوتنـەوە چـەكدارەو تـاكتیكی سوپایی) نەك نازانرێ چ كۆمیتەیەكی كاژیك دەریكردووە بەڵكو بەرواریشـی لەسەرنییە .

لــە لاپـــەڕە ١٢٨یشـــدا بلاڤۆكەكـــەی بەنێونیشـــانی(ســـەرنجێكی تـــر لەكارەساتەكەی ئەم دوایی یە) ئەویش هەر بەو جۆرەیە .

٦ ـ ئەمە جگە لەم دۆكومینتانە كە كۆپییان لە پاشكۆی كتێبەكەدایە:

لاپەڕە١٢٩: دۆكومێنتی: (رۆژنامەی) بانگی كاژیك لەلای سەرووی لاپەڕەی یەكەمدا ئامانجی سەرەكی كاژیك دانراوە:كوردستان بۆكـورد, یەكسـانی بـۆ گەل. لەژێریدا دروشمی كاژیـك {دوو پیتـی لاتینیـی k بەرامبـەر یـەكتر} و لەناویانـدا نوسـراوە بـانگی كاژیـك. لـە ژیریشـیدا نوسـراوە: رۆژنامەیـەكی كـوردی یـە فەلسـەفەو بیروبـاوەڕی حیزبـی (كاژیـك) بلاودەكاتەوە.لـەژیر ئەویشـدا: دامودەزگـای كاژیـك لـە ئـەورووپا نـاو بـەناو دەری ئـەكات بەسەرپەرشـتی هـاوبیر رەسـووڵ و لەسـەر بڕیـاری كۆنفرانسـی دامودەزگـای كاژیك لە نیسانی ١٩٦٨دا. لەژیر هەموو ئەوانەشدا نوسـراوە: ژمـارە(١) ـ ١٤ی نیسـانی١٩٦٨. لـەم چـەند دێـڕەی سـەرەوەدا چـەند خاڵێـك سـەرنج رادەكێشن.

اـــ بـــانگی كاژیـــك رۆژنامـــە نییـــە, چـــونكە رۆژانـــە دەرنەچـــووە, ناوبەناوبلاوكراوەتەوە, دەتوانین بڵێین بلاوكراوەیەكی وەرزی یە

ب ـ کاژیك وەك کۆمەڵە دامەزرا, نەك حیزب .

ت ـ ئاشکرایە هاوبیر رەسوڵ , مامۆستا نەبەزی خۆمانە بەڵام بڕیارەکەو کۆنفرانسەکەو دامودەزگاکە, بەخوێنەر نامۆن .

٧ ـ بانگەوازەکەی مامۆستانەبەز نووسیبووی و لەلاپەڕە١٤١ و١٤٢ دا کۆپیەکەیی بلاوکردۆتەوە,هەروەها " بەیانە ناو زڕاوو ناڕاستگۆ وپڕ لەبوختانەکەی ١٩٧٥/١/٢٥ی شێرکۆی هەژار" لە لاپەڕە١٨١ دا, و نامەکەی ئازاد مستەفا بۆ دکتۆر نەبەز لەلاپەڕە١٨٩دا, خوێندنەوەیان دژوارە و مامۆستا تایپی بکردنایەو لەپاڵ یەکتردا بلاوی بکردنایەتەوە, چاکتر بوو چونکە ئەو دۆکۆمێنتانە هەرهەموویان بەلگەنامەی مێژوویی گرنگ و دەگمەنن و خوێنەر بەهۆیانەوە لە ناوەڕۆکی کتێبەکە تێدەگات و ئێستاو لەداهاتووشدا لێکۆڵەران و مێژوونووسان ئەو بەڵگەنامانە بەرچاویان رووندەکاتەوە بتوانن شەنوکەوی مێژوویی و تاووتوێی زانستیی و ئەکادیمی کاژیك و وێستگەو رووداوەکانی تەمەن وسەردەمە کورتەکەی کاژیك بکەن . لەو دێرۆکە کورتەی تەمەنی کاژیکدا دیاردەیەکی یەکجار نامۆو سەرنجراکێش دەبینرێت بە دێرۆکی هیچ رێکخراوێکی رامیاریی خۆرهەڵاتی ناوەند و ئەملاو ئەولاتریشەوە نابینرێت و دیاردەیەکی نامۆ و تاقانە وبێهاوتایە :

١- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر کۆمیتەی سەرکردایەتیش (مامۆستا عەبدوڵلا) جەوهەر ساڵی١٩٦١دوای تەنها دووساڵ لە دامەزراندنی

کاژیـك لـه ١٤/٤/١٩٥دا,دەسـتبەرداری هـەردوو پۆسـتەکە دەبێـت و دەکشێتەوە.

٢- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر وکۆمیتەی سەرکردایەتیش دوای٣سێ ساڵ لە دامەزراندن وڵات جێدەهێڵێت بـەرەو ئـەورووپاو جـارێکی دیکـە ناگەڕێتەوە کە هەتا ئەمڕۆ دەکاتە ٥٥پەنجاوپێنج ساڵی رەبەق!

٣- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنـەر و کۆمیتـەی سـەرکردایەتیش (دکتـۆر ئیحسـان فوئـاد) دوای٣سـێ سـاڵ لەدامەزرانـدن دەچـێتە رووسـیا بـۆ خوێندن و ئیتر بڕای بڕ خوانـەکا کارێـك بـۆ کۆمەڵەکـە بکـات بـەڵکو پەیوەندی بە رێکخراوێکی دیکەوە دەکات و خواحافیز و ماڵئاوا.

٤- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش(مامۆسـتا فەرەیدوون عەلی ئەمین) دوای١١یازدە ساڵ دەکشێتەوە.

٥- دوای١٦شـازدە سـاڵ بـاڵێکی کۆمەڵەکـە لـە دەسـتەی دامەزرێنـەر و کۆمیتــەی ســەرکردایەتی یاخیــدەبن و بــە بلاڤۆکێــك هەرهــەموویان لەسەرکار لادەبەن و خۆیان دەکەنە (سەرانی کردە) .

٦- دوای١٦شازدە ساڵ و مانگێگ و ١١یازدە رۆژ گوایە سەرکردایەتییەکی نوێتر دامەزراوە

٧- ئەنـــدامێکی دەســـتەی دامەزرێنـــەر و کۆمیتـــەی سەرکردایەتیش(عەبدلکەریم عارف) دوای ٢٠ بیست ساڵێك,شەوێك لـە رووداوێکی تەمومژاویدا لەنێودەچێت!

٨- ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش(مامۆستا ئەحمەدهەردی)دوای هەڵپەساردنی چالاکییەکانی کۆمەڵەکە(هەڵوەشاندنەوە) و دوای٢٣بیست و سێ ساڵ دەبێتە سکرتێری پارتێکی هاوبیری کۆمەڵە هەڵپەسێردراوەکە.

٩- ئەندامانی دیکەی دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیش کە مابوونەوە(دکتۆرجەمال نەبەز,مامۆستا کامیل ژیر,مامۆستا فایەق عارف)یەکەمیان لە ئەورووپا(هەرخەریك بوو) بەڵام ئەوانیدیکە نەدەنگ و نەرەنگ.

١٠- پێکهاتەی کۆمەڵایەتیی وئاستی زانستیی و رووناکبیری دەستەی دامەزرێنەر و کۆمیتەی سەرکردایەتیی بەمجۆرەبوو:

٥پێنج مامۆستای خوێندگای دواناوەندیی و سەرەتایی.

٢دوو فەرمانبەری میریی.

٢دوو کاسبکار.

١١-ئەندامێکی دەستەی دامەزرێنەر وکۆمیتەی سەرکردایەتیش دوای٥٦پەنجاوشەش ساڵ دەڵێت ئامادەی کۆبوونەوە(کۆنگرە) دامەزراندنی کۆمەڵەکە نەبووە.!

١٢-ئەنـدامێکی دەسـتەی دامەزرێنـەر وکۆمیتـەی سـەرکردایەتیش دوای دابڕانی٨هەشـت سـاڵ لـە١٩٦٤وە(کـاك حەمـەی عـەزیز)لـە١٩٧٢دا بـەبێ ئامادەبوونی خۆی(دیاریدەکرێتەوە) بە ئەندامی سەرکردایەتی.!

کشانەوە,دابڕان و جیابوونەوە,لادان و کەرت بوونی رێکخراوێکـی رامیـاریی بۆ دووکەرت یا پتریش و تەنانەت خۆڕانەگرتن و رووخان و .... وەك بەسـەر عـەزیز حـاجی سـەرکردەی باڵەکـەی (ناوەنـدی سـەرکردایەتیی) پـارتی کۆمۆنیسـتی عێراقـدا هـات کـە لـە (کۆمیتـەی سـەرکردایەتی حیزبەکـە جیابوەوە لەکۆتایی شەستەکانی سەدەی رابوردوودا,تەنانـەت ناپـاکیکردنیش لە نێو سەرکردەکانی لابەنەکاندا روویانداوە و روودەدەن بەڵام بە قورسـایی و کاریگەریی جیاواز بەسەر رێکخـراوە رامیارییەکەوە,هەرێمەکەوە,وڵاتەکـەوە یانەتەوەکەوە.بۆ نموونە کاریگەرییەکانی جیابوونەوەی مامۆستا برایم ئەحمەد و هەڤالانی لە بارزانی مستەفا قورس بـوو, کاریگەرییەکانیشـی قوڵبـوون و بەردەوامیشیان هەیە,هەروەها جیابوونەوەی کاك نەوشیروان مستەفا لە مـام جەلال. لادانی صەدام حسەین لە رێبازە میانڕەوەکەی ئەحمەد حسـەن بـەکر قورس بوو,هەشت ساڵ جەنگێکی خوێناوی لەگەڵ ئێران و داگیرکردنی کوێت و دواتـر داگیرکردنـی عیراقیشـی بـەدوای خۆیداهێنا....بـەڵام کشـانەوەی هونەرمەندی فرەبەهرەی گەورەی کـورد رەفیـق چـالاك و نووسـەر و هۆنـەری ناسراوی کورد محەمـەد حەمـە ئـەمین (کاکـەی فەلاح)کـە هـەتا نێوەڕاسـتی ساڵانی پەنجاکانی سـەدەی رابـوردوو دووکۆمۆنیسـتێکی ناسـراو و بەرپرسـی

باڵای پارتی کۆمۆنیستی عێراق بوون, لەوە بەدواوە پشتیانکردە ئەو حیزبەو جۆرە هاوکارییەکی رووکەش و هەڵخەڵەتێنەری میریی عێراقیشیان دەکرد, بەڵام نەك وەکو سیخوڕو بەکرێگیراو, نەخێر, کەچی سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیستی عێراق دەستیان لێشتبوون, رەفیق چالاك بەناپاك و خۆفرۆش ئەژمار دەکەن وبڕیاری لەنێوبردنی مۆرکرا . ئەوەبو ساڵی١٩٦٢ تەقەیان لێکرد و رێکەوت وەهابوو هاوکات پارتیش تەقەی لەخوالێخۆشبوو عەلی حاجی مەلاشەریفی سەعاتچی کرد, هەردووکیان بریندداربوون و پێکەوە لەنەخۆشخانەی سلێمانی کەوتبوون.رەفیق چالاك بە عەلی مەلا شەریف دەڵێت :(عەلی من گوللەی شیوعیم بەرکەوتووە,چاکدەبمەوە, بەڵام تۆ گوللەی شۆڕشی کوردت بەرکەوتووە دەتکوژێت .) هەر بەو جۆرەش بوو ئەو پیاوە دووای دوو رۆژ کۆچیدوایی کرد و چالاکیش پەیوەندیکرد بە شۆڕشەوە . هەر ئەو ساڵانەش بوو محەمەد حەمە ئەمین شاربازێڕی, ناسراو بە کاکەی فەلاح , بەرپرسی رێکخستنەکانی سلێمانی و کەرکووك لە پارتی کۆمۆنیستی عێراقدا, دەستی لەو حیزبە کێشایەوە و بۆ یادی ماڵئاواییش لەو حیزبە و بیرو باوەڕیشی هەڵبەستە بەنێوبانگەکەی (گوڵی ژاڵە)دەنووسێت , ئێستا هەر ئەم دوونیوە دێڕەم لەیادە , تەنها دوونیوە دێڕ بەڵام زۆر پڕماناو چڕوپڕ و جادوگەرانەش پێشبینی داهاتووی کردووە :

گوڵی ژاڵە بڕۆ بمرە هەتا چاو مفت و هەرزانە
ئەوی دەستی بەزاخا چوو لەسەر تۆ ماڵی وێرانە

بەڵام کشانەوەی هونەرمەندی گەورەی کورد ڕەفیق چالاك و هۆنەری ناسراو کاکەی فەلاح کاریگەرییەکی ئەوتۆی بەسەر پارتی کۆمۆنیستی عێراقەوە نەبوو.

لێرەدا بێ مەبەست شتێکم بە بیرهاتەوە, برایانی کۆمۆنیست و مارکسییەکانیش ساڵانێکی دوور و درێژ دروشمە زۆر سەرەکییەکەی خۆیان (ئەی کرێکارانی جیهان یەکگرن) یان بەرزکردبووەوە و نە ئێمە دەمانزانی لینینی مەزن له کۆنگرەی پارتە کۆمۆنیستەکانی خۆرهەڵاتدا کە ساڵی ١٩٢٠لە شاری باکۆ بەسترا, لینین مەردانە ئەو دروشمەی گۆڕیوە و لەبەرژەوەندیی دەیەها گەلی چەوساوەو پلیشاوەی بێ بەش لە هەموو مافەکانی مرۆڤی سەردەم کە کورد لەپێش گشتیانەوەیە, دروشمەکەی کرد بە (ئەی کرێکاران و گەلانی چەوساوەی جیهان یەکگرن) بەڵام مەخابن نەك هەرگەلانی چەوساوە, بەڵکو کۆمۆنیستەکانی ئەو گەلانەش لەو بڕیارە مێژوییە گرنگە و لەو وەرچەرخانە ئایدیۆلۆژییە ناوازەیە بێ خەبەربوون یا بەردێکیان خستبووە سەرو گوێی خۆیان لێخەپاندبو نەکەوێتە دەمی گەلانی چەوساوە!

دووا وتەش دڵنیام مامۆستای بیریی کوردایەتیی بە مەزنیی ودڵفراوانیی خۆی دەمبەخشێت ئەگەر خوانەکردە سنووری نێوان مامۆستا و قوتابیم بەزاندبێت , ئامانجیشم خزمەتێکی بچووکە بە دیرۆکی بزاڤی نەتەوەیی

کورد(کوردایەتی).خوێنەرانی هێژاو بەتایبەتیش هاوبیران هەر هەڵەو پەڵەیەکم بۆ هەڵگرنەوە دڵ فراوانم ودوعا گۆیانم .

پیرەمێردی مەزن فەرمویەتی:

(ئەو کاتە زانیم وڵات فەوتاوە   زانا لە دەرگای نەزان وەستاوە)

لەکۆتاییشدا چەند وردە تێبینییەك دەخەمە بەردەم خوێنەران و کەسانی پەیوەندیدارەوە:

١-دکتۆر عەبدوڵلا ئاگرین پەکینەکەوتووە لە سەر مامۆستا کامیل ژیر,هاوبیران عەبدولفەتاح عەبدولرەززاق(مەلافەتاح)ومحەمەد مەجید ئەصلان تەمەن درێژبن لەژیاندان بۆ ئەوان ناکاتە شایەت بۆ پشتراستکردنەوەی کۆنگرەکەی کەمامۆستا کامیل نکوولیی لێدەکات و دەڵێت کۆبوونەوەی وا لەماڵی مندا نەکراوە.

٢-کاژێك لە١١/٣/١٩٧٤دا بڕیاریداوە چالاکییەکانی هەڵپەسێرێت, هۆکارەکان چییبوون؟ئەی کۆنگرەی نەغەدە چۆن بەسترا,بەستنی کۆنگرە چالاکیی نییە؟
٣-ئەو هەموو کۆبوونەوە وکۆنگرە مێژووییانە بلاڤۆکێکیان بەدوادا دەرنەچووە:
کۆبوونەوەی(شەشەوانەکە)لە١٤/٤/١٩٥٩دا, بێئەوەی مامستا جەمال نەبەز ئامادەبێت و نیصابی یاسایی(حەوتەوانەکە)پڕبکەنەوە.
کۆنفرانسەکەی شاری نەغەدە,کۆتایی پایزی١٩٧٥. بڕیاری هەڵپەساردنی چالاکییەکانی کاژێك.
٤- هاوبیر عەبدلفەتاح(مەلافەتاح) خودی خوم لە پێنجوین ئاگادارمکرد بانگکراوە بۆ نەغەدە,زۆر راشکاوانە وتی دەمێکە بڕیارمداوە بەشداریی هیچ

چالاکییەك نەكەم,بەڵام لە لیستی ئامادەبوواندا خراوەتە جێگەی عەلی تۆفیق کە شەهید کاك فەتاح ئاغا ناردبووی.

٥- کاك عەبدوڵڵا نامەیەکی کاژێك دەبات بۆ بارزانی مستەفا لە رانیە, ناوی هاوبیر شێرکۆ بیکەس دەبات کە رێکخەری بووە و ئاگاداریکردووە کە چاوەڕوانی ئەندامێکی لیژنەی پەیوەندی بکات بەڵام ناوی ئەو هاوبیرەی چاوەڕوانی وەڵامی نامەکەی بارزانی دەکرد ئاشکراناکات!

گەر ویستت خۆزگە ت بکەیتە گوڵ　　　خزمەتی دەوێ بە گیان و بەد

بە هەوڵ و رەنج ولێبڕان بە دڵ　　　دووربێ یا نزیك دەگەیتە مەنزڵ

گرنگ ئەوەیە رێبواری رێگا　　　ئامانجی دیاربێ و رێگا وننەکا

دڵت خۆشمەکە بە خۆزگەی بەتاڵ　　　ناگەیتە ئامانج بەهەوای خەیاڵ

تاکو خۆزگەکان بکەین بە بەرات　　　نابێ ماندووبیی لە هەوڵ و خەبات

(وەستا صاڵح)

ـەرەکان

١ ـ حەمەسەعیدحەسەن, کانی ماسی هەواری شاری بکوژان ,گۆڤاری پەیام ژمارە/٣٢ رەشەمێ ونەورۆزی٢٧٠١ی کوردی/٢٠٠١ زایین .بڕوانە دکتۆر جەمال نەبەز, کاژێك١٤-٤-١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی,کۆبەرهەم ژمارە١٣ , سلێمانی ٢٠١٥لاپەڕە ١٤٧.

٢ ـ حەمەسەعید حەسەن , کانی ماسی ..... هەمان دوو سەرچاوەی پێشوو.

٣ـ حەمەسەعید حەسەن ,کانی ماسی هەواری شاری بکوژان , پەیام ژمارە/ ٣٢ رەشەمێ و نەورۆزی٢٧٠١ی کوردی/ ٢٠٠١ زایین , دکتۆر جەمال نەبەز, کاژێك١٤/٤/١٩٥٩ پێشخان و پاشخانەکانی , کۆبەرهەم ژمارە١٣. سلێمانی ٢٠١٥لاپەڕە ١٤٧ و ١٤٨.

٤ ـ حەمەی عەزیز, ئاوڕێك لەرابردوویەکی نزیك, گۆڤاری باسکار.ژمارە٣ لاپەڕە٨٨لەندەن ١٩٩٩ .

٥ـ ئەحمەد بانیخێلانی, بیرەوەرییەکانم , لاپەڕە ٢٢.ستۆکهۆڵم ١٩٩٧.

٦- ساسان محەمەد دەروێش نادر ، نامەیەکی کراوە ،گۆڤاری هەلاڵە ژمارە /٦ لاپەڕە ٣٣، ٣٤ .

ئەلبوومە وێنەکان

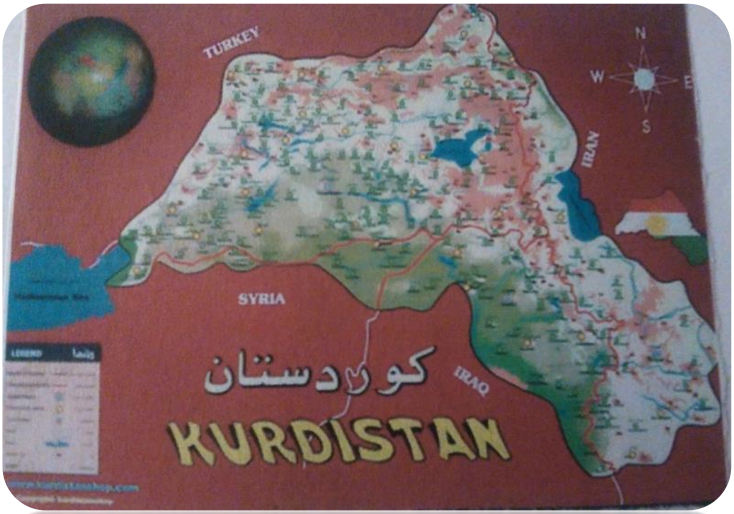
TURKEY
SYRIA
IRAQ
IRAN
N
W
E
S
کوردستان
KURDISTAN

مامۆستا ئەحمەد هەردی
دکتۆر جەمال نەبەز
مامۆستا کامیل ژیر
مامۆستا فەرەیدون عەلی ئەمین
مامۆستا عەبدوڵلا جەوهەر
دکتۆر ئیحسان فوئاد
مامۆستا فایەق عارف
دەستەی دامەزرێنەری (کاژیک)
١٩٥٩/٤/١٤

ئەحمەد هەردی
کامیل ژیر
شەهید نوری حەمە عەلی
عەبدوڵلا ئاگرین
مژدە تاهیر
فایەق عارف
فەرهاد عەبدولحەمید
فەتاح عەبدولرەزاق
محەمەد مەجید ئەسلان
عومەر حەمە شەمەیی
نوری کەریم
هاوبیرانی ئامادەبووی کۆنفرانسی (کاژیك) لە مانگی دووی ١٩٧٥ لە شاری نەغەدە

شێرکۆ بێکەس
عەبدوڵلا ئاگرین
محەمەد مەجید ئەسلان
فەتاح عەبدولرەزاق
حەمە عەلی فەرەج
لقی سلێمانی (کاژیك) ١٩٦٤/٣/٢١

لەڕاستەوە : شەهید لەتیف عەلی , خاتوو ئێرمگارد هاوسەری هاوبیر بروسکە ئیبراهیم ئەحمەدی قازی ، دکتۆر جەمال نەبەز کۆتایی ١٩٦٥ میونشن.

لەڕاستەوە : دکتۆر جەمال نەبەز ، شەهید لەتیف عەلی لەبەردەم

زانکۆی تەکنەلۆژیای میونشن ، ساڵی ١٩٦٥ .

لەڕاستەوە : شەهید عەبدالکریم عارف – ئەندامی سەرکردایەتی ، کەمال کوردە ، شەهید حەمەصاڵح بێسەری (٢٨-٧-١٩٦٦) کتێبخانەی گشتی سلێمانی .

کۆمەڵێك لە هاوبیرە دێرینەکانی (کاژیك)

لەڕاستەوە : مامۆستا عەبدوڵڵای کاك ئەحمەدی چایچی ، شەهید تۆفیق نوری بەگ ، شەهید شێخ محەمەدی هەرسین، مامۆستا محەمەد مەجید ئەصلاڵن، کۆچکردوو مامۆستا حەمە علی فەرەج ، شەهید مامۆستا حەمە صالح بێسەری (صالح هیتلەر) سلێمانی ١٩٦٢/٣/٢١.

وێنەیەکی مێژوویی سەرۆکی پێشووی لیبیا(موعەممەر قەززافی) کە بەڕێز و نەوازشێکی قوڵەوە ، ئاڵای کوردستان لە هاوبیر جەواد مەلا وەردەگرێت.ڕۆژی (٢٥ —١- ١٩٩٧).

لەڕاستەوە : شەهید حەمە صاڵح بێسەریی ، کۆچکردوو عەبدوڵڵا جەوهەر – ئەندامی هەردوو کۆمیتەی دامەزرێنەران و سەرکردایەتی. ك . ا . ژ . ی . ك (کاژیك) ، لەتیف فاتیح هەمەوەندی (١٣ – ١ – ١٩٧٣) .

سێ هاوبیر لە دەستەی دووەمی هاوبیرانی کاژیك : کۆچکردوو حەمە عەلی فەرەج، مامۆستا محەمەد مەجید ئەصلاّن ، شەهید مۆستا حەمە صالّح بێسەریی (٢١ — ٣ — ١٩٦١) سلێمانی .

لەڕاستەوە : شەهید نوری شەریف ، کەمال مەحمود ، نوری کەریم ، فازیل محەمەد تۆفیق نەقشبەندی لە یاریگاکەی سلێمانی ١٩٧٠ .

شەهید عەبدوڵلای ئیسحاقی ناسراو بە ئەحمەد تۆفیق لە نیوەڕاستی

دوو پێشمەرگەی شۆڕشی ئەیلولدا .

دکتۆر جەمال نەبەز و کۆچکردوو شیخ ئەحمەد نەقیب ، کۆتایی ١٩٨٢

لەماڵی شێخ ئەحمەد .

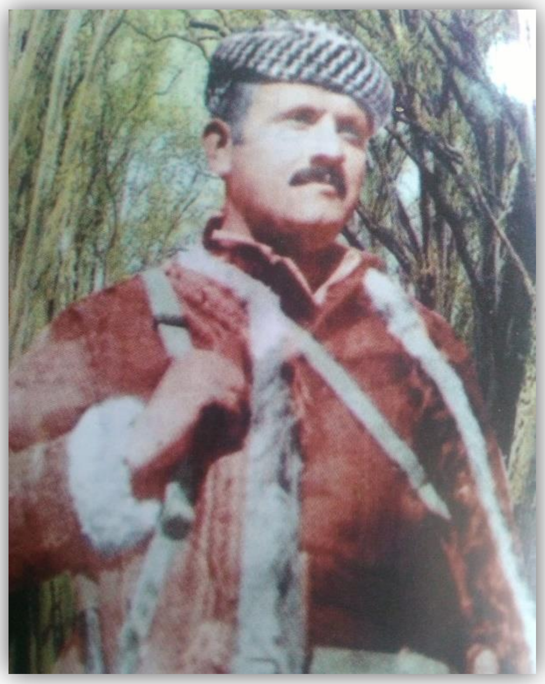

فەرماندەی هێزی خەبات (شۆڕشی ئەیلوول) هاوبیر فەتاح محمد ئەمین ئاغا – بەرزنجە (١٩٧٠) .

هاوبیر شەهید مامۆستا عیزەت ڕەشید و شەهید مامۆستا حەمەصاڵح بێسەری ١٩٧٤/٨/١٧ پێکەوە لەئەبوغرێب لە سێدارە دران .

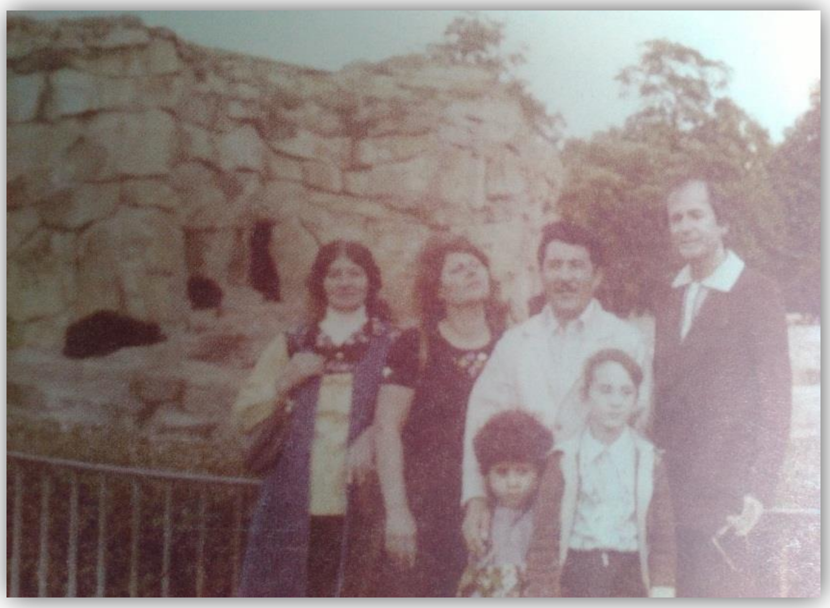

سـەردانێکی مامۆسـتا فایـەق عـارف – ئەنـدامی هـەردوو کۆمیتـەی دامەزرێنـەران و سـەرکردایەتی کاژیـك بـۆ بـەرلین لـە هـاوینی ١٩٧٦ دا لەگەڵ خێزانەکەی بۆ دیدەنی کردنی دکتۆر جەمال نەبەز.

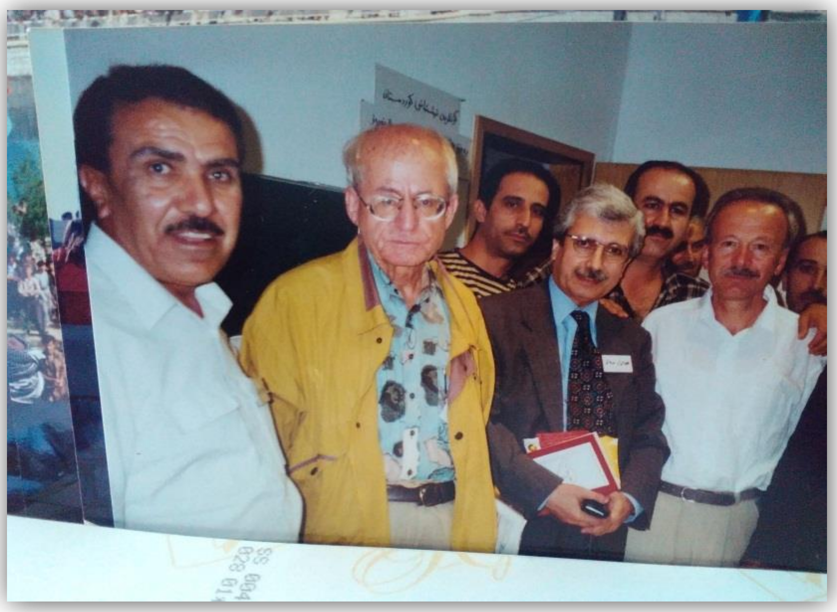

کۆبونەوەیەکی کۆنگرەی نیشتیمانی کوردستان لەشاری گویتنگن – ئەڵمانیا ١٩٩٨ ، لە ڕاستەوە : بروسکە ابراهیم ، دکتور نەبەز ، نوری کەریم .

کۆبونەوەیەکی ئەندامانی کۆنگرەی نیشتیمانی کوردستان لەشاری گویتنگن – ئەڵمانیا ١٩٩٨ بەرێزان شەوکەتی مەلا سمایل ,دکتۆر کوردستان موکریانی و دکتۆر جەمال رەشیدی هاوسەریی دەبینرێن.

له ڕاستەوە : ؟؟؟ ، هاوبیر جەواد مەلا ، ؟؟؟ ، نوری کەریم ، ۱۹۹

گرافیك ..... سەرەتا و كۆتایی كاژێك و پاسۆك ! .

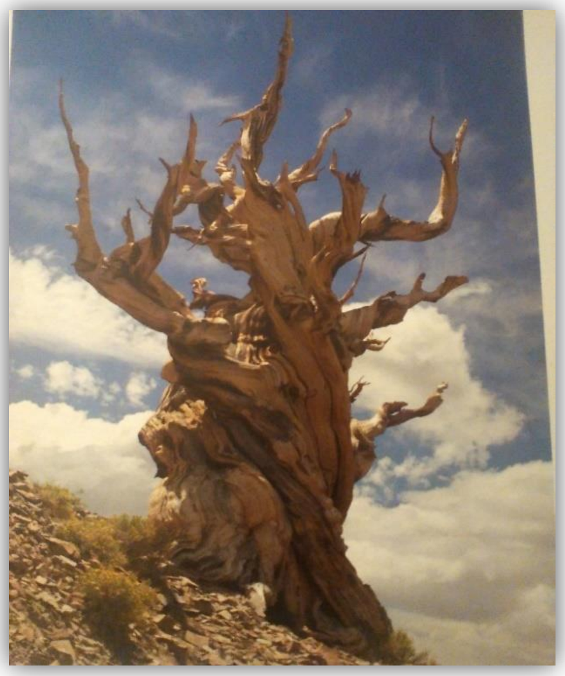

داری بێبەر و سێبەر !

هەردوو ڕێکخراوە داخراوەکەی

نێوان ساڵانی ١٩٥٩ — ١٩٧٥ ، ١٩٧٦ — ١٩٩٢.

وێنەکەی سەرەوە،لە ڕاستەوە : دکتۆر جەمال نەبەز، هاوبیری کۆچکردوو شێخ ئەحمەد نەقیب (حەفید) ٢٥-٩-١٩٨٣ گاوتینگ – ئەڵمانیا .

وێنەکەی خوارەوە کۆمەڵێك لە هاوبیرانی هەندەران لەسەر گۆڕەکەی شەهید لەتیف علی لە کۆڕستانی گاوتینگ نزیك شاری میونشن (میونیخ) .

سەرچاوەكانی وێنەكان :

وێنەكانی ژمارە ٥ , ٦ , ٧ , ١٠ , ١٥ ,١٦, ٢٦ دكتۆر جەمال نەبەز:

ـ ألمستضعفون آلكورد وأخوانهم آلمسلمون , لندن ١٩٩٧.

ـ كاژيك١٩٥٩ پێشخان وپاشخانەكانی ,سلێمانی ـ كوردستان ٢٠١٥.

ـ وێنەكانی ژمارە ٢ , ٣ , ٤ , ١٤ : دكتۆر عەبدوڵڵا ئاگرین.

ـ لاپەڕەیەكی گەش لە مێژووی كاژيك , بیرەوەری و دیكۆمێنت ١٩٦١ ـ١٩٧٥ , چ١ هەولێر٢٠١٣.

وێنەكانی ژمارە ١ , ٨ , ٩ , ١١ ,١٢ , ١٣ , ١٧ , ١٨ , ١٩ , ٢٠ , ٢١ , ٢٢ , ٢٣ , ٢٥ ئارشیفی نوری كەریم و هاوبیر فەرەج صاڵح بێسەریی .

٢٤ , ٢٦ : گرافيك و سازاندنی : نوری كەریم

پـــــاشکۆ

چەند نموونە یەك لە دۆکۆمێنتەکانی کتێبەکەی د.عەبدوڵلا ئاگرین

(چەند لاپەڕەیەکی گەش لە مێژووی کاژیك)

لیستی هەندێك لەناو و ناوی حەرکی هاوبیرانی بازنەی لقی سلێمانی کاژیك

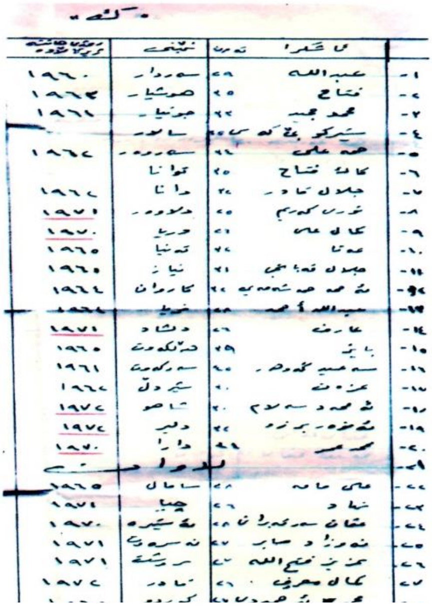

	ناو	تەمەن	نازناو	ساڵ
١-	عبدالله	٢٩	سەردار	١٩٦٠
٢-	فتاح	٢٥	هوشیار	١٩٦٤
٣-	محمد مجید	٢٢	[illegible]	١٩٦١
٤-	[illegible]	[illegible]	سالار	
٥-	حمه علی	٢٢	سەروەر	١٩٦٢
٦-	کاك فتاح	٢٥	[illegible]	
٧-	جلال نادر	٢٧	دانا	١٩٦٢
٨-	نوری کەریم	٢٥	دلاوەر	١٩٧١
٩-	کمال علی	٢١	[illegible]	١٩٧٠
١٠-	عەتا	٢٢	تەنیا	١٩٦٥
١١-	جلال [illegible]	٢١	نیاز	١٩٦٥
١٢-	[illegible]	٢٢	کاروان	١٩٦٤
١٣-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
١٤-	عارف	٢٦	دلشاد	١٩٧١
١٥-	بایز	٢٩	[illegible]	١٩٦٥
١٦-	[illegible]	٢٥	سەرکەوت	١٩٦١
١٧-	عزەت	٢٠	شێردڵ	١٩٦٢
١٨-	[illegible]	٢٠	شاهو	١٩٧٢
١٩-	[illegible]	٢٢	دلێر	١٩٧٢
٢٠-	محمد [illegible]	٢١	دارا	١٩٧٠
٢١-	[illegible]			
٢٢-	علی [illegible]	٢٨	سامال	١٩٦٥
٢٣-	[illegible]	٢٦	چیا	١٩٧١
٢٤-	عثمان [illegible]	٢٤	[illegible]	١٩٧٠
٢٥-	[illegible]	٢٧	[illegible]	١٩٧١
٢٦-	[illegible] فتح الله	٢٣	[illegible]	١٩٧١
٢٧-	کمال [illegible]	٢٦	نادر	١٩٧٢

نەخشەیەکی تری لیستی هاوبیرانی ڕێکخستنەکانی کاژیك

ساڵی ١٩٧٤

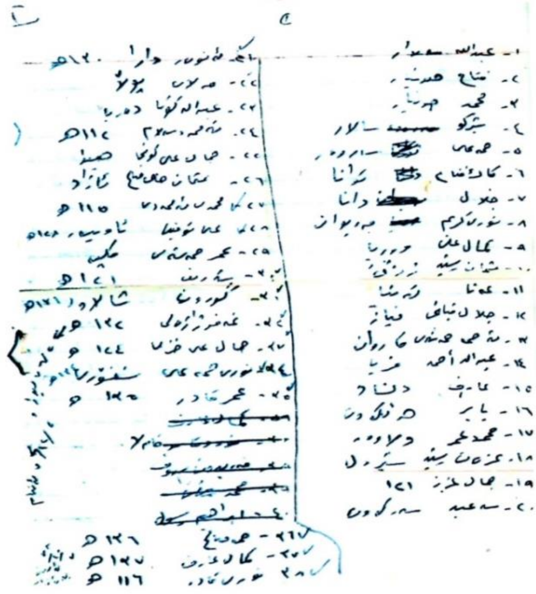

نموونەیەک لە ڕێکخستنەکانی یەکێتی قوتابییانی نەتەوەیی کورد

١٩٦٢ - ١٩٦٤

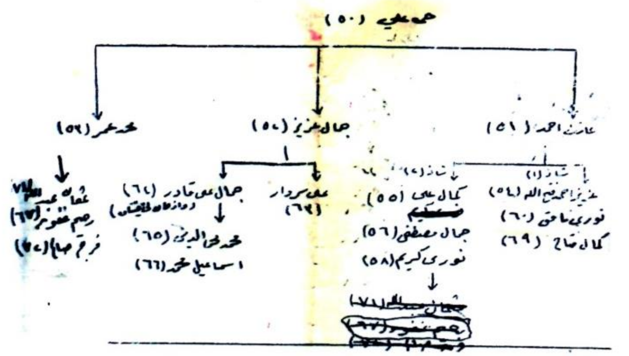

ئەمەش دیکۆمێنتێکی دیکەی ڕێکخستنەکانی کاژیکە

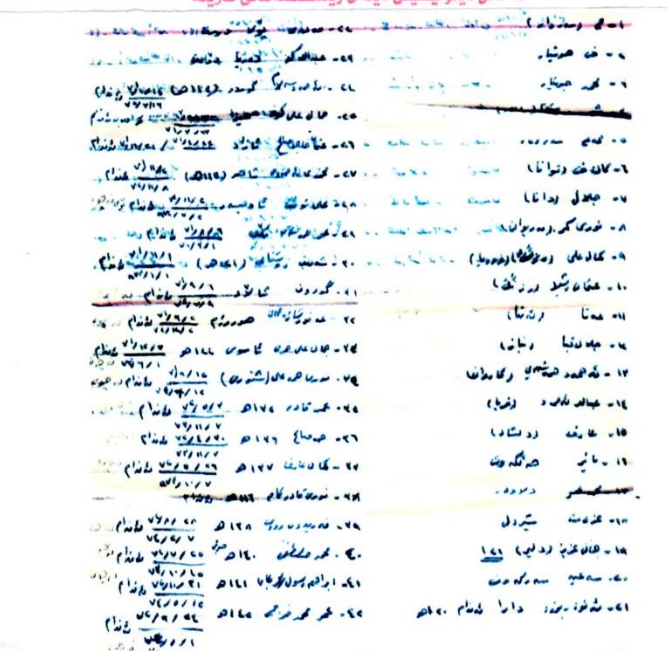

ناسینەوەی هاوبیرانی کاژیك کە ناویان لەو لیستانەی سەرەوەدا لە لاپەڕەکانی ۱۳۹, ۱٤۱, ۱٤۳ دا نوسراوە:

١- عبداللە / دکتۆرعەبدوڵڵا ئاگرین .

٢- فتاح / عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق(مەلا فەتاح)فەرمانبەر لە بەڕێوەبەرایەتی پەروەردەی سلێمانی .

٣- محمد مجید / مامۆستا محەمەد مەجید ئەصلان .

٤- شێرکۆ بێکەس / هۆنەری گەورەی کورد مامۆستا شێرکۆ بێکەس .

٥- حمە علی / مامۆستا حەمە عەلی فەرەج ۲۰۱۲/۸/۱۷کۆچیدواییکرد .

٦-کاك فتاح / شەهید فەتاح حەمەمین ئاغا, فەرمانداری هێزی خەبات .

٧-جلال قادر/ خوالێیخۆشبێت جەلال دەروێش قادر برای شەهید عوسمان دەروێش قادر.

٨- نوری کەریم/ بەندە مامۆستا نوری کەریم لە ۱۹۹٤وە لە ئەڵەمانیا نیشتەجێیە .

٩-کمال علی/مامۆستا کەمال عەلی نانەوا(صۆفی کەمال)۲۰۱۳ کۆچیدواییکرد.

١١- عەتا /هونەرمەندی شانۆکار عەتا سوڵتان,زاوای کاك جەلال حاجی عەبدوڵڵا.

١٢- جلال قبانچی / جەلالی حەمەی قەپانچیی .

١٣- ئەحمەد حمە شەمەیی / ئەحمەد شەمەیی بازرگان برای هاوبیری جوانەمەرگ عومەر شەمەیی .

١٣- عبداللە احمد / مامۆستا عەبدوڵڵا ئەحمەد چایچی ناسراو بە عەبدوڵڵا کۆرناڵ .

١٤- عارف /عارف شێخ کەریم ناسراو بە عارفە سوور.

١٥- بایز / وەستا بایزی شێخ محەمەدی بەنا, لە۱۹۹۸وە لە ولاتی ئەڵەمانیا نیشتەجێیە.

١٦- سەعید گەوهەر / شەهید خاڵە سەعید.

١٧- عزەت / شەهید ماموٚستا عیزەت رەشید , روٚژی١٩٧٤/٨/١٧لەگەڵ شەهید ماموٚستا حەمە صالح بێسەریی ناسراو بە صالح هێتلەرلە ئەبوغرێب لە سێدارەدران.

١٨- ئەحمەد سەلام / خوالێیخوٚشبێت ماموٚستا ئەحمەد سەلام ١٩٤١-٢٠١٥ .

١٩- ئەنوەر برزو / فروٚشیاری چاپەمەنیی .

٢٠- عەلی مامە: پاڵەوانی زینداکانی بەعس و ژووری لە سێدارەدان و زیندانی هەتاهەتایی- ئەبوغرێب.

٢١- نهاد/ نیهاد مەحموود ئاموٚزای ماموٚستا فەرەیدوون عەلی ئەمین .

٢٢- عوسمان سەرقەبران/ عوسمانی مام عەلی / کارگەی بلوٚکی گردی جوٚگە .

٢٣- نەوزاد صابر/ نەوزاد سابیر قەراخی,رێکخستنە سەرەتاییەکانی یەکێتی قوتابیانی نەتەوەیی کورد .

٢٤- عزیز فتح الله / هاوبیری جوانەمەرگ عەزیز ئەحمەد فەتحوڵڵا, ناسراو بە عەزیزە کونج .